

Szanowni Państwo, Drodzy Akcjonariusze

Po raz pierwszy jako Prezes Zarządu ZE PAK S.A. mam możliwość przedstawić Państwu raport podsumowujący roczne wyniki finansowe Grupy Kapitałowej ZE PAK.

Rok 2015 ma szansę zostać zapamiętany jako rok szczególnie gwałtownych zmian na rynkach surowcowych, ale również w powiązanej z nimi branży energetycznej. W trakcie minionego roku byliśmy świadkami głębokich spadków cen na rynkach światowych niemal wszystkich surowców energetycznych. Oczywiście sytuacja ta nie pozostawała bez wpływu na rynek polski i sektor konwencjonalnych wytwórców energii, do których Grupa ZE PAK się zalicza. Tendencja spadkowa nie ominęła również cen energii elektrycznej w Polsce. Po stronie kosztów natomiast musieliśmy zmierzyć się z rosnącymi cenami pozwoleń do emisji CO₂. Czynnikiem ten staje się szczególnie istotny ponieważ w 2015 roku musieliśmy zakupić niemal całą ilość potrzebnych nam pozwoleń do emisji CO₂, co znajduje swoje odzwierciedlenie w rosnącym znaczeniu tego czynnika w strukturze naszych kosztów. W obliczu coraz mniejszych ilości bezpłatnych pozwoleń do emisji, przyznawanych konwencjonalnym wytwórcom energii problem ten, w przyszłości, będzie dotykał w coraz większym stopniu całą branżę wytwórców.

Niekorzystne tendencje dotyczące wyżej wspomnianych czynników zewnętrznych zmusiły nas do przeprowadzenia testów na utratę wartości naszych aktywów. W wyniku przeprowadzonych analiz zmniejszyliśmy wartość bilansową aktywów wytwórczych i wydobywczych, co niestety odbiło się niekorzystnie na osiągniętych w 2015 roku wynikach finansowych. Operacje te miały charakter księgowy i nie wpłynęły na płynność Grupy i Spółki.

W 2015 roku elektrownie Grupy wyprodukowały 9,8 TWh energii elektrycznej. Dzięki aktywności na rynku energii sprzedaż była wyższa od produkcji własnej i w minionym roku wyniosła 14,9 TWh. Strata operacyjna poniesiona przez Grupę wyniosła 1.796 milionów złotych. Na poziomie netto strata wyniosła 1.880 milionów złotych. Ujemna wartość osiągniętego wyniku jest efektem uwzględnienia wspomnianej wyżej utraty wartości aktywów. Natomiast na poziomie EBITDA wynik był dodatni i wyniósł 494 miliony złotych.

W minionym roku zakończyliśmy modernizację dwóch bloków w Elektrowni Pątnów. Obecnie trwają testy mające potwierdzić zdolność do osiągnięcia parametrów gwarancyjnych zmodernizowanych jednostek. Nasz plan inwestycyjny zakładał również rozpoczęcie w zeszłym roku prac modernizacyjnych na dwóch kolejnych blokach w Elektrowni Pątnów. Niestety w obliczu pogarszających się perspektyw dotyczących warunków zewnętrznych zmuszeni byliśmy wstrzymać kontynuację procesu modernizacyjnego. Naszą intencją jest uzgodnienie z bankami utrzymania możliwości finansowania dla dokończenia procesu modernizacyjnego czterech bloków w Elektrowni Pątnów. Jednak podejmując odpowiedzialne decyzje warunkujemy wznowienie tego procesu dopiero w momencie gdy zaistnieją rozwiązania systemowe pozwalające na zapewnienie rentowności modernizowanym jednostkom wytwórczym. W tym miejscu chciałbym wspomnieć sierpień ubiegłego roku, gdy ograniczenia w dostawach energii wprowadzone na terenie Polski po raz pierwszy od 25 lat uświadomiły nam wszystkim jak ważne jest utrzymanie odpowiedniej

wielkości rezerwy w systemie energetycznym. Stabilną rezerwę mocy potrafią zapewnić zmodernizowane lub nowo budowane konwencjonalne jednostki, jednak by tak się stało ostatecznego kształtu nabrać muszą obecne plany i zamierzenia w zakresie rozwiązań prawnych i regulacyjnych. Przyglądamy się temu procesowi z nadzieją, że efekt finalny tych prac poznamy jak najszybciej.

Zachęcam Państwa do zagłębienia się w treść raportu rocznego. Mam nadzieję, że znajdziecie w nim Państwo wiele przydatnych informacji, niezbędnych do oceny sytuacji spółki i branży, w której działa.

Prezes Zarządu ZE PAK S.A.

Aleksander Grad

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Rady Nadzorczej i Walnego Zgromadzenia Zespołu Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin S.A.

1. Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Zespołu Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin S.A. („Grupa”), w której jednostką dominującą jest Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin S.A. („Spółka”) z siedzibą w Koninie, ul. Kazimierska 45, za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku, obejmującego skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2015 roku, skonsolidowany rachunek zysków i strat, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające („załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe”).
2. Za rzetelność i jasność załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jak również za jego sporządzenie zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz za prawidłowość dokumentacji konsolidacyjnej odpowiada Zarząd Spółki. Ponadto Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności Grupy spełniały wymagania przewidziane w Ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. 2013.330 z późn. zm. – „ustawa o rachunkowości”). Naszym zadaniem było zbadanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz wyrażenie, na podstawie badania, opinii o tym czy jest ono we wszystkich istotnych aspektach zgodne z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia ono, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy Grupy.
3. Badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:
 - rozdziału 7 ustawy o rachunkowości;
 - Krajowych Standardów Rewizji Finansowej, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce;

w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, czy sprawozdanie to nie zawiera istotnych nieprawidłowości. W szczególności, badanie obejmowało sprawdzenie – w dużej mierze metodą wrywkową – dokumentacji, z której wynikają kwoty i informacje zawarte w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę poprawności przyjętych i stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości i znaczących szacunków dokonanych przez Zarząd Spółki, jak i ogólnej prezentacji załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Uważamy, że przeprowadzone przez nas badanie dostarczyło nam wystarczających podstaw do wyrażenia opinii o załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym traktowanym jako całość.

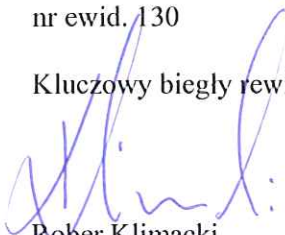

4. Naszym zdaniem załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach:
 - przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny wyniku finansowego działalności gospodarczej za okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, jak też sytuacji majątkowej i finansowej badanej Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku;
 - sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez UE;
 - jest zgodne z wpływającymi na formę i treść sprawozdania finansowego przepisami prawa regulującymi przygotowanie sprawozdań finansowych.
5. Zapoznaliśmy się ze sprawozdaniem Zarządu Spółki na temat działalności Grupy w okresie od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz zasad sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego („sprawozdanie z działalności”) i uznaliśmy, że informacje pochodzące z załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są z nim zgodne. Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają postanowienia art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. 2014.133, z późn. zm. – „rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych”).

w imieniu:

Ernst & Young Audyt Polska
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa
nr ewid. 130

Kluczowy biegły rewident

Rober Klimacki
Biegły rewident nr 90055

Ernst & Young Audyt Polska
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
spółka komandytowa
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa
Warszawa, dnia 21 marca 2016 roku

GRUPA KAPITAŁOWA
ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.

RAPORT Z BADANIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
ZA ROK ZAKOŃCZONY
DNIA 31 GRUDNIA 2015 ROKU

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

1. Informacje ogólne

Jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej Zespołu Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin S.A. (zwanej dalej „Grupą” lub „Grupą Kapitałową”) jest Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”).

Jednostka dominująca została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 29 grudnia 1994 roku. Siedziba jednostki dominującej mieści się w Koninie, ul. Kazimierska 45.

Jednostka dominująca jest emitentem papierów wartościowych, o których mowa w art. 4 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z dnia 19 lipca 2002 r. nr 1606/2002/WE w sprawie stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości (Dz. Urz. WE L 243 z 11 września 2002 roku, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 29, str. 609) i na podstawie art. 55.5 Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. 2013.330 z późn. zm. – „ustawa o rachunkowości”) sporządza skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez UE.

W dniu 21 czerwca 2001 roku jednostka dominująca została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000021374.

Jednostka dominująca posiada numer NIP: 665-00-01-645 nadany w dniu 17 września 1993 roku oraz symbol REGON: 310186795 nadany w dniu 14 grudnia 2000 roku.

Podstawowym przedmiotem działalności jednostki dominującej jest:

- wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej;
- produkcja i dystrybucja ciepła (pary wodnej i gorącej wody).

Zakres działalności podmiotów zależnych, współzależnych i stowarzyszonych jest związany z działalnością jednostki dominującej i obejmuje następujące rodzaje działalności:

- wykonywanie robót i instalacji budowlanych w zakresie obiektów inżynierskich;
- zarządzanie nieruchomościami;
- naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych;
- badania i analizy techniczne;
- działalność holdingowa;
- wydobywanie węgla;
- usługi zakupu i dostarczania biomasy;
- działalność związana z oprogramowaniem.

W dniu 31 grudnia 2015 roku kapitał podstawowy jednostki dominującej wynosił 101.647 tysięcy złotych. Kapitał własny Grupy na ten dzień wynosił 1.884.823 tysięcy złotych.

Zgodnie z informacją zamieszczoną w nocie 28 zasad (polityk) rachunkowości oraz dodatkowych not objaśniających do załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego struktura własności kapitału podstawowego jednostki dominującej według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku była następująca:

	Ilość akcji	Ilość głosów	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Udział w kapitale podstawowym
Zygmunt Solorz-Żak (pośrednio) poprzez:				
Elektrim S.A, Argumenol Investment Company Limited, Embud sp. z o.o., IPOPEMA 116 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych, Trigon XIX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	26 200 867	26 200 867	52 401 734	51,55%
ING Otwarty Fundusz Emerytalny	5 068 410	5 068 410	10 136 820	9,97%
Pozostali	19 554 270	19 554 270	39 108 540	38,48%
Razem	50 823 547	50 823 547	101 647 094	100%

W okresie sprawozdawczym oraz od dnia bilansowego do daty opinii miały miejsce następujące zmiany w strukturze własności Spółki:

- w dniu 2 czerwca 2015 roku spółka Argumenol Investment Company Limited przeniosła na rzecz IPOPEMA 116 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych, tytułem opłacenia certyfikatów inwestycyjnych serii B Funduszu I, 4.500.000 akcji zwykłych na okaziciela serii A Spółki,
- w dniu 3 czerwca 2015 roku spółka Argumenol Investment Company Limited przeniosła na rzecz Trigon XIX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty, tytułem opłacenia certyfikatów inwestycyjnych serii B Funduszu II, 4.992.270 akcji zwykłych na okaziciela serii A Spółki,
- w dniu 14 sierpnia 2015 roku spółka Argumenol Investment Company Limited przeniosła na rzecz Trigon XIX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty, tytułem opłacenia certyfikatów inwestycyjnych Funduszu, 5.011.731 akcji zwykłych na okaziciela serii A Spółki;
- w dniu 18 września 2015 roku spółka Argumenol Investment Company Limited przeniosła na rzecz IPOPEMA 116 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych, tytułem opłacenia certyfikatów inwestycyjnych serii C Funduszu, 4.500.000 akcji zwykłych na okaziciela serii A Spółki;
- w dniu 14 marca 2016 roku spółka IPOPEMA 116 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych zbyła na rzecz Argumenol Investment Company Limited, 5.000.000 akcji zwykłych na okaziciela serii A Spółki.

W okresie sprawozdawczym kapitał podstawowy jednostki dominującej nie zmienił się.

W skład Zarządu jednostki dominującej na dzień 21 marca 2016 roku wchodził:

Aleksander Grad	- Prezes Zarządu,
Aneta Lato- Żuchowska	- Wiceprezes Zarządu,
Adrian Tomasz Kaźmierczak	- Wiceprezes Zarządu,
Tomasz Jan Zadroga	- Wiceprezes Zarządu,
Zygmunt Artwik	- Wiceprezes Zarządu.

W okresie sprawozdawczym oraz od dnia bilansowego do daty opinii miały miejsce następujące zmiany w składzie Zarządu Spółki:

- w dniu 2 października 2015 roku Rada Nadzorcza Spółki odwołała ze stanowisk: Prezesa Zarządu Spółki Panią Katarzynę Muszkat, Wiceprezesa Zarządu Spółki Panią Annę Striżyk, Wiceprezesa Zarządu Spółki Pana Piotra Jarosza; ponadto w dniu 2 października 2015 roku Pan Sławomir Sykucki złożył rezygnację z pełnienia stanowiska Wiceprezesa Zarządu Spółki,
- w dniu 2 października 2015 roku Rada Nadzorcza Spółki powołała na stanowiska: Prezesa Zarządu Spółki – Pana Janusza Kaliszyka, Wiceprezesa Zarządu Spółki – Panią Anetę Lato – Żuchowską, Wiceprezesa Zarządu Spółki – Pana Adriana Kaźmierczaka, Wiceprezesa Zarządu Spółki – Pana Tomasza Zadrogę,
- w dniu 30 października 2015 roku Rada Nadzorcza Spółki powołała na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Spółki Pana Zygmunta Artwika,
- w dniu 16 listopada 2015 roku Pan Janusz Kaliszyk złożył rezygnację ze stanowiska Prezesa Zarządu Spółki,
- w dniu 17 listopada 2015 roku Rada Nadzorcza zgodnie z art. 383 § 1 Kodeksu spółek handlowych delegowała na okres nie dłuższy niż 3 miesiące Pana Wojciecha Piskorza, Członka Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu Spółki,
- w dniu 11 lutego 2016 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu Pana Aleksandra Grada w skład Zarządu Spółki z dniem 18 lutego 2016 roku i powierzyła mu funkcję Prezesa Zarządu.

2. Skład Grupy Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w skład Grupy Kapitałowej Zespołu Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin S.A. wchodziły następujące jednostki zależne (bezpośrednio i pośrednio):

nazwa jednostki	metoda konsolidacji	rodzaj opinii	
		o sprawozdaniu finansowym sporządzonym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku zgodnie z ustawą o rachunkowości/MSSF	podmiot uprawniony, który przeprowadził badanie sprawozdania finansowego
Przedsiębiorstwo Remontowe „PAK SERWIS” sp. z o.o.	konsolidacja pełna	badanie w toku	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
Przedsiębiorstwo Serwisu Automatyki i Urządzeń EL PAK sp. z o.o.	konsolidacja pełna	badanie w toku	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
„Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o.	konsolidacja pełna	badanie w toku	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
PAK Kopalnia Węgla Brunatnego „Konin” S.A.	konsolidacja pełna	badanie w toku	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
PAK Kopalnia Węgla Brunatnego „Adamów” S.A.	konsolidacja pełna	badanie w toku	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
„PAK Infrastruktura” sp. z o.o.	konsolidacja pełna	badanie w toku	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
PAK-Volt S.A.	konsolidacja pełna	badanie w toku	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
„PAK – HOLDCO” sp. z o.o.	konsolidacja pełna	opinia bez zastrzeżeń	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
„PAK Centrum Usług Informatycznych” sp. z o.o. w likwidacji	konsolidacja pełna	brak obowiązku badania	-
„PAK Centrum Badań Jakości” sp. z o.o. w likwidacji	konsolidacja pełna	brak obowiązku badania	-
„PAK GÓRNICTWO” sp. z o.o.	konsolidacja pełna	brak obowiązku badania	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

Energoinwest Serwis sp. z o.o.	konsolidacja pełna	badanie w toku	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
Ochrona Osób i Mienia „ASEKURACJA” sp. z o.o.	konsolidacja pełna	brak obowiązku badania	-
„Aquakon” sp. z o.o.	konsolidacja pełna	badanie w toku	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
Eko-Surowce sp. z o.o.	konsolidacja pełna	badanie w toku	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
KWE sp. z o.o.	konsolidacja pełna	brak obowiązku badania	-
Centrum Zdrowia i Relaksu „Verano” sp. z o.o.	konsolidacja metodą praw własności	bez zastrzeżeń	Biuro Biegłego rewidenta Rachmistrz Alicja Saładonis
EL PAK Serwis sp. z o.o.	konsolidacja pełna	badanie w toku	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.

W porównaniu do roku ubiegłego nie było zmian w zakresie jednostek objętych konsolidacją.

3. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

3.1 Opinia biegłego rewidenta oraz badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Ernst & Young Audyty Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. z siedzibą w Warszawie, Rondo ONZ 1 jest podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, wpisanym na listę pod numerem 130.

Ernst & Young Audyty Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. w dniu 5 maja 2015 roku została wybrana przez Radę Nadzorczą jednostki dominującej do badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

Ernst & Young Audyty Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. oraz kluczowy biegły rewident spełniają, w rozumieniu art. 56 ust. 3 i 4 Ustawy z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2009 roku, nr 77, poz. 649, z późn. zm.), warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Na podstawie umowy zawartej w dniu 24 lipca 2015 roku z Zarządem jednostki dominującej przeprowadziliśmy badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku.

Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na podstawie przeprowadzonego przez nas badania. Przeprowadzone w trakcie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego procedury były zaprojektowane tak, aby umożliwić wydanie opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym traktowanym jako całość. Nasze procedury nie obejmowały uzupełniających informacji, które nie mają wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe traktowane jako całość.

Na podstawie naszego badania, z dniem 21 marca 2016 roku wydaliśmy opinię biegłego rewidenta bez zastrzeżeń o następującej treści:

„Dla Rady Nadzorczej i Walnego Zgromadzenia Zespołu Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin S.A.

1. Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Zespołu Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin S.A. („Grupa”), w której jednostką dominującą jest Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin S.A. („Spółka”) z siedzibą w Koninie, ul. Kazimierska 45, za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku, obejmującego skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2015 roku, skonsolidowany rachunek zysków i strat, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające („załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe”).

2. Za rzetelność i jasność załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jak również za jego sporządzenie zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz za prawidłowość dokumentacji konsolidacyjnej odpowiada Zarząd Spółki. Ponadto Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności Grupy spełniały wymagania przewidziane w Ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. 2013.330 z późn. zm. – „ustawa o rachunkowości”). Naszym zadaniem było zbadanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz wyrażenie, na podstawie badania, opinii o tym czy jest ono we wszystkich istotnych aspektach zgodne z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz czy rzetelnie i jasno przedstawia ono, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację majątkową i finansową, jak też wynik finansowy Grupy.
3. Badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:
- rozdziału 7 ustawy o rachunkowości;
 - Krajowych Standardów Rewizji Finansowej, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce;
- w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, czy sprawozdanie to nie zawiera istotnych nieprawidłowości. W szczególności, badanie obejmowało sprawdzenie – w dużej mierze metodą wrywkową – dokumentacji, z której wynikają kwoty i informacje zawarte w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie obejmowało również ocenę poprawności przyjętych i stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości i znaczących szacunków dokonanych przez Zarząd Spółki, jak i ogólnej prezentacji załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Uważamy, że przeprowadzone przez nas badanie dostarczyło nam wystarczających podstaw do wyrażenia opinii o załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym traktowanym jako całość.
4. Naszym zdaniem załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach:
- przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny wyniku finansowego działalności gospodarczej za okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, jak też sytuacji majątkowej i finansowej badanej Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku;
 - sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez UE;
 - jest zgodne z wpływającymi na formę i treść sprawozdania finansowego przepisami prawa regulującymi przygotowanie sprawozdań finansowych.
5. Zapoznaliśmy się ze sprawozdaniem Zarządu Spółki na temat działalności Grupy w okresie od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz zasad sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego („sprawozdanie z działalności”) i uznaliśmy, że informacje pochodzące z załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są z nim zgodne. Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają postanowienia art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. 2014.133, z późn. zm. – „rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych”).”

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy przeprowadziliśmy w okresie od dnia 27 lipca 2015 roku do dnia 21 marca 2016 roku, w tym w siedzibie Spółki od dnia 27 lipca 2015 roku do dnia 28 sierpnia 2015 roku oraz od dnia 15 lutego 2016 roku do dnia 16 marca 2016 roku.

3.2 Oświadczenia otrzymane i dostępność danych

Zarząd jednostki dominującej potwierdził swoją odpowiedzialność za rzetelność i jasność skonsolidowanego sprawozdania finansowego jak również za jego sporządzenie zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz prawidłowość dokumentacji konsolidacyjnej. Oświadczył on, iż udostępnił nam wszystkie sprawozdania finansowe jednostek objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, dokumentację konsolidacyjną oraz pozostałe wymagane dokumenty oraz udzielił niezbędnych wyjaśnień. Otrzymaliśmy również pisemne oświadczenie z dnia 21 marca 2016 roku Zarządu jednostki dominującej o:

- kompletnym ujęciu informacji w dokumentacji konsolidacyjnej;
- wykazaniu wszelkich zobowiązań warunkowych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, oraz
- ujawnieniu w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wszelkich istotnych zdarzeń, które nastąpiły po dacie bilansu do dnia złożenia oświadczenia.

W oświadczeniu potwierdzono, że przekazane nam informacje były rzetelne i prawdziwe zgodnie z przekonaniem i najlepszą wiedzą Zarządu jednostki dominującej i objęły wszelkie zdarzenia mogące mieć wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Jednocześnie oświadczamy, że w trakcie badania sprawozdania finansowego nie nastąpiły ograniczenia zakresu badania.

3.3 Informacje o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za poprzedni rok obrotowy

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku zostało zbadane przez Sebastiana Lyczbę, kluczowego biegłego rewidenta nr 9946, działającego w imieniu Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. z siedzibą w Warszawie, Rondo ONZ 1, firmy wpisanej na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów pod numerem 130. Działający w imieniu podmiotu uprawnionego kluczowy biegły rewident wydał o tym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku opinię bez zastrzeżeń. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku zostało zatwierdzone przez Akcjonariuszy na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy w dniu 29 czerwca 2015 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku wraz z opinią biegłego rewidenta, odpisem uchwały o zatwierdzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego, sprawozdaniem z działalności Grupy zostało złożone w dniu 15 lipca 2015 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym.

4. Sytuacja finansowa

4.1 Podstawowe dane i wskaźniki finansowe

Poniżej przedstawiono wybrane wskaźniki charakteryzujące sytuację finansową Grupy w latach 2013 – 2015, wyliczone na podstawie danych finansowych zawartych w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych za lata zakończone dnia 31 grudnia 2015 roku i dnia 31 grudnia 2014 roku.

	2015	2014	2013
suma bilansowa	4.974.381	6.867.688	6.470.936
kapitał własny	1.884.823	3.819.717	3.782.616
wynik finansowy netto	-1.879.808	78.484	231.506
 rentowność majątku (%)	 -37,79%	 1,14%	 3,58%
$\frac{\text{wynik finansowy netto} \times 100\%}{\text{suma aktywów}}$			
 rentowność kapitału własnego (%)	 -99,73%	 2,05%	 6,12%
$\frac{\text{wynik finansowy netto} \times 100\%}{\text{kapitał własny na początek okresu}}$			
 rentowność netto sprzedaży (%)	 -63,77%	 2,93%	 8,38%
$\frac{\text{wynik finansowy netto} \times 100\%}{\text{przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}$			
 płynność – wskaźnik płynności I	 1,00	 0,98	 1,06
$\frac{\text{aktywa obrotowe ogółem}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$			
 płynność – wskaźnik płynności III	 0,30	 0,30	 0,40
$\frac{\text{środki pieniężne}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$			
 szybkość obrotu należności	 22 dni	 21 dni	 17 dni
$\frac{\text{należności z tytułu dostaw i usług} \times 365 \text{ dni}}{\text{przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów}}$			
 okres spłaty zobowiązań	 9 dni	 24 dni	 19 dni
$\frac{\text{zobowiązania z tytułu dostaw i usług} \times 365 \text{ dni}}{\text{wartość sprzedanych towarów i materiałów} + \text{koszt wytworzenia sprzedanych produktów}}$			

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
 Raport z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
 za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
 (w tysiącach złotych)

	2015	2014	2013
szybkość obrotu zapasów	12 dni	35 dni	34 dni
$\frac{\text{zapasy} \times 365 \text{ dni}}{\text{wartość sprzedanych towarów i materiałów} + \text{koszt wytworzenia sprzedanych produktów}}$			
trwłość struktury finansowania (%)	74,67%	82,44%	83,43%
$\frac{(\text{kapitał własny} + \text{rezerwy i zobowiązania długoterminowe}) \times 100\%}{\text{suma pasywów}}$			
obciążenie majątku zobowiązaniami (%)	62,11%	44,38%	41,54%
$\frac{(\text{suma pasywów} - \text{kapitał własny}) \times 100\%}{\text{suma aktywów}}$			
wskaźnik inflacji:			
średnioroczny	-0,9%	0,00%	0,90%
od grudnia do grudnia	-0,5%	-1,00%	0,70%

4.2 Komentarz

Przedstawione wskaźniki wskazują na następujące trendy:

- Rentowność majątku spadła do poziomu -37,79% w 2015 roku w porównaniu do 1,14% w 2014 roku oraz w porównaniu do 3,58% w 2013 roku.
- Rentowność kapitału własnego spadła do poziomu -99,73% w 2015 roku w porównaniu do 2,05% w 2014 roku oraz w porównaniu do 6,12% w 2013 roku.
- Rentowność netto sprzedaży spadła do poziomu -63,77% w 2015 roku w porównaniu do 2,93% w 2014 roku oraz w porównaniu do 8,38% w 2013 roku.
- Wskaźnik płynności I wyniósł 1,00 na dzień 31 grudnia 2015 roku i był wyższy w porównaniu do 0,98 na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz był niższy w porównaniu do 1,06 na dzień 31 grudnia 2013 roku.
- Wskaźnik płynności III wyniósł 0,30 na dzień 31 grudnia 2015 oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku i był niższy w porównaniu do 0,40 na dzień 31 grudnia 2013 roku.
- Wskaźnik szybkości obrotu należności wyniósł 22 dni w 2015 roku i był wyższy w porównaniu do 21 dni w 2014 roku oraz w porównaniu do 17 dni w 2013 roku.
- Wskaźnik okresu spłaty zobowiązań wyniósł 9 dni w 2015 roku i był niższy w porównaniu do 24 dni w 2014 roku oraz w porównaniu do 19 dni w 2013 roku.
- Wskaźnik szybkości obrotu zapasów wyniósł 12 dni w 2015 roku i był niższy w porównaniu do 35 dni w 2014 roku oraz w porównaniu do 34 dni w 2013 roku.

- Wskaźnik trwałości struktury finansowania wyniósł 74,67% na dzień 31 grudnia 2015 roku i był niższy w porównaniu do 82,44% na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz w porównaniu do 83,43% na dzień 31 grudnia 2013 roku.
- Wskaźnik obciążenia majątku zobowiązaniami wyniósł 62,11% na dzień 31 grudnia 2015 roku i był wyższy w porównaniu do 44,38% na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz w porównaniu do 41,54% na dzień 31 grudnia 2013 roku.

4.3 Kontynuacja działalności

Podczas naszego badania nic nie zwróciło naszej uwagi, co powodowałoby nasze przekonanie, że jednostka dominująca nie jest w stanie kontynuować działalności przez co najmniej 12 miesięcy licząc od dnia 31 grudnia 2015 roku na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez nią dotychczasowej działalności.

W nocy 6 informacji dodatkowej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku Zarząd jednostki dominującej wskazał, że będące podstawą sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego sprawozdania finansowe jednostek Grupy zostały sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności przez te jednostki przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy od dnia 31 grudnia 2015 roku i że nie występują okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez te jednostki.

II. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

1. Kompletność i poprawność dokumentacji konsolidacyjnej

Podczas badania nie stwierdziliśmy mogących mieć istotny wpływ na zbadane skonsolidowane sprawozdanie finansowe nieprawidłowości dokumentacji konsolidacyjnej, które nie zostałyby usunięte, w tym w zakresie spełnienia warunków, jakim powinna odpowiadać dokumentacja konsolidacyjna (a w szczególności obejmujących wyłączenia dotyczące korekt konsolidacyjnych).

2. Zasady i metody wyceny aktywów i zobowiązań oraz kapitałów własnych

Zasady (politykę) rachunkowości Grupy oraz wykazywania danych przedstawiono w notcie 10 informacji dodatkowej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku.

3. Charakterystyka składników skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Struktura aktywów, zobowiązań i kapitałów własnych Grupy została przedstawiona w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku.

Dane wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym są zgodne z dokumentacją konsolidacyjną.

3.1 Wartość firmy z konsolidacji oraz sposób dokonywania odpisów

W zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2015 roku nie wystąpiła wartość firmy z konsolidacji.

3.2 Kapitał własny, w tym udziały niekontrolujące

Wykazany stan kapitałów własnych, w tym udziałów niekontrolujących jest zgodny z dokumentacją konsolidacyjną i odpowiednimi dokumentami prawnymi. Na dzień 31 grudnia 2015 roku nie wystąpiły udziały niekontrolujące. Udziały niekontrolujące zostały ustalone prawidłowo i są zgodne z dokumentacją konsolidacyjną.

Dane dotyczące kapitałów własnych przedstawiono w notach 28, 29 i 30 informacji dodatkowej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

3.3 Rok obrotowy

Sprawozdania finansowe, będące podstawą sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, wszystkich jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej zostały sporządzone na dzień 31 grudnia 2015 roku i obejmują dane finansowe za okres sprawozdawczy od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku.

4. Wylączenia konsolidacyjne

4.1 Wylączenia wzajemnych rozrachunków (należności i zobowiązań) oraz obrotów wewnętrznych (przychodów i kosztów) jednostek objętych konsolidacją

Dokonane wylączenia wzajemnych rozrachunków (należności i zobowiązań) oraz obrotów wewnętrznych (przychodów i kosztów) jednostek objętych konsolidacją są zgodne z dokumentacją konsolidacyjną.

4.2 Wylączenia wyników niezrealizowanych przez jednostki objęte konsolidacją, zawartych w wartości aktywów oraz z tytułu dywidend

Dokonane wylączenia wyników niezrealizowanych przez jednostki objęte konsolidacją zawartych w wartości aktywów oraz z tytułu dywidend są zgodne z dokumentacją konsolidacyjną.

5. Sprzedaż całości lub części udziałów (akcji) w jednostce podporządkowanej

W roku obrotowym Grupa nie sprzedała żadnych udziałów (akcji) w jednostkach podporządkowanych.

6. Pozycje kształtujące wynik działalności Grupy

Charakterystyka pozycji kształtujących wynik działalności Grupy została przedstawiona w zbadanym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku.

7. Słuszność odstępstw od zasad konsolidacji i stosowania metody praw własności określonych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez UE

W procesie sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie miały miejsca odstępstwa od zasad konsolidacji i stosowania metody praw własności.

8. Informacja dodatkowa

Informacja dodatkowa w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku sporządzona została, we wszystkich istotnych aspektach zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

9. Sprawozdanie z działalności Grupy

Zapoznaliśmy się ze sprawozdaniem Zarządu Spółki na temat działalności Grupy w okresie od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz zasad sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego („sprawozdanie z działalności”) i uznaliśmy, że informacje pochodzące z załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są z nim zgodne. Informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności uwzględniają postanowienia art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. 2014.133 z późn. zm.).

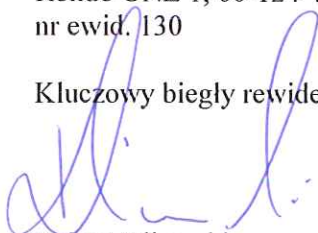
10. Zgodność z prawem

Uzyskaliśmy pisemne potwierdzenie od Zarządu jednostki dominującej, iż w roku sprawozdawczym nie zostały naruszone przepisy prawa, a także postanowienia statutów jednostek Grupy mające wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe

w imieniu:

Ernst & Young Audyt Polska
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa
nr ewid. 130

Kluczowy biegły rewident

Robert Klimacki
Biegły rewident nr 90055

Ernst & Young Audyt Polska
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
spółka komandytowa
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa

Warszawa, dnia 21 marca 2016 roku

**GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI
PAŃNÓW-ADAMÓW-KONIN S.A.**

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK OBROTOWY ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2015 ROKU
WRAZ Z OPINIĄ NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA**

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH	11
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁE WŁASNYM	12
ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	14
1. Informacje ogólne	14
2. Skład Grupy	15
3. Skład Zarządu jednostki dominującej	16
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	17
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	17
5.1. Profesjonalny osąd	17
5.2. Niepewność szacunków	17
6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	20
6.1. Oświadczenie o zgodności	20
6.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych	21
7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości oraz zmiany danych porównawczych	21
8. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	22
9. Zmiana szacunków	23
10. Istotne zasady rachunkowości	24
10.1. Zasady konsolidacji	24
10.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach	25
10.3. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	25
10.4. Rzeczowe aktywa trwałe	26
10.4.1. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	27
10.5. Nieruchomości inwestycyjne	27
10.6. Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze	28
10.7. Nakłady związane z poszukiwaniem i oceną zasobów mineralnych	28
10.8. Aktywa niematerialne	28
10.9. Leasing	29
10.10. Wycena do wartości godziwej	30
10.11. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	31
10.12. Koszty finansowania zewnętrznego	31
10.13. Aktywa finansowe	32
10.14. Utrata wartości aktywów finansowych	33
10.14.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu	33
10.14.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu	34
10.14.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	34
10.15. Pozostałe aktywa niefinansowe	34
10.16. Wbudowane instrumenty pochodne	35
10.17. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	35
10.17.1. Zabezpieczenie wartości godziwej	36
10.17.2. Zabezpieczenie przepłyów pieniężnych	36
10.18. Zapasy	37
10.19. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	37
10.20. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	38
10.21. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	38
10.22. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	38

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

10.23. Pozostałe zobowiązania niefinansowe	39
10.24. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne	39
10.25. Płatności w formie akcji własnych.....	39
10.26. Rezerwy	39
10.27. Uprawnienia do emisji CO ₂	41
10.28. Przychody	42
10.28.1. Sprzedaż towarów i produktów	42
10.28.2. Świadczenie usług	42
10.28.3. Umowy o usługi budowlane	42
10.28.4. Przychody z tytułu rekompensat na pokrycie kosztów osieroconych	43
10.28.5. Dotacje rządowe	43
10.29. Koszty	44
10.30. Pozostałe przychody i koszty operacyjne.....	44
10.31. Przychody i koszty finansowe.....	44
10.32. Podatki	45
10.32.1. Podatek bieżący	45
10.32.2. Podatek odroczony.....	45
10.32.3. Podatek od towarów i usług i akcyza.....	46
10.33. Zysk netto na akcję	46
10.34. Przejęcia pod wspólną kontrolą	46
10.35. Zobowiązanie do wykupu udziałów niekontrolujących	46
11. Przejęcia przedsiębiorstw.....	47
12. Segmenty operacyjne	47
13. Przychody i koszty	50
13.1. Przychody ze sprzedaży	50
13.2. Pozostałe przychody operacyjne	50
13.3. Pozostałe koszty operacyjne	51
13.4. Przychody finansowe	51
13.5. Koszty finansowe.....	52
13.6. Koszty według rodzajów.....	52
13.7. Koszty amortyzacji i odpisy aktualizujące ujęte w zysku lub stracie.....	53
13.8. Umowy o usługę budowlaną.....	53
14. Składniki innych całkowitych dochodów.....	55
15. Podatek dochodowy	56
15.1. Obciążenie podatkowe	56
15.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej.....	57
15.3. Odroczony podatek dochodowy.....	58
16. Majątek socjalny oraz zobowiązania MFŚS.....	60
17. Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję.....	61
18. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	62
19. Rzeczowe aktywa trwałe	63
19.1. Test na utratę wartości aktywów Grupy Kapitałowej ZE PAK S.A.	65
20. Leasing	69
20.1. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	69
21. Aktywa niematerialne	70
22. Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze	72
23. Pozostałe aktywa.....	73
23.1. Pozostałe aktywa finansowe	73
23.2. Pozostałe aktywa niefinansowe.....	73

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

24. Świadczenia pracownicze.....	74
24.1. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia.....	74
25. Zapasy	75
26. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	76
27. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	77
28. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe / rezerwowe	79
28.1. Kapitał podstawowy.....	79
28.1.1. Wartość nominalna akcji.....	79
28.1.2. Prawa akcjonariuszy.....	79
28.1.3. Akcjonariusze o znaczącym udziale.....	80
29. Akcje własne	80
30. Kapitał zapasowy	81
30.1. Pozostałe kapitały rezerwowe	81
30.2. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy.....	81
30.3. Udziały niekontrolujące	82
31. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki.....	82
32. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	85
32.1. Rozliczenia międzyokresowe bierne.....	85
32.2. Zmiany stanu rezerw	86
32.3. Opis istotnych tytułów rezerw	87
32.3.1. Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów cieplarnianych oraz rezerwy na umorzenie jednostek poświadczonej redukcji emisji (EUA)	87
32.3.2. Rezerwa na rekultywację składowisk popiołów i koszty likwidacji środków trwałych.....	87
32.3.3. Rezerwy rekultywacyjne i inne związane z działalnością górniczą	88
32.3.4. Rezerwa na umorzenie świadectw pochodzenia energii	88
32.3.5. Inne rezerwy	88
33. Prawa do emisji dwutlenku węgla.....	88
34. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	91
34.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe (krótkoterminowe) ..	91
34.2. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe (długoterminowe)	92
34.3. Pozostałe zobowiązania niefinansowe	92
34.4. Pochodne instrumenty finansowe	93
34.5. Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów (długoterminowe)	93
34.6. Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów (krótkoterminowe)	93
35. Zobowiązania warunkowe oraz opis istotnych spraw sądowych	94
35.1. Sprawy sądowe	94
35.2. Rozliczenia podatkowe	99
36. Zabezpieczenia spłaty zobowiązań.....	100
37. Otrzymane gwarancje i poręczenia	104
38. Informacje o podmiotach powiązanych.....	105
38.1. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu	105
38.2. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu.....	105
38.3. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy.....	106
38.3.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Grupy	106
38.3.2. Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej	106
39. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	107
40. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	107
40.1. Ryzyko stopy procentowej.....	107

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

40.2. Ryzyko walutowe.....	109
40.3. Ryzyko cen surowców	111
40.4. Ryzyko kredytowe	111
40.5. Ryzyko związane z płynnością	111
41. Instrumenty finansowe	114
41.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych.....	114
41.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych.....	116
41.3. Ryzyko stopy procentowej.....	118
41.3.1. Zabezpieczenia	118
42. Zarządzanie kapitałem.....	120
43. Struktura zatrudnienia	120
44. Istotne zdarzenia następujące po dniu bilansowym.....	121

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	13.1	2 947 816	2 680 111
Koszt własny sprzedaży	13.6	(4 651 152)	(2 452 160)
w tym odpis aktualizujący wartość środków trwałych i aktywów górniczych	19.1	(1 896 189)	-
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		(1 703 336)	227 951
Pozostałe przychody operacyjne	13.2	29 966	88 060
Koszty sprzedaży	13.6	(4 920)	(3 973)
Koszty ogólnego zarządu	13.6	(111 323)	(148 639)
Pozostałe koszty operacyjne	13.3	(6 209)	(15 969)
Zysk/ (strata) z działalności operacyjnej		(1 795 822)	147 430
Przychody finansowe	13.4	6 496	21 344
Koszty finansowe	13.5	(43 909)	(70 789)
Zysk/(strata) brutto		(1 833 235)	97 985
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	15.1	(46 573)	(19 501)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		(1 879 808)	78 484
Działalność zaniechana			
Zysk/(strata) za rok obrotowy z działalności zaniechanej		-	-
Zysk/(strata) netto za okres		(1 879 808)	78 484
Zysk/(strata) przypadający akcjonariuszom większościowym		(1 881 086)	81 977
Zysk/(strata) przypadający akcjonariuszom niekontrolującym		1 278	(3 493)
Zysk/(strata) na jedną akcję (w złotych):			
Podstawowy/a za rok obrotowy przypadający/a akcjonariuszom jednostki dominującej	17	(37,01)	1,61
Podstawowy/a z działalności kontynuowanej przypadającego/ej akcjonariuszom jednostki dominującej	17	(37,01)	1,61
Rozwodniony/a za rok obrotowy przypadającego/ej akcjonariuszom jednostki dominującej	17	(37,01)	1,61
Rozwodniony/a z działalności kontynuowanej przypadającego/ej akcjonariuszom jednostki dominującej	17	(37,01)	1,61

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

	<i>Nota</i>	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2015 roku	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2014 roku
Zysk netto za okres		(1 879 808)	78 484
Inne całkowite dochody			
<i>Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>			
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych	14	7 160	1 346
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	14	-	77
Pozostałe		103	-
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	15.1,14	(1 360)	(256)
Inne całkowite dochody netto podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		5 903	1 167
<i>Pozycje nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>			
Zyski/(straty) aktuarialne dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	14	246	(9 502)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	15.1,14	(47)	1 805
Inne całkowite dochody netto nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		199	(7 697)
Inne całkowite dochody netto		6 102	(6 530)
Całkowity dochód za okres		(1 873 706)	71 954
Całkowity dochód przypadający akcjonariuszom większościowym		(1 874 984)	75 447
Całkowity dochód przypadający akcjonariuszom niekontrolującym		1 278	(3 493)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

na dzień 31 grudnia 2015 roku

	Nota	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	19	3 475 229	5 299 618
Nieruchomości inwestycyjne		2 363	2 799
Aktywa niematerialne	21	17 389	82 263
Pożyczki i należności		-	-
Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze (długoterminowe)	22	92 748	149 901
Pozostałe aktywa długoterminowe finansowe	23.1	13 752	12 591
Pozostałe aktywa długoterminowe niefinansowe	23.2	10 027	25 949
Kwoty należne od zamawiających z tytułu kontraktów długoterminowych		-	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	15.3	102 615	112 870
Razem aktywa trwałe		3 714 123	5 685 991
Aktywa obrotowe			
Krótkoterminowe aktywa niematerialne	21	354 389	176 957
Zapasy	25	157 515	237 116
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	26	268 123	253 977
Należności z tytułu podatku dochodowego		2 743	12 742
Pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe (aktywa)		-	-
Pozostałe aktywa krótkoterminowe finansowe	23.1	76 979	94 748
Pozostałe aktywa krótkoterminowe niefinansowe	23.2	12 497	39 434
Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze (krótkoterminowe)	22	1 309	556
Kwoty należne od zamawiających z tytułu kontraktów długoterminowych	13.8	3 349	10 047
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	27	383 354	356 120
Razem aktywa obrotowe		1 260 258	1 181 697
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		-	-
SUMA AKTYWÓW		4 974 381	6 867 688

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

	Nota	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	28	101 647	101 647
Kapitał zapasowy	30	2 542 060	2 398 399
Kapitał z wyceny instrumentów zabezpieczających		(11 941)	(17 741)
Pozostałe kapitały rezerwowe	30.1	5 877	5 877
Zyski zatrzymane / Niepokryte straty		1 128 266	1 249 448
Zysk (strata) netto		(1 881 086)	81 977
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		-	110
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		1 884 823	3 819 717
Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	30.3	-	-
Kapitał własny ogółem		1 884 823	3 819 717
Zobowiązania długoterminowe			
Oprocentowane kredyty i pożyczki	31	924 519	867 221
Świadczenia pracownicze długoterminowe	24.1	77 674	108 554
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	34.2	80 751	103 742
Pochodne instrumenty finansowe długoterminowe (zobowiązania)	34.4	8 943	15 059
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów długoterminowe	34.5	51 068	63 832
Inne rezerwy długoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	32	334 879	361 142
Kwoty należne zamawiającym z tytułu kontraktów długoterminowych		-	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15.3	351 862	322 319
Zobowiązania długoterminowe ogółem		1 829 696	1 841 869
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe	34.1	237 505	355 202
Bieżąca część oprocentowanych kredytów i pożyczek	31	386 543	348 553
Pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe (zobowiązania)	34.4	7 349	8 684
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	34.3	122 553	134 015
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		5 228	1 970
Świadczenia pracownicze krótkoterminowe	24.1	8 783	38 553

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach złotych)

Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów krótkoterminowe	34.6	12 774	12 779
Kwoty należne zamawiającym z tytułu kontraktów długoterminowych	13.8	10 080	20 245
Inne rezerwy krótkoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	32	469 047	286 101
Zobowiązania krótkoterminowe ogółem		1 259 862	1 206 102
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami trwałymi zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży		-	-
Zobowiązania razem		3 089 558	3 047 971
SUMA PASYWÓW		4 974 381	6 867 688

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		(1 833 235)	97 985
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja	27	380 935	352 949
Odsetki i udziały w zyskach		25 012	30 492
(Zysk)/strata z tytułu różnic kursowych		2 784	14 298
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej		1 079	(14 986)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności	27	16 102	(82 536)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów	27	79 601	(24 647)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	27	(88 567)	128 479
Zmiana stanu rezerw, rozliczeń międzyokresowych oraz świadczeń pracowniczych	27	268 209	149 878
Podatek dochodowy zapłacony		5 033	(9 896)
Wydatki na nabycie uprawnień do emisji CO ₂		(287 229)	(228 337)
Odpis aktualizujący wartość rzeczowych aktywów trwałych i aktywów górniczych		1 896 189	-
Pozostałe		1 223	(7)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		467 136	413 672
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		559	40 357
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(409 858)	(616 608)
Wydatki i wpływy związane z pozostałymi aktywami finansowymi	27	19 122	20 918
Nabycie pozostałych aktywów finansowych	27	(24 909)	-
Nabycie jednostki zależnej po potrąceniu przejętych środków		-	-
Dywidendy otrzymane		49	5 522
Odsetki otrzymane		6	83
Pozostałe		60	(57)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(414 971)	(549 785)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji akcji		-	-
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(13 029)	(17 413)
Wpływy z tytułu kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych		336 925	412 912
Splata kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych		(232 422)	(278 962)
Dywidendy wypłacone		(60 988)	(34 560)
Odsetki zapłacone		(53 383)	(53 871)
Pozostałe		(1 218)	31 958
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(24 115)	60 064
Zwiększenie/(Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		28 050	(76 049)
Środki pieniężne na początek okresu	27	355 268	431 317
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym		383 318	355 268

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁE WŁASNYM

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji instrumentów finansowych	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Pozostałe składniki innych całkowitych dochodów	Razem	Kapitały udziałowców niekontrolujących	Razem kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2015 roku	101 647	2 398 399	(17 741)	5 877	1 331 425	110	-	3 819 717	-	3 819 717
Zysk netto za okres	-	-	-	-	(1 881 086)	-	-	(1 881 086)	1 278	(1 879 808)
Inne całkowite dochody razem	-	-	5 800	-	199	-	103	6 102	-	6 102
Calkowity dochód za okres	-	-	5 800	-	(1 880 887)	-	103	(1 874 984)	1 278	(1 873 706)
Podział zysków z lat ubiegłych	-	143 661	-	-	(143 661)	-	-	-	-	-
Dywidenda wypłacona	-	-	-	-	(60 988)	-	-	(60 988)	-	(60 988)
Efekt rozliczenia opcji put na udziałach niekontrolujących	30.3	-	-	-	1 278	-	-	1 278	(1 278)	-
Pozostałe zmiany	-	-	-	-	13	(110)	(103)	(200)	-	(200)
Stan na 31 grudnia 2015 roku	101 647	2 542 060	(11 941)	5 877	(752 820)	-	-	1 884 823	-	1 884 823

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁE WŁASNYM

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku

Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji instrumentów finansowych	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane/Niepokryte straty	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Razem	Kapitały udziałowców niekontrolujących	Razem kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2014 roku	101 647	2 200 508	(18 831)	5 877	1 493 382	33	3 782 616	-	3 782 616
Zysk netto za okres	-	-	-	-	81 977	-	81 977	(3 493)	78 484
Inne całkowite dochody razem	-	-	1 090	-	(7 697)	77	(6 530)	-	(6 530)
Całkowity dochód za okres	-	-	1 090	-	74 280	77	75 447	(3 493)	71 954
Podział zysków z lat ubiegłych	-	197 891	-	-	(197 891)	-	-	-	-
Dywidenda za lata poprzednie	-	-	-	-	(34 560)	-	(34 560)	-	(34 560)
Efekt rozliczenia opcji put na udziałach niekontrolujących	30.3	-	-	-	(3 493)	-	(3 493)	3 493	-
Pozostałe zmiany	-	-	-	-	(293)	-	(293)	-	(293)
Stan na 31 grudnia 2014 roku	101 647	2 398 399	(17 741)	5 877	1 331 425	110	3 819 717	-	3 819 717

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa Zespołu Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin S.A. („Grupa”) składa się z Zespołu Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”, „ZE PAK S.A.”) i jej spółek zależnych (patrz Nota 2). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku. Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000021374.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 310186795.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest:

- 1) wytwarzanie i sprzedaż energii elektrycznej,
- 2) produkcja i sprzedaż ciepła (pary wodnej i gorącej wody),
- 3) wydobywanie węgla brunatnego.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

2. Skład Grupy

W skład Grupy wchodzi Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin S.A. oraz następujące spółki zależne:

Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale	
			Na dzień 31 grudnia 2015 roku	Na dzień 31 grudnia 2014 roku
Przedsiębiorstwo Remontowe „PAK SERWIS” sp. z o.o.*	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Usługi remontowo-budowlane	100,00%	100,00%
Przedsiębiorstwo Serwisu Automatyki i Urządzeń „EL PAK” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Usługi w zakresie serwisu automatyki przemysłowej i urządzeń elektrycznych	100,00%	100,00%
„Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej z nowego bloku 464 MW	100,00% **	100,00% **
„PAK – HOLDCO” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Działalność holdingowa	100,00%	100,00%
„PAK Infrastruktura” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wykonywanie robót ogólnobudowlanych w zakresie obiektów inżynierskich gdzie indziej niesklasyfikowanych	100,00%	100,00%
„PAK Centrum Usług Informatycznych” sp. z o.o. w likwidacji	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Usługi w zakresie obsługi informatycznej	0,00% *****	100,00%
„PAK Centrum Badań Jakości” sp. z o.o. w likwidacji	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Badania i analizy chemiczne	0,00% *****	100,00%
„PAK GÓRNICtwo” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wydobycie węgla	100,00%	100,00%
Energoinwest Serwis sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Spółdzielców 3	Usługi remontowo-budowlane	100,00% ***	100,00% ***
PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A.	62-540 Kleczew ul. 600-lecia 9	Wydobycie węgla brunatnego	96,23%	85,00%
PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów S.A.	62-700 Turek ul. Uniejowska 9	Wydobycie węgla brunatnego	98,41%	85,00%
Ochrona Osób i Mienia „ASEKURACJA” sp. z o.o. w likwidacji	62-540 Kleczew ul. 600-lecia 9	Ochrona osób i mienia	0,00% ****	85,00% ****
„Aquakon” sp. z o.o.	62-610 Sompolno Police	Produkcja i handel wodami mineralnymi	92,57% ****	81,80% ****
Eko-Surowce Sp. z o.o.	62-540 Kleczew ul. 600-lecia 9	Transport kolejowy węgla brunatnego, usługi wulkanizacyjne, sprzedaż węgla	96,23% ****	85,00% ****
KWE sp. z o.o.	62-540 Kleczew ul. 600-lecia 9	Farmy wiatrowe, produkcja energii elektrycznej	0,00% ****	42,5% ****
PAK-Volt S.A.	00-834 Warszawa ul. Pańska 77/79	Sprzedaż energii elektrycznej	100,00%	100,00%
EL PAK Serwis sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, naprawa i konserwacja maszyn	100,00% *****	100,00% *****

* Jednostka zależna – Przedsiębiorstwo Remontowe „PAK SERWIS” sp. z o.o. posiadała oddział zagraniczny w Niemczech, który został zamknięty 30 marca 2015 roku.

**udział pośredni przez „PAK – HOLDCO” sp. z o.o.

***udział pośredni przez Przedsiębiorstwo Remontowe PAK SERWIS sp. z o.o.

**** udział pośredni przez PAK KWB Konin (udział bezpośredni PAK KWB Konin w „Aquakon” sp. z o.o. wynosi 96,2%, w KWE sp. z o. o. w likwidacji 50% a w pozostałych spółkach 100%). W dniu 29.01.2015 PAK KWB Konin zbyła całość posiadanych udziałów w KWE. W dniu 19.11.2015 spółka Asekuracja została wykreślona z KRS.

***** udział pośredni przez „EL PAK” sp. z o.o.

***** w I kwartale 2015 roku zakończył się proces likwidacji spółek PAK CUI sp. z o.o. i PAK CBJ sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych jest równy udziałowi Grupy w kapitałach tych jednostek.

3. Skład Zarządu jednostki dominującej

Rok obrotowy 2015 Zarząd Spółki rozpoczął w następującym składzie:

• Katarzyna Muszkat	Prezes Zarządu
• Anna Striżyk	Wiceprezes Zarządu
• Piotr Jarosz	Wiceprezes Zarządu
• Sławomir Sykucki	Wiceprezes Zarządu

W dniu 2 października 2015 roku Rada Nadzorcza ZE PAK S.A. podjęła uchwały o odwołaniu ze składu Zarządu Spółki następujących osób:

- Katarzyny Muszkat zajmującej stanowisko Prezesa Zarządu
- Anny Striżyk zajmującej stanowisko Wiceprezesa Zarządu
- Piotra Jarosza zajmującego stanowisko Wiceprezesa Zarządu

Z dniem 2 października 2015 roku rezygnację z pełnienia stanowiska Wiceprezesa Zarządu Spółki złożył Sławomir Sykucki.

Równocześnie Rada Nadzorcza Spółki na posiedzeniu w dniu 2 października 2015 roku powołała do Zarządu Spółki następujące osoby:

- Janusza Kaliszyka na stanowisko Prezesa Zarządu
- Anetę Lato –Żuchowską na stanowisko Wiceprezesa Zarządu
- Adriana Kaźmierczaka na stanowisko Wiceprezesa Zarządu
- Tomasza Zadrogę na stanowisko Wiceprezesa Zarządu.

W dniu 30 października 2015 roku Rada Nadzorcza ZE PAK S.A. podjęła uchwałę o powołaniu Zygmunta Artwika w skład Zarządu Spółki i powierzeniu mu funkcji Wiceprezesa Zarządu. Uchwała weszła w życie z chwilą podjęcia.

W dniu 16 listopada 2015 roku Janusz Kaliszki złożył rezygnację ze stanowiska Prezesa Zarządu. W związku z zaistniałą sytuacją w dniu 17 listopada 2015 roku Rada Nadzorcza Spółki zgodnie z art. 383 § 1 Kodeksu spółek handlowych delegowała na okres nie dłuższy niż 3 miesiące Pana Wojciecha Piskorza Członka Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu Spółki.

W dniu 11 lutego 2016 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu Pana Aleksandra Grada w skład Zarządu Spółki z dniem 18 lutego 2016 roku i powierzyła mu funkcję Prezesa Zarządu.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 21 marca 2016 roku.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy wymaga od Zarządu jednostki dominującej osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa, zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań.

Kapitalizacja różnic kursowych

W związku z realizowanymi inwestycjami, spółki z Grupy korzystają z zewnętrznych źródeł finansowania.

Koszty finansowania, dające się bezpośrednio przyporządkować realizowanym inwestycjom są kapitalizowane w wartości środków trwałych w budowie do dnia oddania środka trwałego do użytku.

Spółki dokonują kapitalizacji różnic kursowych związanych z otrzymanymi kredytami i pożyczkami w walucie obcej w stopniu, w jakim stanowią one korektę kosztów odsetek. Grupa stosuje podejście kumulatywne w zakresie kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego. Podejście kumulatywne traktuje inwestycję jako całość dlatego też kwota różnic kursowych możliwa do kapitalizacji jako korekta kosztów finansowania zewnętrznego w okresie sprawozdawczym może podlegać zmianom wraz ze zmianami kursów walut w okresie trwania inwestycji.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Identyfikacja wbudowanych instrumentów pochodnych

Na każdy dzień bilansowy kierownictwo Grupy dokonuje oceny czy w ramach zawartych umów występują cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej, które nie byłyby ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej.

5.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Grupa przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Grupy. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Utrata wartości aktywów trwałych

W wyniku przeprowadzonych analiz na dzień 31 grudnia 2015 roku, Grupa zidentyfikowała istnienie przesłanek, które mogłyby wskazywać na ewentualną utratę wartości składnika aktywów, w postaci wyższej wartości bilansowej aktywów netto Grupy od wartości jej rynkowej kapitalizacji. W związku z tym Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości składników majątku trwałego. W oparciu o przeprowadzone testy stwierdzono, iż istnieje konieczność rozpoznania odpisów aktualizujących wartość rzeczowego majątku trwałego. Informacje o przeprowadzonym teście przedstawiono w notcie 19.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 24.1.

Szacunek został sporządzony w oparciu o następujące główne założenia:

- stopa dyskontowa 2,6%
- przewidywany wskaźnik inflacji 2,5%
- przewidywane stopa wzrostu wynagrodzeń w zależności od spółki dla roku 2016 zawiera się w przedziale od 0 do 3%, dla lat następnych wynosi 3%

Zmiany wskaźników finansowych będących podstawą szacunku spowodowałyby zmianę salda rezerwy o kwoty zaprezentowane w poniższej tabeli.

	(+) wzrost o 1 p.p.	(-) spadek o 1 p.p.
stopa dyskontowa	(6 249 539)	7 227 938
stopa wzrostu wynagrodzeń	7 169 366	(5 902 792)

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 10.10.

Kapitalizacja kosztów usuwania nadkładu w fazie produkcyjnej

W uzasadnionych przypadkach określonych przez KIMSF 20 Grupa kapitalizuje koszty zdejmowania nadkładu w fazie produkcyjnej odkrywki. Podstawą kapitalizacji kosztów jest spełnienie następujących warunków: prawdopodobne jest uzyskanie przez Grupę przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z usuwaniem nadkładu, Grupa jest w stanie zidentyfikować tę część złoża węgla, do której dostęp został ułatwiony oraz koszty związane z usuwaniem nadkładu dotyczące tej części złoża mogą zostać wiarygodnie wycenione. Grupa okresowo weryfikuje szacunki dotyczące powyższych kryteriów w celu zapewnienia prawidłowej kapitalizacji kosztów.

Okres rozliczania dla aktywów z tytułu zdejmowania nadkładu i innych aktywów górniczych

Grupa okresowo weryfikuje ustalone okresy rozliczania aktywów dotyczących zdejmowania nadkładu i innych aktywów górniczych, na podstawie aktualnych prognoz co do okresu eksploatacji odkrywek.

Płatności w akcjach

Dla celów rozliczenia akcji pracowniczych przyjęto, iż datą rozpoczęcia nabywania uprawnień do akcji jest data komercjalizacji Spółki, a datą przyznania uprawnień do akcji jest data ostatecznego wywieszenia list z liczbą akcji przyznanych pracownikom PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A. i PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów S.A. Wartość godziwa programu na dzień objęcia kontroli została określona w oparciu o wartość godziwą spółek PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A. i PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów S.A. Proces udostępniania akcji uprawnionym pracownikom rozpoczął się w lutym 2013 roku i trwał do 20 października 2014 roku. Cena wykupu akcji została określona w umowach sprzedaży akcji PAK KWB Konin oraz PAK KWB Adamów z dnia 28 maja 2012 roku i została ustalona na poziomie ceny zakupu wcześniej nabytych akcji kopalń indeksowanej o wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych.

Rekompensaty z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej

W nocy 35 przedstawiono opis istotnych zobowiązań warunkowych i opis istotnych spraw sądowych, w tym dotyczących rekompensat z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej.

Ujmowanie przychodów

Grupa stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych. Stosowanie tej metody wymaga od Grupy szacowania proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania.

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje aktualizacji szacunków budżetowanych całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu realizowanych projektów. Przewidywana całkowita strata na kontrakcie ujmowana jest jako koszty okresu, w którym została rozpoznana, zgodnie z MSR 11.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Odpisy aktualizujące wartość należności

Na dzień bilansowy Grupa ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności lub grupy należności. Jeżeli wartość możliwa do odzyskania składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej dana jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych.

Rezerwa na likwidację składników rzeczowego majątku trwałego

Grupa tworzy rezerwę na likwidację składników rzeczowego majątku trwałego w przypadku wystąpienia takiego obowiązku lub podjęcia takiego zobowiązania przez kierownictwo Grupy. Rezerwa tworzona jest w wysokości wynikającej z otrzymanych ofert dotyczących likwidacji składników aktywów trwałych. Grupa dokonuje aktualizacji wartości rezerwy na każdy dzień bilansowy. Wartość rezerwy z tytułu likwidacji składników rzeczowego majątku trwałego jest dyskontowana na każdy dzień bilansowy. Rezerwa opisana w nocy 32.3.2.

Rezerwa na likwidację składowisk popiołów

Grupa tworzy rezerwę na likwidację składowisk popiołów ze względu na wynikający z pozwoleń zintegrowanych obowiązków prawny. Podstawą szacowania rezerwy są opracowania, analizy techniczno – ekonomiczne sporządzone przez Grupę a także otrzymane oferty zewnętrzne dla planowanych kierunków rekultywacji. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa dokonuje aktualizacji wartości rezerwy. Rezerwa opisana w nocy 32.3.2.

Rezerwy rekultywacyjne i inne związane z działalnością górniczą

Grupa tworzy rezerwę zarówno na koszty rekultywacji terenu związanej z bieżącym wydobyciem węgla na danej odkrywce jak również na koszty rekultywacji wyrobiska końcowego. Rezerwa tworzona jest w oparciu o szacunki przyszłych kosztów rekultywacji jak również zakładane terminy rozpoczęcia i zakończenia rekultywacji, w oparciu o raporty niezależnych ekspertów szacujących koszty rekultywacji na zlecenie Zarządu, jak i wewnętrzne szacunki Grupy i dyskontowana na każdy dzień sprawozdawczy. Rezerwy opisane są w nocy 32.3.3.

Wycena certyfikatów energetycznych

Z tytułu produkcji energii w źródłach odnawialnych, gazowych oraz wysokiej kogeneracji Grupa rozpoznaje świadectwa pochodzenia energii (zielone i czerwone certyfikaty) według wartości godziwej na koniec miesiąca, w którym zostały wyprodukowane. Na dzień bilansowy Grupa wycenia świadectwa pochodzenia do wartości netto możliwej do uzyskania – dla zielonych certyfikatów na dzień 31 grudnia 2015 do ceny 108,60 PLN/MWh. Odpis aktualizujący wartość świadectw tworzony jest w przypadku, gdy cena sprzedaży możliwa do uzyskania pomniejszona o koszty zbycia jest niższa od historycznego kosztu wytworzenia.

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów cieplarnianych oraz rezerwy na umorzenie jednostek poświadczonych redukcji emisji (EUA)

Grupa rozpoznaje rezerwę na umorzenie uprawnień do emisji gazów cieplarnianych oraz jednostek poświadczonych redukcji emisji. W związku z zakończeniem okresu rozliczeniowego przydziału uprawnień do emisji KPRU II, od 1 stycznia 2013 roku obowiązuje kolejny okres rozliczeniowy 2013 – 2020 dotyczący uprawnień do emisji. Założeniem tego okresu jest przyznanie dla Grupy darmowych uprawnień EUA wynikających z produkcji energii cieplnej, aczkolwiek energetyka została dodatkowo objęta możliwością derogacji, wynikającej z Art. 10c Dyrektywy ETS, polegającej na przyznaniu dodatkowych darmowych uprawnień pod warunkiem poniesienia zadeklarowanych nakładów inwestycyjnych na inwestycje zgłoszone w Krajowym Planie Inwestycyjnym (KPI).

Emisja w Grupie PAK w 2015 roku wyniosła 12 257 921 ton CO₂. Po umorzeniu w kwietniu 2015 roku emisji za 2014 rok w ilości 12 574 175 jednostek EUA w Grupie pozostało 2 936 403 jednostek EUA. W kwietniu 2015 roku ZE PAK SA otrzymał darmowe uprawnienia do emisji z tytułu Art. 10a wynikające z produkcji energii cieplnej za 2015 rok w ilości 121 398 EUA, które to jednostki zostaną wykorzystane w kwietniu 2016 roku do umorzenia emisji za 2015 rok. Mając na uwadze, iż Grupa ZE PAK po umorzeniu emisji za 2014 rok w kwietniu 2015 roku posiadała nadwyżkę jednostek EUA w ilości 2 936 403 EUA, otrzymała darmowe EUA za ciepło za 2015 rok w ilości 121 398 EUA oraz planuje otrzymać z tytułu Art. 10c za 2015 rok 329 417 jednostek EUA, Grupa dokupiła 8 870 703 jednostek EUA, by wywiązać się w kwietniu 2016 roku z obowiązku umorzenia emisji CO₂ za 2015 rok. Przy czym łączne zakupy w Grupie w 2015 roku wyniosły 9 199 785 EUA.

Dnia 30 września 2015 roku Grupa ZE PAK złożyła sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonanych nakładów inwestycyjnych w ramach KPI do Ministerstwa Ochrony Środowiska dotyczące darmowych EUA z art. 10 c za 2015 rok wnioskując o przyznanie ilości 329 417 EUA, co oznacza, że Grupa wystąpiła o 89 307 EUA mniej niż to zakładano w sprawozdaniu Grupy za trzy kwartały 2015 roku.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku, Grupa utworzyła rezerwę na uprawnienia, w odniesieniu do faktycznej wielkości emisji za okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku.

6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, za wyjątkiem pochodnych i innych instrumentów finansowych.

Wartość bilansowa ujętych zabezpieczonych aktywów i zobowiązań jest korygowana o zmiany wartości godziwej, które można przypisać ryzyku, przed którym te aktywa i zobowiązania są zabezpieczone.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

6.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości MSSF różnią się od MSSF UE. Spółka skorzystała z możliwości, występującej w przypadku stosowania Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych przez UE, zastosowania KIMSF 21 dopiero od okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku natomiast zmian do MSSF 2 oraz zmian do MSSF 3 będących częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2010-2012 od okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku. MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Spółki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

6.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej i innych spółek uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski, za wyjątkiem zakładu niemieckiego Przedsiębiorstwa Remontowego „PAK SERWIS” sp. z o.o., dla którego walutą funkcjonalną było euro. Zakład ten został zlikwidowany w dniu 30 marca 2015 roku.

7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości oraz zmiany danych porównawczych

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2015 roku:

- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2011-2013 obejmujące:
 - Zmiany do MSSF 3 *Połączenia przedsięwzięć*
Zmiany wyjaśniają, że nie tylko wspólne przedsięwzięcia, ale również wspólne ustalenia umowne pozostają poza zakresem MSSF 3. Wyjątek ten stosuje się jedynie do sporządzania sprawozdania finansowego wspólnego ustalenia umownego. Zmiana ta stosowana jest prospektywnie.
Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.
 - Zmiany do MSSF 13 *Wycena według wartości godziwej*
Zmiany wyjaśniają, że wyjątek dotyczący portfela inwestycyjnego ma zastosowanie nie tylko do aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, ale także do innych umów objętych MSR 39. Zmiany stosuje się prospektywnie.
Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.
 - Zmiany do MSR 40 *Nieruchomości inwestycyjne*
Opis dodatkowych usług opisany w MSR 40 rozróżnia nieruchomości inwestycyjne od nieruchomości zajmowanych przez właściciela (to jest od rzeczowych aktywów trwałych). Zmiana stosowana jest prospektywnie i wyjaśnia, że to MSSF 3, a nie definicja dodatkowych usług zawarta w MSR 40, używany jest do określenia czy transakcja jest nabyciem aktywa czy też przedsięwzięcia.
Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.
- KIMSF 21 *Oplaty publiczne*
Interpretacja wyjaśnia, że jednostka ujmuje zobowiązanie z tytułu opłaty publicznej w momencie, gdy nastąpi zdarzenie obligujące, czyli działanie, które wywołuje konieczność uiszczenia opłaty zgodnie z przepisami. W przypadku opłat należnych po przekroczeniu minimalnego progu, jednostka nie rozpoznaje zobowiązania do momentu, gdy zostanie osiągnięty ten próg. KIMSF 21 stosowany jest retrospektywnie.
Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

8. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

- MSSF 9 *Instrumenty Finansowe* (opublikowano dnia 24 lipca 2014 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 19 *Programy określonych świadczeń: Składki pracownicze* (opublikowano dnia 21 listopada 2013 roku) – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, w UE mające zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później,
- *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2010-2012* (opublikowano dnia 12 grudnia 2013 roku) – niektóre ze zmian mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, a niektóre prospektywnie dla transakcji mających miejsce dnia 1 lipca 2014 roku lub później, w UE mające zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później,
- MSSF 14 *Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe* (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzenia standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 11 *Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności* (opublikowano dnia 6 maja 2014 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSR 16 oraz MSR 38 *Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji* (opublikowano dnia 12 maja 2014 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- MSSF 15 *Przychody z tytułu umów z klientami* (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku), obejmujący zmiany do MSSF 15 *Data wejścia w życie MSSF 15* (opublikowano dnia 11 września 2015 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 16 i MSR 41 *Rolnictwo: rośliny produkcyjne* (opublikowano dnia 30 czerwca 2014 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSR 27 *Metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym* (opublikowano dnia 12 sierpnia 2014 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 *Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy investorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem* (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – nie podjęto decyzji odnośnie terminu, w którym EFRAG przeprowadzi poszczególne etapy prac prowadzących do zatwierdzenia niniejszych zmian - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony,
- *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2012-2014* (opublikowano dnia 25 września 2014 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 *Jednostki inwestycyjne: Zastosowanie wyjątku dotyczącego konsolidacji* (opublikowano dnia 18 grudnia 2014 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSR 1 *Ujawnienia* (opublikowano dnia 18 grudnia 2014 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- MSSF 16 *Leasing* (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - nie podjęto decyzji odnośnie terminu, w którym EFRAG przeprowadzi poszczególne etapy prac prowadzących do zatwierdzenia niniejszych zmian do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,

- o Zmiany do MSR 12 *Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikających z nierozliczonych strat podatkowych* (opublikowano dnia 19 stycznia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później,
- o Zmiany do MSR 7 *Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji* (opublikowano dnia 29 stycznia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd nie zakończył jeszcze prac nad oceną wpływu wprowadzenia powyższych standardów oraz interpretacji na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy lub jej wyników finansowych.

9. Zmiana szacunków

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym miały miejsce następujące zmiany szacunków, wpływające na wartości wykazane w tym sprawozdaniu finansowym między innymi:

- szacunki w zakresie założeń dla wyceny rezerw aktuarialnych,
- szacunki w zakresie założeń dla wyceny instrumentów pochodnych,
- szacunki w zakresie założeń odnośnie kalkulacji przychodów z tytułu rekompensat,
- szacunki w zakresie założeń odnośnie okresów ekonomicznej użyteczności środków trwałych,
- szacunki dotyczące realizacji aktywa z tytułu podatku odroczonego,
- szacunki w zakresie założeń dla wyceny rezerwy na rekultywację składowisk popiołów,
- szacunki w zakresie założeń dla wyceny rezerwy na likwidację składników rzeczowego majątku trwałego,
- szacunki w zakresie wyceny kontraktów długoterminowych,
- szacunki w zakresie założeń dla wyceny rezerwy rekultywacyjnej związanej z działalnością górnictwem
- szacunki w zakresie utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych.

Wpływ zmian szacunków na wysokość odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych został przedstawiony w nocie 19.1.

Wpływ zmian szacunków na wysokość rezerw aktuarialnych został przedstawiony w nocie 5.2.

W przypadku wyceny instrumentów pochodnych (IRS, opcji) zmiana szacunków wynika ze zmiany rynkowych czynników ryzyka na rynku międzybankowym tj. kursu walutowego oraz rynkowych stóp procentowych. Opis stosowanych zabezpieczeń ujęto w nocie 41.3.1.

W zakresie kalkulacji przychodów z tytułu rekompensat zmiana szacunków dotyczy przede wszystkim zmiany cen sprzedaży i zakupu energii na Towarowej Gieldzie Energii oraz rynku bilansującym, wolumenu produkcji energii i zakupu energii w celu realizacji planów sprzedaży jak również oprocentowaniu 5 – letnich obligacji skarbowych oraz stopy depozytowej NBP, mających wpływ na stopę aktualizacji. Wartość korekty rocznej z tytułu rekompensat za rok 2015 wynosi (+) 57,3 mln złotych. Zasady rozpoznawania przychodów z tytułu rekompensat na pokrycie kosztów osieroconych opisano w nocie 10.28.4.

Okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych jest przedmiotem weryfikacji na koniec każdego okresu sprawozdawczego w oparciu o przewidywany okres funkcjonalności, zweryfikowany o plany Zarządu co do modernizacji, sprzedaży i likwidacji głównych składników majątku. Efekt zmian ujmowany jest w roku, w którym została przeprowadzona weryfikacja.

W odniesieniu do aktywa z tytułu podatku odroczonego na każdy dzień bilansowy dokonano odpisów aktualizujących, co opisano szerzej w nocie 15.3.

Opis głównych tytułów rozpoznanych rezerw oraz zmiany pozycji rezerw w bieżącym i poprzednim roku obrotowym opisano w nocie 32.

W nocie 13.8 przedstawiono wartości przychodów z tytułu umów o usługi budowlane, z uwzględnieniem wyceny bilansowej oraz przewidywanych strat z tytułu tych umów.

10. Istotne zasady rachunkowości

10.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Zespołu Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone każdorazowo za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku. Sprawozdania finansowe jednostek przez niego kontrolowanych (zależnych), po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce, wtedy gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Spółka weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy spółka posiada mniej niż większość praw głosu w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie oceny czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Spółką analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momentach podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

10.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsiębiorstwach

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsiębiorstwami

Wspólne przedsięwzięcia to ustalenia umowne, na mocy których dwie lub więcej stron podejmuje działalność gospodarczą podlegającą wspólnemu nadzorowi.

Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych, wspólnych przedsięwzięć i jednostki dominującej jest jednakowy. Spółki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia stosują zasady rachunkowości zawarte w Ustawie. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Inwestycje Grupy w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycję w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ujmuje się początkowo według kosztu, a następnie koryguje w celu uwzględnienia udziału Grupy w wyniku finansowym i innych całkowitych dochodach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Jeżeli udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia przekracza wartość jej udziałów w tym podmiocie, Grupa zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach. Dodatkowe straty ujmuje się wyłącznie w zakresie odpowiadającym prawnym lub zwyczajowym zobowiązaniom przyjętym przez Grupę lub płatnościom wykonanym w imieniu jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.

Inwestycję w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ujmuje się metodą praw własności od dnia, w którym dany podmiot uzyskał status wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej. W dniu dokonania inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub we wspólne przedsięwzięcie kwotę, o jaką koszty inwestycji przekraczają wartość udziału Grupy w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań tego podmiotu, ujmuje się jako wartość firmy i włącza w wartość bilansową tej inwestycji. Kwotę, o jaką udział Grupy w wartości godziwej netto w możliwych do zidentyfikowania aktywach i zobowiązaniach przekracza koszty inwestycji, ujmuje się bezpośrednio w wyniku finansowym w okresie, w którym dokonano tej inwestycji.

Przy ocenie konieczności ujęcia utraty wartości inwestycji Grupy w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu stosuje się wymogi MSR 39. W razie potrzeby całość kwoty bilansowej inwestycji testuje się na utratę wartości zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów” jako pojedynczy składnik aktywów, porównując jego wartość odzyskiwalną z wartością bilansową. Ujęta utrata wartości stanowi część wartości bilansowej inwestycji. Odwrócenie tej utraty wartości ujmuje się zgodnie z MSR 36 w stopniu odpowiadającym późniejszemu zwiększeniu wartości odzyskiwalnej inwestycji.

Grupa przestaje stosować metodę praw własności w dniu, kiedy dana inwestycja przestaje być jej jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz w sytuacji, gdy zostaje sklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży. Różnicę między wartością bilansową jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia na dzień zaprzestania stosowania metody praw własności a wartością godziwą zatrzymanych udziałów i wpływów ze zbycia części udziałów w tym podmiocie uwzględnia się przy obliczaniu zysku lub straty ze zbycia danej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.

Grupa kontynuuje stosowanie metody praw własności, jeżeli inwestycja w jednostkę stowarzyszoną staje się inwestycją we wspólne przedsięwzięcie lub odwrotnie: jeżeli inwestycja we wspólne przedsięwzięcie staje się inwestycją w jednostkę stowarzyszoną. W przypadku takich zmian udziałów właścicielskich nie dokonuje się przeszacowania wartości.

Jeżeli Grupa zmniejsza udział w jednostce stowarzyszonej lub we wspólnym przedsięwzięciu, ale nadal rozlicza go metodą praw własności, przenosi na wynik finansowy część zysku lub straty uprzednio ujmowaną w pozostałych całkowitych dochodach, odpowiadającą zmniejszeniu udziału, jeżeli ten zysk lub strata podlega reklasyfikacji na wynik finansowy w chwili zbycia związanych z nim aktywów lub zobowiązań.

10.3. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające z przeliczenia aktywów i zobowiązań niepieniężnych ujmowanych w wartości godziwej są ujmowane zgodnie z ujęciem zysku lub straty z tytułu zmiany wartości godziwej (czyli odpowiednio w pozostałych całkowitych dochodach lub w zysku lub stracie w zależności od tego gdzie ujmowana jest zmiana wartości godziwej).

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
EUR	4,2615	4,2623
GBP	5,7862	5,4648
USD	3,9011	3,5072

Jednostka zależna – Przedsiębiorstwo Remontowe „PAK SERWIS” sp. z o.o. posiadała w roku 2015 zakład w Niemczech, którego walutą sprawozdawczą było EURO. W związku z zakończeniem realizowanych na terenie Niemiec kontraktów zakład z dniem 30 marca 2015 roku został zamknięty. Aktywa i zobowiązania zakładu zostały przeliczone na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na dzień bilansowy, a ich sprawozdania z całkowitych dochodów są przeliczone po średnim ważonym kursie wymiany za dany okres obrotowy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia ujęto w innych całkowitych dochodach i są akumulowane w oddzielnej pozycji kapitału własnego. Średnie ważne kursy wymiany za poszczególne okresy obrotowe kształtowały się następująco:

	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
EUR	4,1848	4,1893

10.4. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia / kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdadnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Okres
Budynki i budowle	2 - 61 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	2 - 61 lat

Środki transportu	2 - 39 lat
Inne środki trwałe	2 - 26 lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie i w razie konieczności – koryguje z efektem od początku właśnie zakończonego roku obrotowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmują się jako zmianę szacunków.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w zysku lub stracie okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania. Elementem wartości środków trwałych w budowie są także koszty finansowania podlegające kapitalizacji. Kwestię ich kapitalizacji opisano szerzej w nocie 10.12.

10.4.1. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i ich grupy uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji. Aktywa trwałe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości:

wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

Jeśli Grupa chce dokonać transakcji zbycia, w wyniku której utraciłaby kontrolę nad swoją jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży niezależnie od tego, czy Grupa zachowa udziały niedające kontroli po tej transakcji.

Jeżeli Grupa jest zobowiązana do realizacji planu sprzedaży, polegającego na sprzedaży inwestycji we wspólne przedsięwzięcie lub jednostkę stowarzyszoną lub części takiej inwestycji, inwestycję lub jej część przeznaczoną do sprzedaży klasyfikuje się jako przeznaczoną do sprzedaży po spełnieniu w/w kryteriów, a Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności do rozliczania części inwestycji sklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży. Pozostała część inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie, niesklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży, nadal jest rozliczana metodą praw własności. Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności w chwili zbycia, jeżeli transakcja zbycia powoduje utratę znaczącego wpływu na jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie.

Po dokonaniu transakcji sprzedaży Grupa rozlicza zachowane udziały zgodnie z MSR 39, chyba że udziały te umożliwiają dalszą klasyfikację tego podmiotu jako jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia; w takim przypadku Grupa nadal stosuje metodę praw własności.

10.5. Nieruchomości inwestycyjne

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Wartość bilansowa nieruchomości inwestycyjnych obejmuje koszt wymiany części składowej nieruchomości inwestycyjnej w chwili jego poniesienia, o ile spełnione są kryteria ujmowania, i nie obejmuje kosztów bieżącego utrzymania tych nieruchomości. Po początkowym ujęciu wartość nieruchomości inwestycyjnych pomniejszana jest o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego.

Grupa jako nieruchomości inwestycyjne prezentuje grunty pokopalniane, dla których został zakończony proces rekultywacji. Grunty te zgodnie z planami spółek prowadzących działalność wydobywczą zostaną w przyszłości sprzedane.

10.6. Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze

Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze obejmują aktywowane koszty poniesione w fazie przedprodukcyjnej kopalni, w szczególności:

- nakłady związane z powstaniem wkopu udostępniającego,
- aktywo związane z utworzeniem rezerwy na rekultywację, w części w jakiej dotyczy ona usuniętego nadkładu w ramach prac związanych z powstaniem wkopu pierwotnego,
- aktywo związane z utworzeniem rezerw na znaczne, jednorazowe koszty związane z terenami na których postępują prace odkrywkowe.

W każdym z przypadków Grupa rozlicza aktywowane koszty liniowo w okresie ekonomicznej użyteczności trwania poszczególnych odkrywek (okres eksploatacji przyjęty dla poszczególnych odkrywek). Przyjęte okresy amortyzacji oraz metody amortyzacji podlegają okresowej weryfikacji, nie rzadziej niż na zakończenie każdego roku obrotowego. Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze o okresie ekonomicznej użyteczności poniżej 12 miesięcy są klasyfikowane w ramach aktywów krótkoterminowych.

Odpis z tytułu rozliczenia aktywa górniczego ujmowany jest jako koszty operacyjne w ramach kosztów amortyzacji.

10.7. Nakłady związane z poszukiwaniem i oceną zasobów mineralnych

W pozycji aktywów górniczych Grupa prezentuje także nakłady związane z poszukiwaniem i oceną zasobów mineralnych.

Grupa aktywuje nakłady związane z poszukiwaniem i oceną zasobów mineralnych do momentu zakończenia prac poszukiwawczych. Kolejnym etapem jest weryfikacja, czy zidentyfikowane zasoby wykazują techniczną wykonalność i ekonomiczną zasadność wydobywania. W przypadku braku zasadności wydobywania całość poniesionych nakładów odpisywana jest w pozostałe koszty operacyjne.

W ramach nakładów związanych z poszukiwaniem i oceną zasobów mineralnych wyróżnia się m.in.:

- analizy topograficzne, geologiczne, geochemiczne i geofizyczne,
- wiercenia,
- prace odkrywkowe,
- próbkowanie,
- nabycie praw do wydobywania.

10.8. Aktywa niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujemnie się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku właśnie zakończonego roku obrotowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujemnie się jako zmianę szacunków.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są ujmowane w zysku lub stracie w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia / kosztów wytworzenia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Skapitalizowane nakłady są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Grupy przedstawia się następująco:

	<i>Koncesje, patenty i licencje</i>	<i>Oprogramowanie komputerowe</i>	<i>Inne</i>
Okresy użytkowania	5 lat	2 lata	5 lat
Wykorzystana metoda amortyzacji	Metoda liniowa	Metoda liniowa	Metoda liniowa
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Nabyte	Nabyte
Test na utratę wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia z bilansu.

Spółka prezentuje także jako wartości niematerialne otrzymane lub nabyte na własne potrzeby uprawnienia do emisji CO₂.

Szczegółowy opis polityki rachunkowości odnośnie uprawnień do emisji CO₂ został zawarty w nocie 10.27.

10.9. Leasing

Grupa jako leasingobiorca.

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający

uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie, chyba że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

10.10. Wycena do wartości godziwej

Grupa wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży, instrumenty pochodne oraz aktywa niefinansowe takie jak nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Ponadto, wartość godziwa instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu została ujawniona w nocie 41.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 - Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując się istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Podsumowanie istotnych procedur postępowania dotyczących wyceny do wartości godziwej

Zarząd Grupy określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych jak i wycen jednorazowych np. w przypadku aktywów przeznaczonych do sprzedaży w działalności zaniechanej.

W celu ustalenia wartości godziwej, niezależni rzeczoznawcy są angażowani do przeprowadzenia wyceny znaczących aktywów takich jak nieruchomości, czy aktywa dostępne do sprzedaży oraz zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej. Wykorzystywane są także wewnętrzne modele wyceny.

Do wykonywania powyższych wycen są angażowani niezależni rzeczoznawcy, niepowiązani z Grupą i posiadający kwalifikacje odpowiednie do przeprowadzenia takich wycen, a także posiadający aktualne doświadczenie w takich wycenach dokonywanych w lokalizacjach, w których znajdują się aktywa Grupy.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Grupa ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

10.11. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmują się niezwłocznie jako przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

10.12. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego oraz różnice kursowe powstałe

w związku z finansowaniem zewnętrznym do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek. W zakresie różnic kursowych Grupa stosuje podejście kumulatywne.

10.13. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to notowane na aktywnym rynku aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
- b) został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat jako przychody lub koszty finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument był najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowo); lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielne

ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2015 roku ani na dzień 31 grudnia 2014 roku żadne aktywa finansowe nie zostały zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią

W sytuacji, gdy Grupa:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

10.14. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

10.14.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez zastosowanie rachunku odpisów aktualizujących. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

10.14.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

10.14.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

10.15. Pozostałe aktywa niefinansowe

Grupa ujmuje jako pozostałe aktywa niefinansowe rozliczenia międzyokresowe, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- wynikają one z przeszłych zdarzeń – poniesienie wydatku na cel operacyjny jednostek,
- ich wysokość można wiarygodnie określić,
- spowodują w przyszłości wpływ do jednostek korzyści ekonomicznych,
- dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych.

Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń. Czas i sposób rozliczenia uzasadniony jest charakterem rozliczanych kosztów, z zachowaniem zasady ostrożności.

Grupa na koniec okresu sprawozdawczego dokonuje weryfikacji czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów w celu sprawdzenia, czy stopień pewności co do osiągnięcia korzyści ekonomicznych przez jednostkę po upływie bieżącego okresu obrotowego jest wystarczający, aby można było daną pozycję wykazać jako składnik aktywów.

W ciągu okresu sprawozdawczego przedmiotem rozliczeń międzyokresowych są między innymi:

- koszty ubezpieczeń majątkowych,
- koszty opłat bieżących za wieczyste użytkowanie gruntów,
- podatek od nieruchomości,
- odpisy na fundusz świadczeń socjalnych,
- prenumeraty,
- inne koszty dotyczące następnych okresów sprawozdawczych.

Do pozostałych aktywów niefinansowych zaliczane są w szczególności należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych (za wyjątkiem rozliczeń z tytułu CIT, które są prezentowane w oddzielnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej), oraz zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

10.16. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany;
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są ujmowane w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje, gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Grupa dokonuje na moment jego początkowego ujęcia.

10.17. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward oraz kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe). Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone w wynik finansowy netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana poprzez odniesienie do wartości rynkowej podobnych instrumentów.

W rachunkowości zabezpieczeń, zabezpieczenia klasyfikowane są jako:

- zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczające przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub

- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, zabezpieczające przed zmianami przepływów środków pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją, lub
- zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem.

Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

Ponadto, Grupa zabezpiecza przepływy pieniężne związane z zakupem uprawnień do emisji CO₂, w ramach kontraktów terminowych forward.

Z uwagi na fakt, iż kontrakty na zakup aktywów niefinansowych zawierane są w celu zabezpieczenia własnych potrzeb, są one wyłączone za zakresu MSR 39.

10.17.1. Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed zmianami wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub nie ujętego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłyby wpływać na zysk lub stratę. W przypadku zabezpieczenia wartości godziwej, wartość bilansowa zabezpieczanej pozycji jest korygowana o zyski i/lub straty z tytułu zmian wartości godziwej wynikających z zabezpieczanego ryzyka, instrument zabezpieczający jest wyceniany do wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej ujmowane są w zysku lub stracie.

Jeśli nieujęte uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie jest wyznaczone jako pozycja zabezpieczana, późniejsze łączne zmiany wartości godziwej uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmuje się jako składnik aktywów lub zobowiązanie, a powstające zyski lub straty ujmuje się w zysku lub stracie. Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego również ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, jeżeli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub gdy Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające. Każdą korektę wartości bilansowej zabezpieczanego instrumentu finansowego, do którego stosuje się metodę efektywnej stopy procentowej, poddaje się amortyzacji, a dokonane odpisy ujmuje się w zysku lub stracie. Amortyzacja może rozpocząć się od momentu dokonania korekty, jednakże nie później niż w momencie zaprzestania korygowania pozycji zabezpieczanej o zmiany wartości godziwej wynikające z zabezpieczanego ryzyka.

10.17.2. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które mogłyby wpływać na zysk lub stratę. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie ujmuje się w innych całkowitych dochodach, a nieefektywną część ujmuje się w zysku lub stracie.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach

i zakumulowane w kapitale własnym przenosi się do rachunku zysków i strat w tym samym okresie, albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego będzie się stosować zabezpieczenie wartości godziwej, wtedy zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach są wyłączone z kapitału własnego i włącza się je do kosztu nabycia lub do innej wartości bilansowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Zyski lub straty powstałe w wyniku zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają warunków umożliwiających stosowanie specjalnych zasad rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane bezpośrednio w wyniku finansowym netto za bieżący okres.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygasł lub został sprzedany, jego wykorzystanie dobiegło końca lub nastąpiła jego realizacja, bądź gdy zabezpieczenie przestało spełniać warunki umożliwiające stosowanie wobec niego specjalnych zasad rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku, łączny zysk lub strata na instrumencie zabezpieczającym, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym, są nadal wykazywane w kapitale własnym aż do momentu wystąpienia prognozowanej transakcji.

Jeżeli Grupa przestała spodziewać się, że prognozowana transakcja nastąpi, wówczas zakumulowany w kapitale własnym łączny zysk lub strata netto są odnoszone na wynik finansowy netto za bieżący okres.

10.18. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia / kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Koszty poniesione na doprowadzenie każdego składnika zapasów do jego aktualnego miejsca i stanu – zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku – są ujmowane w następujący sposób:

- Paliwo produkcyjne - metodą średniej ważonej
- Części zamienne i pozostałe materiały - metodą średniej ważonej

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Świadectwa pochodzenia energii

Świadectwa pochodzenia energii otrzymane nieodpłatnie z tytułu produkcji w źródłach odnawialnych, gazowych i kogeneracji wykazywane są według wartości godziwej z dnia, w którym ich przyznanie stało się pewne.

10.19. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Pozostałe należności obejmują w szczególności należności z tytułu rozrachunków z pracownikami.

Zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz zapasów są ujmowane w pozycji pozostałych aktywów niefinansowych. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w sprawozdaniu z sytuacji finansowej odrębną pozycję.

10.20. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

10.21. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

10.22. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2015 ani na dzień 31 grudnia 2014 roku żadne zobowiązania finansowe nie zostały zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w zysku lub stracie jako koszty lub przychody finansowe.

Inne zobowiązania finansowe, niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Grupa wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania

finansowego. Powstająca z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

10.23. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług, inne zobowiązania o charakterze publiczno - prawnym (za wyjątkiem zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych ujmowanego w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej), oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

10.24. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne

Zgodnie z polską praktyką gospodarczą akcjonariusze / udziałowcy jednostek mogą dokonać podziału zysku na cele pracownicze w formie zasilenia funduszu socjalnego oraz na inne fundusze specjalne. W sprawozdaniu finansowym zgodnym z MSSF ta część podziału zysku jest zaliczana do kosztów działalności okresu, w którym podział zysku został zatwierdzony przez Zgromadzenie Akcjonariuszy / Wspólników, z uwagi na fakt iż na Spółkach Grupy nie ciąży ani prawny ani zwyczajowy obowiązek takiego podziału zysku.

10.25. Płatności w formie akcji własnych

Płatności w formie akcji to transfer instrumentów kapitałowych jednostki lub ich ekwiwalentów dokonany przez nią lub jej akcjonariuszy na rzecz stron trzecich (również pracowników), które dostarczyły do danej spółki towary lub usługi, chyba że transfer ten jest dokonany w innym celu niż zapłata za towary i usługi dostarczone do jednostki.

Grupa ujmuje dobra lub usługi otrzymane bądź nabyte w ramach transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych oraz odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w momencie, gdy otrzymuje te dobra lub usługi. Jeżeli dobra lub usługi otrzymane lub nabyte w ramach transakcji płatności w formie akcji nie kwalifikują się do ujęcia jako aktywa, jednostka ujmuje je jako koszt.

Grupa wycenia otrzymane dobra lub usługi i odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w wartości godziwej otrzymanych dóbr lub usług, chyba że niemożliwe jest wiarygodne oszacowanie ich wartości godziwej. Jeżeli Grupa nie może wiarygodnie oszacować wartości godziwej otrzymanych dóbr lub usług, określa ich wartość oraz odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w sposób pośredni poprzez odniesienie do wartości godziwej przyznanych instrumentów kapitałowych.

Płatności w formie akcji własnych wynikające z uprawnienia pracowników PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A. oraz PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów S.A. do nieodpłatnego nabycia akcji spółek na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 roku o komercjalizacji i prywatyzacji ujmowane są zgodnie z powyższymi zasadami. Grupa rozpoznaje koszty świadczeń pracowniczych z tego tytułu od daty objęcia kontroli nad PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A. oraz PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów S.A. Drugostronnie, Grupa ujmuje programy płatności w formie akcji w pozycji zysków zatrzymanych alokując też część do kapitału akcjonariuszy niekontrolujących.

10.26. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

W szczególności Grupa tworzy następujące rezerwy:

o **rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz nagrody jubileuszowe**

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Grupy mają prawo do następujących świadczeń:

- nagród jubileuszowych, wypłacanych pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat,
- odpraw emerytalno – rentowych, wypłacanych w momencie przejścia na emeryturę,
- świadczeń pośmiertnych przysługujących rodzinie zmarłych pracowników,
- deputatów węglowych dla pracowników PAK KWB Konin oraz PAK KWB Adamów

Na skutek zmian wprowadzonych do Zakładowych Układów Zbiorowych Pracy zostały zniesione wypłaty nagród jubileuszowych w spółkach ZE PAK S.A., EL PAK sp. z o.o., PAK SERWIS sp. z o.o. oraz deputaty energetyczne w ZE PAK S.A. W związku z czym na 31 grudnia 2014 roku zostały rozwiązane rezerwy na te świadczenia i nie były tworzone na 31 grudnia 2015 roku.

Spółki te rozpoznały na 31 grudnia 2014 roku świadczenia pracownicze krótkoterminowe związane z nagrodami jubileuszowymi należnymi pracownikom, którzy nabyliby prawa do wypłaty nagród jubileuszowych w ciągu 5 lat od daty wprowadzenia zmian do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy. Świadczenia te zostały wypłacone w 2015 roku.

Wysokość świadczeń uzależniona jest od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwy na powyższe przyszłe zobowiązania w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w zysku lub stracie.

o **rezerwa na likwidację składników majątku trwałego**

Rezerwa na likwidację majątku trwałego tworzona jest w przypadku wystąpienia obowiązku prawnego lub w momencie podjęcia zobowiązania przez kierownictwo Grupy. Rezerwa tworzona jest w oparciu o szacunki przyszłych kosztów likwidacji na podstawie dostępnych ofert dotyczących usług likwidacji majątku trwałego z uwzględnieniem zasad określonych w KIMS F 1. Efekt dyskonta rozpoznawany jest w rachunku wyników.

o **rezerwy na rekultywację składowisk popiołów**

Grupa tworzy rezerwę na likwidację składowisk popiołów ze względu na wynikający z pozwoleń zintegrowanych obowiązków prawny. Rezerwa ta tworzona jest w oparciu o szacunki przyszłych kosztów rekultywacji składowisk, wynikające z opracowań, analiz techniczno – ekonomicznych, przygotowanych przez kierownictwo Grupy a także z otrzymanych ofert zewnętrznych, dla planowanych kierunków rekultywacji.

o **rezerwa z tytułu przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia energii**

Rezerwę z tytułu obowiązku przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii lub w wysokosprawnej kogeneracji ujmuje się:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy świadectwami pochodzenia – w wartości posiadanych świadectw,
- w części niepokrytej na dzień bilansowy świadectwami pochodzenia – w wartości niższej z wartości rynkowej świadectw niezbędnych do spełnienia obowiązku na dzień bilansowy i ewentualnej kary.

o **rezerwy na zobowiązania z tytułu emisji gazów cieplarnianych oraz rezerwy na umorzenie jednostek poświadczonych redukcji emisji (CER / EUA)**

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów objętych systemem uprawnień do emisji jest tworzona tylko wówczas, gdy rzeczywista emisja produkcji pokazuje niedobór uprawnień do emisji w odniesieniu do uprawnień przyznanego na cały okres rozliczeniowy.

Rezerwa tworzona jest metodą zobowiązań netto w wysokości:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy uprawnieniami – w wartości posiadanych uprawnień, tzn. zakupionych po wartości bilansowej, otrzymanych w wartości zerowej.

- w części niepokrytej na dzień bilansowy uprawnieniami – w wartości niższej z wartości rynkowej uprawnień niezbędnych do spełnienia obowiązku i ewentualnej kary.

Grupa tworzy rezerwę na umorzenie jednostek poświadczonej redukcji emisji CER, w momencie dokonania transakcji wymiany praw do emisji CO₂ na CER w wartości w jakiej jednostki CER zostaną umorzone za dany rok.

Grupa w pierwszej kolejności umarza jednostki poświadczonej redukcji emisji – CER nabyte w drodze wymiany za uprawnienia do emisji CO₂ (EUA), następnie uprawnienia nieodpłatnie otrzymane w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień do emisji CO₂ a na końcu uprawnienia zakupione.

Na każdy dzień bilansowy kierownictwo Grupy podejmuje decyzję w jakiej części przeznaczyć posiadane jednostki poświadczonej redukcji emisji CER na wypełnienie obowiązku umorzenia za dany rok.

○ **rezerwy rekultywacyjne i inne związane z działalnością górnictwem**

- rezerwa na likwidację obiektów i terenów górniczych

Na podstawie ustawy prawo górnictwa i geologiczne spółki prowadzące działalność wydobywczą są zobowiązane do dokonania rekultywacji terenów, na których prowadzone były prace wydobywcze. W związku z tym Grupa tworzy rezerwę zarówno na koszty rekultywacji terenu związanej z bieżącym wydobywaniem węgla na danej odkrywce jak również na koszty rekultywacji wyrobiska końcowego w stopniu zaawansowania wydobywania węgla w poszczególnych odkrywkach na dany dzień sprawozdawczy.

Rezerwa na rekultywację wyrobiska końcowego jest tworzona w korespondencji ze składnikiem aktywów (w części w jakiej dotyczy wkopu pierwotnego, na podstawie stosunku objętości wkopu pierwotnego do objętości wyrobiska końcowego) oraz w korespondencji z rachunkiem zysków i strat (w pozostałej części, uwzględniając stopień zaawansowania wydobywania węgla w poszczególnych odkrywkach na dany dzień sprawozdawczy). W korespondencji ze składnikiem aktywów Grupa tworzy również rezerwę na rekultywację zwałowiska zewnętrznego. Rezerwa na koszty rekultywacji związane z bieżącym wydobywaniem węgla jest tworzona w korespondencji z rachunkiem zysków i strat.

Rezerwa tworzona jest w oparciu o szacunki przyszłych kosztów rekultywacji w oparciu o raporty niezależnych ekspertów szacujących koszty rekultywacji na zlecenie zarządów spółek prowadzących działalność wydobywczą. Szacunki dotyczące przewidywanych kosztów rekultywacyjnych aktualizuje się okresowo, z tym że na każdą datę sprawozdawczą weryfikowana jest wielkość rezerwy zgodnie z aktualnymi założeniami w zakresie stopy dyskontowej, inflacji oraz wielkości wydobywania. Odpis rezerwy dotyczący wydobywania danego roku obciąża koszty operacyjne (pozostałe koszty rodzajowe) natomiast różnica wynikająca z dyskonta rezerwy z lat ubiegłych wpływa na koszty finansowe. Wykorzystanie rezerwy jest rozliczane na koniec każdego okresu sprawozdawczego w korespondencji z kosztami operacyjnymi. Wykorzystanie rezerwy w części dotyczącej podatków i opłat jest rozliczane jako zmniejszenie poniesionych w ciągu okresu sprawozdawczego kosztów podatków i opłat natomiast wykorzystanie rezerwy w części dotyczącej pozostałych kosztów likwidacji i rekultywacji jest rozliczane jako zmniejszenie pozostałych kosztów rodzajowych.

- rezerwa na koszty z tytułu przygotowania terenów eksploatacyjnych

Grupa w ramach prowadzonej działalności zobowiązana jest do przywrócenia stanu pierwotnego lub odbudowy zniszczeń spowodowanych ruchem zakładu górnictwa. W związku z tym Grupa tworzy rezerwę na przewidywane koszty, do których poniesienia jest zobligowana na podstawie zawartych porozumień. Szacunki dotyczące przewidywanych kosztów związanych z ruchem zakładu górnictwa aktualizowane są na każdą datę sprawozdawczą. Utworzenie rezerwy ujmowane jest drugostronnie w ramach aktywów górniczych.

10.27. Uprawnienia do emisji CO₂

Otrzymane nieodpłatnie prawa do emisji CO₂ są prezentowane w sprawozdaniu finansowym w wartości nominalnej jako prawa przeznaczone na własne potrzeby w wartości zerowej w pozycji wartości niematerialne. Prawa do emisji oraz ich ekwiwalenty kupowane przez Grupę na potrzeby własne wykazuje się jako wartości niematerialne. Prawa te wyceniane są w wartości ceny nabycia. Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów objętych systemem uprawnień do emisji jest tworzona tylko wówczas, gdy rzeczywista emisja produkcji pokazuje niedobór uprawnień do emisji w odniesieniu do uprawnień przyznaných na okres rozliczeniowy.

Koszt utworzonej rezerwy prezentowany jest w rachunku wyników w koszcie własnym sprzedaży.

Rezerwa tworzona jest w wysokości:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy uprawnieniami – w wartości posiadanych uprawnień, tzn. zakupionych po wartości bilansowej, otrzymanych w wartości zerowej,
- w części niepokrytej posiadanymi na dzień bilansowy uprawnieniami – w wartości niższej z wartości rynkowej uprawnień niezbędnych do spełnienia obowiązku na dzień bilansowy i ewentualnej kary.

Grupa tworzy rezerwę na umorzenie jednostek poświadczonej redukcji emisji CER, w momencie dokonania transakcji wymiany praw do emisji CO₂ na CER w wartości w jakiej jednostki CER zostaną umorzone za dany rok.

Grupa w pierwszej kolejności umarza jednostki poświadczonej redukcji emisji – CER nabyte w drodze wymiany za uprawnienia do emisji CO₂ (EUA), następnie uprawnienia nieodpłatnie otrzymane a na końcu uprawnienia zakupione.

Na każdy dzień bilansowy kierownictwo Grupy podejmuje decyzję w jakiej części przeznaczyć posiadane jednostki poświadczonej redukcji emisji CER na wypełnienie obowiązku umorzenia za dany rok.

Informacje dotyczące ilości oraz wartości rynkowej posiadanych praw do emisji Grupa prezentuje w dodatkowych notach i objaśnieniach do sprawozdania finansowego.

W przypadku zamiany uprawnień na jednostki poświadczonej redukcji emisji – CER (przysługujący pułap wymiany stanowi 1% obowiązku umorzenia uprawnień za dany okres rozliczeniowy) Grupa prezentuje efekt wymiany w rachunku wyników w działalności operacyjnej jako przychody ze sprzedaży.

Wynik na sprzedaży nadwyżki otrzymanych nieodpłatnie uprawnień prezentowany jest w rachunku wyników w pozostałych przychodach operacyjnych.

Transakcje zamiany EUA na CER prezentowane są w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w przepływach środków pieniężnych z działalności operacyjnej.

10.28. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

10.28.1. Sprzedaż towarów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody ze sprzedaży produktów obejmują również przychody ze sprzedaży zielonych i czerwonych certyfikatów. W momencie wyprodukowania, świadectwa pochodzenia przeznaczone do sprzedaży ujmowane są w przychodach ze sprzedaży, w związku z czym w celu zapobieżenia zawyżaniu przychodów w momencie ich sprzedaży, koszty sprzedaży certyfikatów ujmowane są jako korekta przychodów ze sprzedaży.

10.28.2. Świadczenie usług

Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji.

Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek kosztów poniesionych do szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia.

Jeżeli wyniku kontraktu nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać.

10.28.3. Umowy o usługi budowlane

Umowa o usługę budowlaną jest to umowa, której przedmiotem jest budowa składnika aktywów lub zespołu aktywów, które są ze sobą ściśle powiązane lub wzajemnie zależne pod względem projektowym,

technologicznym lub ze względu na ich funkcję użytkową czy ostateczne przeznaczenie lub sposób użytkowania.

Jeżeli można wiarygodnie oszacować wynik umowy o usługę budowlaną, przychody i koszty związane z umową o usługę budowlaną ujmowane są jako przychody i koszty odpowiednio do stanu zaawansowania realizacji umowy na koniec okresu sprawozdawczego.

Stopień zaawansowania realizacji umowy określany jest poprzez ustalenie udziału kosztów umowy, poniesionych z tytułu wykonanych do dnia wyceny prac, w szacowanych łącznych kosztach umowy.

Jeżeli nie można w wiarygodny sposób oszacować wyniku umowy, to:

- a) przychody ujmuje się wyłącznie do wysokości poniesionych kosztów umowy, dla których istnieje prawdopodobieństwo ich odzyskania; oraz
- b) koszty umowy ujmuje się jako koszt tego okresu, w którym zostały poniesione.

W przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty umowy przekroczą łączne przychody z tytułu umowy, przewidywaną stratę ujmuje się bezzwłocznie jako koszt.

Kwota brutto należna od zamawiających z tytułu prac wynikających z umowy ujmowana jest w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa a kwota brutto należna zamawiającym z tytułu prac wynikających z umowy – jako zobowiązania.

10.28.4. Przychody z tytułu rekompensat na pokrycie kosztów osieroconych

Grupa otrzymuje rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych zgodnie z Ustawą z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej. Przychód z tytułu rekompensat ujmowany jest sukcesywnie do wypracowanych praw do rekompensat na koniec każdego roku obrotowego, do końca okresu ich obowiązywania.

Na każdy moment ujmowania przychodu Grupa określa wskaźnik szacowanych kosztów osieroconych do łącznej sumy otrzymanych, zwróconych i oczekiwanych zdyskontowanych zaliczek rocznych (w tym dotychczas otrzymanych zaliczek rocznych). Kwota przychodu za dany rok obrotowy stanowi iloczyn wskaźnika i kwot otrzymanych dotychczas zaliczek skorygowanych o korekty roczne, pomniejszonych o ujęte w poprzednich latach przychody z tytułu rekompensat.

Różnicę pomiędzy łączną kwotą ujętego przychodu a łączną kwotą otrzymanych zaliczek do wysokości całkowitej kwoty kosztów osieroconych Grupa ujmuje jako:

- należności, w przypadku wystąpienia ujemnej różnicy pomiędzy łączną kwotą otrzymanych zaliczek a ujętych przychodów z tytułu rekompensat,
- zobowiązania, w przypadku wystąpienia dodatniej różnicy pomiędzy łączną kwotą otrzymanych zaliczek a ujętych przychodów z tytułu rekompensat.

10.28.5. Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowana w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

Jeżeli Grupa otrzymuje dotację niepieniężną, zarówno składnik aktywów jak i dotacja ujmowane są w wartości nominalnej i stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowane są w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania otrzymanego składnika aktywów.

10.29. Koszty

Koszt własny sprzedaży

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia produktów poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów (wyrobów gotowych, półproduktów oraz produkcji w toku) oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- wartość sprzedanych towarów i materiałów wg cen nabycia,
- utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz zapasów,
- całość poniesionych w okresie sprawozdawczym kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu (wykazywane jako zysk lub strata).

Koszty wytworzenia, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty wytworzenia, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając ich współmierność do przychodów lub innych korzyści ekonomicznych z uwzględnieniem zasad wyceny środków trwałych oraz zapasów.

10.30. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są w szczególności pozycje związane:

- ze zbyciem rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych,
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi lub odnoszonymi w koszty operacyjne,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami oraz innymi kosztami nie związanymi ze zwykłą działalnością.

10.31. Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe obejmują w szczególności przychody i koszty dotyczące:

- zbycia aktywów finansowych,
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych, z wyłączeniem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki przeszacowania odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny,
- przychodów z tytułu udziału w zyskach innych jednostek,
- odsetek (w tym efekt wyceny zamortyzowanym kosztem),
- zmian w wysokości rezerwy wynikających z faktu przybliżania się terminu poniesienia kosztu (efekt odwracania dyskonta),
- różnic kursowych będących wynikiem operacji wykonywanych w ciągu okresu sprawozdawczego oraz wycen bilansowych aktywów i zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego, za wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej środka trwałego, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek oraz różnic kursowych,
- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

Jednostki prezentują przychody i koszty z tytułu różnic kursowych po kompensacie, Grupa w szyku rozwartym.

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości bilansowej netto danego instrumentu finansowego przy uwzględnieniu zasady istotności.

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

10.32. Podatki

10.32.1. Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

10.32.2. Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy

podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

10.32.3. Podatek od towarów i usług i akcyza

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

Kwota netto podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

10.33. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

10.34. Przejęcia pod wspólną kontrolą

Sytuacja, w której dana transakcja lub zjawisko gospodarcze wymagające ujęcia w sprawozdaniu przygotowanym zgodnie z MSSF nie są uregulowane zapisami poszczególnych standardów, została uregulowana zapisami MSR 8 punkt 10–12. Zapisy te nakładają na jednostkę sporządzającą sprawozdanie zgodnie z MSSF obowiązek stworzenia własnego zestawu zasad rachunkowości, wskazując na cechy takich zasad rachunkowości: wierna prezentacja pozycji finansowej, wyników działalności oraz przepływów pieniężnych, odzwierciedlenie treści ekonomicznej transakcji, neutralność, ostrożność oraz kompletność we wszystkich aspektach.

Z przeprowadzonych przez Spółkę analiz wynika, iż powszechnie stosowaną metodą do rozliczenia tego typu transakcji jest metoda łączenia udziałów i taką też metodę zastosowała Spółka. U podstaw tej metody leży założenie, że podmioty łączące się były zarówno przed, jak i po transakcji kontrolowane przez tego samego akcjonariusza i w związku z tym skonsolidowane sprawozdanie finansowe odzwierciedla fakt ciągłości wspólnej kontroli oraz nie odzwierciedla zmian wartości aktywów netto do wartości godziwych (lub też rozpoznania nowych aktywów) lub wyceny wartości firmy, ponieważ żaden z łączących się podmiotów nie jest w istocie nabywany. Rozliczenie następuje na dzień połączenia i dane wcześniejsze nie są korygowane.

10.35. Zobowiązanie do wykupu udziałów niekontrolujących

Zobowiązanie Spółki do wykupu akcji pracowniczych jest ujmowane na dzień objęcia kontroli i dotyczy sytuacji, w których pracownicy posiadają opcję sprzedaży akcji. Zgodnie z wybraną polityką udziały niekontrolujące otrzymują alokację wyniku oraz pozostałych całkowitych dochodów w kolejnych okresach sprawozdawczych. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego następuje korekta wartości udziałów niekontrolujących, tak jakby następowało ich nabycie przy jednoczesnym rozpoznaniu zobowiązania z tytułu opcji wykupu akcji. Różnica między wartością udziałów niekontrolujących wyksięgowanych na dzień sprawozdawczy a rozpoznaniem zobowiązaniem finansowym jest odnoszona do pozycji zysków zatrzymanych.

11. Przejęcia przedsięwzięć

W okresie od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku nie miały miejsca żadne nowe przejęcia przedsięwzięć.

12. Segmenty operacyjne

Dla celów zarządczych Grupa została podzielona na części w oparciu o wytwarzane produkty i świadczone usługi.

Wyodrębniono zatem następujące segmenty operacyjne:

- Segment Wytwarzanie obejmujący wytwarzanie energii elektrycznej zarówno w źródłach konwencjonalnych (w tym również w kogeneracji) jak również wytwarzanie energii elektrycznej przy spalaniu i współspalaniu biomasy. Podstawowe paliwa wykorzystywane przez Segment Wytwarzanie to węgiel brunatny oraz biomasa. Segment Wytwarzanie obejmuje następujące jednostki:
 - Zespół Elektrowni „Pątnów – Adamów – Konin” S.A.
 - „Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o.
 - „PAK – Holdco” sp. z o.o.
 - „PAK Infrastruktura” sp. z o.o.
- Segment Wydobywanie, który obejmuje wydobywanie węgla brunatnego. W Segmencie Wydobywanie w ramach Grupy Kapitałowej ZE PAK S.A. działają:
 - „PAK Górnictwo” sp. z o.o.
 - „PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin” S.A.
 - „PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów” S.A.
- Segment Remontowy świadczący usługi w obszarze usług budowlanych i remontowych. Segment obejmuje działalność spółek:
 - Przedsiębiorstwo Remontowe „PAK SERWIS” sp. z o.o.
 - Przedsiębiorstwo Serwisu Automatyki i Urządzeń Elektrycznych „EL PAK” sp. z o.o.
 - „Energoinwest Serwis” sp. z o.o.
 - „EL PAK Serwis” sp. z o.o.
- Segment Sprzedaż świadczący usługi sprzedaży energii elektrycznej. Do segmentu Sprzedaż należy spółka „PAK-Volt” S.A.

Grupa ZE PAK S.A. prowadzi również inne rodzaje działalności, które zostały ujęte w kolumnie Pozostałe. W 2015 roku zawiera się tam działalność spółek Eko – Surowce sp. z o.o. oraz Aquakon sp. z o.o. W danych porównawczych za 2014 rok w tej kolumnie prezentowana jest także działalność spółek PAK Centrum Badań Jakości sp. z o.o. oraz PAK Centrum Usług Informatycznych sp. z o.o. zlikwidowanych z początkiem 2015 roku.

Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi.

Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami są eliminowane w procesie konsolidacji.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej oraz EBITDA.

Poniżej przedstawiono wyniki segmentów dla okresów zakończonych dnia 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

	Wytwarzanie	Wydobycie	Remont	Sprzedaż	Pozostałe	Korekty konsolidacyjne	Suma
Przychody ze sprzedaży do klientów zewnętrznych	1 720 664	9 554	149 318	1 059 431	8 849	-	2 947 816
Przychody ze sprzedaży między segmentami	455 484	902 473	309 825	5	118 562	(1 786 349)	-
Przychody ze sprzedaży	2 176 148	912 027	459 143	1 059 436	127 411	(1 786 349)	2 947 816
Koszt własny sprzedaży	(3 994 742)	(861 313)	(416 741)	(1 047 413)	(118 286)	1 787 343	(4 651 152)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży	(1 818 594)	50 714	42 402	12 023	9 125	994	(1 703 336)
Pozostałe przychody operacyjne	3 147	26 835	869	173	452	(1 510)	29 966
Koszty sprzedaży	(3 209)	(6)	-	(581)	(1 124)	-	(4 920)
Koszty ogólnego zarządu	(44 996)	(34 938)	(22 322)	(5 109)	(3 958)	-	(111 323)
Pozostałe koszty operacyjne	(4 120)	(1 604)	(416)	(10)	(293)	234	(6 209)
Przychody finansowe	5 317	1 450	360	390	14	(1 035)	6 496
Koszty finansowe	(24 018)	(20 466)	(420)	(6)	(34)	1 035	(43 909)
Zysk/(strata) brutto	(1 886 473)	21 985	20 473	6 880	4 182	(282)	(1 833 235)
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	(33 117)	(6 833)	(4 575)	(1 322)	(780)	54	(46 573)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	(1 919 590)	15 152	15 898	5 558	3 402	(228)	(1 879 808)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej, bez operacji finansowych i podatku dochodowego	(1 867 772)	41 001	20 533	6 496	4 202	(282)	(1 795 822)
Amortyzacja	253 706	132 901	8 599	147	2 727	(4 375)	393 705
Odpis aktualizujący	1 880 000	16 189	-	-	-	-	1 896 189
Ebitda	265 934	190 091	29 132	6 643	6 929	(4 657)	494 072

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku

	Wytwarzanie	Wydobycie	Remont	Sprzedaż	Pozostałe	Korekty konsolidacyjne	Suma
Przychody ze sprzedaży do klientów zewnętrznych	1 729 658	8 453	165 922	767 999	8 079	-	2 680 111
Przychody ze sprzedaży między segmentami	430 992	870 157	240 059	5	68 836	(1 610 049)	-
Przychody ze sprzedaży	2 160 650	878 610	405 981	768 004	76 915	(1 610 049)	2 680 111
Koszt własny sprzedaży	(2 055 391)	(845 788)	(341 128)	(749 877)	(71 364)	1 611 388	(2 452 160)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży	105 259	32 822	64 853	18 127	5 551	1 339	227 951
Pozostałe przychody operacyjne	63 063	31 119	924	183	1 937	(9 166)	88 060
Koszty sprzedaży	(2 929)	(30)	-	(656)	(358)	-	(3 973)
Koszty ogólnego zarządu	(49 678)	(70 903)	(20 502)	(4 659)	(2 896)	(1)	(148 639)
Pozostałe koszty operacyjne	(4 608)	(10 672)	(460)	(104)	(263)	138	(15 969)
Przychody finansowe	5 164	14 056	695	976	453	-	21 344
Koszty finansowe	(41 742)	(29 762)	(98)	(1)	(1 825)	2 639	(70 789)
Zysk/(strata) brutto	74 529	(33 370)	45 412	13 866	2 599	(5 051)	97 985
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	(14 989)	6 857	(9 211)	(2 986)	(679)	1 507	(19 501)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	59 540	(26 513)	36 201	10 880	1 920	(3 544)	78 484
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej, bez operacji finansowych i podatku dochodowego	111 107	(17 664)	44 815	12 891	3 971	(7 690)	147 430
Amortyzacja	267 197	88 355	8 381	155	1 634	(5 167)	360 555
Odpis aktualizujący	(142)	(395)	-	-	-	-	(537)
Ebitda	378 162	70 296	53 196	13 046	5 605	(12 857)	507 448

13. Przychody i koszty

13.1. Przychody ze sprzedaży

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2014 roku</i>
Struktura rzeczowa		
Przychody ze sprzedaży wyprodukowanej energii elektrycznej	1 604 406	1 690 565
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej z obrotu	906 021	575 730
Prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia energii	33 901	63 327
Przychody z umów o usługi budowlane	141 398	147 735
Rekompensaty z tytułu rozwiązania KDT	173 435	99 223
Przychody ze sprzedaży energii ciepłej	60 874	58 276
Pozostałe przychody ze sprzedaży	30 091	46 161
Akcyza	(2 310)	(906)
Przychody ze sprzedaży ogółem	<u>2 947 816</u>	<u>2 680 111</u>

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2014 roku</i>
Struktura terytorialna		
Polska	2 945 322	2 669 990
Kraje UE	1 613	2 870
Poza UE	881	7 251
Przychody ze sprzedaży ogółem	<u>2 947 816</u>	<u>2 680 111</u>

13.2. Pozostałe przychody operacyjne

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2014 roku</i>
Przychody z tytułu odszkodowań	997	8 220
Rozwiązanie odpisu aktualizującego należności	7	16
Rozliczenie dotacji	11 878	7 971
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	-	8 972
Zwrot kosztów wcześniej uznawanych za NKUP	-	805
Rozwiązanie rezerwy na koszty i straty oraz umorzenie zobowiązań	8 002	51 141
Inne	9 082	10 935
Pozostałe przychody operacyjne ogółem	<u>29 966</u>	<u>88 060</u>

13.3. Pozostałe koszty operacyjne

	<i>Rok zakończony</i>	<i>Rok zakończony</i>
	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Strata na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	519	184
Utworzenie rezerw	998	7 187
Odpis aktualizujący należności	148	992
Odszkodowania	84	-
Koszty likwidacji środków trwałych	9	10
Naliczenie ekwiwalentu za energię elektryczną dla emerytów i byłych pracowników	-	3 069
Szkody energetyczne	217	603
Koszty utrzymania obiektów socjalnych	-	109
Przekazane darowizny	259	424
Koszty związków zawodowych	188	186
Koszty niedoborów i szkód	663	201
Inne	3 124	3 004
Pozostałe koszty operacyjne ogółem	6 209	15 969

Głównymi składnikami pozycji inne są renty wyrównawcze w kwocie 1 258 tysięcy złotych oraz koszty sądowe i egzekucyjne w kwocie 876 tysięcy złotych.

13.4. Przychody finansowe

	<i>Rok zakończony</i>	<i>Rok zakończony</i>
	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Przychody z tytułu odsetek	3 522	7 192
Dywidendy	49	5 522
Dodatnie różnice kursowe	1 649	703
Inne	1 276	7 927
Przychody finansowe ogółem	6 496	21 344

13.5. Koszty finansowe

	<i>Rok zakończony</i>	<i>Rok zakończony</i>
	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Odsetki	16 838	29 319
Wycena i realizacja pochodnych instrumentów finansowych	8 426	9 432
Ujemne różnice kursowe	5 893	14 621
Dyskonto rezerwy na likwidację bloków energetycznych	416	1 045
Aktualizacja wartości inwestycji	-	3 950
Dyskonto rezerwy na rekultywację	8 019	10 464
Inne	4 317	1 958
Koszty finansowe ogółem	<u>43 909</u>	<u>70 789</u>

W pozycji „Inne” prezentowane jest głównie odwrócenie dyskonta rezerw aktuarialnych w PAK KWB Adamów i PAK KWB Konin w kwocie 2 431 tysięcy złotych a także odwrócenie dyskonta rezerwy na szkody górnicze w PAK KWB Konin w kwocie 531 tysięcy złotych.

13.6. Koszty według rodzajów

	<i>Rok zakończony</i>	<i>Rok zakończony</i>
	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Amortyzacja	393 705	360 555
Odpisy aktualizujące wartość środków trwałych i aktywów górniczych	1 896 189	(537)
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	12 930	22 412
Zużycie materiałów	435 014	448 448
Usługi obce	100 786	178 732
Podatki i opłaty z wyłączeniem podatku akcyzowego	211 623	231 378
Koszty emisji CO ₂	320 216	176 957
Koszty świadczeń pracowniczych	538 579	556 640
Pozostałe koszty rodzajowe	16 597	33 870
Wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz sprzedanej energii zakupionej z obrotu	879 147	589 212
Koszty według rodzaju ogółem	<u>4 804 786</u>	<u>2 597 667</u>
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	4 651 152	2 452 160
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	4 920	3 973
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	111 323	148 639
Zmiana stanu produktów	35 557	(26 260)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby	1 834	19 155

13.7. Koszty amortyzacji i odpisy aktualizujące ujęte w zysku lub stracie

	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2015 roku	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2014 roku
Pozycje ujęte w koszcie wytw. sprzedanych produktów:		
Amortyzacja środków trwałych	328 408	338 048
Amortyzacja aktywa górniczego	42 187	13 184
Amortyzacja wartości niematerialnych	1 009	932
Amortyzacja gruntów eksploatowanych odkrywkowo	-	1 391
Utrata wartości zapasów	12 839	19 481
Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i aktywów górniczych	1 896 189	(537)
	2 280 632	372 499
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:		
Amortyzacja środków trwałych	8	8
Amortyzacja wartości niematerialnych	-	-
Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych	-	-
	8	8
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:		
Amortyzacja środków trwałych	21 412	6 307
Amortyzacja wartości niematerialnych	681	685
Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych	-	-
	22 093	6 992

13.8. Umowy o usługę budowlaną

	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2015 roku	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2014 roku
Przychody z umów o usługi budowlane rozpoznane w okresie:	141 398	147 735
Przychody zafakturowane w okresie:	137 931	163 205
Wycena bilansowa	3 467	(15 470)
Koszty poniesione w okresie:	140 189	134 987
Przewidywane straty z tytułu umów rozpoznane w okresie:	15	(37)
Wynik z tytułu realizacji umów ujęty w okresie:	1 194	12 785

<i>Rok zakończony</i>	<i>Rok zakończony</i>
<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Kwota brutto należna od zamawiających z tytułu prac wynikających z umowy:	3 349	10 047
Kwota brutto należna zamawiającym z tytułu prac wynikających z umowy:	10 080	20 245

Spółki z Grupy - Przedsiębiorstwo Remontowe „PAK Serwis” sp. z o.o. oraz Przedsiębiorstwo Serwisu Automatyki i Urządzeń Elektrycznych „EL PAK” sp. z o.o. realizują umowy o usługi budowlane.

Przedsiębiorstwo Serwisu Automatyki i Urządzeń Elektrycznych „EL PAK” sp. z o.o. świadczy usługi w zakresie serwisu automatyki przemysłowej i urządzeń elektrycznych.

Główne umowy realizowane przez spółkę w okresach objętym niniejszym sprawozdaniem przedstawiono poniżej:

Przedsiębiorstwo Serwisu Automatyki i Urządzeń Elektrycznych EL PAK sp. z o.o.

Główne umowy realizowane przez Spółkę w okresach objętych niniejszym sprawozdaniem przedstawiono poniżej:

Modernizacja TG6 w Elektrowni Konin - wartość umowy: 4 530 tysięcy złotych

Wykonanie zmian w obwodach głównych i pomocniczych 3 pól rozdzielnic 6 kVP1 oraz P2 związanych z zasilaniem instalacji obniżenia emisji NOx - wartość umowy: 565 tysięcy złotych

REMAK - Rozsprzęglenie, demontaż oraz przegląd silników SN 6 kV Kotła nr 1 i kotła nr 2 w Elektrowni Pątnów - wartość umowy: 535 tysięcy złotych

Wykonanie branży AKPiA IOS bl.5 i 6 w PGE ZE Dolna Odra - wartość umowy: 3 788 tysięcy złotych

Wykonanie i uruchomienie systemu sterowania siecią ppoż na terenie Ośrodka Centralnego Lubiatów - wartość umowy: 898 tysięcy złotych

Przebudowa stacji WN/SN Mirosławiec - wartość umowy: 4 760 tysięcy złotych

Budowa stacji elektroenergetycznej 110/20 kV Ustronie wraz z przebudową linii 110 kV - wartość umowy: 13 074 tysiące złotych

Wykonanie prac elektrycznych i budowlanych w ramach zadania „Dostawa wewnętrznej, okapturzonej, trójsystemowej i trzysekcyjnej rozdzielnic 110kV dla potrzeb Huty Miedzi - wartość umowy: 8 955 tysięcy złotych

PGE-Potrzeby własne GPZ DĘBLIN - wartość umowy: 440 tysięcy złotych

Wykonanie projektu wraz z modernizacją pola 110 kV w SE KUŹNIA RACIBORSKA dla potrzeb przyłączenia farmy wiatrowej GAMÓW - wartość umowy: 2 634 tysiące złotych

Przedsiębiorstwo Remontowe „PAK SERWIS” sp. z o.o.

Główne umowy realizowane przez Spółkę w okresach objętych niniejszym sprawozdaniem przedstawiono poniżej:

Modernizacja kotła K-1 I K-2 W Elektrowni Pątnów - SBB ENERGY - 168 553 tysiące złotych

Modernizacja części WP I SP TG-1 I TG-2 w Elektrowni Pątnów - ETHOSENERGY - 46 271 tysięcy złotych

Wymiana rurociągów WP/WT łączących kocioł z turbiną BL. 1 I 2 W Elektrowni Pątnów - CHEMAR RUROCIĄGI - 14 840 tysięcy złotych

Prefabrykacja, montaż absorbera, silosa i kanałów spalin dla spalarni odpadów w Koninie - INTEGRAL ENGINNEERUNG - 1 255 tysięcy złotych

Remont i modernizacja wygarniacza żużla kotłów K-1 I K-2 w Elektrowni Pątnów - SBB ENERGY - 662 tysiące złotych

Prace warsztatowe i montażowe części konstrukcji wsporczej i pomocniczej kotłów K1 I K2 w Elektrowni Pątnów - SBB ENERGY - 4 084 tysiące złotych

Prace montażowe kocioł 9 I 10 w Elektrowni Bełchatów - BABCOCK BORSIG STEINMULLER - 14 863 tysiące złotych

Prace montażowe na podgrzewaczach LUVO BLOK C w Elektrowni Janschwalde - BABCOCK BORSIG STEINMULLER - 847 tysięcy złotych

Wykonanie prac monterskich w ramach remontu kapitalnego BL.6 w Elektrowni Turów - ELTUR-SERWIS - 235 tysięcy złotych

Wykonanie wymiany rur w parowniku na poziomach od 8M do 32 w Elektrowni Połaniec S.A. - ELPOREM - 232 tysiące złotych

14. Składniki innych całkowitych dochodów

Składniki innych całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2015 roku	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2014 roku
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych		
Zyski(straty) za okres	(8 426)	(8 059)
Korekty wynikające z przeklasyfikowania zysków (strat) ujętych w zysku lub stracie	15 586	9 405
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych brutto za okres	7 160	1 346
Podatek dochodowy dotyczący zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(1 360)	(256)
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych netto za okres	5 800	1 090
Zyski (straty) aktuarialne dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia brutto	246	(9 502)
Podatek dochodowy dotyczący zysków (strat) aktuarialnych	(47)	1 805
Zyski (straty) aktuarialne dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia netto	199	(7 697)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej brutto	-	77
Podatek dochodowy dotyczący różnic kursowych z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej netto	-	77
Pozostałe	103	-
Inne całkowite dochody brutto	7 509	(8 079)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	(1 407)	1 549
Inne całkowite dochody netto	6 102	(6 530)

15. Podatek dochodowy

15.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku przedstawiają się następująco:

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2014 roku</i>
<i>Ujęte w zysku lub stracie</i>		
Bieżący podatek dochodowy		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	7 960	14 617
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>		
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	38 390	(179)
Inne zmiany	223	5 063
Obciążenie podatkowe w skonsolidowanym zysku lub stracie	46 573	19 501
<i>Ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów</i>		
Podatek od zysku/(straty) netto z tytułu aktualizacji wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(1 360)	(256)
Podatek dotyczący zysków/strat aktuarialnych	(47)	1 805
Korzyść podatkowa/(obciążenie podatkowe) ujęta/e w innych całkowitych dochodach	(1 407)	1 549

15.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku oraz dnia 31 grudnia 2014 roku przedstawia się następująco:

	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2015 roku	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2014 roku
Zysk brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	(1 833 236)	97 985
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	(348 315)	18 617
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(268)	(104)
Niejęte straty podatkowe	29 459	210
Wykorzystanie wcześniej nierozpoznanych strat podatkowych	-	(174)
Różnice trwale i różnice przejściowe na których nie rozpoznano aktywa ani rezerwy z tytułu podatku odroczonego	363 139	4 279
Przychody trwale niebędące podstawą do opodatkowania	(689)	(748)
Zmiana związana z odmienną stawką podatkową w Niemczech (30%)	(66)	(71)
Pozostałe	3 313	(2 508)
Podatek po włączeniach różnic trwałych, różnic przejściowych na których nie rozpoznano podatku odroczonego oraz innych korekt	46 573	19 501
Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat	46 573	19 501

Różnice przejściowe na których nie rozpoznano aktywa z tytułu podatku odroczonego na dzień 31 grudnia 2015 roku obejmują głównie rozpoznane odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych i aktywów górniczych w kwocie 1 896 189 tysięcy złotych, opisanych w nocie 13.7.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

15.3. Odroczonego podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

			<i>Skonsolidowany rachunek zysków i strat za rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Aktywo z tytułu podatku odroczonego				
Rezerwy bilansowe	142 348	140 858	1 536	(1 386)
Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze	7 129	(20)	7 149	(4 496)
Odsetki i różnice kursowe	10 838	13 422	(2 584)	2 179
Instrumenty zabezpieczające	3 096	4 511	(55)	(29)
Wycena niezakończonych umów o usługi budowlane	3 996	5 727	(1 732)	2 042
Strata podatkowa z lat ubiegłych	12 342	53 582	(41 240)	5 768
Odpis aktualizujący wartość zapasów	1 781	1 585	196	(195)
Odpis aktualizujący wartość należności	1 465	6 195	(4 731)	(434)
Odpis aktualizujący wartość majątku trwałego	81	126	(45)	126
Różnica pomiędzy bilansową a podatkową wartością środków trwałych	1	27	(26)	27
Rozrachunki z pracownikami	5 991	6 913	(922)	611
Inne	43 135	35 104	8 031	29 377
Razem	232 203	268 030	(34 423)	33 590
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego				
Różnica pomiędzy bilansową a podatkową wartością środków trwałych	383 797	383 381	415	10 880
Należności z tytułu KDT	10 888	12 736	(1 847)	4 521
Certyfikaty energetyczne	12 315	25 787	(13 472)	1 941
Odsetki i różnice kursowe	1 538	1 897	(359)	876
Wycena niezakończonych umów o usługi budowlane	2 209	3 502	(1 293)	167
Zarachowane należności z tytułu kar umownych	824	824	-	(45)

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Aktywo górnice	251	848	(597)	848
Nabyte uprawnienia do emisji CO ₂	69 624	48 164	21 460	14 760
Inne	4	340	(339)	(537)
Razem	<u>481 450</u>	<u>477 479</u>	<u>3 968</u>	<u>33 411</u>

Powyższe zestawienie odzwierciedla tytuły na których rozpoznawane jest aktywo i zobowiązanie z tytułu podatku odroczonego.

Po skompensowaniu sald na poziomie spółek z Grupy Kapitałowej podatek odroczonego prezentowany jest jako:

Aktywo:	102 615	112 870		
Rezerwa:	351 862	322 319		
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego:				
w skonsolidowanym rachunku zysków i strat			(38 390)	179
Całkowite obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego:			(39 797)	1 728
- w korespondencji z całkowitymi dochodami			(1 407)	1 549
- w korespondencji z wynikiem finansowym			(38 390)	179

W pozycji inne aktywo z tytułu podatku odroczonego na główne pozycje składa się 13 539 tysięcy złotych rezerwy na zobowiązanie do Zarządcy Rozliczeń w EPII (na 31 grudnia 2014 roku kwota 14 583 tysiące złotych), 8 629 tysięcy złotych to wycena preferencyjnych pożyczek w EPII (na 31 grudnia 2014 roku kwota 8 905 tysięcy złotych), 13 728 tysięcy złotych to rezerwa na umorzenie praw do emisji CO₂ w EP II, 3 068 tysięcy złotych to nadwyżka z transakcji leasingu zwrotnego rozliczonego w czasie w PAK KWB Konin (na 31 grudnia 2014 roku kwota 5 186 tysięcy złotych).

Poniżej przedstawiono stan rozliczeń podatkowych spółek Grupy z tytułu strat podatkowych na dzień 31 grudnia 2015 roku, z uwzględnieniem podatku odroczonego.

Straty podatkowe, zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami podatkowymi, mogą być odliczone od przyszłych dochodów do opodatkowania wypracowanych przez Spółkę w kolejno po sobie następujących pięciu latach podatkowych, z tym że wysokość obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% kwoty straty.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Elektrownia Pątnów II Sp. z o.o. wykazuje nierozliczone straty podatkowe:

- za rok podatkowy 2011 kwota 89 517 tysięcy złotych (50% straty pozostające do rozliczenia).

W 2015 roku „Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o. wykazała zysk podatkowy w wysokości 19 487 tysięcy złotych, a w roku 2014 wykazała zysk podatkowy w kwocie 24 103 tysiące złotych, rozliczając część strat podatkowych z lat poprzednich. Na 31 grudnia 2015 roku spółka dokonała analizy możliwości rozliczenia strat podatkowych w oparciu o budżetowany wynik podatkowy. W związku z brakiem możliwości odliczenia części straty podatkowej za rok 2011, spółka dokonała odpisu aktualizującego wysokość aktywa z tytułu podatku odroczonego w kwocie 16 818 tysięcy złotych; wartość netto aktywa wyniosła 0.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A. wykazuje następujące nierozliczone straty podatkowe:

- za rok podatkowy 2012 kwota 41 448 tysięcy złotych,
- za rok podatkowy 2013 kwota 17 458 tysięcy złotych.

W bieżącym okresie Spółka wykazała stratę podatkową w kwocie 1 838 tysięcy złotych. Spółka rozpoznała aktywo z tytułu podatku odroczonego od nierozliczonych strat w kwocie 11 541 tysięcy złotych. W oparciu o sporządzone projekcje finansowe uwzględniające przyszłe rozliczenia podatkowe nie stwierdzono konieczności dokonywania odpisu aktualizującego wartość aktywa z tytułu podatku odroczonego.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów S.A. wykazuje następujące nierozliczone straty podatkowe:

- za rok podatkowy 2012 kwota 2 341 tysiące złotych,
- za rok podatkowy 2014 kwota 95 tysięcy złotych.

W bieżącym okresie Spółka rozliczyła część straty podatkowej za 2012 rok w kwocie 21 050 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2015 roku spółka rozpoznała aktywo z tytułu podatku odroczonego od nierozliczonych strat w kwocie 463 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku ZE PAK S.A. wykazuje nierozliczone straty podatkowe:

- za rok podatkowy 2013 kwota 354 tysiące złotych,
- za rok podatkowy 2014 kwota 24 059 tysięcy złotych.

Osiągnięty dodatni wynik podatkowy za rok 2015 pozwolił na rozliczenie połowy strat za wskazane powyżej lata w kwocie 24 414 tysięcy złotych, na które utworzono na dzień 31 grudnia 2014 roku aktywo z tytułu podatku odroczonego. W oparciu o sporządzone projekcje finansowe dokonano odpisu aktualizującego wysokość aktywa z tytułu podatku odroczonego w kwocie 4 639 tysięcy złotych od nierozliczonych strat; wartość netto aktywa wyniosła 0.

16. Majątek socjalny oraz zobowiązania MFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w oparciu o kwoty uzgodnione ze związkami zawodowymi. Dodatkowo Spółki Grupy wnoszą niektóre socjalne aktywa do Funduszu. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Spółki zależne PAK KWB Konin oraz PAK KWB Adamów nie należą do Międzyzakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi 6 581 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku - odpowiednio 8 213 tysięcy złotych).

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	<i>Rok zakończony</i>	<i>Rok zakończony</i>
	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Pożyczki udzielone pracownikom	6 339	9 770
Środki pieniężne	9 961	8 179
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(9 719)	(9 736)
Saldo po skompensowaniu	<u>6 581</u>	<u>8 213</u>

	<i>Rok zakończony</i>	<i>Rok zakończony</i>
	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	9 217	9 450

17. Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję

Zysk/(strata) podstawowy/a przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku/straty netto za okres przypadającego/ej na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk/(strata) rozwodniony/a przypadający/a na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu skorygowaną o średnią ważoną akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane na konwersji wszystkich rozwadniających potencjalnych instrumentów kapitałowych w akcje zwykłe.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku/(straty) oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego/ej i rozwodnionego/ej zysku/(straty) na jedną akcję:

	<i>Rok zakończony</i>	<i>Rok zakończony</i>
	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej przypadający/a na akcjonariuszy jednostki dominującej	(1 881 086)	81 977
Zysk/(strata) na działalności zaniechanej przypadający/a na akcjonariuszy jednostki dominującej	-	-
Zysk/(strata) netto przypadający/a na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany/a do obliczenia rozwodnionego zysku/(straty) na jedną akcję	<u>(1 881 086)</u>	<u>81 977</u>
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych, zastosowana do obliczenia podstawowego/ej i rozwodnionego/ej zysku/(straty) na jedną akcję	<u>50 823 547</u>	<u>50 823 547</u>

Tabela poniżej przedstawia zysk/(stratę) na jedną akcję w złotych polskich za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2014 roku zaprezentowany w rachunku zysków i strat.

	<i>Rok zakończony</i>	<i>Rok zakończony</i>
	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Podstawowy/a i rozwodniony/a za rok obrotowy, przypadający/a akcjonariuszom jednostki dominującej	(37,01)	1,61
Podstawowy/a i rozwodniony/a z działalności kontynuowanej, przypadającego/ej akcjonariuszom jednostki dominującej	(37,01)	1,61

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

18. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W dniu 29 czerwca 2015 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie ZE PAK S.A. podjęło Uchwałę Nr 5 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy 2014 w wysokości 204 642 447,41 PLN w następujący sposób:

- kwotę 60 988 256,40 PLN przeznaczono na wypłatę dywidendy, co oznacza, że na jedną akcję przypada kwota 1,20 PLN,
- kwotę 143 654 191,01 PLN przeznaczono na zasilenie kapitału zapasowego Spółki.

Dzień ustalenia prawa do dywidendy (dzień dywidendy) wyznaczono na 28 września 2015 roku, a termin wypłaty dywidendy na 14 października 2015 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

19. Rzeczowe aktywa trwale

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

	<i>Prawo wieczystego użytkowania gruntów</i>	<i>Budynki i budowle</i>	<i>Urządzenia techniczne</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Inne środki trwale</i>	<i>Środki trwale w budowie</i>	<i>Razem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2015 roku	214 184	1 889 661	3 929 392	69 177	26 985	815 781	6 945 180
Zakup bezpośredni	1 104	2 594	5 917	9 472	2 234	396 173	417 494
Remonty	-	-	8 027	-	-	(8 027)	-
Transfer ze środków trwałych w budowie	10 800	40 551	29 564	115	637	(81 667)	-
Sprzedaż i likwidacja	(1 243)	(5 200)	(4 543)	(8 466)	(1 293)	(2 380)	(23 125)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2015 roku	<u>224 845</u>	<u>1 927 606</u>	<u>3 968 357</u>	<u>70 298</u>	<u>28 563</u>	<u>1 119 880</u>	<u>7 339 549</u>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2015 roku	3 809	442 030	1 128 551	25 703	16 128	29 341	1 645 562
Odpis amortyzacyjny za okres	1 628	98 577	237 091	9 405	3 127	-	349 828
Odpis aktualizujący (zmiana stanu)	-	485 797	631 022	489	912	761 780	1 880 000
Sprzedaż i likwidacja	(6)	(2 218)	(2 650)	(5 041)	(1 155)	-	(11 070)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2015 roku	<u>5 431</u>	<u>1 024 186</u>	<u>1 994 014</u>	<u>30 556</u>	<u>19 012</u>	<u>791 121</u>	<u>3 864 320</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015 roku	<u>210 375</u>	<u>1 447 631</u>	<u>2 800 841</u>	<u>43 474</u>	<u>10 857</u>	<u>786 440</u>	<u>5 299 618</u>
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015 roku	<u>219 414</u>	<u>903 420</u>	<u>1 974 343</u>	<u>39 742</u>	<u>9 551</u>	<u>328 759</u>	<u>3 475 229</u>

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku

	<i>Prawo wieczystego użytkowania gruntów</i>	<i>Budynki i budowle</i>	<i>Urządzenia techniczne</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Inne środki trwałe</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Razem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2014 roku	188 660	1 858 901	3 844 966	70 972	30 023	328 162	6 321 684
Zakup bezpośredni	907	2 426	65 125	2 997	2 740	608 042	682 237
Remonty	-	4 004	18 356	-	-	(10 655)	11 705
Transfer ze środków trwałych w budowie	27 035	33 246	45 894	1 022	1 322	(108 519)	-
Sprzedaż i likwidacja	(2 418)	(8 916)	(44 949)	(5 814)	(7 100)	(1 249)	(70 446)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2014 roku	214 184	1 889 661	3 929 392	69 177	26 985	815 781	6 945 180
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2014 roku	2 339	360 623	900 928	19 465	18 302	29 815	1 331 472
Odpis amortyzacyjny za okres	1 733	86 723	244 358	9 469	3 471	-	345 754
Odpis aktualizujący (zmiana stanu)	-	(409)	(111)	(63)	(16)	(474)	(1 073)
Sprzedaż i likwidacja	(263)	(4 907)	(16 624)	(3 168)	(5 629)	-	(30 591)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2014 roku	3 809	442 030	1 128 551	25 703	16 128	29 341	1 645 562
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2014 roku	186 321	1 498 278	2 944 038	51 507	11 721	298 347	4 990 212
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2014 roku	210 375	1 447 631	2 800 841	43 474	10 857	786 440	5 299 618

Wartość bilansowa środków trwałych użytkowanych na dzień 31 grudnia 2015 roku na mocy umów leasingu finansowego wynosi 74 530 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku 76 428 tysięcy złotych).

Grunty i budynki o wartości bilansowej 365 536 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku 486 182 tysięcy złotych) objęte są hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Grupy (nota 36).

Wartość skapitalizowanych kosztów finansowania zewnętrznego w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku wyniosła 11 766 tysięcy złotych (w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2014 roku wyniosła 14 345 tysięcy złotych).

Ponadto Grupa sprzedała grunty pokopalniane o wartości netto 1 207 tysięcy złotych.

19.1. Test na utratę wartości aktywów Grupy Kapitałowej ZE PAK S.A.

Zgodnie z MSR 36 na koniec każdego okresu sprawozdawczego Zarząd Grupy ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości składników aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną składników aktywów. W związku z powyższym Grupa każdorazowo dokonuje analizy: przesłanek mogących mieć wpływ na utratę wartości któregośkolwiek ze składników aktywów oraz ustalenia jednostek generujących niezależne przepływy pieniężne (CGU) w ramach spółek Grupy.

Jak wspomniano w nocie 5.2. główną przesłanką do przeprowadzenia analizy utraty wartości składników zidentyfikowaną przez Zarząd, jest utrzymująca się niższa wartość rynkowa aktywów netto Grupy od ich wartości bilansowej.

Dodatkowymi przesłankami, które Zarząd wziął pod uwagę przy ocenie konieczności przeprowadzenia testu były przesłanki wynikające z uwarunkowań rynkowych w otoczeniu, w którym spółki wchodzące w skład Grupy prowadzą działalność, spośród których najważniejsze to:

- spadające ceny energii elektrycznej (spowodowane m. in. wzrastającą generacją wiatrową);
- spadające ceny świadectw pochodzenia energii wytworzonej w odnawialnych źródłach („zielone certyfikaty”) spowodowana nadpodażą praw majątkowych energii odnawialnej;
- rosnące ceny uprawnień do emisji CO₂ (spowodowane zaostrzającą się polityką klimatyczną Unii Europejskiej).

Wskazane powyżej przesłanki zostały przeanalizowane w odniesieniu do wszystkich ośrodków generujących niezależne przepływy pieniężne:

Zgodnie z MSR 36 „ośrodki wypracowujące środki pieniężne CGU to najmniejsze identyfikowalne grupy aktywów generujące wpływy z bieżącego użytkowania, które są niezależne od wpływów z innych aktywów lub grup aktywów. Jeśli istnieją jakiegokolwiek przesłanki świadczące o tym, że dany składnik aktywów mógł utracić część swojej wartości, szacuje się wartość odzyskiwalną tego pojedynczego składnika aktywów. Jeśli oszacowanie wartości odzyskiwalnej pojedynczego składnika aktywów nie jest możliwe, jednostka ustala wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należy dany składnik aktywów (ośrodek wypracowujący środki pieniężne danego składnika aktywów)”.

Przy wyodrębnianiu CGU w ramach spółek Grupy dokonano analizy niezależności generowania przepływów pieniężnych w aspekcie funkcjonowania poszczególnych spółek.

Jednostka dominująca w Grupie, tj. ZE PAK S.A. oprócz działalności wytwórczej, w ramach której odpowiada za zapewnienie określonego poziomu sprawności jednostek wytwórczych i realizację grafików produkcyjnych, skupia na sobie również istotne funkcje operacyjne i finansowe na poziomie Grupy.

Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. – drugi producent energii elektrycznej w Grupie na mocy ustawy o rozwiązaniu kontraktów długoterminowych uczestniczy w programie pokrywania kosztów osieroconych do końca 2025 roku.

Finalne rozliczenie tego programu i, w konsekwencji, otrzymanie dodatkowych środków w ramach korekty rocznej kosztów za rok 2025 oraz korekty końcowej, planowane jest w 2026 roku.

Kopalnie węgla brunatnego PAK KWB „Konin” S.A. i PAK KWB „Adamów” S.A. prowadzą działalność gospodarczą na kilku odkrywkach.

W spółkach tych, jako ośrodkach wypracowujących zysk nie zidentyfikowano mniejszych zespołów aktywów generujących niezależne wpływy pieniężne, gdyż z wielu względów generowane przez poszczególne zespoły aktywów wpływy są bardzo ściśle z sobą powiązane. W efekcie bowiem kopalnia ma dostarczyć do elektrowni określoną ilość węgla, bez znaczenia jest fakt, z której odkrywki będzie on pochodził. W rezultacie węgiel jest dostarczany do elektrowni z kilku odkrywek zamiennie. Również struktura organizacyjna i systemy ewidencji są podporządkowane tak postawionemu celowi produkcyjnemu.

Powyższe argumenty przesądziły o wydzieleniu w ramach Grupy Kapitałowej ZE PAK S.A. następujących jednostek generujących niezależne przepływy pieniężne:

- ZE PAK S.A.
- EL Pątnów II sp. z o.o
- PAK KWB „Konin” S.A.
- PAK KWB „Adamów” S.A.

Ponadto, dokonano wydzielenia pozostałych CGU w ramach segmentów: Remonty, Sprzedaż oraz Pozostałe.

Przeprowadzając test na utratę wartości aktywów trwałych Grupa bazowała na modelu finansowym na lata 2016-2047 odzwierciedlającym strategiczne założenia spółki dominującej, ZE PAK S.A.

Testy przeprowadzono na dzień 31 grudnia 2015 roku, wyceniając wartość użytkową ośrodków wypracowujących środki pieniężne.

Przeprowadzona wycena zawiera wszystkie elementy wymagane zapisami MSR 36.

W ZE PAK S.A. ustalono jeden ośrodek wypracowujący zysk (CGU), w którym funkcjonują następujące aktywa wytwórcze:

- elektrownia Pątnów I - czas pracy do 31.12.2030 roku
- elektrownia Adamów - czas pracy do 31.12.2017 roku
- elektrownia Konin-kolektor - czas pracy do 30.06.2020 roku
- elektrownia Konin blok biomasowy - czas pracy do 31.12.2047 roku

Przyjęto następujące założenia do oszacowania wartości użytkowej rzeczowych aktywów trwałych:

- prognozę cen energii elektrycznej z podziałem na BASE, PEAK i OFFPEAK oraz prognozę cen uprawnień do emisji CO₂ przyjęto na podstawie Raportu dotyczącego rynku energii w Polsce, przygotowanego dla ZE PAK SA przez niezależnego, zewnętrznego doradcę,
- założenia produkcyjne wynikają z przyjętego programu inwestycyjnego i remontowego ZE PAK SA. Zakłada się zmniejszanie produkcji energii elektrycznej na węglu brunatnym i utrzymanie produkcji dla kotła na biomasę,
- w strukturze przychodów ogółem w latach 2016-2017 średnio 85% stanowią przychody z energii elektrycznej własnej i zakupionej. Od 2018, z uwagi na wyłączenie produkcji w Elektrowni Adamów, następuje spadek przychodów ogółem o 40% w stosunku do roku 2017. Kolejny spadek ma miejsce w 2021, kiedy w Elektrowni Pątnów nie pracują bloki 5 i 6 oraz część kolektorowa w Elektrowni Konin,
- Spółka założyła wykorzystanie darmowych uprawnień do emisji CO₂ w wysokości wynikającej z art.10a dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 13 października 2003 roku,
- koszty węgla brunatnego zakupionego do produkcji określono na podstawie harmonogramu dostaw i cen uzgodnionych z odpowiednimi harmonogramami ujętymi w projekcjach finansowych spółek zależnych i na podstawie podpisanego pomiędzy ZE PAK S.A. a PAK KWB „Konin” S.A. porozumienia z dnia 16.03.2016 r. „W sprawie wsparcia finansowego budowy odkrywki Ościslowo”,
- uwzględniono efekty działań restrukturyzacji kosztów z tytułu wycofania starych mocy w Elektrowni Konin i Elektrowni Adamów,
- nie uwzględniono nowych mechanizmów zmian modelu rynku polskiego polegających na wprowadzeniu rynku dwutowarowego (energia elektryczna i moc) lub/i mechanizmów gwarantujących zwrot z inwestycji (kontrakty różnicowe),

- przyjęto średnioważony koszt kapitału po opodatkowaniu (WACC) w okresie projekcji na poziomie 7,22% (w roku 2014 również 7,22%).

W przypadku El. Pątnów II sp. z o.o. ze względu na uczestnictwo tej jednostki w programie pokrywania kosztów osieroconych (KDT), nie stwierdzono przesłanek utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych, wymagających przeprowadzenia testu dla tego CGU.

Podobnie w odniesieniu do pozostałych CGU, funkcjonujących w ramach segmentów: Remonty, Sprzedaż oraz Pozostałe, również nie zidentyfikowano przesłanek świadczących o możliwej utracie wartości aktywów.

Podstawą testów dla obu kopalń węgla brunatnego są długoterminowe projekcje finansowe obejmujące okresy funkcjonowania (życia) obu kopalń i ich poszczególnych odkrywek, które zostały uzgodnione z założeniami przyjętymi do modelu ZE PAK S.A. Dostosowanie projekcji finansowych kopalń do okresów funkcjonowania jednostek wytwórczych wynika z przyjęcia założenia iż jedynym odbiorcą produktów są spółki Grupy kapitałowej.

Projekcje finansowe dla PAK KWB „Konin” S.A. oraz PAK KWB „Adamów” S.A., zostały zbudowane z uwzględnieniem następujących parametrów:

- wolumen produkcji (wydobycia węgla) i przychodów ustalono w oparciu o prognozy głównego odbiorcy węgla, tj. ZE PAK S.A. i EP II sp. z o.o. i jego przewidywanej ścieżki cenowej dla węgla w oparciu o podpisane pomiędzy ZE PAK S.A. a PAK KWB „Konin” S.A. „Porozumienie w sprawie wsparcia finansowego budowy odkrywki Ościslowo”,
- zdejmowanie nadkładu i wydobycie węgla opracowano wg harmonogramu eksploatacji obecnych i prognozowanych odkrywek,
- przyjęto poziom nakładów inwestycyjnych umożliwiających budowę nowych odkrywek zapewniających zaopatrzenie elektrowni i utrzymywanie określonych zdolności produkcyjnych w trakcie ich funkcjonowania,
- uwzględniono efekty procesów restrukturyzacyjnych zatrudnienia,
- uwzględniono koszty takich zdarzeń, jak:
 - koszty rekultywacji odkrywek
 - rezerwy emerytalne
 - koszty odpraw z tytułu zwolnień grupowych
 - przychody ze sprzedaży majątku po zakończeniu eksploatacji odkrywki.
- przyjęto średnioważony koszt kapitału po opodatkowaniu (WACC) w okresie projekcji dla PAK KWB Adamów na poziomie 7,51% (w roku 2014 8,00%) a dla PAK KWB „Konin” S.A. na poziomie 7,92% (w roku 2014 8,00%), wyższa stopa dyskontowa odzwierciedla wyższe ryzyko związane z funkcjonowaniem PAK KWB „Konin” S.A. w dłuższym okresie (dłuższy horyzont prognozy), w szczególności w odniesieniu do działań inwestycyjnych związanych z zagospodarowaniem nowych złóż węgla brunatnego.

W oparciu o przeprowadzone testy stwierdzono, iż nie ma konieczności rozpoznawania odpisów aktualizujących wartość rzeczowego majątku trwałego dla CGU PAK KWB Adamów S.A. oraz dla CGU PAK KWB Konin S.A. natomiast wystąpiła konieczność dokonania odpisu w wysokości 1 880 000 tysięcy złotych dla CGU ZE PAK S.A.

Poniżej przedstawiono wyniki przeprowadzonych testów dla CGU, dla których stwierdzono utratę wartości:

<i>Stan na 31.12.2015</i>	<i>Wartość testowana</i>	<i>Stwierdzona utrata wartości</i>	<i>Wartość po odpisie</i>
ZE PAK S.A.	3 187 931	1 880 000	1 307 931
Razem	3 187 931	1 880 000	1 307 931

Dodatkowo w bieżącym roku obrotowym Grupa rozpoznała utratę wartości aktywów górniczych w spółce PAK Górnictwo sp. z o.o. w kwocie 16 189 tysięcy złotych.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Analiza wrażliwości

Zmiany parametrów finansowych będących podstawą szacowania wartości odzyskiwalnej spowodowałyby zmianę wartości bieżącej zdyskontowanych przepływów pieniężnych o kwoty zaprezentowane poniżej.

Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.	(+) wzrost o 1,0 p.p.	(-) spadek o 1,0 p.p.
średnioważony koszt kapitału	(44 mln)	52 mln
	(+) wzrost o 1%	(-) spadek o 1%.
zmiana przychodów ze sprzedaży (cena energii elektrycznej)	80 mln	(80 mln)
	(+) wzrost o 5%	(-) spadek o 5%.
zmiana kosztu własnego sprzedaży (cena 1 EUA)	(86 mln)	86 mln

PAK KWB Konin S.A.	(+) wzrost o 1,0 p.p.	(-) spadek o 1,0 p.p.
średnioważony koszt kapitału	(65 mln)	75 mln
	(+) wzrost o 1%	(-) spadek o 1%
zmiana przychodów ze sprzedaży	48 mln	(48 mln)

W przypadku spadku przychodów ze sprzedaży o 0,9% w horyzoncie prognozy przy niezmiennych pozostałych parametrach modelu określenia wartości odzyskiwalnej, a także w przypadku wzrostu średnioważonego kosztu kapitału o 0,6 p.p. przy pozostałych parametrach modelu niezmiennych, wartość odzyskiwalna CGU byłaby równa wartości bilansowej.

PAK KWB Adamów S.A.	(+) wzrost o 1,0 p.p.	(-) spadek o 1,0 p.p.
średnioważony koszt kapitału	4 mln	(5 mln)
	(+) wzrost o 1%	(-) spadek o 1%
zmiana przychodów ze sprzedaży	5 mln	(5 mln)

W przypadku spadku przychodów ze sprzedaży o 8% w horyzoncie prognozy przy niezmiennych pozostałych parametrach modelu określenia wartości odzyskiwalnej, a także w przypadku spadku średnioważonego kosztu kapitału o 6 p.p. przy pozostałych parametrach modelu niezmiennych, wartość odzyskiwalna CGU byłaby równa wartości bilansowej.

20. Leasing

20.1. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Środki trwale użytkowane na podstawie umów leasingu finansowego obejmują głównie samochody, spycharki oraz ładowarki gąsienicowe, ciągniki oraz naczepy.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	Stan na 31 grudnia 2015 roku		Stan na 31 grudnia 2014 roku	
	<i>opłaty minimalne</i>	<i>wartość bieżąca opłat</i>	<i>opłaty minimalne</i>	<i>wartość bieżąca opłat</i>
W okresie 1 roku	15 065	14 246	14 423	13 108
W okresie od 1 do 5 lat	11 155	11 250	20 168	19 151
Powyżej 5 lat	-	-	-	-
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	26 220	25 496	34 591	32 259
Minus koszty finansowe	(724)	-	(2 062)	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	26 151	25 496	34 558	32 259
krótkoterminowe	15 031	14 246	14 404	13 108
długoterminowe	11 120	11 250	20 154	19 151

21. Aktywa niematerialne

Aktywa niematerialne długoterminowe – rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

	<i>Koszty prac rozwojowych</i>	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Oprogramowanie komputerowe</i>	<i>Inne aktywa niematerialne</i>	<i>Razem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2015 roku	-	18 549	1 847	76 922	97 318
Transfer	-	-	-	(76 538)	(76 538)
Zmniejszenia	-	(1)	(200)	-	(201)
Zwiększenia	-	1 010	302	12 065	13 377
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2015 roku	-	19 558	1 949	12 449	33 956
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2015 roku	-	13 286	1 475	294	15 055
Odpis amortyzacyjny za okres	-	1 239	422	29	1 690
Odpis aktualizujący	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	-	(178)	-	(178)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2015 roku	-	14 525	1 719	323	16 567
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015 roku	-	5 263	372	76 628	82 263
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015 roku	-	5 033	230	12 126	17 389

W pozycji inne aktywa niematerialne Grupa prezentuje głównie zakupione uprawnienia do emisji CO₂ ponad obowiązek umorzenia związany z emisją za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku. W pozycji Transfer EUA Grupa prezentuje Transfer uprawnień do emisji CO₂ pomiędzy aktywami niematerialnymi długoterminowymi i krótkoterminowymi.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Aktywa niematerialne długoterminowe – rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku

	<i>Koszty prac rozwojowych</i>	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Oprogramowanie komputerowe</i>	<i>Inne aktywa niematerialne</i>	<i>Razem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2014 roku	-	33 231	1 822	25 528	60 581
Zmniejszenia	-	(17 041)	(12)	(25 156)	(42 209)
Zwiększenia	-	2 359	37	76 550	78 946
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2014 roku	-	18 549	1 847	76 922	97 318
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2014 roku	-	27 702	1 155	269	29 126
Odpis amortyzacyjny za okres	-	1 259	333	25	1 617
Odpis aktualizujący	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	(15 675)	(13)	-	(15 688)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2014 roku	-	13 286	1 475	294	15 055
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2014 roku	-	5 529	667	25 259	31 455
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2014 roku	-	5 263	372	76 628	82 263

Krótkoterminowe aktywa niematerialne

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
	<i>Jednostki poświadczonej redukcji emisji (CER/ERU/EUA)</i>	<i>Jednostki poświadczonej redukcji emisji (CER/ERU/EUA)</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia	176 957	151 262
Zakup	275 175	176 347
Umorzenie EUA	(174 281)	(150 652)
Transfer EUA	76 538	-
	<hr/>	<hr/>
Wartość brutto na dzień 31 grudnia	354 389	176 957
	<hr/>	<hr/>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia	-	-
Odpis aktualizujący	-	-
	<hr/>	<hr/>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia	-	-
	<hr/>	<hr/>
Wartość netto na dzień 1 stycznia	176 957	151 262
	<hr/>	<hr/>
Wartość netto na dzień 31 grudnia	354 389	176 957
	<hr/>	<hr/>

22. Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze

Na dzień 31 grudnia 2015 roku pozycja aktywów dotyczących zdejmowania nadkładu i innych aktywów górniczych obejmuje między innymi aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu oraz inne aktywa górnicze w PAK KWB Konin w kwocie 92 748 tysięcy złotych oraz PAK KWB Adamów w kwocie 1 309 tysięcy złotych.

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Stan na 1 stycznia	150 457	139 268
Zwiększenie	1 976	24 373
Zmniejszenie	-	-
Amortyzacja za okres	(42 187)	(13 184)
Odpis aktualizujący (zmiana stanu)	(16 189)	-
	<hr/>	<hr/>
Stan na 31 grudnia	94 057	150 457
	<hr/>	<hr/>
długoterminowe	92 748	149 901
krótkoterminowe	1 309	556
	<hr/>	<hr/>

23. Pozostałe aktywa

23.1. Pozostałe aktywa finansowe

	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
Lokaty na obsługę kosztów zadłużenia	74 789	90 561
Lokaty i depozyty	2 709	2 499
Lokaty i depozyty FLZG oraz FRZG	7 637	5 876
Udziały	2 451	4 521
Inne	3 145	3 882
Pozostałe aktywa finansowe ogółem	<u>90 731</u>	<u>107 339</u>
krótkoterminowe	76 979	94 748
długoterminowe	<u>13 752</u>	<u>12 591</u>

23.2. Pozostałe aktywa niefinansowe

	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
Należności z tytułu VAT	4 031	28 922
Ubezpieczenia	1 519	1 713
Pozostałe należności budżetowe	1 783	1 017
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	6 235	6 128
Zaliczki na dostawy	813	2 298
Zaliczki na wartości niematerialne i prawne	1 834	242
Zaliczki na środki trwałe w budowie	5 848	24 643
Zaliczki na środki trwałe -Grunty	-	-
Inne	461	420
Pozostałe aktywa niefinansowe ogółem	<u>22 524</u>	<u>65 383</u>
krótkoterminowe	12 497	39 434
długoterminowe	10 027	25 949

Największymi składnikami pozycji pozostałe rozliczenia międzyokresowe są rozliczenia dotyczące kosztów finansowania w kwocie 2 960 tysięcy złotych, opłat licencyjnych w kwocie 970 tysięcy złotych w ZE PAK..

24. Świadczenia pracownicze

24.1. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Jednostki Grupy wypłacają pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych i innych świadczeń po okresie zatrudnienia w wysokości określonej przez Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy. W związku z tym Grupa na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i innych świadczeń.

Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	<i>Rezerwa na świadczenia emerytalno – rentowe i pośmiertne</i>	<i>Nagrody jubileuszowe</i>	<i>Dopłaty do energii elektrycznej / deputaty węglowe</i>	<i>Razem</i>
Stan na 1 stycznia 2015 roku	49 973	65 302	31 832	147 107
Koszty bieżącego zatrudnienia	2 849	(939)	-	1 910
Koszty odsetek	1 210	961	828	2 999
Zyski i straty aktuarialne	1 671	(6 556)	(1 772)	(6 657)
Wyplacone świadczenia	(6 056)	(26 854)	(3 094)	(36 004)
Koszty przeszłego zatrudnienia	(7 088)	(15 398)	-	(22 486)
Inne	(248)	(164)	-	(412)
Stan na 31 grudnia 2015 roku	42 311	16 352	27 794	86 457
Rezerwy długoterminowe	38 831	14 144	24 699	77 674
Rezerwy krótkoterminowe	3 480	2 208	3 095	8 783

	<i>Rezerwa na świadczenia emerytalno – rentowe i pośmiertne</i>	<i>Nagrody jubileuszowe</i>	<i>Dopłaty do energii elektrycznej / deputaty węglowe</i>	<i>Razem</i>
Stan na 1 stycznia 2014 roku	55 807	116 656	74 414	246 877
Koszty bieżącego zatrudnienia	4 777	7 698	2 149	14 624
Koszty odsetek	2 263	4 742	2 977	9 982
Zyski i straty aktuarialne	3 955	(605)	5 597	8 947
Wyplacone świadczenia	(6 443)	(12 056)	(6 231)	(24 730)
Koszty przeszłego zatrudnienia	(10 274)	(19 656)	556	(29 377)
Inne	(112)	(31 474)	(47 630)	(79 216)
Stan na 31 grudnia 2014 roku	49 973	65 302	31 832	147 107
Rezerwy krótkoterminowe	46 600	33 573	28 381	108 554
Rezerwy długoterminowe	3 373	31 729	3 451	38 553

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2014 roku rozwiązanie rezerw na dopłaty do energii elektrycznej w ZE PAK S.A. nastąpiło na podstawie odstąpienia od Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla

Pracowników Przemysłu Energetycznego. Głównym czynnikiem decydującym o zmniejszeniu wartości rezerw na nagrody jubileuszowe było porozumienie ze związkami zawodowymi w Grupie w zakresie likwidacji nagród jubileuszowych w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy.

Główne założenia przyjęte przez aktuarusza na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2015 roku	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2014 roku
stopa dyskontowa	2,6%	2,6%
przewidywany wskaźnik inflacji	2,5%	2,5%
przewidywane stopa wzrostu wynagrodzeń	w zależności od spółki dla roku 2016 zawiera się w przedziale od 0 do 3%, dla lat następnych wynosi 3%	3,0%
przewidywana stopa wzrostu cen energii	-	3,0%

25. Zapasy

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Paliwo produkcyjne	14 745	21 367
Części zamienne i pozostałe materiały	67 019	71 523
Świadectwa pochodzenia energii	75 532	143 822
Towary	219	404
Zapasy ogółem według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania	157 515	237 116

W roku zakończonym 31 grudnia 2015 roku Grupa utworzyła odpis aktualizujący wartość zapasów w kwocie 12 839 tysięcy PLN (w 2014 roku 19 481 tysięcy PLN). W roku 2015 utworzenie odpisu w głównej mierze dotyczyło odpisu aktualizującego wartość zielonych certyfikatów w kwocie 11 858 tysięcy PLN. W roku zakończonym 31 grudnia 2015 roku wykorzystano odpis aktualizujący wartość zielonych certyfikatów w kwocie 25 340 tysięcy złotych.

Świadectwa pochodzenia energii z tytułu produkcji energii w źródłach odnawialnych, gazowych oraz wysokosprawnej kogeneracji wykazywane są według wartości godziwej na koniec miesiąca, w którym zostały wyprodukowane.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa posiadała łącznie według ewidencji 591 558,764 MWh praw majątkowych zielonych certyfikatów i wyprodukowanej, jeszcze nie zweryfikowanej przez URE, zielonej energii, z tego 476 257,575 MWh to już uzyskane prawa majątkowe, natomiast 76 744,933 MWh to produkcja energii zielonej w październiku i listopadzie 2015 roku oczekująca na potwierdzenie w URE a 38 556,256 MWh to produkcja miesiąca grudnia 2015 roku oczekująca na złożenie wniosku przez Spółkę. Wniosek o przyznanie praw majątkowych został złożony przez Spółkę w styczniu 2016 roku. W okresie czterech kwartałów 2015 roku Grupa otrzymała zaległe certyfikaty za 2013 rok w ilości 106 522,800 MWh, zaległe certyfikaty za IV kwartał 2014 roku w ilości 83 791,577 MWh oraz certyfikaty za okres od stycznia do września 2015 rok w ilości 353 057,956 MWh. W trakcie bieżącego okresu sprawozdawczego Grupa realizowała produkcję w źródłach odnawialnych i prezentowała w bilansie zielone certyfikaty po cenach aktualnych na koniec każdego miesiąca. Odpis aktualizujący wartość zapasów na dzień 31 grudnia 2015 roku kwocie 13 218,1 tysięcy PLN dotyczy aktualizacji wyceny praw będących na stanie Spółki w dniu 31 grudnia 2015 roku do ceny jednostkowej 108,60 PLN/MWh..

26. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Należności z tytułu dostaw i usług	179 735	156 072
Należności z tytułu rekompensaty w związku z rozwiązaniem KDT	57 307	67 030
Należności z tytułu zabezpieczenia zakupów energii na rynku bilansującym	7 826	4 500
Pozostałe należności	23 255	26 375
Należności netto	<u>268 123</u>	<u>253 977</u>
Odpis aktualizujący należności	<u>41 840</u>	<u>41 995</u>
Należności brutto	<u><u>309 963</u></u>	<u><u>295 972</u></u>

W linii pozostałe należności na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa prezentuje głównie należności z tytułu kaucji w kwocie 18 727 tysięcy złotych.

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 38.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 14-dniowy termin płatności.

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności w kwocie 41 840 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku: 41 995 tysięcy złotych) zostały objęte odpisem. Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Odpis aktualizacyjny na dzień 1 stycznia	41 995	43 374
Zwiększenie	857	1 080
Wykorzystanie	(5)	(77)
Rozwiązanie	<u>(1 007)</u>	<u>(2 382)</u>
Odpis aktualizacyjny na dzień 31 grudnia	<u><u>41 840</u></u>	<u><u>41 995</u></u>

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności, które na dzień 31 grudnia 2015 roku, oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku były przeterminowane, ale nie uznano ich za nieściągalne i nie objęto odpisem.

	Przeterminowane, lecz ściągalne						
	Razem bez odpisu	Nie przeterminowane	<30 dni	30-60 dni	60-90 dni	90-120 dni	>120 dni
<i>31 grudnia 2015 roku</i>	268 123	238 152	18 515	7 964	1 067	211	2 214
<i>31 grudnia 2014 roku</i>	253 977	224 282	22 406	1 282	5 656	139	212

27. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi 383 354 tysiące złotych (na dzień 31 grudnia 2014 roku: 356 120 tysięcy złotych).

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

Struktura środków pieniężnych

	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
Środki pieniężne w banku i kasie	238 019	199 026
Lokaty krótkoterminowe	145 335	157 094
	383 354	356 120
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w bilanse:	383 354	356 120
Różnice kursowe	(36)	(852)
	383 318	355 268
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazanych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych:	383 318	355 268

Wyjaśnienie zmian pozycji bilansowych i zmian pozycji ujętych w rachunku przepływów pieniężnych

	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
<u>Amortyzacja:</u>		
Amortyzacja wykazana w rachunku zysków i strat	393 705	360 555
Rozliczenie dotacji	(12 770)	(7 609)
	380 935	352 946
Amortyzacja wykazana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	380 935	352 946

Głównym składnikiem pozycji rozliczenie dotacji jest rozliczenie nadwyżki z tytułu sprzedaży składników majątku i wzięcia ich w leasing zwrotny w PAK KWB Konin. Kwota 10 984 tysiące złotych koryguje amortyzację (w 2014 roku kwota 5 820 tysięcy złotych).

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
<u>Należności:</u>		
Bilansowa zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności	(14 146)	(56 129)
Bilansowa zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowych długo i krótkoterminowych	42 859	(8 956)
Bilansowa zmiana kwot należnych od zamawiających z tytułu kontraktów długoterminowych	6 698	3 182
Zmiana stanu zaliczek na środki trwale w budowie	(17 203)	(23 833)
Pozostałe zmiany	(2 106)	3 200
	16 102	(82 536)
Zmiana stanu należności wykazana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	16 102	(82 536)

	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
<u>Zobowiązania:</u>		
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań finansowych długo i krótkoterminowych	(140 688)	157 316
Bilansowa zmiana pozostałych zobowiązań niefinansowych	(11 461)	(9 916)
Bilansowa zmiana kwot należnych zamawiającym z tytułu kontraktów długoterminowych	(10 165)	12 175
Zmiana zobowiązań z tytułu rozrachunków inwestycyjnych	47 704	(42 962)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	-	4 000
Nowe umowy leasingowe i spłaty zobow. leasingowych	6 157	8 401
Pozostałe zmiany	19 886	(535)
	(88 567)	128 479
Zmiana stanu zobowiązań wykazana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(88 567)	128 479

Głównymi składnikami pozycji pozostałe zmiany zobowiązań jest zmniejszenie zobowiązań z tytułu wykupu akcji pracowniczych w ZE PAK, w kwocie 24 909 tysięcy złotych oraz zwiększenie zobowiązań z tytułu obligacji w PAK KWB Konin na kwotę 5 030 tysięcy złotych.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
<u>Zmiana stanu rezerw, rozliczeń międzyokresowych oraz świadczeń pracowniczych:</u>		
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych	156 683	108 422
Zmiana stanu świadczeń pracowniczych długo i krótkoterminowych	(60 651)	(99 710)
Zmiana stanu rezerwy z tytułu umorzenia jednostek CER	174 281	150 652
Zmiana stanu rezerw i innych pozycji ujmowana w pozostałych całkowitych dochodach	246	(9 502)
Pozostałe zmiany	(2 350)	16
Zmiana stanu rezerw, rozliczeń międzyokresowych oraz świadczeń pracowniczych	268 209	149 878

W pozycji wydatki i wpływy związane z pozostałymi aktywami finansowymi zaprezentowano wpływy i wydatki związane z środkami pieniężnymi przeznaczonymi na obsługę zadłużenia oraz otrzymanymi gwarancjami.

W pozycji nabycie pozostałych aktywów finansowych prezentowany jest wpływ środków związany z nabyciem akcji pracowniczych PAK KWB Adamów i PAK KWB Konin przez ZE PAK.

28. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe / rezerwowe

28.1. Kapitał podstawowy

<i>Kapitał akcyjny</i>	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
50 823 547 akcji o wartości nominalnej 2 złote każda	101 647	101 647
	101 647	101 647

28.1.1. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 2 złote i zostały w pełni opłacone.

28.1.2. Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

28.1.3. Akcjonariusze o znaczącym udziale

	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
<i>Elektrim S.A.</i>		
udział w kapitale	0,39%	0,39%
udział w głosach	0,39%	0,39%
<i>EMBUD sp. z o.o.</i>		
udział w kapitale	1,16%	1,16%
udział w głosach	1,16%	1,16%
<i>Trigon XIX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty</i>		
udział w kapitale	19,68%	-
udział w głosach	19,68%	-
<i>ING OFE</i>		
udział w kapitale	9,97%	9,97%
udział w głosach	9,97%	9,97%
<i>IPOPEMA 116 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych</i>		
udział w kapitale	17,71%	-
udział w głosach	17,71%	-
<i>Argumenol Investment</i>		
udział w kapitale	12,61%	50,00%
udział w głosach	12,61%	50,00%
<i>Pozostali</i>		
udział w kapitale	38,48%	38,48%
udział w głosach	38,48%	38,48%
	100,00%	100,00%

Według wiedzy Spółki na podstawie zawiadomień przekazanych przez akcjonariuszy.

29. Akcje własne

W dniu 29 kwietnia 2013 roku Spółka otrzymała postanowienie Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 23 kwietnia 2013 r. wraz z zaświadczeniem o dokonaniu w dniu 24 kwietnia 2013 roku wpisu w Rejestrze Przedsiębiorców Spółki dotyczącego rejestracji obniżenia kapitału zakładowego Spółki dokonanego na podstawie uchwały nr 6 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 21 lutego 2013 roku w sprawie obniżenia kapitału zakładowego Spółki w związku z umorzeniem akcji własnych Spółki.

Stosownie do treści art. 360 § 4 Kodeksu spółek handlowych, z chwilą rejestracji obniżenia kapitału zakładowego Spółki nastąpiło umorzenie 1 202 453 akcji Spółki odpowiadających 1 202 453 głosom na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

Po zarejestrowaniu przez sąd rejestrowy obniżenia wysokości kapitału zakładowego Spółki, kapitał zakładowy Spółki wynosi 101 647 094 zł i dzieli się na 50 823 547 akcji na okaziciela serii A o wartości nominalnej 2 zł każda, które uprawniają do wykonywania 50 823 547 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, co stanowi 100% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

30. Kapitał zapasowy

Na dzień 31 grudnia 2015 roku struktura pochodzenia kapitału zapasowego w wysokości 2 542 060 tysięcy złotych przedstawia się następująco:

• ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	380 030
• utworzony zgodnie ze statutem
ponad wymaganą ustawowo (minimalną) wartość	2 035 350
• inny	126 680

30.1. Pozostałe kapitały rezerwowe

Spółka ZE PAK S.A. powstała w wyniku komercjalizacji Przedsiębiorstwa Państwowego Zespół Elektrowni PAK dokonanej na podstawie ustawy z dnia 13 lipca 1990 roku o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych. Widniejący w bilansie Spółki w ramach kapitału rezerwowego – tzw. Fundusz Prywatyzacyjny, został utworzony przez Przedsiębiorstwo Państwowe Zespół Elektrowni PAK na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1989 roku o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych.

Na wartość kapitału rezerwowego składa się Fundusz Prywatyzacyjny w kwocie 3 472 tysiące złotych, który został utworzony z zysku 1994 roku w oparciu o uchwałę Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia nowopowstałej Spółki oraz wartość związana z umorzeniem akcji własnych w kwocie 2 405 tysięcy złotych. Łączna wartość pozostałych kapitałów rezerwowych na dzień 31 grudnia 2015 to 5 877 tysięcy złotych.

Środki zgromadzone na tym funduszu miały zostać przeznaczone na zakup przez pracowników od Skarbu Państwa akcji po przekształceniu przedsiębiorstwa w spółkę i jej prywatyzacji (zakup do 10% akcji za połowę ceny). Wprowadzona w 1996 roku ustawa z dnia 30 sierpnia 1996 roku o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych przyznała pracownikom prawo do nieodpłatnego nabycia 15 % należących do Skarbu Państwa akcji spółki, w związku z czym cele jakim miał służyć fundusz prywatyzacyjny przestały istnieć jednak kapitał w pasywach spółki pozostał.

30.2. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zysk niepodzielony obejmuje również kwoty, które nie podlegają podziałowi, to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy. Są to:

- Zyski/straty zatrzymane spółek zależnych, przynależne akcjonariuszom jednostki dominującej,
- różnice w wartości zysków zatrzymanych pomiędzy sprawozdaniem statutowym a sprawozdaniem MSSF jednostki dominującej,
- równowartość 8% statutowego odpisu z zysku na kapitał oraz pozostałych odpisów dokonywanych na podstawie obowiązujących zapisów w umowach spółek zależnych.

W Grupie na dzień 31 grudnia 2015 roku pełna kwota niepodzielonego wyniku finansowego (w tym równowartość utworzonych w ramach podziału zysków w latach ubiegłych kapitałów zapasowego i rezerwowego) objęta jest ograniczeniem w wypłacie dywidendy. Podstawą przyjęcia takiego założenia są następujące uwarunkowania:

- Statutowe sprawozdania finansowe wszystkich spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej ZE PAK S.A. są przygotowywane zgodnie z polskimi standardami rachunkowości. Dywidenda może być wypłacona w oparciu o wynik finansowy ustalony w jednostkowym rocznym sprawozdaniu finansowym przygotowanym dla celów statutowych.
- Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, jednostka dominująca jest zobowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

30.3. Udziały niekontrolujące

	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2015 roku	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2014 roku
Na początku okresu	-	-
Nabycie spółki - określenie udziałów niekontrolujących na dzień nabycia	30 971	30 971
Program akcji pracowniczych - korekta pierwotnego rozliczenia	(955)	(955)
Wynik jednostek zależnych w danym roku - przypisanie do udziałów niekontrolujących	1 278	(3 493)
Rozliczenie opcji PUT - ujęcie zobowiązania do wykupu akcji pracowniczych	(30 971)	(30 971)
Rozliczenie opcji PUT - ujęcie różnicy pomiędzy wartością udziałów niekontrolujących a zobowiązaniem na koniec okresu	(323)	4 448
Razem	<u>-</u>	<u>-</u>

Alokacja wyniku do udziałów niekontrolujących

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym 15% wyniku PAK KWB Adamów oraz 15% wyniku PAK KWB Konin za okres od dnia 19 lipca 2012 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku oraz za okres od 1 stycznia 2014 do 31 grudnia 2014 zostało zaalokowane jako zysk przypadający akcjonariuszom niekontrolującym. W 2015 roku, w związku z trwającym procesem wykupu akcji pracowniczych zysk przypadający akcjonariuszom niekontrolującym w 2015 roku alokowany był proporcjonalnie do wielkości udziałów akcjonariuszy niekontrolujących.

Ujęcie zobowiązania ZE PAK do wykupu akcji pracowniczych

ZE PAK jest zobowiązany do wykupu akcji pracowniczych zgodnie z zapisami umowy sprzedaży akcji PAK KWB Konin oraz PAK KWB Adamów, w przypadku gdy pracownicy zgłoszą chęć odsprzedaży. Warunki umowy określają cenę jak również termin wykupu.

Zgodnie z MSSF ZE PAK rozpoznał na dzień objęcia kontroli zobowiązanie do wykupu akcji posiadanych przez udziały niekontrolujące. W oparciu o wybraną politykę rachunkowości ZE PAK zaprezentował w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zobowiązanie finansowe w wysokości 11 880 tysięcy złotych w przypadku PAK KWB Adamów oraz 19 091 tysięcy złotych w przypadku PAK KWB Konin. Różnica między wartością udziałów niekontrolujących wyksięgowanych na dzień bilansowy a rozpoznanym zobowiązaniem finansowym została odniesiona w zyski zatrzymane. W 2015 roku dokonano wykupu większości akcji pracowniczych za łączną kwotę 24 909 tysięcy złotych, na dzień 31 grudnia 2015 roku pozostała kwota zobowiązania z tytułu wykupu akcji pracowniczych wynosiła 6 061 tysięcy złotych.

31. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

Krótkoterminowe	<i>Termin Splaty</i>	<i>31 grudnia 2015</i> <i>roku</i>	<i>31 grudnia 2014</i> <i>roku</i>
------------------------	----------------------	---------------------------------------	---------------------------------------

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

(w tysiącach złotych)

Pożyczka w NFOŚiGW otrzymana w kwocie 226 000 tysięcy PLN, oprocentowana wg stopy 0,5 stopy redyskonta weksli	23.06.2015	-	14 643
Kredyt bankowy (konsorcjalny) otrzymany w kwocie 240 000 tysięcy EUR, oprocentowany wg stopy EURIBOR3M+marża banku	20.07.2019	136 548	135 427
Kredyt w rachunku bieżącym w mBank w kwocie 9 700 tysięcy PLN, oprocentowany według stopy WIBOR 1M + marża banku	21.04.2016	9 580	9 654
Kredyt w rachunku bieżącym w BZ WBK w kwocie 65 000 tysięcy PLN, oprocentowany według stopy WIBOR 1M + marża banku	30.06.2016	64 385	64 105
Kredyt inwestycyjny BZ WBK S.A. w kwocie 46 463 tysiące PLN, oprocentowany według stopy WIBOR 1M + marża banku	31.12.2016	12 438	12 438
Umowa świadczenia usług w mBank do kwoty 61 590 tysięcy PLN - dyskonto weksli, oprocentowany według stopy WIBOR 1M + marża banku	30.06.2016	3 851	7 918
Kredyt na kwotę 67 000 tysięcy PLN w Banku BPH SA - oprocentowany według stopy WIBOR 1M + marża banku	31.05.2016	50 884	50 627
Kredyt obrotowy na kwotę 76 500 tysięcy PLN w Banku Millennium SA, oprocentowanie WIBOR 3M + marża banku	31.12.2017	28 765	15 975
Kredyt w rachunku bieżącym w Banku Millennium na kwotę 10 000 tysięcy PLN - oprocentowany według stopy WIBOR 1M + marża banku	26.01.2015	-	9 840
Kredyt inwestycyjny w kwocie 1 110 000 tysięcy PLN (Kredyt A). Oprocentowany wg stopy WIBOR 3M+marża banku	20.12.2023	67 642	17 644
Kredyt inwestycyjny w kwocie 90 000 tysięcy PLN (Kredyt B). Oprocentowany wg stopy WIBOR 3M+marża banku	20.12.2023	12 300	10 276
Kredyt w rachunku bieżącym w baku BPH, oprocentowany wg stopy WIBOR 1M + marża banku		-	6
Kredyt w rachunku bieżącym do kwoty 1 000 tysięcy złotych w Banku BPH, oprocentowany wg stopy WIBOR 1M + marża banku	05.06.2016	150	-
RAZEM		386 543	348 553

Długoterminowe	<i>Termin Spłaty</i>	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Kredyt bankowy (konsorcjalny) otrzymany w kwocie 240 000 tysięcy EUR, oprocentowany wg stopy EURIBOR3M+marża banku	20.07.2019	360 627	481 269
Kredyt obrotowy w Banku Millennium S.A. na kwotę 76 500 tysięcy PLN, oprocentowanie WIBOR 3M + marża banku.	31.12.2017	28 765	43 950

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

(w tysiącach złotych)

Kredyt inwestycyjny BZ WBK S.A. w kwocie 46 463 tysiące PLN, oprocentowany według stopy WIBOR 1M + marża banku	31.12.2016	-	12 438
Umowa świadczenia usług w mBank do kwoty 61 590 tysięcy PLN - dyskonto weksli, oprocentowany według stopy WIBOR 1M + marża banku	30.06.2016	-	3 851
Kredyt inwestycyjny w kwocie 1 110 000 tysięcy PLN (Kredyt A). Oprocentowany wg stopy WIBOR 3M+marża banku	20.12.2023	465 400	246 351
Kredyt inwestycyjny w kwocie 90 000 tysięcy PLN (Kredyt B). Oprocentowany wg stopy WIBOR 3M+marża banku	20.12.2023	69 727	79 362
RAZEM		924 519	867 221

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku Grupa dokonała spłaty kredytów wraz z odsetkami w kwocie 256 312 tysięcy złotych w tym:

- spłata kapitału kredytu konsorcjalnego przez EP II w kwocie 134 655 tysięcy złotych wraz z odsetkami,
- spłata kapitału kredytu inwestycyjnego A na modernizację bloków 1-4 w El. Pątnów przez ZE PAK w kwocie 52 517 tysięcy złotych wraz z odsetkami,
- spłata kapitału kredytu inwestycyjnego B na refinansowanie kredytu IOS przez ZE PAK w kwocie 10 264 tysiące złotych wraz z odsetkami,
- spłata kapitału kredytu inwestycyjnego przez PAK KWB Konin w banku BZ WBK S.A. w kwocie 13 718 tysięcy złotych wraz z odsetkami,
- spłata kapitału kredytu wekslowego przez PAK KWB Konin w mBank S.A. w kwocie 8 173 tysięcy złotych wraz z odsetkami,
- spłata kapitału kredytu obrotowego przez PAK KWB Konin w Banku Millennium Bank S.A. w kwocie 23 553 tysięcy złotych wraz z odsetkami,
- spłata kapitału kredytu w rachunku bieżącym przez PAK KWB Konin w Banku Millennium Bank S.A. w kwocie 9 918 tysięcy złotych wraz z odsetkami,
- spłata kapitału kredytu w rachunku bieżącym przez PAK KWB Konin w mBank S.A. w kwocie 341 tysięcy złotych wraz z odsetkami,
- spłata odsetek od kredytu w rachunku bieżącym przez PAK KWB Konin w BZ WBK S.A. w kwocie 1 669 tysięcy złotych,
- spłata odsetek przez PAK KWB Konin od kredytu linii wielocelowej w BPH S.A. w kwocie 1 504 tysięcy złotych.

W dniu 13 marca 2014 roku, ZE PAK podpisał Umowę kredytu konsorcjalnego z bankami mBank, BGK, Millennium, PEKAO S.A. i PKO BP na kwotę 1 200 000 tysięcy złotych. Kredyt został podzielony na dwie części, Kredyt A w kwocie 1 110 000 tysięcy złotych z przeznaczeniem na sfinansowanie modernizacji bloków 1-4 w Elektrowni Pątnów I, Kredyt B w kwocie 90 000 tysięcy złotych jako refinansowanie spłaconego w dniu 2 stycznia 2014 roku kredytu na IOS. Oprocentowanie Kredytu A i Kredytu B wynosi WIBOR 3M plus marża banku. Spłata kredytu rozpoczęła się 20 czerwca 2015 roku i potrwa do 20 grudnia 2023 roku. W dniu 27 maja 2014 roku ZE PAK uruchomił I transzę kredytu w kwocie 191 000 tysięcy złotych (Kredyt A 101 000 tysięcy złotych, Kredyt B 90 000 tysięcy złotych). Druga transza kredytu w kwocie 164 000 tysięcy złotych (Kredyt A) została uruchomiona w dniu 16 września 2014 roku, natomiast trzecia w kwocie 121 000 tysięcy złotych (Kredyt A) w dniu 19 lutego 2015 roku. Czwarta transza kredytu została uruchomiona w dniu 22 czerwca 2015 roku w kwocie 88 000 tysięcy złotych (Kredyt A). Piąta transza kredytu w kwocie 103 000 tysięcy złotych została uruchomiona w dniu 06 listopada 2015 roku.

W dniu 18 marca 2015 roku PAK KWB Konin podpisała Aneks do Umowy na kredyt obrotowy zawarty z Bankiem Millennium S.A., którego saldo na dzień podpisania wynosiło 57 262 tysiące złotych. Aneksem tym

został odnowiony limit kredytu do kwoty 76 500 tysięcy złotych. (nastąpiło zaciągnięcie kredytu w kwocie 19 237 tysięcy złotych).

W dniu 21 października 2015 roku PAK KWB Konin podpisała Aneks do Umowy na kredyt obrotowy zawarty z mBank S.A. do kwoty 9 700 tysięcy złotych wydłużający termin spłaty kredytu do dnia 21 kwietnia 2016 roku. W dniu 30 czerwca 2015 roku PAK KWB Konin podpisała Aneks do Umowy na kredyt obrotowy zawarty z BZ WBK S.A. do kwoty 65 000 tysięcy złotych wydłużający spłatę tego kredytu do dnia 30 czerwca 2016 roku.

32. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe

32.1. Rozliczenia międzyokresowe bierne

	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
Rezerwa na premię i urlopy wypoczynkowe	35 624	34 591
Odszkodowania z zakładu ubezpieczeń	41	102
Badanie sprawozdania finansowego	393	307
Inne	1 717	251
Razem	<u>37 775</u>	<u>35 251</u>
krótkoterminowe	37 775	35 251
długoterminowe	-	-

Głównym składnikiem pozycji „Inne” jest rezerwa na koszty rozwiązania stosunku pracy w PAK Serwis sp. z o.o. w kwocie 1 200 tysięcy złotych.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

32.2. Zmiany stanu rezerw

	<i>Rezerwa na umorzenie EUA</i>	<i>Rezerwa na koszty likwidacji środków trwałych</i>	<i>Rezerwa na rekultywację składowisk popiołów</i>	<i>Rezerwa na stratę na kontrakcie długoterminowym</i>	<i>Rezerwa na umorzenie świadczeń pochodzenia energii</i>	<i>Rezerwy na rekultywację terenów górnich</i>	<i>Inne</i>	<i>Razem</i>
Stan na 1 stycznia 2015 roku	176 957	14 671	4 025	98	6 056	343 828	66 357	611 992
zwiększenia	351 713	1 748	-	64	9 449	10 718	4 509	378 201
zmniejszenia	(174 281)	-	(2 327)	(14)	(6 056)	(23 985)	(17 379)	(224 042)
Stan na 31 grudnia 2015 roku	354 389	16 419	1 698	148	9 449	330 561	53 487	766 151
długoterminowe	-	16 419	1 005	-	-	307 111	10 344	334 879
krótkoterminowe	354 389	-	693	148	9 449	23 450	43 143	431 272
Stan na 1 stycznia 2014 roku	150 652	17 779	4 384	133	1 801	297 705	30 698	503 152
zwiększenia	176 957	705	-	43	5 391	66 034	64 174	313 304
zmniejszenia	(150 652)	(3 813)	(359)	(78)	(1 136)	(19 911)	(28 515)	(204 464)
Stan na 31 grudnia 2014 roku	176 957	14 671	4 025	98	6 056	343 828	66 357	611 992
długoterminowe	-	14 671	2 470	-	-	321 261	22 740	361 142
krótkoterminowe	176 957	-	1 555	98	6 056	22 567	43 617	250 850

32.3. Opis istotnych tytułów rezerw

32.3.1. Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów cieplarnianych oraz rezerwy na umorzenie jednostek poświadczonych redukcji emisji (EUA)

Grupa rozpoznaje rezerwę na umorzenie uprawnień do emisji gazów cieplarnianych oraz jednostek poświadczonych redukcji emisji (EUA).

Od 1 stycznia 2013 roku obowiązuje kolejny okres rozliczeniowy 2013 – 2020 dotyczący uprawnień do emisji. Założeniem tego okresu jest przyznanie dla Grupy darmowych uprawnień EUA wynikających z produkcji energii cieplnej, aczkolwiek energetyka została dodatkowo objęta możliwością derogacji. Derogacja wynikająca z art. 10c Dyrektywy ETS polega na przyznaniu dodatkowych darmowych uprawnień pod warunkiem poniesienia zadeklarowanych nakładów inwestycyjnych na inwestycje zgłoszone w Krajowym Planie Inwestycyjnym. ZE PAK S.A. składa do Ministerstwa Środowiska roczne sprawozdania rzeczowo-finansowe z poniesionych nakładów inwestycyjnych na zadania zgłoszone do Krajowego Planu Inwestycyjnego wnioskując tym samym o przyznanie darmowych jednostek EUA za kolejne lata sprawozdawcze.

W dniu 3 kwietnia 2014 roku zostało wydane Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 marca 2014 roku w sprawie wykazu instalacji innych niż wytwarzające energię elektryczną, objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w okresie rozliczeniowym rozpoczynającym się od dnia 1 stycznia 2013 roku, wraz z przyznaną im liczbą uprawnień do emisji wynikających z art. 10a za produkcję energii cieplnej, które zostało zmienione Rozporządzeniem RM z dnia 10 kwietnia 2015 roku.

Następnie w dniu 10 kwietnia 2014 roku zostało wydane Rozporządzenie RM z dnia 8 kwietnia 2014 roku w sprawie wykazu instalacji wytwarzających energię elektryczną, objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w okresie rozliczeniowym rozpoczynającym się od dnia 1 stycznia 2013 roku, wraz z przyznaną im liczbą uprawnień do emisji CO₂ z art. 10c – derogacje dla energetyki - pod warunkiem poniesienia zadeklarowanych nakładów inwestycyjnych na inwestycje zgłoszone w Krajowym Planie Inwestycyjnym. Rozporządzenie to zostało następnie zmienione Rozporządzeniem RM z dnia 13 kwietnia 2015 roku.

Emisja w Grupie PAK w 2015 roku wyniosła 12 257 921 ton CO₂. W kwietniu 2015 roku dokonano umorzenia emisji za 2014 rok w ilości 12 574 175 jednostek EUA. Po umorzeniu pozostało w Grupie 2 936 403 jednostek EUA, które zostały przeniesione na umorzenie emisji za rok 2015.

Ponadto w kwietniu 2015 roku ZE PAK S.A. otrzymał darmowe uprawnienia do emisji z tytułu art. 10a wynikające z produkcji energii cieplnej za 2015 roku w ilości 121 398 EUA, które to jednostki również zostaną wykorzystane w kwietniu 2016 roku do umorzenia za emisje 2015 roku.

Dnia 30 września 2015 roku Grupa ZE PAK złożyła sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonanych nakładów inwestycyjnych w ramach KPI do Ministerstwa Ochrony Środowiska dotyczące darmowych EUA z art. 10 c za 2015 rok wnioskując o przyznanie ilości 329 417 EUA.

W ramach bilansu uprawnień Grupy, jednostka zależna EP II sp. z o.o. przy emisji CO₂ w 2015 roku

na poziomie 2 350 415 ton CO₂, po uwzględnieniu nadwyżki z 2014 roku, musiała dokupić 2 267 819 ton uprawnień do emisji CO₂.

W okresie czterech kwartałów 2015 roku Grupa PAK dokonała zakupu 8 870 703 EUA na potrzeby 2015 roku, przy czym łączne zakupy w Grupie w 2015 roku wyniosły 9 199 785 EUA.

Na zakupione uprawnienia CO₂, które Grupa zamierza przedstawić do umorzenia za 2015 rok tworzona jest rezerwa w ciężar podstawowej działalności operacyjnej. Z chwilą faktycznego umorzenia uprawnień nastąpi wykorzystanie utworzonej wcześniej rezerwy.

32.3.2. Rezerwa na rekultywację składowisk popiołów i koszty likwidacji środków trwałych

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe koszty rekultywacji terenu w oparciu o prawny obowiązek wynikający z „Pozwoleń zintegrowanych”. Podstawą szacowania wielkości rezerwy są specjalistyczne opracowania oraz ekspertyzy technologiczno – ekonomiczne sporządzone przez służby wewnętrzne lub zewnętrznych ekspertów.

Wartość rezerwy jest szacowana i weryfikowana na każdy dzień bilansowy na podstawie bieżących oszacowań kosztowych oraz dyskonta. Na dzień 31 grudnia 2015 roku utworzona rezerwa wynosiła 1 698 tysięcy złotych.

Ze względu na istnienie prawnego obowiązku likwidacji środków trwałych po ich okresie użytkowania Grupa tworzy rezerwę na przewidywane przyszłe koszty, które będą niezbędne do poniesienia dla wypełnienia tego obowiązku. Na dzień 31 grudnia 2015 roku rezerwa z tego tytułu wynosiła 16 419 tysięcy złotych.

32.3.3. Rezerwy rekultywacyjne i inne związane z działalnością górnictwem

PAK KWB Konin oraz PAK KWB Adamów są zobowiązane na podstawie ustawy prawo górnicze i geologiczne do dokonania rekultywacji terenów, na których prowadzone były prace wydobywcze. W związku z tym Grupa tworzy rezerwę zarówno na koszty rekultywacji terenu związanej z bieżącym wydobyciem węgla na danej odkrywce jak również na koszty rekultywacji wyrobiska końcowego w stopniu zaawansowania wydobycia węgla w poszczególnych odkrywkach na dany dzień bilansowy.

Rezerwa tworzona jest w oparciu o szacunki przyszłych kosztów rekultywacji w oparciu o raporty niezależnych ekspertów szacujących koszty rekultywacji na zlecenie Zarządu. Szacunki dotyczące przewidywanych kosztów rekultywacyjnych aktualizuje się okresowo, z tym że na każdą datę sprawozdawczą weryfikowana jest wielkość rezerwy zgodnie z aktualnymi założeniami w zakresie stopy dyskontowej, inflacji oraz wielkości wydobycia.

PAK KWB Konin oraz PAK KWB Adamów w ramach prowadzonej działalności zobowiązane są do przywrócenia stanu pierwotnego lub odbudowy zniszczeń spowodowanych ruchem zakładu górnictwa. W związku z tym Grupa tworzy rezerwę na przewidywane koszty, do których poniesienia jest zobligowana na podstawie zawartych porozumień. Szacunki dotyczące przewidywanych kosztów związanych z ruchem zakładu górnictwa aktualizowane są na każdą datę sprawozdawczą.

Rezerwa na likwidację obiektów i rekultywację terenów górniczych oraz z tytułu przygotowania terenów eksploatacyjnych w PAK KWB Konin oraz PAK KWB Adamów wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła 330 561 tysiące złotych i zmniejszyła się w porównaniu z rokiem zakończonym dnia 31 grudnia 2014 roku o 13 268 tysięcy złotych. Kalkulując rezerwę Grupa przyjęła następujące założenia: stopa dyskonta na poziomie 2,6%, poziom inflacji na poziomie 2,5%. Zmiany stanu rezerwy wynikają również ze zmian szacowanych kosztów rekultywacji oraz likwidacji na podstawie danych z raportu niezależnych ekspertów oraz procentowego wydobycia węgla, a także na podstawie raportu sekcji ochrony środowiska.

32.3.4. Rezerwa na umorzenie świadectw pochodzenia energii

W związku ze sprzedażą energii elektrycznej do odbiorców finalnych, Grupa ma obowiązek umorzenia określonej liczby certyfikatów pochodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, gazowych i kogeneracji. Na dzień 31 grudnia 2015 roku utworzona rezerwa z tego tytułu wyniosła 9 449 tysięcy złotych.

32.3.5. Inne rezerwy

Głównymi pozycjami pozostałych rezerw na 31 grudnia 2015 roku są w PAK KWB Konin: rezerwy na szkody górnicze w kwocie 25 203 tysiące złotych, rezerwa na podatek od nieruchomości w kwocie 2 082 tysiące złotych, rezerwy na toczące się postępowania sądowe w kwocie 966 tysięcy złotych. W PAK KWB Adamów: rezerwy z tytułu trwałego wyłączenia z produkcji pod końcowy zbiornik po odkrywce Adamów w kwocie 15 828 tysięcy złotych, rezerwa na szkody górnicze w kwocie 3 881 tysięcy złotych, rezerwy na sprawy sądowe w kwocie 1 188 tysięcy złotych. Ponadto w EI PAK i PAK SERWIS rezerwy na naprawy gwarancyjne w kwocie 1 987 tysięcy złotych.

33. Prawa do emisji dwutlenku węgla

Od 1 stycznia 2013 roku obowiązuje kolejny okres rozliczeniowy 2013 – 2020 dotyczący uprawnień do emisji. Założeniem tego okresu jest przyznanie dla Grupy darmowych uprawnień EUA wynikających z produkcji energii cieplnej, aczkolwiek energetyka została dodatkowo objęta możliwością derogacji. Derogacja wynikająca z art. 10c Dyrektywy ETS polega na przyznaniu dodatkowych darmowych uprawnień pod warunkiem poniesienia zadeklarowanych nakładów inwestycyjnych na inwestycje zgłoszone w Krajowym Planie Inwestycyjnym.

W grudniu 2013 roku Ministerstwo Ochrony Środowiska opublikowało wzór sprawozdania rzeczowo-finansowego, który Grupa Kapitałowa ZE PAK przesyła co roku do Ministerstwa w zakresie poniesionych nakładów na zadania inwestycyjne zgłoszone do KPI, w celu skorzystania z derogacji dla energetyki w ramach art. 10c Dyrektywy ETS. Za poniesione nakłady inwestycyjne w okresie od 1 lipca 2013 roku do 30 czerwca 2014 roku Grupa Kapitałowa ZE PAK złożyła sprawozdanie rzeczowo-finansowe wnioskując tym samym o 2 241 959 darmowych jednostek EUA, które otrzymała w kwietniu 2015 roku, i które to jednostki zostały wykorzystane do umorzenia emisji za 2014 rok.

W dniu 3 kwietnia 2014 roku zostało wydane Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 marca 2014 roku (zmienione 10 kwietnia 2015 roku) w sprawie wykazu instalacji innych niż wytwarzające energię elektryczną, objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w okresie rozliczeniowym rozpoczynającym się od dnia 1 stycznia 2013 roku, wraz z przyznaną im liczbą uprawnień do emisji wynikających z art. 10a za produkcję energii cieplnej.

Następnie w dniu 10 kwietnia 2014 roku zostało wydane Rozporządzenie RM z dnia 8 kwietnia 2014 roku (zmienione dnia 13 kwietnia 2015 roku) w sprawie wykazu instalacji wytwarzających energię elektryczną, objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych w okresie rozliczeniowym rozpoczynającym się od dnia 1 stycznia 2013 roku, wraz z przyznaną im liczbą uprawnień do emisji z tytułu art. 10c (derogacje dla energetyki).

Dla instalacji Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. została przydzielona określona pula uprawnień CO₂, jednak dla instalacji tej nie zostały zgłoszone do Krajowego Planu Inwestycyjnego (KPI) żadne zadania inwestycyjne, które pokrywałyby należność za darmowe uprawnienia CO₂, więc przyznanie dla tej instalacji darmowych jednostek EUA uzależnione jest od wydatków na zadania prowadzone dla instalacji należących do ZE PAK S.A.

Należy zauważyć również, iż dokonując zakupów w 2014 roku, w ramach obecnego okresu rozliczeniowego, jednostek ERU, które następnie Grupa wykorzystwała do umorzenia emisji za 2014r., Grupa tym samym w 2014 roku wykorzystwała istniejącą możliwość zakupu dla celów wymiany 11% jednostek EUA na tańsze jednostki CER lub ERU (10% z okresu 2008 – 2012 oraz 1% z okresu 2013 – 2020) i tym samym zakończyła wymianę jednostek EUA na CER lub ERU w okresie 2013 – 2020.

Grupa na dzień 1 stycznia 2015 roku posiadała zakupione jednostki EUA w ilości 13 268 619 ton. W kwietniu 2015 roku Grupa otrzymała darmowe EUA wynikające z art. 10c za 2014 rok w ilości 2 241 959 EUA, tak więc łącznie w kwietniu 2015 roku na potrzeby umorzenia emisji za 2014 rok, Grupa posiadała 15 510 578 jednostek EUA. Następnie na koniec kwietnia 2015 roku dokonano umorzenia emisji za 2014 rok w ilości 12 574 175 jednostek EUA. Po umorzeniu pozostało w Grupie 2 936 403 jednostek EUA starych zapasów, które zostały przeniesione na umorzenie emisji za rok 2015 oraz 3 140 000 EUA zakupionych w okresie I kwartału 2015 roku na potrzeby umorzenia emisji za 2015 rok. Ponadto w kwietniu 2015 roku ZE PAK S.A. otrzymał darmowe uprawnienia do emisji z tytułu art. 10a wynikające z produkcji energii cieplnej za 2015 roku w ilości 121 398 EUA, które to jednostki zostaną wykorzystane w kwietniu 2016 roku.

W IV kwartale 2015 roku Grupa zakupiła 1 128 285 EUA, tym samym całkowity zakup jednostek EUA w Grupie w 2015 roku wyniósł 9 199 785 EUA a stan jednostek EUA w Grupie po wszystkich wyżej opisanych operacjach na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniósł 12 257 586 EUA.

Dnia 30 września 2015 roku Grupa złożyła sprawozdanie rzeczowo – finansowe do Ministerstwa Ochrony Środowiska dotyczące darmowych EUA z art. 10c za wykonane nakłady inwestycyjne w okresie od 1 lipca 2014 roku do 30 czerwca 2015 roku wnioskując tym samym o przyznanie darmowych EUA w ilości 329 417 jednostek.

W poniższych tabelach zaprezentowano prawa do emisji dwutlenku węgla przyznane w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień, nabyte na rynku wtórnym wraz z podziałem na część wykorzystaną na własne potrzeby oraz sprzedaną w okresach zakończonych dnia 31 grudnia 2015 roku oraz dnia 31 grudnia 2014 roku.

W poniższych tabelach zaprezentowano prawa do emisji dwutlenku węgla przyznane w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień, nabyte na rynku wtórnym wraz z podziałem na część wykorzystaną na własne potrzeby oraz sprzedaną w latach zakończonych dnia 31 grudnia 2015 roku oraz dnia 31 grudnia 2014 roku.

Prawa do emisji dwutlenku węgla w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku

(w tonach)	<i>Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.</i>	<i>„Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o.</i>
	Emisja CO ₂	9 907 506
		2 350 415
EUA	Saldo na początek okresu	10 697 412
	Nabyte	6 714 785
	Otrzymane darmowe	2 363 357
	Umorzenie	(10 085 564)
	Sprzedaż	-
	Wymiana	-
	Saldo na koniec okresu	9 689 990
		2 567 596
CER	Saldo na początek okresu	-
	Nabyte	-
	Umorzenie	-
	Sprzedaż	-
	Wymiana	-
	Saldo na koniec okresu	-
		-
ERU	Saldo na początek okresu	-
	Nabyte	-
	Umorzenie	-
	Sprzedaż	-
	Wymiana	-
	Saldo na koniec okresu	-
		-

*Fizyczne umorzenie uprawnień do emisji za dany rok następuje w pierwszych miesiącach roku następnego.

Prawa do emisji dwutlenku węgla w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2014 roku

(w tonach)	<i>Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.</i>	<i>„Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o.</i>
	Emisja CO ₂	10 085 564
		2 488 611
EUA	Saldo na początek okresu	11 558 393
	Nabyte	7 156 233
	Otrzymane darmowe	1 995 268
	Umorzenie	(10 596 759)
	Sprzedaż	-
	Wymiana	584 277
	Saldo na koniec okresu	10 697 412
		2 571 207

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

CER	Saldo na początek okresu	146 070	34 500
	Nabyte	-	-
	Umorzenie	-	-
	Sprzedaż	-	-
	Wymiana	(146 070)	(34 500)
	Saldo na koniec okresu	-	-
ERU	Saldo na początek okresu	146 070	34 500
	Nabyte	292 137	69 000
	Umorzenie	-	-
	Sprzedaż	-	-
	Wymiana	(438 207)	(103 500)
	Saldo na koniec okresu	-	-

**Fizyczne umorzenie uprawnień do emisji za dany rok następuje w pierwszych miesiącach roku następnego.*

34. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

34.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe (krótkoterminowe)

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług:	111 622	163 837
Zobowiązania finansowe	-	-
Pozostałe zobowiązania:		
Zobowiązania z tytułu opcji put	6 061	30 971
Zobowiązania inwestycyjne	68 882	108 169
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	18 234	20 921
Inne zobowiązania	32 706	31 304
Razem	<u>237 505</u>	<u>355 202</u>

W linii inne zobowiązania na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa prezentuje głównie zobowiązania z tytułu leasingu finansowego w kwocie 14 435 tysięcy złotych, zobowiązania związane z rozliczeniem korekty KDT za 2008 rok, na podstawie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 4 listopada 2014 roku oraz porozumienia z 2 października 2014 roku, zawartego pomiędzy Elektrownią Pątnów II i Zarządcą Rozliczeń w kwocie 4 964 tysiące złotych. Pozostała kwota w pozycji inne zobowiązania na dzień 31 grudnia 2015 roku dotyczy głównie not uznaniowych z tytułu zakupu biomasy w kwocie 2 649 tysięcy złotych, rozrachunków z pracownikami i potrąceń z listy płac na kwotę 3 023 tysiące złotych, rozrachunków z tytułu wadium 435 tysięcy złotych, oraz zobowiązań z tytułu obligacji w KWB Konin w kwocie 5 030 tysięcy złotych.

Zobowiązania z tytułu opcji put dotyczą zobowiązania ZE PAK do wykupu akcji pracowniczych zgodnie z zapisami umowy sprzedaży akcji PAK KWB Konin oraz PAK KWB Adamów, w przypadku gdy pracownicy zgłoszą chęć odsprzedaży. Warunki umowy określają cenę jak również termin wykupu. Zgodnie z MSSF ZE PAK rozpoznał na dzień objęcia kontroli zobowiązanie do wykupu akcji posiadanych przez udziały niekontrolujące. W oparciu o wybraną politykę rachunkowości ZE PAK zaprezentował w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2014 rok zobowiązanie finansowe w wysokości

11 880 tysięcy złotych w przypadku PAK KWB Adamów oraz 19 091 tysięcy złotych w przypadku PAK KWB Konin. W związku z trwającym procesem wykupu akcji pracowniczych na dzień 31 grudnia 2015 roku pozostała kwota zobowiązania wynosi 6 061 tysięcy złotych.

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań finansowych:

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie 38 dodatkowych informacji i objaśnień.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 14 bądź 30-dniowych.

Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane w okresach miesięcznych bądź kwartalnych w ciągu całego roku obrotowego.

34.2. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe (długoterminowe)

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego	11 909	19 251
Zobow. krótkot. wobec pozostałych jedn. -powyżej 12 m-cy	1 375	719
Inne zobowiązania finansowe	-	-
Inne	67 467	83 772
Razem	<u>80 751</u>	<u>103 742</u>

W pozycji inne na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa prezentuje przede wszystkim zobowiązania związane z rozliczeniem korekty KDT za 2008 rok, na podstawie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 4 listopada 2014 roku oraz porozumienia z 2 października 2014 roku, zawartego pomiędzy Elektrownią Pątnów II i Zarządcą Rozliczeń w kwocie 66 573 tysiące złotych, zobowiązania inwestycyjne w ZE PAK w kwocie 241 tysięcy złotych oraz zobowiązania z tytułu kaucji w EL PAK i PAK Serwis w kwocie 653 tysiące złotych.

34.3. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Zobowiązania z tytułu podatku VAT	20 551	13 758
Zobowiązania z tytułu opłat środowiskowych	53 893	62 822
Zobowiązania z tytułu podatku akcyzowego	701	216
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	26 964	31 712
Podatek dochodowy od osób fizycznych	6 797	8 881
Pozostałe zobowiązania budżetowe	89	2 425
Zaliczki na dostawy	265	1 293
Opłata eksploatacyjna	12 768	11 969
Inne	525	939
Razem	<u>122 553</u>	<u>134 015</u>

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Zobowiązania z tytułu opłat środowiskowych dotyczą opłat za zanieczyszczenie powietrza, składowanie odpadów oraz pobór wód i odprowadzanie ścieków. Okresem rozliczeniowym jest rok.

Zobowiązania z tytułu opłat eksploatacyjnych dotyczą opłat od wydobytej kopaliny, które wynikają z Prawa geologicznego i górniczego. Okresem rozliczeniowym jest półrocze.

34.4. Pochodne instrumenty finansowe

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Instrumenty zabezpieczające zmienność stóp procentowych (SWAP)	16 292	23 743
Pozostałe opcje walutowe	-	-
Razem	<u>16 292</u>	<u>23 743</u>
krótkoterminowe	7 349	8 684
długoterminowe	<u>8 943</u>	<u>15 059</u>

34.5. Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów (długoterminowe)

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Pożyczki preferencyjne długoterminowe	-	-
Rozliczenie leasingu zwrotnego długoterminowe	5 163	16 147
Dotacje długoterminowe	45 600	47 383
Pozostałe	<u>305</u>	<u>302</u>
Razem	<u>51 068</u>	<u>63 832</u>

34.6. Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów (krótkoterminowe)

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Pożyczki preferencyjne krótkoterminowe	-	-
Rozliczenie leasingu zwrotnego krótkoterminowe	10 984	10 984
Dotacje krótkoterminowe	1 786	1 795
Pozostałe	<u>4</u>	<u>-</u>
Razem	<u>12 774</u>	<u>12 779</u>

35. Zobowiązania warunkowe oraz opis istotnych spraw sądowych

Poza zobowiązaniami opisanymi w nocie poniżej Spółka na dzień 31 grudnia 2015 roku nie posiadała innych zobowiązań warunkowych, udzielonych gwarancji oraz poręczeń.

35.1. Sprawy sądowe

Rekompensaty z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej

Jednostka zależna „Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o. otrzymuje rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych zgodnie z Ustawą z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej. Przychód z tytułu rekompensat ujmowany jest sukcesywnie do wypracowanych praw do rekompensat do końca okresu ich obowiązywania. W celu oszacowania wartości przychodu przynależnego do danego okresu spółka dokonuje szacunków celem określenia wskaźnika szacowanych kosztów osieroconych do łącznej sumy otrzymanych, zwróconych i oczekiwanych zdyskontowanych zaliczek rocznych (w tym dotychczas otrzymanych zaliczek rocznych), korekt rocznych oraz przewidywanej korekty końcowej.

„Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o., zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, w oparciu o zbudowany model finansowy rozpoznała w latach 2014 i 2015 przychody z tytułu rekompensat w wysokości odpowiednio 99 223 tysiące złotych oraz 179 347 tysiące złotych. Na podstawie wydanej decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki S.A. („Prezes URE”) z dnia 31 lipca 2009 roku, spółka została zobowiązana zwrócić administratorowi systemu rekompensat, Zarządcy Rozliczeń S.A. kwotę 52 493 tysiące złotych, tytułem korekty kosztów osieroconych za rok 2008. Zarząd spółki nie godząc się z decyzją Prezesa URE, odwołał się do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów („SOKiK”). W dniu 23 września 2009 roku Sąd orzekł o wstrzymaniu wykonania części decyzji i nakazał zapłatę kwoty 26 493 tysiące złotych.

W dniu 1 grudnia 2010 roku SOKiK, wydał wyrok, w którym oddalił odwołanie spółki od decyzji Prezesa URE, uznając jego argumenty za słuszne.

Spółka w dniu 9 lutego 2011 roku złożyła apelację do Sądu Apelacyjnego w Warszawie zaskarżając wyrok Sądu pierwszej instancji.

W dniu 11 października 2012 roku Sąd Apelacyjny wydał dla spółki korzystny wyrok zmieniający wyrok Sądu pierwszej instancji i decyzję Prezesa URE z dnia 31 lipca 2009 roku ustalając dla roku 2008 dla „Elektrowni Pątnów II” sp. z o.o. wysokość korekty rocznej kosztów osieroconych, jaką Zarządca Rozliczeń S.A. jest zobowiązany wypłacić „Elektrowni Pątnów II” sp. z o.o., w kwocie plus 29 082 tysiące złotych. Wyrok Sądu Apelacyjnego jest prawomocny. W związku z powyższym w dniu 17 października 2012 roku „Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o. wezwała Zarządcę Rozliczeń S.A. do zapłaty zasądzonej kwoty korekty roku 2008 oraz zwrotu zapłaconej przez „Elektrownię Pątnów II” Sp. z o.o. kwoty 26 493 tysiące złotych tytułem częściowego wykonania decyzji Prezesa URE zgodnie z postanowieniem SOKiK z dnia 23 września 2009 roku. Wezwanie do zapłaty wystawiono na łączną kwotę 55 576 tysiące złotych. W dniu 22 października 2012 roku Zarządca Rozliczeń S.A. wpłacił powyższą kwotę na rachunek spółki.

W dniu 22 lutego 2013 roku Prezes URE wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie do Sądu Najwyższego.

W dniu 22 maja 2014 roku Sąd Najwyższy na posiedzeniu niejawnym wydał wyrok uchylający wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 11 października 2012 roku i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia temu sądowi.

W dniu 4 listopada 2014 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał wyrok, w którym oddalił apelację „Elektrowni Pątnów II” sp. z o.o. od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 1 grudnia 2010 roku i w ten sposób utrzymał w mocy decyzję Prezesa URE z dnia 31 lipca 2009 roku ustalającą dla roku 2008 dla „Elektrowni Pątnów II” sp. z o.o. wysokość korekty rocznej kosztów osieroconych, jaką „Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o. zobowiązana jest zwrócić Zarządcy Rozliczeń S.A. w wysokości (-) 52 493 tysiące złotych „Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o. ujęła wyrok Sądu w sprawozdaniu za III kwartały 2014 roku z uwzględnieniem dotychczasowych rozliczeń stron w przedmiotowej sprawie, tj. z uwzględnieniem konieczności zwrotu przez „Elektrowni Pątnów II” sp. z o.o. kwoty 29 082 tysiące złotych, jaką „Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o. otrzymała od Zarządcy Rozliczeń S.A. na mocy wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 11 października 2012 roku.

W związku z wyrokiem „Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o. pomniejszyła przychody z tytułu rozliczeń KDT w roku 2014 o 81,5 mln złotych.

W dniu 15 kwietnia 2015 roku „Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o. złożyła skargę kasacyjną od tego wyroku.

Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej Elektrowni Pątnów II od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 listopada 2014 roku, w sprawie rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych za 2008 rok. Orzeczenie Sądu Najwyższego kończy postępowanie w sprawie rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych Elektrowni Pątnów II za 2008 rok.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 listopada 2014 roku jest prawomocny i podlega wykonaniu przez Elektrownię Pątnów II. Zgodnie z ustaleniami, dokonanymi pomiędzy Elektrownią Pątnów II a Zarządcą Rozliczeń S.A. kwota będąca przedmiotem sporu jest sukcesywnie spłacana Zarządcy Rozliczeń S.A. zgodnie z przyjętym harmonogramem płatności.

Postępowanie w związku z niezrealizowaniem obowiązku utrzymywania zapasów paliw

W dniach 17 września 2008 roku oraz 29 maja 2009 roku, Prezes URE wszczął postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej Spółce ZE PAK S.A. w związku z niespełnieniem obowiązku utrzymywania zapasu paliw zapewniających ciągłość dostaw energii elektrycznej i ciepła do odbiorców na dzień 31 grudnia 2007 roku, 31 marca 2008 roku, 1 lipca 2008 roku, 1 września 2008 roku, 1 października 2008 roku, 1 listopada 2008 roku, 1 grudnia 2008 roku, 1 stycznia 2009 roku, 1 lutego 2009 roku oraz 1 marca 2009 roku.

Decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 28 grudnia 2010 roku wymierzono ZE PAK S.A. karę pieniężną za nie przestrzeganie obowiązku utrzymania zapasów paliwa w ilości zapewniającej utrzymanie ciągłości dostaw ciepła do odbiorców w roku 2008 i 2009 w wysokości 1 500 tysięcy złotych. Spółka początkowo utworzyła w 2010 roku rezerwę na koszt kary w pełnej wysokości, którą następnie w 2015 roku rozwiązała, w związku z zapłatą kary.

W dniu 30 stycznia 2014 roku SOKiK wydał wyrok, w którym oddalił odwołanie Spółki od decyzji Prezesa URE. Spółka złożyła w dniu 30 kwietnia 2014 roku apelację do Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

W dniu 13 maja 2015 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację Spółki od wyroku SOKiK z 30 stycznia 2014 roku, czego skutkiem jest utrzymanie w mocy decyzji Prezesa URE. W dniu 11 grudnia 2015 roku Spółka wniosła do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 maja 2015 roku.

Sprawa niezakończona.

Postępowanie w sprawie zwrotu nadpłaty podatku akcyzowego

W świetle przepisów obowiązujących na terenie Unii Europejskiej a w szczególności przepisów art. 21 ust. 5 Dyrektywy energetycznej, w związku z art. 6 ust. 1 Dyrektywy horyzontalnej, po dniu 1 stycznia 2006 roku przedmiotem opodatkowania podatkiem akcyzowym jest sprzedaż energii na ostatnim etapie obrotu tzn. sprzedaż przez dystrybutora ostatecznemu odbiorcy (konsumentowi). Nie podlega opodatkowaniu tym podatkiem wcześniejszy etap obrotu, np. między producentem energii elektrycznej, a jej dystrybutorem. W takim przypadku obowiązek podatkowy powstaje w momencie dostawy energii elektrycznej konsumentowi.

W związku z powyższym ZE PAK S.A. na podstawie art. 75 § 1, w związku z art. 75 § 2 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 1997 roku Nr 137, poz. 926, z późniejszymi zmianami) złożyła wnioski o stwierdzenie nadpłaty podatku akcyzowego za lata 2006, 2007, 2008 oraz styczeń i luty roku 2009 na łączną kwotę około 626 000 tysięcy złotych, uzasadniając to tym, że na podstawie przepisów prawa obowiązującego na terenie Unii Europejskiej oraz orzecznictwa Wojewódzkich Sądów Administracyjnych, wykonywane przez ZE PAK S.A. czynności nie podlegają opodatkowaniu podatkiem akcyzowym. Poszczególne wnioski były rozpatrywane na poziomach: Urzędu Celnego w Kaliszu, Izby Celnej w Poznaniu a obecnie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego.

W związku z wyrokami Sądów Administracyjnych w sprawach innych spółek energetycznych w przedmiocie nadpłaconego podatku akcyzowego, ZE PAK S.A. we współpracy z doradcą podatkowym przeanalizowała uchwałę I GPS 1/11 Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 22 czerwca 2011 roku, gdzie NSA uznał, że przeniesienie ciężaru podatku w cenie wyłącza możliwość zwrotu nadpłaty. Z uzasadnienia tej uchwały można wywieść ryzyko, że organy podatkowe będą odmawiały zwrotu nadpłat wskazując, że postępowanie podatkowe w ogóle nie jest właściwe dla tego typu roszczeń. Wówczas ich dochodzenie będzie możliwe na drodze cywilnoprawnej, co powoduje, iż istotną kwestią stanie się przedawnienie (na gruncie prawa cywilnego termin ten wynosi 3 lata). W związku z powyższym ZE PAK S.A. 10 lutego 2012 roku złożyła do Sądu Rejonowego

Warszawa Śródmieście zawezwanie Skarbu Państwa do próby ugodowej na kwotę 626 406 tysięcy złotych i tym samym przerwała bieg przedawnienia. Do zawarcia ugody nie doszło, gdyż na rozprawie w dniu 16 kwietnia 2012 roku sygnatura akt VI Co 311/12 przedstawiciele Skarbu Państwa nie zgodzili się na ugodę. Równolegle, Spółka oczekując na wyniki postępowań podatkowych w sprawie wcześniej złożonych wniosków o nadpłatę złożyła na piśmie w dniu 14 września 2012 roku w Izbie Celnej w Poznaniu dodatkowe wyjaśnienia w postaci wyników szczegółowej analizy ekonomicznej, której celem było wykazanie, czy Spółka poniosła uszczerbek związany z zapłatą podatku akcyzowego, do którego nie była zobowiązana. Spółka stoi na stanowisku, iż złożony dokument dotyczy wniosków nadpłatowych z całego okresu objętego postępowaniami, tj. styczeń 2006 – luty 2009 roku. Ostatecznie wszystkie wnioski trafiły na wokandy sądów WSA lub NSA. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania status postępowań jest następujący:

- 22 sprawy za okres styczeń 2006 – listopad 2007 roku (z wyłączeniem listopada 2006 roku) prowadzone były ponownie od początku przez Naczelnika UC, po tym jak sprawy wróciły z NSA. Spółka przedłożyła w nich miesięczne analizy ekonomiczne poniesienia uszczerbku. Po negatywnych decyzjach Naczelnika UC a potem Dyrektora IC zostały złożone do WSA w Poznaniu skargi. Rozprawy przed WSA w Poznaniu odbyły się w dniach 04 i 18 listopada 2015 roku. We wszystkich sprawach zapadły wyroki negatywne dla Spółki. Spółka zdecydowała się składać kasacje do NSA.
- 14 postępowań za okres grudzień 2007 – luty 2009 roku (z wyłączeniem lipca 2008 roku) jest zawieszonych w WSA na zgodny wniosek stron ze względu na uchwałę sygn. II FPS 5/13 podjętą przez NSA 27 stycznia 2014 roku. Do tej pory żadna ze stron nie wnioskowała o ponowne podjęcie postępowania. W tych postępowaniach przedłożone zostały również roczne analizy ekonomiczne. Postępowania te powinny zostać podjęte najpóźniej do listopada 2016 roku,
- postępowanie za listopad 2006 roku zostało zakończone negatywnym wyrokiem NSA z dnia 8 grudnia 2011 roku
- postępowanie za lipiec 2008 roku doczekało się rozpoznania skargi kasacyjnej Spółki przez NSA. Na rozprawie w dniu 29 kwietnia 2015 roku NSA oddalił skargę kasacyjną Spółki i wskazał, że w pełni podziela stanowisko zajęte przez WSA w Poznaniu w wyroku, od którego została złożona skarga kasacyjna.

W zależności od postanowień wydanych decyzji Spółka podejmie dalsze działania.

W przypadku EP II postępowanie za wszystkie okresy (jedna sprawa) trafiło na wokandę WSA po negatywnej dla Spółki Decyzji Dyrektora IC. Spółka nie dysponuje analizami, ponieważ nie działała w roku 2001 i brak jest danych porównawczych. Dnia 4 listopada 2015 roku w WSA w Poznaniu odbyła się rozprawa. Dnia 18 listopada 2015 roku został ogłoszony negatywny wyrok, 08 lutego 2016 roku Spółka złożyła skargę kasacyjną do NSA.

Od dnia 1 marca 2009 roku weszła w życie ustawa z dnia 6 grudnia 2008 roku o podatku akcyzowym, zgodnie z którą sprzedaż energii elektrycznej podmiotowi, który nie jest jej odbiorcą końcowym, nie podlega opodatkowaniu akcyzą.

Postępowanie w sprawie nieprzestrzegania przez Spółkę obowiązku sprzedaży energii elektrycznej na giełdach towarowych

Postępowanie w sprawie wymierzenia Spółce ZE PAK S.A. kary pieniężnej w związku z ujawnieniem nieprawidłowości polegających na nieprzestrzeganiu obowiązków, o których mowa w art. 49a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, tj. obowiązku sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej w okresie od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku na giełdach towarowych.

W dniu 30 czerwca 2014 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki („Prezes URE”) wydał decyzję, w której orzekł, że Spółka nie przestrzegała obowiązku, o którym mowa w art. 49a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, tj. obowiązku sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej w okresie od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku na giełdach towarowych i wymierzył Spółce karę pieniężną w kwocie 204 tysiące złotych.

W dniu 21 lipca 2014 roku Spółka wniosła odwołanie od decyzji Prezesa URE do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W dniu 31 grudnia 2014 roku Prezes URE, po rozpatrzeniu odwołania Spółki, wydał decyzję, w której zmienił zaskarżoną decyzję poprzez zmniejszenie kary pieniężnej do kwoty 10 tysięcy złotych.

Spółka zapłaciła w dniu 23 stycznia 2015 roku karę pieniężną w zmniejszonej wysokości i nie wniosła odwołania od decyzji.

Sprawa zakończona.

Postępowanie w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych za 2012 rok

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ("Prezes URE") w dniu 20 marca 2013 roku wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie ustalenia dla „Elektrowni Pątnów II” sp. z o.o. wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych za 2012 rok. W dniu 31 lipca 2013 roku Prezes URE wydał decyzję, w której ustalił dla roku 2012 dla „Elektrowni Pątnów II” sp. z o.o. wysokość korekty rocznej kosztów osieroconych, jaką Zarządca Rozliczeń S.A. jest obowiązany wypłacić „Elektrowni Pątnów II” sp. z o.o. w wysokości (+) 20 689 tysięcy złotych. Według „Elektrowni Pątnów II” sp. z o.o. korekta winna wynosić (+) 22 341 tysięcy złotych.

W dniu 14 sierpnia 2013 roku „Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o. wniosła odwołanie od decyzji Prezesa URE do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W dniu 12 lutego 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok, w którym zmienił decyzję Prezesa URE z dnia 31 lipca 2013 roku w ten sposób, że ustalił dla „Elektrowni Pątnów II” sp. z o.o. dla roku 2012 wysokość korekty rocznej kosztów osieroconych, jaką Zarządca Rozliczeń S.A. zobowiązany jest wypłacić „Elektrowni Pątnów II” sp. z o.o., w wysokości (+) 22 300 tysięcy złotych.

Strony nie wniosły apelacji od wyroku.

Wyrok jest prawomocny.

Zarządca Rozliczeń S.A. zapłacił „Elektrowni Pątnów II” sp. z o.o. kwotę (+) 1 611 tysięcy złotych wynikającą z decyzji.

Postępowanie w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych za 2014 rok

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki („Prezes URE”) w dniu 27 marca 2015 roku wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie ustalenia dla „Elektrowni Pątnów II” sp. z o.o. wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych za 2014 rok.

W dniu 30 lipca 2015 roku Prezes URE wydał decyzję, w której ustalił wysokość korekty kosztów osieroconych dla „Elektrowni Pątnów II” sp. z o.o. za 2014 rok, która wynosi (+) 64 311 tysięcy złotych.

Decyzja jest zgodna z wyliczeniami „Elektrowni Pątnów II” sp. z o.o. Wobec powyższego „Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o. nie wносиła odwołania od decyzji. Decyzja jest ostateczna. Zarządca Rozliczeń S.A. zapłacił „Elektrowni Pątnów II” sp. z o.o. kwotę (+) 64 311 tysięcy złotych wynikającą z decyzji.

Sprawa zakończona.

Spór PAK KWB Konin S.A. z FUGO S.A. o kary umowne i bezpodstawne wzbogacenie

Do chwili obecnej nie wpłynął do Spółki odpis ww. powództwa, przez co należy przyjąć, że wszelkie ewentualne roszczenia FUGO będą podstawą do skorzystania z instytucji przedawnienia roszczeń.

W dniu 26 czerwca 2008 roku pomiędzy Kopalnią a konsorcjum FUGO S.A. (lider) i SKW Biuro Projektowo-Techniczne Sapkowski, Kanczewski, Wocka Spółka jawna w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych została zawarta Umowa na „Demontaż, przewiezienie, montaż dwóch koparek wielonaczyniowych typu SRs 1800 pochodzących z likwidowanej kopalni „As Pontes” Endesa Generacion S.A. (Hiszpania)”.

Pierwotny termin wykonania umowy w zakresie I koparki - do 31 października 2009 roku, natomiast w zakresie II koparki – do 31 stycznia 2010 roku, został następnie zmieniony aneksem z dnia 16 lutego 2009 roku w zakresie I koparki - do 31 maja 2010 roku, natomiast w zakresie II koparki – do 31 sierpnia 2010 roku.

Na wezwanie Kopalni z dnia 29 lipca 2010 roku Gwarant HDI-Gerling Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A., na podstawie pkt 5 Gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania kontraktu Nr 3018763/8402 z dnia 23 listopada 2009 roku, dokonał na rzecz Kopalni zapłaty kwoty 762 tysiące złotych w związku z niewykonaniem w terminie przez zobowiązanego FUGO S.A. - Lidera Konsorcjum w składzie : FUGO S.A. i SKW Biuro Projektowo-Techniczne Sapkowski, Kanczewski, Wocka Spółka jawna, Umowy z dnia 26 czerwca 2008 roku, objętej gwarancją– w zakresie I koparki.

Ponadto na wezwanie Kopalni z dnia 20 października 2010 roku Gwarant HDI-Gerling Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. wypłacił Kopalni kwotę 2 349 tysięcy złotych tytułem kary umownej za okres od 16 września 2010 roku do 25 października 2010 roku w związku z opóźnieniem wykonania przez zobowiązanego, FUGO

S.A. – Lidera Konsorcjum w składzie: FUGO S.A. i SKW Biuro Projektowo-Techniczne Sapkowski, Kanczewski, Wocka Spółka jawna, Umowy z dnia 26 czerwca 2008 roku, objętej gwarancją – w zakresie II koparki.

Następnie Kopalnia na podstawie noty obciążeniowej z dnia 26 maja 2011 roku na kwotę 2 762 tysiące złotych obciążyła FUGO S.A. pozostałą karą umowną z Umowy z dnia 26 czerwca 2008 roku. Z uwagi na brak zapłaty ww. należności Kopalnia dokonała potrąceń z wynagrodzeń przysługujących FUGO S.A. z tytułu wykonania umowy.

Bezsporne jest, iż wykonanie Umowy z dnia 26 czerwca 2008 roku nastąpiło z opóźnieniem.

W dniu 14 maja 2012 roku Spółka FUGO S.A. wystąpiła do Sądu Rejonowego w Koninie z zawezwaniem do próby ugodowej na kwotę 12 896 tysięcy złotych. Na kwotę tę składają się następujące rozszczenia :

- kwota 5 872 tysiące złotych z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia,
- kwota 7 024 tysiące złotych z tytułu wynagrodzenia za wykonanie zwiększonego zakresu prac związanych z ww. umową.

Zarząd PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A. odmówił zawarcia ugody uznając rozszczenia za bezzasadne. W tej sytuacji postępowanie z zawezwania zostało zakończone stwierdzeniem przez Sąd, że nie doszło do zawarcia Ugody i zamknięciem postępowania w dniu 26 września 2012 roku.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka nie może wykluczyć, że FUGO S.A. wystąpi do sądu powszechnego z powództwem o zapłatę wskazanych kwot. Obecnie nie istnieje formalny spór sądowy. FUGO S.A. podjęło tylko bezkosztową próbę zawarcia ugody przed sądem, co pozwoliło przerwać bieg przedawnienia zgłaszanych roszczeń a dalsze kroki zależą od oceny przez w/w spółkę możliwości uzyskania określonego świadczenia w procesie.

Kwestia sporna z FUGO S.A. nie została odzwierciedlona w księgach rachunkowych Spółki. W ocenie Zarządu nie występują przesłanki uzasadniające tworzenie rezerw w związku ze wskazanym sporem.

Postępowanie w sprawie decyzji środowiskowej wydanej na rzecz PAK KWB Konin SA dotyczącej złoża węgla brunatnego w Tomisławicach

PAK KWB Konin S.A. jest stroną postępowań administracyjnych dotyczących decyzji środowiskowej związanej ze złożem węgla brunatnego w Tomisławicach. W dniu 7 sierpnia 2007 roku wójt gminy Wierzbinek wydał decyzję środowiskową dotyczącą odkrywki węgla brunatnego. W dniu 5 grudnia 2008 roku decyzja ta została zaskarżona przez dziewięć osób fizycznych wspieranych przez fundację Greenpeace z powodu rzekomego rażącego naruszenia przepisów prawa. W dniu 25 marca 2009 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze odmówiło uchylenia decyzji środowiskowej. Powodowie złożyli wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. W dniu 4 maja 2009 roku, po ponownym rozpatrzeniu sprawy, Samorządowe Kolegium Odwoławcze podtrzymało swoje wcześniejsze orzeczenie. Powodowie po raz kolejny złożyli odwołanie od decyzji środowiskowej. W dniu 5 maja 2010 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu orzekł, iż decyzja środowiskowa, na podstawie której została udzielona koncesja na wydobycie węgla brunatnego ze złoża Tomisławice, w rażący sposób narusza przepisy prawa. PAK KWB Konin S.A. i Samorządowe Kolegium Odwoławcze złożyły odwołanie od tego wyroku. W dniu 21 marca 2012 roku Naczelny Sąd Administracyjny uchylił zaskarżone orzeczenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. W dniu 6 listopada 2012 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu ogłosił wyrok uchylający decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia 25 marca 2009 roku odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbinek związanej z eksploatacją przez PAK KWB Konin S.A. odkrywki węgla brunatnego Tomisławice. W dniu 7 stycznia 2013 roku PAK KWB Konin S.A. złożyła skargę kasacyjną od opisywanego wyroku.

Po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 października 2014 roku Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A. od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 6 listopada 2012 roku uchylającego decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Koninie z dnia 25 marca 2009 roku odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbinek związanej z eksploatacją odkrywki węgla brunatnego Tomisławice.

Oddalenie skargi kasacyjnej PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A. oznacza, że wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 6 listopada 2012 roku stał się prawomocny, a sprawa dotycząca stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wróciła ponownie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. W dniu 1 października 2015 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze wydało postanowienie

o zawieszeniu postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej przez Wójta Gminy Wierzbinek w związku z niezakończonym przez Komisję Europejską postępowaniem przeciwko rządowi polskiemu w przedmiocie naruszenia przepisów dotyczących ochrony środowiska w związku ze złożem węgla brunatnego w Tomislawicach.

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 października 2014 roku nie pozbawia mocy prawnej decyzji środowiskowej wydanej przez wójta gminy Wierzbinek i nie wstrzymuje prac eksploatacyjnych oraz wydobywczych na odkrywce Tomislawice. Decyzja środowiskowa Wójta Gminy Wierzbinek z dnia 7 sierpnia 2007 roku w dalszym ciągu pozostaje w obrocie prawnym i do czasu wydania ostatecznego rozstrzygnięcia przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze wywołuje ona skutki prawne

35.2. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

36. Zabezpieczenia spłaty zobowiązań

W celu zabezpieczenia spłaty zobowiązań Grupa stosuje wiele form zabezpieczeń. Do najpowszechniejszych należą hipoteki oraz zastawy rejestrowe.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa posiadała następujące zobowiązania zabezpieczone na jej majątku oraz pozostałe zabezpieczenia spłaty zobowiązań:

Zobowiązania zabezpieczone na majątku jednostki

Rodzaj zobowiązań, gwarancji i poręczeń	31 grudnia 2015 roku		31 grudnia 2014 roku	
	Kwota zabezpieczenia	Waluta	Kwota zabezpieczenia	Waluta
EL PAK SERWIS sp. z o.o.				
1. Zapłata-wadium				
1.1. Umowa z PAK KWB KONIN S.A. usługi elektryczne	3	PLN	-	
„Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o.				
1. Zastaw rejestrowy i finansowy				
1.1. Zastaw rejestrowy i finansowy na prawach z umów rachunków bankowych Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. w PEKAO i mBanku	400 000	EUR	400 000	EUR
1.2. Zastaw rejestrowy i finansowy na prawach z umów rachunków bankowych Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. w PEKAO i mBanku	339 750	PLN	339 750	PLN
2. Hipoteka				
2.1. Hipoteka umowna łączna kaucyjna ustanowiona przez Elektrownię Pątnów II sp. z o.o. oraz PAK Infrastruktura sp. z o.o. na działkach o księgach wieczystych numer KN1N/00071134/0, KN1N/00040530/0, KN1N/00064879/2, KN1N/00064880/2, KN1N/00071136/4 na rzecz mBank S.A.	400 000	EUR	400 000	EUR
2.2. Hipoteka umowna łączna kaucyjna ustanowiona przez Elektrownię Pątnów II sp. z o.o. oraz PAK Infrastruktura sp. z o.o. na działkach o księgach wieczystych numer KN1N/00071134/0, KN1N/00040530/0, KN1N/00064879/2, KN1N/00064880/2, KN1N/00071136/4 na rzecz mBank S.A.	339 750	PLN	339 750	PLN
3. Zastaw rejestrowy				
3.1. Zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy i praw Elektrowni Pątnów II sp. z o.o.	400 000	EUR	400 000	EUR
3.2. Zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy i praw Elektrowni Pątnów II sp. z o.o.	339 750	PLN	339 750	PLN
„PAK – HOLDCO” sp. z o.o.				
1. Zastaw rejestrowy i finansowy na udziałach w podmiotach zależnych				
1.1. Zastaw rejestrowy i finansowy na udziałach posiadanych przez PAK Holdco w Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. na rzecz mBank S.A.	400 000	EUR	400 000	EUR
1.2. Zastaw rejestrowy i finansowy na udziałach posiadanych przez PAK Holdco w Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. na rzecz mBank S.A.	339 750	PLN	339 750	PLN
2. Zastaw rejestrowy				
2.1. Zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy i praw PAK Holdco sp. z o.o.	400 000	EUR	400 000	EUR
2.2. Zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy i praw PAK Holdco sp. z o.o.	339 750	PLN	339 750	PLN
„PAK Infrastruktura” sp. z o.o.				

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

(w tysiącach złotych)

1. Zastaw rejestrowy				
1.1. Zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy i praw PAK Infrastruktura sp. z o.o.	400 000	EUR	400 000	EUR
1.2. Zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy i praw PAK Infrastruktura sp. z o.o.	339 750	PLN	339 750	PLN
PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A.				
1. Zastaw rejestrowy i finansowy				
1.1. Zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach wraz z cesją z polisy ubezpieczeniowej	100 500	PLN	100 500	PLN
1.2. Zastaw rejestrowy na wierzytelnościach z umów sprzedaży węgla brunatnego do Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. (Millennium Bank)	-		76 500	PLN
1.3. Zastaw rejestrowy na wierzytelnościach z umów sprzedaży węgla brunatnego do ZE PAK S.A.	-		15 000	PLN
1.4. Zastaw rejestrowy na wierzytelnościach z umów sprzedaży węgla brunatnego do Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. (Millennium Bank)	122 400	PLN	-	
1.5. Przewłaszczenie na jedną koparkę wraz z cesją z polisy ubezpieczeniowej	46 942	PLN	46 942	PLN
2. Hipoteka				
2.1. Hipoteka na prawie użytkowania wieczystego	100 500	PLN	100 500	PLN
Przedsiębiorstwo Serwisu Automatyki i Urządzeń EL PAK sp. z o.o.				
1. Lokata bankowa				
1.1. Lokata bankowa powyżej wysokości sumy gwarancyjnej	1 013	PLN	1 013	PLN
2. Zapłata-wadium				
2.1. Środki pieniężne - przelew	8	PLN	-	
Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.				
1. Zastaw rejestrowy i finansowy				
1.1. Zastaw finansowy na środkach pieniężnych na rachunkach bankowych ZE PAK SA w bankach: mBank, BGK, PEKAO SA, PKO BP, Millennium w związku z kredytem 1,2 mld zł z dnia 13.03.2014 r.	2 040 000	PLN	2 040 000	PLN
2. Zastaw rejestrowy i finansowy na udziałach w podmiotach zależnych				
2.1. Zastaw rejestrowy i finansowy na udziałach ZE PAK S.A. w PAK Infrastruktura sp. z o.o. i PAK HOLDCO sp. z o.o. na rzecz mBank S.A. (ZE PAK jako gwarant projektu "Pątnów II")	339 750	PLN	339 750	PLN
2.2. Zastaw rejestrowy i finansowy na udziałach ZE PAK S.A. w PAK Infrastruktura sp. z o.o. i PAK HOLDCO sp. z o.o. na rzecz mBank S.A. (ZE PAK jako gwarant projektu "Pątnów II")	400 000	EUR	400 000	EUR
3. Hipoteka				
3.1. Hipoteka umowna łączna ustanowiona na nieruchomościach w Koninie składających się z działek o numerach 89/20, 89/53, 89/57, 89/55, 89/56 i 89/21 oraz na nieruchomościach w Gminie Kazimierz Biskupi składających się z działek o numerach 148/26, 148/28 i 148/34 dla których Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgi wieczyste o numerach KN1N/00072269/2, KN1N1/00072270/2,	2 040 000	PLN	2 040 000	PLN

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

KN1N/00073272				
4. Zastaw rejestrowy				
4.1. Zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ZE PAK S.A. (bloki energetyczne Nr 1-4 w Elektrowni Państwów) dla banku mBank w związku z kredytem 1,2 mld zł z dnia 13.03.2014 r.				
2 040 000	PLN	2 040 000	PLN	
4.2. Zastaw rejestrowy na rachunkach bankowych ZE PAK S.A. ustanowiony dla banku mBank w związku z kredytem 1,2 mld zł z dnia 13.03.2014 r.				
2 040 000	PLN	2 040 000	PLN	

Pozostałe zabezpieczenia spłaty zobowiązań

<i>Rodzaj zobowiązań, gwarancji i poręczeń</i>	<i>31 grudnia 2015 roku</i>		<i>31 grudnia 2014 roku</i>	
	<i>Kwota zabezpieczenia</i>	<i>Waluta</i>	<i>Kwota zabezpieczenia</i>	<i>Waluta</i>
„Elektrownia Państwów II” sp. z o.o.				
1. Cesja				
1.1. Cesja z Umowy Ramowej Sprzedaży Energii Elektrycznej Nr TPE/HOU/2009/0082 zawarta dnia 30.04.2009 pomiędzy EPII i TAURON Polska Energia S.A. wraz z zawartymi w roku 2014 Porozumieniami Transakcyjnymi na 2015 rok				
236 716	PLN	142 910	PLN	
1.2. Cesja z Umowy Ramowej Sprzedaży Energii Elektrycznej Nr SPOT/127/EPII/Inter Energia/2009 zawarta dnia 9.12.2009 pomiędzy EPII i Inter Energia S.A. wraz z zawartym w roku 2014 Porozumieniem Transakcyjnym na rok 2015				
66 251	PLN	44 752	PLN	
1.3. Cesja z Umowy Ramowej Sprzedaży Energii Elektrycznej Nr 41/SPOT/EPII/ ENEA/2008 zawarta dnia 20.08.2008 pomiędzy EPII i ENEA S.A. wraz z zawartym Porozumieniem Transakcyjnym na rok 2014				
-		25 108	PLN	
1.4. Cesja z Porozumieniem trójstronnego zawartego 2.12.2013 w sprawie realizacji przez EPII Porozumienia Transakcyjnego na rok 2014 Nr 63(3) z 16.09.2013 do Wieloletniej Umowy Sprzedaży Energii Elektrycznej Nr 23/12/PAK/ENERGA/2013-2015 zawartej dnia 1.08.2012 pomiędzy ZE PAK i ENERGA-OBRÓT S.A.				
-		71 935	PLN	
1.5. Cesja z Polisy ubezpieczeniowej nr 908200170153/908200174148				
658 705	EUR	651 159	EUR	
PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A.				
1. Gwarancje				
1.1. Gwarancja Bank Przemysłowo Handlowy S.A.				
4 000	PLN	4 000	PLN	
1.3. Gwarancja Bank Przemysłowo Handlowy S.A.				
4 800	PLN	4 800	PLN	
2. Poręczenia				
2.1. Zakład opieki zdrowotnej i Medycy Pracy "MED-ALKO"				
800	PLN	800	PLN	
2.2. Poręczenie kredytu w wysokości 1 mln PLN dla AQUAKON sp. z o.o.				
1 000	PLN	1 000	PLN	
2.3. Poręczenie kredytu w wysokości 1 mln PLN dla Eko-Surowce sp. z o.o.				
1 000	PLN	1 000	PLN	
3. Cesja				

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

(w tysiącach złotych)

3.1. Cesja należności 1,6 mln miesięcznie wartości zamówionych comiesięcznych dostaw węgla do ZE PAK wynikające z porozumienia (Bank mBANK)	19 200	PLN	-	
3.2. Cesja należności 3 mln miesięcznie wartości zamówionych comiesięcznych dostaw węgla do ZE PAK wynikające z porozumienia (Bank mBANK)	36 000	PLN	-	
3.3. Cesja należności 120 mln rocznie wartości zamówionych comiesięcznych dostaw węgla do ZE PAK (Bank BPH)	120 000	PLN	-	
Przedsiębiorstwo Remontowe „PAK SERWIS” sp. z o.o.				
1. Gwarancje				
1.1. Gwarancja należytego wykonania kontraktu	12 133	PLN	4 350	PLN
1.2. Gwarancja usunięcia wad i usterek	781	EUR	781	EUR
1.3. Gwarancja usunięcia wad i usterek	3 246	PLN	2 229	PLN
1.4. Gwarancja zapłaty	4	PLN	12	PLN
1.5. Gwarancja zwrotu zaliczki	134	PLN	1 310	PLN
2. Poręczenia				
2.1. Poręczenie za Energoinvest Serwis w Banku Millenium	4 800	PLN	1 125	PLN
2.2. Poręczenie za Energoinvest Serwis w Banku BGŻ	1 500	PLN	1 500	PLN
3. Weksle				
3.1. Weksel in blanco na rzecz PAK KWB KONIN SA	148	PLN	-	
Przedsiębiorstwo Serwisu Automatyki i Urządzeń EL PAK sp. z o.o.				
1. Gwarancje				
1.1. 1. Gwarancje ubezpieczeniowe należytego wykonania umowy	5 388	PLN	5 040	PLN
1.2. 2. Gwarancja ubezpieczeniowa zapłaty wadium	560	PLN	2 500	PLN
1.3. 3. Ubezpieczeniowa gwarancja zapłaty należności z tytułu wykorzystania kart flotowych PKN ORLEN S.A.	33	PLN	24	PLN
2. Inne				
2.1. Przewłaszczenie środków trwałych zabezpieczających gw. ubezpieczeniową	702	PLN	702	PLN
Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.				
1. Poręczenia				
1.1. Poręczenie ZE PAK za PAK KWB Konin z tytułu kredytu inwestycyjnego w banku BZ WBK na kwotę 46 463 tysiące PLN	23 839	PLN	32 572	PLN
1.2. Poręczenie ZE PAK za PAK KWB Konin z tytułu kredytu w rachunku bieżącym w banku BZ WBK na kwotę 65 000 tysięcy PLN	65 000	PLN	65 000	PLN
1.3. Poręczenie ZE PAK za PAK KWB Konin z tytułu kredytu obrotowego w banku Millennium na kwotę 76 500 tysięcy PLN	76 500	PLN	76 500	PLN
1.4. Poręczenie ZE PAK za PAK KWB Adamów z tytułu kredytu w rachunku bieżącym w banku BZ WBK na kwotę 10 000 tysięcy PLN	10 000	PLN	10 000	PLN
2. Cesja				
2.1. Cesja z umowy ubezpieczenia majątkowego Elektrowni Pątnów oraz cesja ubezpieczenia inwestycji pt. "Modernizacja bloków 1-4 w El. Pątnów" w związku z kredytem 1,2 mld zł z dnia 13.03.2014 r. na rzecz banku mBANK	1 200 000	PLN	1 200 000	PLN
2.2. Cesja z umów sprzedaży energii elektrycznej z ENERGA Obrót, PAK-Volt,	1 200 000	PLN	1 200 000	PLN

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

RWE Polska, Tauron oraz PSE Operator w związku z z kredytem 1,2 mld zł z dnia 13.03.2014 r. na rzecz banku mBANK				
3. Inne				
3.1. Pełnomocnictwo do rachunków bankowych ZE PAK SA w bankach mBANK, PEKAO SA, BGK, PKO BP i Millennium w związku z kredytem 1,2 mld zł z dnia 13.03.2014 r.	1 200 000	PLN	1 200 000	PLN
3.2. Pełnomocnictwo do rachunku bankowego ZE PAK SA w banku PEKAO SA w związku z kredytem w rachunku bieżącym w wysokości 80,0 mln zł z dnia 20.12.2005 r.	80 000	PLN	80 000	PLN
3.3. Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w związku z kredytem 1,2 mld z dnia 13.03.2014 r.	2 040 000	PLN	2 040 000	PLN

37. Otrzymane gwarancje i poręczenia

<i>Rodzaj zobowiązań, gwarancji i poręczeń</i>	<i>31 grudnia 2015 roku Otrzymane w PLN</i>	<i>31 grudnia 2015 roku Otrzymane w EUR</i>	<i>31 grudnia 2014 roku Otrzymane w PLN</i>	<i>31 grudnia 2014 roku Otrzymane w EUR</i>
„Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o.				
1. Gwarancje				
1.1. Gwarancja płatności	10 891	-	7 356	-
1.2. Gwarancja dobrego wykonania umowy	3 425	-	2 659	-
Energoinwest Serwis sp. z o.o.				
1. Gwarancje				
1.1. Gwarancje z tytułu należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek	620	-	853	-
2. Poręczenia				
2.1. Poręczenie umowy kredytowej w Banku Millennium od Pak Serwis sp.z o.o.	4 800	-	1 125	-
2.2. Poręczenie umowy limitu wieloproduktowego w Banku BGŻ BNP Paribas od Pak Serwis sp. z o.o.	1 500	-	1 500	-
PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A.				
1. Poręczenia				
1.3. Poręczenie ZE PAK S.A.	76 500	-	76 500	-
1.4. Poręczenie ZE PAK S.A.	65 000	-	65 000	-
1.5. Poręczenie ZE PAK S.A.	26 223	-	34 885	-
Przedsiębiorstwo Remontowe „PAK SERWIS” sp. z o.o.				
1. Weksle				
1.1. Weksel otrzymany od Fabryki Wentylatorów FAWENT	169	-	31	-
2. Gwarancje				
2.1. Gwarancja usunięcia wad i usterek (w tym gwarancja rozpoczynająca się po 31.12.2015)	2 519	40	1 303	40
2.2. Gwarancja dobrego wykonania umowy	1 212	-	906	-
Przedsiębiorstwo Serwisu Automatyki i Urządzeń EL PAK sp. z o.o.				
1. Gwarancje				
1.1. Gwarancje dobrego wykonania umowy oraz usunięcia wad i usterek	409	-	167	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

(wpłata gotówkowa)				
1.2. Gwarancje dobrego wykonania umowy oraz usunięcia wad i usterek	2 656	-	3 292	-
Zespół Elektrowni Państw-Adamów-Konin S.A.				
1. Weksle				
1.1. Weksle	27 500	363	27 500	908
2. Gwarancje				
2.1. Gwarancje dobrego wykonania umowy	49 774	351	57 418	351
2.2. Gwarancje zwrotu zaliczki	5 692	-	38 665	-
3. Poręczenia				
3.1. Poręczenia	211 143	17 550	211 143	17 550

*poręczenia w kwocie 211 143 tysiące złotych dotyczą umowy nr 1/2009 z dnia 30 lipca 2009 roku z Foster Wheeler Energia Polska sp. z o.o.

38. Informacje o podmiotach powiązanych

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za bieżący i poprzednie lata obrotowe:

Podmiot powiązany		<i>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych</i>	<i>Zakupy od podmiotów powiązanych</i>	<i>Należności od podmiotów powiązanych</i>	<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</i>
Elektrim S.A.	2015	-	120	-	-
	2014	1	154	-	3
Megadex Serwis Sp. z o.o.	2015	13	118 668	509	7 859
	2014	13	91 487	-	5 816
Polkomtel sp. z o.o.	2015	48 939	3 841	7 891	1 532
	2014	43 258	13 630	14 708	10 269
Laris Investments sp. z o.o.	2015	405	970	211	-
	2014	181	966	207	-
Razem	2015	49 357	123 599	8 611	9 391
	2014	43 453	106 237	14 915	16 088

38.1. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu

Zarówno w roku obrotowym kończącym się dnia 31 grudnia 2015 roku jak i w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2014 roku Jednostka dominująca nie udzieliła osobom wchodzącym w skład organów zarządzających i nadzorujących żadnych pożyczek i świadczeń o podobnym charakterze.

38.2. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

Zarówno w roku obrotowym kończącym się dnia 31 grudnia 2015 roku jak i w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2014 roku nie miały miejsca transakcje z udziałem osób wchodzących w skład organów zarządzających i nadzorujących.

38.3. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy

38.3.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Grupy

	Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku
Zarząd jednostki dominującej		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	2 737	2 805
Nagrody jubileuszowe	-	-
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	1 394	-
Rada Nadzorcza jednostki dominującej		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 040	1 020
Nagrody jubileuszowe	-	-
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-
Zarządy jednostek zależnych		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	6 179	6 351
Nagrody jubileuszowe	406	127
Świadczenia po okresie zatrudnienia	18	92
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	18	320
Świadczenia pracownicze w formie akcji	-	-
Rada Nadzorcza jednostek zależnych		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	7	-
Nagrody jubileuszowe	-	-
Świadczenia po okresie zatrudnienia	1	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-
Razem	11 800	10 715

38.3.2. Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej

	Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	16 533	17 453
Nagrody jubileuszowe	1 404	266
Świadczenia po okresie zatrudnienia	27	69
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	63	275
Świadczenia pracownicze w formie akcji	-	-
Łączna kwota wynagrodzenia wypłaconego głównej kadry kierowniczej (za wyjątkiem członków Zarządu i Rady Nadzorczej)	18 027	18 063

39. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku, oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku w podziale na rodzaje usług:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku
Obowiązkowe badanie sprawozdania finansowego	215	195
Inne usługi poświadczające	-	-
Usługi doradztwa podatkowego	-	-
Pozostałe usługi	102	245
Razem	317	440

40. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, pożyczki otrzymane od jednostek powiązanych i innych instytucji, środki pieniężne oraz lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Grupa zawiera również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe). Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem stopy procentowej powstającym w toku działalności Grupy oraz wynikających z używanych przez nią źródeł finansowania.

Zasadą stosowaną przez Grupę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Grupa monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

40.1. Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych.

Grupa korzysta z zobowiązań finansowych, głównie kredytów i pożyczek o oprocentowaniu zmiennym.

W celu zminimalizowania ryzyka stopy procentowej, Grupa zawiera kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe), w ramach których zgadza się na wymianę, w określonych odstępach czasu, różnicy między kwotą odsetek naliczonych według stałego i zmiennego oprocentowania od uzgodnionej kwoty głównej. Transakcje te mają na celu zabezpieczenie zaciągniętych zobowiązań finansowych.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w trakcie najbliższego roku. Dla celów analizy wrażliwości na ryzyko zmian stóp procentowych wykorzystano średnie poziomy referencyjnych stóp procentowych w danym roku. Skala potencjalnych zmian stóp procentowych została oszacowana na podstawie zmienności implikowanych ATMF opcji na stopę procentową kwotowanych na rynku międzybankowym dla walut, dla których Grupa posiada ekspozycję na ryzyko stóp procentowych z daty bilansowej.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

<i>Klasy instrumentów finansowych</i>	31 grudnia 2015 roku		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2015 roku							
	<i>wartość bilansowa</i>	<i>wartość narażona na ryzyko</i>	WIBOR				EURIBOR			
			WIBOR + 66		WIBOR - 66		EURIBOR + 30,95		EURIBOR - 30,95	
		<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	
Pozostałe aktywa finansowe	90 731	85 135	75	-	(75)	-	228	-	(228)	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	268 123	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	383 354	383 354	2 321	-	(2 321)	-	98	-	(98)	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(1 311 062)	(1 311 062)	(5 371)	-	5 371	-	(1 539)	-	1 539	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(318 256)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	(16 292)	(16 292)	-	-	-	-	-	1 670	-	(1 670)
Razem	(903 402)	(858 865)	(2 975)	-	2 975	-	(1 213)	1 670	1 213	(1 670)

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

<i>Klasy instrumentów finansowych</i>	31 grudnia 2014 roku		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2014 roku							
	<i>wartość bilansowa</i>	<i>wartość narażona na ryzyko</i>	WIBOR				EURIBOR			
			WIBOR + 71		WIBOR - 71		EURIBOR + 102		EURIBOR - 102	
		<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	
Pozostałe aktywa finansowe	107 339	102 860	205	-	(205)	-	755	-	(755)	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	253 977	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	356 120	356 120	2 010	-	(2 010)	-	744	-	(744)	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(1 215 774)	(1 215 774)	(4 254)	-	4 254	-	(6 290)	-	6 290	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(458 944)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	(23 743)	(23 743)	-	-	-	-	-	8 627	-	(8 627)
Razem	(981 025)	(780 537)	(2 039)	-	2 039	-	(4 791)	8 627	4 791	(8 627)

40.2. Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie dotyczy zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek. Grupa nie korzysta z instrumentów pochodnych zabezpieczających przed zmianą kursu walutowego.

Potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla opcji walutowych kwotowanych na rynku międzybankowym dla danej pary walut z daty bilansowej.

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN. Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany kursów walutowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka dla tych klas instrumentów finansowych, które są narażone na ryzyko zmiany kursów walutowych.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

<i>Klasy instrumentów finansowych</i>	31 grudnia 2015 roku		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2015 roku					
			EUR/PLN					
			kurs EUR/PLN + 7,15%		kurs EUR/PLN - 7,15%			
			4,5662		3,9568			
	<i>wartość bilansowa</i>	<i>wartość narażona na ryzyko</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne dochody</i>	<i>całkowite</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne dochody</i>	<i>całkowite</i>
Pozostałe aktywa finansowe	90 731	73 776	5 275	-	-	(5 275)	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	268 123	176	13	-	-	(13)	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	383 354	31 747	2 270	-	-	(2 270)	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(1 311 062)	(497 175)	(35 548)	-	-	35 548	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(318 256)	(381)	(27)	-	-	27	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	(16 292)	-	-	-	-	-	-	-
Razem	(903 402)	(391 857)	(28 017)	-	-	28 017	-	-

<i>Klasy instrumentów finansowych</i>	31 grudnia 2014 roku		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2014 roku					
			EUR/PLN					
			kurs EUR/PLN + 7,7%		kurs EUR/PLN - 7,7%			
			4,5905		3,9341			
	<i>wartość bilansowa</i>	<i>wartość narażona na ryzyko</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>całkowite</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>całkowite</i>
Pozostałe aktywa finansowe	107 339	74 035	5 701	-	-	(5 701)	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	253 977	1 105	85	-	-	(85)	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	356 120	72 952	5 617	-	-	(5 617)	-	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(1 215 774)	(616 696)	(47 486)	-	-	47 486	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(458 944)	(2 043)	(157)	-	-	157	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	(23 743)	-	-	-	-	-	-	-
Razem	(981 025)	(470 647)	(36 240)	-	-	36 240	-	-

40.3. Ryzyko cen surowców

Spółka narażona jest na działanie i niekorzystny wpływ czynników ryzyka związanego ze zmiennością przepływów pieniężnych oraz wyniku finansowego z tytułu zmian cen surowców. Ekspozycję na ryzyko cen surowców odzwierciedla wolumen zakupów podstawowych surowców, do których głównie zalicza się węgiel brunatny i biomasę pochodzenia drzewnego i rolnego.

Wolumen oraz koszty zużycia głównych surowców przedstawia poniższa tabela:

	2015		2014	
	Wolumen (tony)	Koszt zużycia (w tysiącach złotych)	Wolumen (tony)	Koszt zużycia (w tysiącach złotych)
Paliwo:				
Węgiel brunatny	12 510 143	760 747	13 761 742	834 310
Biomasa leśna	349 015	75 073	294 309	62 546
Biomasa rolna	136 336	48 665	73 334	22 934
Olej opałowy	12 886	19 885	11 837	24 856
Sorbent	177 289	14 889	234 480	19 172

40.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest potencjalnym zdarzeniem kredytowym, które może zmaterializować się w postaci następujących czynników: niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności, istotnego opóźnienia w spłacie należności lub innego nieprzewidzianego odstępstwa od warunków kontraktowych.

Grupa zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

Głównymi odbiorcami energii elektrycznej są duże grupy energetyczne takie jak ENERGA S.A., Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A. Transakcje dokonywane na giełdzie rozliczane są w trybie dziennym przez spółkę Towarowa Giełda Energii S.A., co minimalizuje ryzyko kredytowe.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

40.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności / zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, obligacje, akcje uprzywilejowane, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2014 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niedyskontowanych płatności.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	64 021	326 041	794 375	235 284	1 419 721
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	217 145	20 360	80 726	25	318 256
Pochodne instrumenty finansowe	1 948	5 080	8 867	-	15 895
	283 114	351 481	883 968	235 309	1 753 872
<i>31 grudnia 2014 roku</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	180 585	171 088	789 537	184 951	1 326 161
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	288 338	66 864	103 671	71	458 944
Pochodne instrumenty finansowe	2 416	6 479	15 899	-	24 794
	471 339	244 431	909 107	185 022	1 809 899

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Wykazane w powyższych tabelach instrumenty pochodne zostały zaprezentowane w wartościach brutto niezdyktowanych płatności. Jednak, kontrakty te mogą być rozliczone w wartościach brutto lub w kwotach netto. Poniższe tabele prezentują uzgodnienie tych wartości do wartości bilansowych instrumentów pochodnych:

<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Wpływy	-	(32)	(283)	(57)	-	(372)
Wyływy	-	1 948	5 080	8 867	-	15 895
Kwoty netto	-	(1 980)	(5 363)	(8 924)	-	(16 267)
Zdyktowane przy użyciu odpowiednich stóp międzybankowych	-	(1 981)	(5 368)	(8 943)	-	(16 292)
<i>31 grudnia 2014 roku</i>	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Wpływy	-	64	145	807	-	1 016
Wyływy	-	2 416	6 479	15 899	-	24 794
Kwoty netto	-	(2 352)	(6 334)	(15 092)	-	(23 778)
Zdyktowane przy użyciu odpowiednich stóp międzybankowych	-	(2 352)	(6 332)	(15 059)	-	(23 743)

41. Instrumenty finansowe

41.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Grupy, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

Aktywa finansowe	Kategoria zgodnie z MSR 39	31 grudnia 2015 roku		31 grudnia 2014 roku		Poziom hierarchii wartości godziwej dla potrzeb ujawnień
		31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku	
Pozostałe aktywa finansowe	PiN	90 731	107 339	90 731	107 339	2
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	268 123	253 977	268 123	253 977	2
Pochodne instrumenty finansowe	WwWGpWF	-	-	-	-	2
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	UdtW	383 354	356 120	383 354	356 120	1
Zobowiązania finansowe						
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:		1 311 062	1 215 774	1 311 062	1 215 774	3
długoterminowe	PZFwgZK	924 519	867 221	924 519	867 221	
krótkoterminowe	PZFwgZK	386 543	348 553	386 543	348 553	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFwgZK	318 256	458 944	318 256	458 944	2
Pochodne instrumenty finansowe	WwWGpWF	16 292	23 743	16 292	23 743	2

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Użyte skróty:

UdtW	– Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
WwWGpWF	– Aktywa/ zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
PiN	– Pożyczki i należności,
DDS	– Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
PZFWgZK	– Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku, Grupa posiadała następujące instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej:

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Poziom 1</i>	<i>Poziom 2</i>	<i>Poziom 3</i>
Instrumenty pochodne zabezpieczające aktywa	-	-	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające zobowiązania	-	-	16 292	-

	<i>31 grudnia 2014 roku</i>	<i>Poziom 1</i>	<i>Poziom 2</i>	<i>Poziom 3</i>
Instrumenty pochodne zabezpieczające aktywa	-	-	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające zobowiązania	-	-	23 743	-

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku oraz w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2014 roku, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

41.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015

	<i>Przychody /(koszty) z tytułu odsetek (w tym efekt wyceny zamortyzowanym kosztem)</i>	<i>Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie/(utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Zyski /(straty) z tytułu instrumentów pochodnych</i>	<i>Inne</i>	<i>Razem</i>
<i>Aktywa finansowe</i>						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	4 066	(2 048)	-	-	-	2 018
Inne krótkoterminowe aktywa finansowe	(771)	619	2	-	(312)	(462)
Należności z tytułu dostaw i usług	4	20	(78)	-	-	(54)
Należności inne	245	-	-	-	-	245
Instrumenty pochodne	-	-	-	-	-	-
<i>Zobowiązania finansowe</i>						
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek (długo i krótkoterminowe)	(13 332)	(1 956)	-	-	(712)	(16 000)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(318)	(880)	-	-	2	(1 196)
Inne zobowiązania finansowe (bez instrumentów)	(1 000)	-	-	-	-	(1 000)
Instrumenty pochodne	-	-	-	(8 426)	-	(8 426)
Inne zobowiązania	(2 189)	-	(6 203)	-	(1 108)	(9 500)
Razem	(13 295)	(4 245)	(6 279)	(8 426)	(2 130)	(34 375)

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2014

	<i>Przychody /(koszty) z tytułu odsetek (w tym efekt wyceny zamortyzowanym kosztem)</i>	<i>Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie/(utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Zyski /(straty) z tytułu instrumentów pochodnych</i>	<i>Inne</i>	<i>Razem</i>
<i>Aktywa finansowe</i>						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	6 701	1 738	-	-	(7)	8 432
Inne krótkoterminowe aktywa finansowe	(620)	1 997	-	-	5	1 382
Należności z tytułu dostaw i usług	201	(11)	(52)	-	-	138
Należności inne	904	61	(399)	-	-	566
Instrumenty pochodne	-	-	-	-	-	-
<i>Zobowiązania finansowe</i>						
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek (długo i krótkoterminowe)	(24 192)	(17 467)	-	-	(560)	(42 219)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(1 561)	(253)	-	-	(2)	(1 816)
Inne zobowiązania finansowe (bez instrumentów)	(1 864)	-	-	-	-	(1 864)
Instrumenty pochodne	-	-	-	(9 432)	-	(9 432)
Inne zobowiązania	(1 697)	18	(12 222)	-	(3 215)	(17 116)
Razem	(22 128)	(13 917)	(12 673)	(9 432)	(3 779)	(61 929)

41.3. Ryzyko stopy procentowej

Poniższa tabela prezentuje lukę stopy procentowej, stanowiącą ekspozycję Grupy na ryzyko stopy procentowej, oraz koncentrację tego ryzyka w podziale na waluty oraz rodzaj oprocentowania z uwzględnieniem efektu transakcji zabezpieczających Interest Rate Swap zamieniających strumień płatności odsetkowych na bazie zmiennej stopy EURIBOR na stałą stopę w EUR.

	Rodzaj oprocentowania	Wartość bilansowa na dzień	Wartość bilansowa na dzień
		31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2014 roku
Aktywa finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej -PLN	Stała	-	-
	Zmienna	362 966	311 992
Aktywa finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej -Inne waluty	Stała	-	-
	Zmienna	105 523	146 987
Zobowiązania finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej- PLN	Stała	-	-
	Zmienna	813 887	599 077
Zobowiązania finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej- Inne waluty	Stała	248 947	308 714
	Zmienna	248 228	307 982
Ekspozycja netto -PLN	Stała	-	-
	Zmienna	(450 921)	(287 085)
Ekspozycja netto-Inne waluty	Stała	(248 947)	(308 714)
	Zmienna	(142 705)	(160 995)

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności / wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

41.3.1. Zabezpieczenia

Grupa zabezpiecza ryzyko stopy procentowej związane z zaciągniętym kredytem konsorcjalnym denominowanym w EUR o zmiennym oprocentowaniu na bazie stopy referencyjnej EURIBOR 3M przy wykorzystaniu transakcji pochodnych. Instrumentem zabezpieczającym ekspozycję na ryzyko stopy procentowej jest transakcja typu Interest Rate Swap, w ramach której Grupa dokonuje zamiany strumienia płatności odsetkowych opartych o zmienną stopę procentową EURIBOR 3M na płatności o stałej stopie procentowej w wysokości 3,1050%. Grupa wyznacza desygnowane instrumenty pochodne jako instrumenty zabezpieczające w modelu zabezpieczenia przepływów pieniężnych i ujmuje je zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

W tabelach poniżej przedstawione zostały podstawowe parametry transakcji pochodnych wyznaczonych na instrumenty zabezpieczające, w tym okresy, w których wystąpią przepływy pieniężne z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych oraz w których wpłyną one na wynik finansowy, a także ich wartość godziwa w polskich złotych na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Typ instrumentu	Wartość nominalna w walucie transakcji [EUR]*	Wartość godziwa w PLN	Oczekiwany okres realizacji pozycji zabezpieczenia
	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2015 roku
Transakcja typu IRS	58 418	(16 292)	w okresach kwartalnych, w styczniu, kwietniu, lipcu oraz październiku każdego roku do daty zapadalności transakcji IRS, tzn. lipca 2019 roku

*nominał amortyzowany zgodnie z harmonogramem spłaty kredytu

Typ instrumentu	Wartość nominalna w walucie transakcji [EUR]*	Wartość godziwa w PLN	Oczekiwany okres realizacji pozycji zabezpieczenia
	31 grudnia 2014 roku	31 grudnia 2014 roku	31 grudnia 2014 roku
Transakcja typu IRS	72 429	(23 743)	w okresach kwartalnych, w styczniu, kwietniu, lipcu oraz październiku każdego roku do daty zapadalności transakcji IRS, tzn. lipca 2019 roku

*nominał amortyzowany zgodnie z harmonogramem spłaty kredytu

Zmiana wartości godziwej zabezpieczeń przepływów pieniężnych odnoszona na kapitał własny została przedstawiona poniżej:

	Rok zakończony 31 grudnia 2015 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku
Bilans otwarcia	(21 902)	(23 248)
Efektywna część zysków/strat na instrumencie zabezpieczającym	(1 217)	(8 059)
Kwoty odnoszone w rachunek zysków i strat, z tego:	(8 377)	(9 405)
-korekta kosztów odsetkowych	(8 377)	(9 405)
-korekta z tytułu nieefektywności zabezpieczenia	-	-
Bilans zamknięcia	(14 742)	(21 902)
Aktywo z tytułu podatku odroczonego - rozpoznany w kapitale z aktualizacji wyceny	2 801	4 161
Bilans zamknięcia z uwzględnieniem podatku odroczonego	(11 941)	(17 741)

Grupa zabezpiecza także ryzyko zmian cen uprawnień do emisji CO2 wykorzystując transakcje terminowe na zakup uprawnień na własne potrzeby. W poniżej tabeli przedstawiono podsumowanie aktywnych na dzień bilansowy transakcji terminowych.

Rodzaj zawartych transakcji	Ilość zakupionych uprawnień	Łączny nominalny transakcji	Waluta transakcji	Termin zapadalności
Transakcje forward	2 700 000	22 409	EUR	Do 1 roku

42. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku oraz w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2014 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Zasady Grupy stanowią, by wskaźnik ten mieścił się w przedziale 20 - 60%. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje kapitał własny pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

	<i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>31 grudnia 2014 roku</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	1 311 062	1 215 774
Pochodne instrumenty finansowe (zobowiązania)	16 292	23 743
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	318 256	458 944
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	383 354	356 120
Zadłużenie netto	1 262 256	1 342 341
Kapitał własny	1 884 823	3 819 717
Kapitały z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	(11 941)	(17 741)
Kapitał razem	1 896 764	3 837 458
Kapitał i zadłużenie netto	3 159 020	5 179 799
Wskaźnik dźwigni	39,96%	25,91%

43. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w latach zakończonych dnia 31 grudnia 2015 roku oraz dnia 31 grudnia 2014 roku kształtowało się następująco:

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2015 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2014 roku</i>
Zarząd jednostki dominującej	4	3
Zarządy jednostek z Grupy	25	23
Administracja	338	431
Dział sprzedaży	61	36
Pion produkcji	5 872	6 128
Pozostali	730	564
Razem	7 030	7 185

44. Istotne zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Rozmowy między Zarządem a stroną społeczną

W czwartym kwartale 2015 roku Zarząd Spółki uwzględniając wpływ pogarszających się czynników zewnętrznych na kondycję finansową Spółki podjął decyzję o czasowym zawieszeniu finansowania pracowniczego programu emerytalnego oraz zmniejszeniu premii regulaminowej przysługującej zatrudnionym pracownikom. Decyzje Zarządu nie wymagały ingerencji w treść zapisów umów łączących pracodawcę z pracownikami. Jednocześnie, Zarząd Spółki zaproponował stronie społecznej czasowe zawieszenie przepisów Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy w całości lub w części. Propozycje Zarządu nie znalazły akceptacji strony społecznej.

Z kolei już po zamknięciu okresu sprawozdawczego w dniu 8 lutego 2016 roku związki zawodowe działające w ZE PAK S.A. zgłosiły, w trybie ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, żądania dotyczące m.in. nowych składników systemu wynagrodzeń, wypłaty odpraw oraz bezpieczeństwa pracy.

Zarząd Spółki odmówił realizacji żądań związków zawodowych. Zarząd uznał za niedopuszczalne zgłaszanie przez związki zawodowe żądań wprowadzenia do systemu płacowego nowych składników, w związku z art. 4 ust. 2 ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych. Konsekwencją nieuwzględnienia żądań jest zaistnienie od dnia 8 lutego 2016 roku sporu zbiorowego pomiędzy ZE PAK S.A. jako pracodawcą a związkami zawodowymi jako reprezentacją pracowników. Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Strony nie podjęły dalszych czynności w celu prowadzenia sporu zbiorowego a w dniu 25 lutego 2016 roku opublikowały wspólny komunikat, o podjęciu wzajemnych rozmów bez stawiania warunków wstępnych i zadeklarowały podczas ich trwania powstrzymanie się od podejmowania działań mogących zakłócić proces dialogu. Strony ustaliły, że rozmowy będą prowadzić do końca kwietnia bieżącego roku z możliwością modyfikacji tego terminu.

Porozumienie w sprawie wsparcia finansowego dla PAK KWB Konin S.A.

W toku prac związanych z przygotowaniem opisu dalszej strategii Spółki i Grupy Kapitałowej oraz projekcji finansowych dla banków udzielających kredytu dla końcowego etapu modernizacji bloków 1-4 w Elektrowni Pątnów Zarządy ZE PAK S.A. i PAK KWB Konin S.A. podjęły decyzję o zawarciu porozumienia służącego wypracowaniu niezbędnych decyzji dla udzielenia wsparcia finansowego dla inwestycji prowadzonej przez PAK KWBK S.A. polegającej na uruchomieniu nowej odkrywki węgla brunatnego, która ma zabezpieczyć nieprzerwane dostawy węgla na potrzeby elektrowni Grupy Kapitałowej ZE PAK. W dniu 16 marca 2016 roku zawarte zostało stosowne porozumienie, które stanowi pierwszy etap ustalania między stronami zasad wypracowania niezbędnych decyzji, w tym warunków udzielenia wsparcia finansowego dla budowy nowej odkrywki. Końcowe decyzje będą poprzedzone analizą ekonomiczno-finansową projektu otwarcia nowej odkrywki. Etapem finalnym będzie zawarcie właściwej (końcowej) umowy/umów wsparcia finansowego, po uprzednim uzyskaniu wymaganych zgód korporacyjnych.

**GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI
PAŃNÓW-ADAMÓW-KONIN S.A.**

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ
W 2015 ROKU**

SPIS TREŚCI:

1.	WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE	4
2.	CHARAKTERYSTYKA SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ.....	5
2.1.	Podstawowe informacje o Spółce i Grupie Kapitałowej	5
2.2.	Podstawowe zasady oraz zmiany w podstawowych zasadach zarządzania Spółką i Grupą Kapitałową ZE PAK	8
2.3.	Charakterystyka podstawowych produktów, towarów i usług oraz podstawowych rynków zbytu i źródeł zaopatrzenia	8
3.	OPIS DZIAŁALNOŚCI	10
3.1.	Istotne zdarzenia roku obrotowego oraz zdarzenia następujące po dniu bilansowym mające wpływ na działalność bieżącą i przyszłą.....	10
3.2.	Istotne umowy zawarte w roku obrotowym	12
3.3.	Realizacja programu inwestycyjnego	13
3.4.	Zarządzanie ryzykiem.....	15
3.5.	Opis wykorzystania wpływów z emisji	16
4.	PODSTAWOWE CZYNNIKI RYZYKA PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI.....	17
5.	OPIS SYTUACJI FINANSOWO-MAJĄTKOWEJ	26
5.1.	Zasady sporządzania sprawozdania finansowego.....	26
5.2.	Charakterystyka podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych	26
5.3.	Charakterystyka czynników mających wpływ na bieżące i przyszłe wyniki finansowe	34
5.4.	Zdarzenia o charakterze nietypowym mające wpływ na osiągnięte rezultaty finansowe	36
6.	ZARZĄDZANIE ZASOBAMI FINANSOWYMI.....	37
6.1.	Ocena zarządzania zasobami finansowymi	37
6.2.	Ocena realizacji zamierzeń inwestycyjnych	37
7.	ISTOTNE CZYNNIKI I PERSPEKTYWY ROZWOJU	37
8.	CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY AKCJONARIATU.	39
8.1.	Struktura akcjonariatu.....	39
8.2.	Nabycie akcji własnych	40
8.3.	Akcje i udziały podmiotów z Grupy Kapitałowej ZE PAK w posiadaniu osób nadzorujących i zarządzających.....	40
8.4.	System kontroli programu akcji pracowniczych.....	41
9.	OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO.....	41
9.1.	Zestaw stosowanych zasad ładu korporacyjnego	41
9.2.	Zestaw zasad, od których stosowania odstąpiono.....	41
9.3.	Opis głównych cech stosowanych systemów kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych.....	43
9.4.	Akcjonariusze posiadający znaczące pakiety akcji.....	45
9.5.	Posiadacze papierów wartościowych dających szczególne uprawnienia kontrolne	45
9.6.	Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu	45
9.7.	Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych	45
9.8.	Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających i nadzorujących.....	46
9.9.	Skład osobowy, jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących.....	47
9.10.	Sposób działania Walnego Zgromadzenia, jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposób ich wykonywania.....	49
9.11.	Opis zasad zmian Statutu Spółki	50
9.12.	Informacje na temat systemu wynagrodzeń oraz wysokości wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących.....	51
10.	SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ GRUPY	52
10.1.	Zaangażowanie w kwestie środowiskowe	52
10.2.	Zatrudnienie i kwestie pracownicze	59

10.3. Zaangażowanie w kwestie społeczne	60
11. POZOSTAŁE INFORMACJE.....	61
11.1. Istotne postępowania sądowe	61
11.2. Istotne osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju.....	62
11.3. Informacje na temat badania sprawozdania finansowego.....	63
11.4. Prognozy finansowe	63
12. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU	63
12.1. Oświadczenie w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdania finansowego.....	63
12.2. Oświadczenie w sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego	63

1. WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE

Wybrane skonsolidowane dane finansowe	tys. PLN	tys. PLN	tys. EUR	tys. EUR
	12 miesięcy 2015 okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	12 miesięcy 2014 okres od 01.01.2014 do 31.12.2014	12 miesięcy 2015 okres od 01.01.2015 do 31.12.2015	12 miesięcy 2014 okres od 01.01.2014 do 31.12.2014
Przychody ze sprzedaży	2 947 816	2 680 111	704 410	639 752
Zysk/Strata z działalności operacyjnej	(1 795 822)	147 430	(429 130)	35 192
Zysk/Strata brutto	(1 833 235)	97 985	(438 070)	23 389
Zysk/Strata netto za okres obrotowy	(1 879 808)	78 484	(449 199)	18 734
Zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(1 881 086)	81 977	(449 504)	19 568
Całkowite dochody	(1 873 706)	71 749	(447 741)	17 127
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	467 136	413 672	111 627	98 745
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(414 971)	(549 785)	(99 161)	(131 236)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(24 115)	60 064	(5 763)	14 337
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	28 050	(76 049)	6 703	(18 153)
Zysk netto na akcję (w PLN/EUR na akcję)	(37,01)	1,61	(8,84)	0,38
Średnioważona liczba akcji	50 823 547	50 823 547	50 823 547	50 823 547
	<i>stan na</i> 31.12.2015	<i>stan na</i> 31.12.2014	<i>stan na</i> 31.12.2015	<i>stan na</i> 31.12.2014
Aktywa razem	4 974 381	6 867 688	1 167 284	1 611 263
Aktywa trwałe	3 714 123	5 685 991	871 553	1 334 019
Aktywa obrotowe	1 260 258	1 181 697	295 731	277 244
Kapitał własny ogółem	1 884 823	3 819 717	442 291	896 163
Kapitał podstawowy	101 647	101 647	23 852	23 848
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	1 884 823	3 819 717	442 291	896 163
Zobowiązania razem	3 089 558	3 047 971	724 993	715 100
Zobowiązania długoterminowe	1 829 696	1 841 869	429 355	432 130
Zobowiązania krótkoterminowe	1 259 862	1 206 102	295 638	282 970
Wartość księgowa na akcję (w PLN/EUR na akcję)	37,09	75,16	8,70	17,63
Średnioważona liczba akcji	50 823 547	50 823 547	50 823 547	50 823 547

Wybrane skonsolidowane dane finansowe zostały przeliczone z zastosowaniem następujących kursów:

- dane dotyczące rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych zgodnie z kursem stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów NBP z każdego ostatniego roboczego dnia miesiąca okresu obrotowego od dnia 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r., co daje 4,1848 EUR/PLN oraz od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r., co daje 4,1893 EUR/PLN.
- dane dotyczące poszczególnych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej zgodnie ze średnim kursem EUR/PLN określonym przez NBP na dzień 31 grudnia 2015 r., tj. 4,2615 EUR/PLN oraz na dzień 31 grudnia 2014 r., tj. 4,2623 EUR/PLN.

2. CHARAKTERYSTYKA SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ

2.1. Podstawowe informacje o Spółce i Grupie Kapitałowej

Podstawowe informacje o Spółce

Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. (w dalszej części sprawozdania również jako ZE PAK, ZE PAK S.A. lub Spółka) działa w formie spółki akcyjnej, na podstawie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych i innych przepisów powszechnie obowiązującego prawa polskiego. Spółka powstała na skutek przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin z siedzibą w Koninie w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod firmą Zespół Elektrowni „Pątnów-Adamów-Konin” Spółka Akcyjna. Akt przekształcenia został podpisany dnia 29 grudnia 1994 roku przed notariuszem Elżbietą Brudnicką z Kancelarii Notarialnej w Warszawie. W dniu 31 grudnia 1994 roku Spółka została wpisana przez Sąd Rejonowy w Koninie do rejestru handlowego w dziale „B” pod numerem RHB 847. Na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Poznaniu, XXII Wydział Gospodarczy KRS z dnia 21 czerwca 2001 roku, Spółka została wpisana do Rejestru Przedsiębiorców. Obecnie Spółka jest wpisana do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań Nowe Miasto i Wilda IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000021374. Spółka została utworzona na czas nieograniczony.

Nazwa:	Zespół Elektrowni „Pątnów-Adamów-Konin” Spółka Akcyjna
Forma prawna:	spółka akcyjna
Skrócona nazwa:	ZE PAK S.A.
Siedziba i adres:	ul. Kazimierska 45, 62-510 Konin, Polska
Numer telefonu:	+48 63 247 30 00
Numer telefaksu:	+48 63 247 30 30
Strona internetowa:	www.zepak.com.pl
Adres poczty elektronicznej:	zepak@zepak.com.pl
KRS:	0000021374
REGON:	310186795
NIP:	665-000-16-45

Zgodnie ze Statutem Spółki podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest wytwarzanie i sprzedaż energii elektrycznej oraz produkcja i sprzedaż ciepła. Spółka wytwarza energię ze źródeł konwencjonalnych oraz poprzez spalanie biomasy. Spółka może prowadzić działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej granicami.

Akcje Spółki notowane są na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Akcje Spółki są zdematerializowane i oznaczone przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. kodem papierów wartościowych ISIN PLZEPAK00012.

W 2015 roku kapitał zakładowy ZE PAK S.A. nie uległ zmianie. Na dzień 31 grudnia 2015 roku kapitał zakładowy wynosił 101 647 094,00 PLN i dzielił się na 50 823 547 akcji na okaziciela serii A o wartości nominalnej 2,00 PLN każda, które uprawniają do wykonywania 50 823 547 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, co stanowi 100% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

Spółka nie posiada oddziałów (zakładów).

Podstawowe informacje o Grupie Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w skład Grupy Kapitałowej ZE PAK (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako *Grupa*, *Grupa Kapitałowa* lub *Grupa ZE PAK*) wchodzi jednostka dominująca Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. oraz trzynaście spółek zależnych, tj. Elektrownia Pątnów II Sp. z o.o. (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako *EPII*), PAK Volt S.A., PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów S.A. (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako *PAK KWBA S.A.*), PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A. (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako *PAK KWBK S.A.*), Przedsiębiorstwo Remontowe PAK Serwis Sp. z o.o. (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako *PAK Serwis Sp. z o.o.*), Przedsiębiorstwo Serwisu Automatyki i Urządzeń Elektrycznych EL PAK Sp. z o.o. (również wskazywana w dalszej części sprawozdania jako *EL PAK Sp. z o.o.*), EL PAK Serwis Sp. z o.o., Aquakon Sp. z o.o., Eko-Surowce Sp. z o.o., Energoinwest Sp. z o.o., PAK Górnictwo Sp. z o.o., PAK Holdco Sp. z o.o., PAK Infrastruktura Sp. z o.o. Konsolidacji podlegają wszystkie wyżej wymienione spółki.

Spółki mające największe znaczenia dla Grupy ze względu na swoją skalę działalności to ZE PAK S.A. zajmująca się wytwarzaniem energii i ciepła, Elektrownia Państw II Sp. z o.o. zajmująca się wytwarzaniem energii oraz PAK KWBA S.A. i PAK KWBK S.A., zajmujące się wydobywaniem węgla brunatnego. Oprócz wymienionych głównych obszarów działalności w skład Grupy wchodzi również inne spółki, które zajmują się m.in.: realizacją robót budowlanych i montażowych, pracami konserwacyjnymi, działalnością usługową, produkcyjną i handlową skierowaną na zaspokojenie potrzeb i kompleksową obsługę przemysłu.

Aktywa wytwórcze Grupy obejmują cztery elektrownie opalane węglem brunatnym zlokalizowane w centralnej Polsce, w województwie wielkopolskim. Są to: Elektrownia Państw II, która jest wyposażona w blok energetyczny na parametry nadkrytyczne, Elektrownia Państw I, Elektrownia Adamów oraz Elektrownia Konin, wyposażona m.in. w blok o mocy 55 MW z kotłem dedykowanym opalanym biomasą. Łączna zainstalowana moc elektryczna brutto aktywów wytwórczych Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiła 2506 MWe.

Aktywa wydobywcze Grupy skoncentrowane są w trzech spółkach: (1) PAK KWBK która eksploatuje aktualnie odkrywki Józwin, Tomisławice oraz Drzewce, (2) PAK KWBA eksploatującą odkrywki Adamów i Koźmin, oraz (3) PAK Górnictwo S.A. realizującą prace związane z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złoża węgla brunatnego w rejonie Poniec-Krobia i Oczkowice w południowej Wielkopolsce.

Zdecydowana większość generowanych przez Grupę przychodów ze sprzedaży pochodzi ze sprzedaży energii elektrycznej (wytworzonej wewnątrz Grupy oraz zakupionej w celu jej odsprzedania) i praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii. Uzupełnienie stanowią przychody ze sprzedaży ciepła oraz z umów o usługi budowlane. Dodatkowo, uzależnione od poziomu cen energii na rynku i wolumenu produkcji źródło przychodów ze sprzedaży stanowią przychody z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych na sprzedaż energii elektrycznej, generowane przez Elektrownię Państw II Sp. z o.o. Grupa posiadając w swej strukturze kopalnie węgla brunatnego zapewnia elektrowniom dostęp do nieprzerwanych dostaw węgla brunatnego dla własnych instalacji produkcyjnych zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie kopalń. Pionowo zintegrowana Grupa pozwala optymalizować zapasy i dostawy węgla, koordynując wydobywanie węgla z zapotrzebowaniem na to paliwo. Zapotrzebowanie na biomasę pokrywane jest na podstawie umów zawieranych z dostawcą.

Strukturę Grupy ZE PAK na dzień 31 grudnia 2015 roku przedstawia Rysunek 1.

W 2015 roku doszło do następujących zmian w strukturze Grupy Kapitałowej ZE PAK:

- W dniu 29 stycznia 2015 roku przyjęciem przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników sprawozdania likwidacyjnego zakończył się proces likwidacji spółki PAK CUI Sp. z o.o. Spółka została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego. PAK CUI Sp. z o.o. zajmowała się świadczeniem usług w zakresie IT, pracownicy spółki zostali przeniesieni w trybie § 23¹ Kodeksu Pracy do struktur ZE PAK S.A.
- W dniu 29 stycznia 2015 roku przyjęciem przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników sprawozdania likwidacyjnego zakończył się proces likwidacji spółki PAK CBJ Sp. z o.o. Spółka została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego. PAK CBJ Sp. z o.o. zajmowała się świadczeniem usług w zakresie wykonywania badań, analiz i pomiarów fizyko-chemicznych, pracownicy spółki zostali przeniesieni w trybie § 23¹ Kodeksu Pracy do struktur ZE PAK S.A.
- W dniu 29 stycznia 2015 roku PAK KWBK S.A. zbyła wszystkie udziały w KWE Sp. z o.o. w likwidacji na rzecz podmiotu spoza Grupy Kapitałowej. KWE Sp. z o.o. utworzona została z udziałem PAK KWBA Konin S.A. w okresie poprzedzającym nabycie akcji kopalni przez ZE PAK S.A. Celem powołania KWE Sp. z o.o. była realizacja projektu joint venture polegającego na budowie farmy wiatrowej z wykorzystaniem m.in. terenów pogórnich przeznaczonych do rekultywacji.
- Zgodnie z postanowieniami umowy nabycia od Skarbu Państwa 85% akcji PAK KWBK S.A. i PAK KWBA S.A. z 2012 roku Spółka zobowiązała się do wykupu pozostałych 15% akcji obu kopalń, które zgodnie z ustawą o komercjalizacji i prywatyzacji przysługiwały uprawnionym pracownikom obu spółek. W dniu 18 marca 2015 roku Spółka uruchomiła program wykupu akcji pracowniczych. Do 31 grudnia 2015 roku Spółka poprzez wykup akcji zwiększyła udział w kapitale zakładowym PAK KWBA Adamów S.A. do 98,41% a w PAK KWBA Konin S.A. do 96,23%.
- W dniu 19 listopada 2015 roku z Krajowego Rejestru Sądowego została wykreślona spółka Ochrona Osób i Mienia ASEKURACJA Sp. z o.o. w likwidacji.

Spółka poza Grupą Kapitałową posiada udziały w Zakładach Pomiarowo-Badawczych Energetyki Energopomiar Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach, świadczącej usługi pomiarowe, badawcze i doradcze dotyczące procesów, układów i urządzeń energetycznych, ciepłno-mechanicznych, chemii energetycznej i ochrony środowiska. Wspomniana spółka zajmuje się również doradztwem w zarządzaniu procesami inwestycyjnymi i modernizacyjnymi, w tym związanymi z

budową nowych mocy wytwórczych, spełnianiem limitów emisyjnych, efektywnością energetyczną. ZE PAK S.A. w wyżej wymienionej spółce posiada 1 udział o wartości 151 201,01 PLN, co stanowi 2,81% kapitału ogółem.

Poprzez osobę głównego udziałowca Grupa jest powiązana z innymi podmiotami w których znaczący udział pośrednio lub bezpośrednio posiada Zygmunt Solorz-Żak.

Rysunek 1: : Schemat Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku

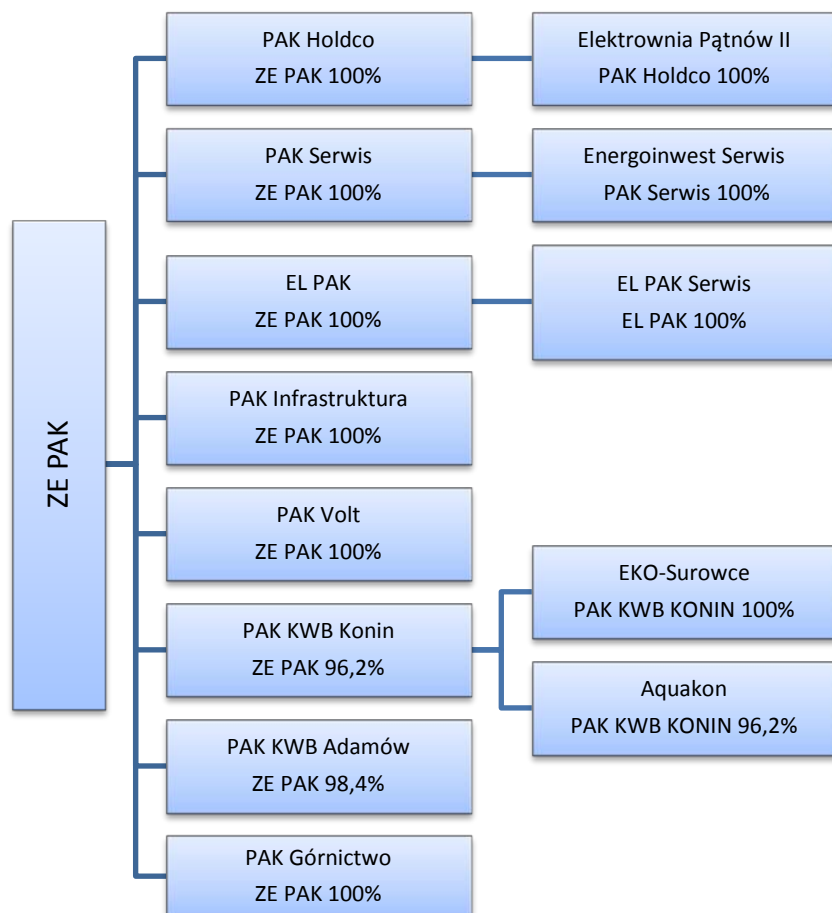

Tabela 1: Zestawienie spółek Grupy (bez ZE PAK S.A.)

Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale na dzień	
			31.12.2015	31.12.2014
Przedsiębiorstwo Remontowe „PAK SERWIS” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Usługi remontowo-budowlane	100,00%	100,00%
Przedsiębiorstwo Serwisu Automatyki i Urządzeń „EL PAK” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Usługi w zakresie serwisu automatyki przemysłowej i urządzeń elektrycznych	100,00%	100,00%
„Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wytwarzanie i sprzedaż energii elektrycznej z bloku 464 MW	100,00%*	100,00%*
„PAK – HOLDCO” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Działalność holdingowa	100,00%	100,00%
„PAK Infrastruktura” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wykonywanie robót ogólnobudowlanych w zakresie obiektów inżynierskich gdzie indziej niesklasyfikowanych	100,00%	100,00%
„PAK Centrum Usług Informatycznych” sp. z o.o. w likwidacji	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Usługi w zakresie obsługi informatycznej	-	100,00%
„PAK Centrum Badań	62-510 Konin	Badania i analizy chemiczne	-	100,00%

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW-ADAMÓW-KONIN S.A.
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2015 ROKU

Jakości” sp. z o.o. w likwidacji	ul. Przemysłowa 158			
„PAK GÓRNICtwo” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Poszukiwanie i rozpoznanie złóż węgla brunatnego	100,00%	100,00%
Energoinwest Serwis sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Spółdzielców 3	Usługi remontowo-budowlane	100,00%*	100,00%*
PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A.	62-540 Kleczew ul. 600-lecia 9	Wydobycie węgla brunatnego	96,23%	85,00%
PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów S.A.	62-700 Turek ul. Uniejowska 9	Wydobycie węgla brunatnego	98,41%	85,00%
Ochrona Osób i Mienia „ASEKURACJA” sp. z o.o. w likwidacji	62-540 Kleczew ul. 600-lecia 9	Ochrona osób i mienia	-	85,00%*
„Aquakon” sp. z o.o.	62-610 Sompolno Police	Usługi mechaniczne, remontowe, montażowe, rekultywacja gruntów, produkcja i handel wodami mineralnymi	92,57%*	81,80%*
Eko-Surowce sp. z o.o.	62-540 Kleczew ul. 600-lecia 9	Usługi wulkanizacyjne, sprzedaż węgla brunatnego	96,23%*	85,00%*
KWE sp. z o.o.	62-540 Kleczew ul. 600-lecia 9	Farmy wiatrowe, produkcja energii elektrycznej	-	42,50%*
PAK-Volt S.A.	00-834 Warszawa ul. Pańska 77/79	Obrót energią elektryczną	100,00%	100,00%
EL PAK Serwis sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych, naprawa i konserwacja maszyn.	100,00%*	100,00%*

* Udział pośredni przez spółki z Grupy ZE PAK.

2.2. Podstawowe zasady oraz zmiany w podstawowych zasadach zarządzania Spółką i Grupą Kapitałową ZE PAK

Mając na uwadze uporządkowanie kluczowych kwestii związanych z zarządzaniem Grupą Kapitałową, w której ZE PAK S.A. jest spółką dominującą, a jednocześnie właścicielem kapitału oczekującym satysfakcjonującego zwrotu z zaangażowanych środków finansowych, w strukturach organizacyjnych Spółki wyodrębniono Departament ds. Organizacyjno-Prawnych i Nadzoru Właścicielskiego. Podstawowym zadaniem Departamentu jest nadzór nad działalnością Grupy Kapitałowej ZE PAK oraz innych spółek, w których Spółka posiada akcje lub udziały. Komórka ta koordynuje spójność działań wszystkich podmiotów należących do Grupy oraz monitoruje zgodność tych działań z obowiązującymi przepisami prawa, jak również interesem całej Grupy Kapitałowej. Departament podlega bezpośredniemu zwierzchnictwu Prezesa Zarządu.

Bezpośredni nadzór nad działalnością spółek z udziałem ZE PAK S.A. sprawują również Rady Nadzorcze, które mają ustawowo wyznaczone miejsce w systemie nadzoru właścicielskiego nad spółkami. Zgodnie z polityką realizowaną w Grupie, funkcje Przewodniczących Rad Nadzorczych w spółkach zależnych sprawują Członkowie Zarządu ZE PAK S.A. Ponadto, w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania organu nadzoru właścicielskiego, Zarząd ZE PAK S.A. rekomenduje w uzgodnieniu z Radą Nadzorczą ZE PAK, pozostałych członków Rad Nadzorczych spółek Grupy.

W 2015 roku nie odnotowano istotnych zmian w zasadach zarządzania Spółką i Grupą Kapitałową ZE PAK.

2.3. Charakterystyka podstawowych produktów, towarów i usług oraz podstawowych rynków zbytu i źródeł zaopatrzenia

Grupa Kapitałowa ZE PAK swoją działalność koncentruje na kilku obszarach. Podstawowym jest niewątpliwie wytwarzanie energii elektrycznej, wydobywanie węgla brunatnego, hurtowy handel energią elektryczną, uzupełnienie stanowi sprzedaż świadectw pochodzenia energii elektrycznej, działania mające na celu zapewnienie odpowiedniej ilości uprawnień do emisji CO₂ oraz produkcja i sprzedaż ciepła. Dodatkowo w ramach Grupy funkcjonują spółki zajmujące się m.in.: realizacją robót budowlanych i montażowych, pracami konserwacyjnymi, działalnością usługową, produkcyjną i handlową skierowaną na zaspokojenie potrzeb i kompleksową obsługę przemysłu. W 2015 roku Grupa prowadziła swoją działalność głównie na rynku polskim. Wyjątkiem jest działalność związana z niektórymi transakcjami na uprawnieniach do emisji CO₂, które miały miejsca pomiędzy ZE PAK i EPII a kontrahentami

zagranicznymi. Również jedna ze spółek zależnych, tj. PAK Serwis Sp. z o. o. realizowała nieznaczną część swojej działalności w pierwszym kwartale 2015 roku na terenie Niemiec.

Grupa jest piątym pod względem wielkości krajowym producentem energii elektrycznej i drugim, pod względem wielkości, producentem energii elektrycznej wytwarzanej z węgla brunatnego. Udział wszystkich elektrowni Grupy w całości energii produkowanej w Polsce wynosi około 6,8%¹. Produkcja netto energii elektrycznej w Elektrowni Pątnów I w 2015 roku osiągnęła 4,01 TWh, w Elektrowni Adamów 2,92 TWh, w Elektrowni Konin 0,65 TWh a w Elektrowni Pątnów II 2,21 TWh. Produkcja energii ogółem we wszystkich elektrowniach Grupy w 2015 roku była niższa o 2,9% w porównaniu do roku poprzedniego. Zmniejszenie produkcji dotyczyło Elektrowni Pątnów II oraz Elektrowni Adamów, a przyczyną były wyższe nadwyżki mocy w systemie w godzinach nocnych (zwiększona generacja wiatrowa), co powodowało redukcję pracy bloków przez operatora systemu. W Elektrowni Pątnów produkcja pozostała na zbliżonym poziomie w stosunku do 2014 roku, natomiast przyrost produkcji w Elektrowni Konin wynikał z większej produkcji kotła biomasowego. W 2015 roku Grupa sprzedała 14,16 TWh energii elektrycznej, czyli o blisko 4,8% więcej niż w 2014 roku.

Główny kierunek sprzedaży energii elektrycznej w 2015 roku stanowiła sprzedaż na rynku giełdowym, który odpowiadał za 49,8% całości wolumenu sprzedanej energii. Trend rosnącego udziału sprzedaży giełdowej w całości sprzedawanego wolumenu był widoczny od kilku lat, jednak w 2015 roku po raz pierwszy sprzedaż energii elektrycznej przez spółki z Grupy na rynku giełdowym przekroczyła wielkość sprzedaży energii w kontraktach bilateralnych. Elektrownia Pątnów II Sp. z o. o., jako wytwórca energii elektrycznej uprawniony do otrzymania rekompensat na pokrycie tzw. „kosztów osieroconych” w ramach obowiązywania „Ustawy o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej”, w myśl przepisów Prawa Energetycznego zobowiązana jest do sprzedaży całości wytworzonej energii elektrycznej za pośrednictwem rynku giełdowego lub w drodze otwartego przetargu. Jednak decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki Elektrownia Pątnów II Sp. z o. o. została zwolniona z obowiązku publicznej sprzedaży w stosunku do 60% energii elektrycznej netto wytwarzanej przez Elektrownię Pątnów II do końca 2016 roku. W ramach kontraktów bilateralnych zawieranych ze spółkami obrotu energią elektryczną działającymi na rynku polskim spółki z Grupy sprzedały 44,38% całorocznego wolumenu sprzedaży energii realizowanej w 2015 roku, w tym udział pięciu największych kontrahentów Grupy wyniósł 39,46% całości sprzedaży. Transakcje z odbiorcami końcowymi stanowiły jedynie 2,0% całości wolumenu sprzedaży energii elektrycznej. Uzupełnienie struktury sprzedaży stanowi rynek bilansujący energię elektryczną, na którym spółki z Grupy sprzedały w zeszłym roku 5,82% całości wolumenu sprzedaży energii elektrycznej.

Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej (łącznie – wytworzonej i z obrotu) stanowiły 85,16% ogółu przychodów ze sprzedaży Grupy, natomiast przychody z tytułu otrzymanych rekompensat na pokrycie tzw. „kosztów osieroconych” w Elektrowni Pątnów II stanowiły 5,9% przychodów ze sprzedaży Grupy.

Liczba uzyskiwanych przez Grupę zielonych i czerwonych certyfikatów, z tytułu produkcji w 2015 roku bloku biomasowego oraz wysokosprawnej kogeneracji w produkcji ciepła, jest znacznie wyższa od liczby certyfikatów, jaką Grupa jest zobowiązana przedstawić Prezesowi URE do umorzenia w celu wywiązania się z obowiązków nakładanych przez obowiązujące przepisy. W związku z powyższym nadwyżka uzyskiwanych certyfikatów jest przeznaczona do sprzedaży, głównie na Towarowej Giełdzie Energii. W 2015 roku Grupa wygenerowała 0,47 TWh zielonych certyfikatów i 0,17 TWh czerwonych certyfikatów. Przychody ze sprzedaży certyfikatów stanowiły 1,1% ogółu przychodów ze sprzedaży Grupy.

Ciepło wytwarzane w elektrowniach Grupy jest sprzedawane lokalnym odbiorcom. Głównymi odbiorcami są miejskie przedsiębiorstwa energetyki ciepłej oraz miejscowi producenci przemysłowi. Grupa pokrywa prawie całe zapotrzebowanie na ciepło miejscowości Konin i Turek. W 2015 roku elektrownie Grupy sprzedały 2 005 TJ ciepła. Sprzedaż ciepła stanowiła około 2,0% ogółu przychodów ze sprzedaży Grupy.

Spośród istotnych źródeł stanowiących uzupełnienie struktury przychodów warto wspomnieć o działalności w zakresie realizacji robót budowlanych i montażowych. Cztery spółki w strukturze Grupy tj. PAK Serwis Sp. z o. o., Energoinwest Sp. z o. o., EL PAK Sp. z o. o. oraz EL PAK Serwis Sp. z o. o. zajmują się realizacją zadań tego rodzaju na potrzeby Grupy oraz dla podmiotów zewnętrznych. Głównymi zewnętrznymi odbiorcami obu spółek są podmioty z sektora budownictwa przemysłowego oraz sektora wytwarzania i dystrybucji energii elektrycznej. Przychody uzyskiwane z tego źródła przez Spółki Grupy z tytułu świadczenia usług dla podmiotów zewnętrznych stanowiły w 2015 roku około 4,8% ogółu przychodów ze sprzedaży Grupy. Pozostała działalność generowała 1,04% ogółu przychodów w minionym roku.

¹ Na podstawie Tabeli: Struktura produkcji energii elektrycznej w elektrowniach krajowych, wielkości wymiany energii elektrycznej z zagranicą i krajowe zużycie energii – wielkości miesięczne oraz od początku roku – wielkości brutto dostępnej na stronie PSE S.A. Produkcja brutto ogółem w Polsce w 2015 roku wyniosła 161 772 GWh.

Głównym surowcem wykorzystywanym przez Grupę do produkcji energii jest węgiel brunatny, który jest wydobywany niemal wyłącznie na potrzeby elektrowni. Wynika to głównie z faktu, iż węgiel brunatny wydobywany w Polsce jest węglem miękkim, a jego transport na dalsze odległości nie jest opłacalny ze względu na dużą zawartość wody. Wydobywany węgiel brunatny dostarczany jest bezpośrednio z kopalń odkrywkowych do pobliskich elektrowni. Z tego względu wydobywanie węgla brunatnego w Grupie ZE PAK jest ściśle skorelowane z ilością energii elektrycznej wytwarzanej przez elektrownie zlokalizowane w sąsiedztwie kopalń.

Praktycznie cały wydobyty w obu kopalniach węgiel jest dostarczany do elektrowni Grupy Kapitałowej ZE PAK, nieznaczna ilość (poniżej 1%) wykorzystywana jest na potrzeby własne kopalń bądź sprzedawana innym odbiorcom.

W Grupie, jako surowiec do produkcji energii wykorzystuje się również biomasę, która jest spalana w specjalnie dedykowanym do tego celu kotle zlokalizowanym w Elektrowni Konin. Producenci energii są zobowiązani do wykorzystywania określonego w przepisach prawa udziału biomasy pochodzenia rolnego. Dla jednostki w Koninie udział ten jest na stałym poziomie i wynosi 20%.

3. OPIS DZIAŁALNOŚCI

3.1. Istotne zdarzenia roku obrotowego oraz zdarzenia następujące po dniu bilansowym mające wpływ na działalność bieżąca i przyszłą

Istotne zdarzenia roku obrotowego

Oddanie do eksploatacji zmodernizowanych bloków 1 i 2 w Elektrowni Pątnów

W ramach zamierzeń inwestycyjnych Spółka zakładała modernizację 4 bloków w Elektrowni Pątnów o mocy 200 MW każdy. Prace modernizacyjne na Blokach 1 i 2 w Elektrowni Pątnów zakończyły się we wrześniu 2015 (blok 1) oraz grudniu 2015 (blok 2). Oba bloki zostały przejęte na stan środków trwałych w styczniu 2016 roku. W wyniku modernizacji obniżona została emisja NO_x, poprawiona sprawność wytwarzania energii elektrycznej, obniżona emisja CO₂ oraz zapewniona techniczna możliwość eksploatacji zmodernizowanych bloków Elektrowni Pątnów na co najmniej 15 lat. Podwyższona została również moc maksymalna każdego ze zmodernizowanych bloków z 200 MW do 222 MW. Szerzej o modernizacji bloków 1 i 2 napisano w punkcie 4.3 niniejszego sprawozdania.

Zawieszenie dalszych prac związanych z modernizacją bloków 3 i 4 w Elektrowni Pątnów oraz rozpoczęcie rozmów z bankami współfinansującymi modernizację 4 bloków w Elektrowni Pątnów.

Zgodnie z pierwotnym harmonogramem inwestycyjnym prace modernizacyjne na bloku 3 w Elektrowni Pątnów miały się rozpocząć bezpośrednio po zakończeniu prac na bloku 1 a prace modernizacyjne na bloku 4 po zakończeniu prac na bloku 2. Jednak w obliczu uwarunkowań rynkowych odmiennych od tych jakie występowały w momencie planowania przebiegu całego procesu modernizacyjnego Spółka zdecydowała o zmianie harmonogramu polegającej na wstrzymaniu procesu modernizacji bloków 3 i 4 w Elektrowni Pątnów. Obecnie decyzje inwestycyjne, zwłaszcza w sektorze energetyki konwencjonalnej obciążone są dużo większym ryzykiem (szerzej na temat powodów wstrzymania modernizacji bloków 3 i 4 przeczytać można w punkcie 4.3 niniejszego sprawozdania). Zmiana harmonogramu inwestycji spowodowała konieczność rozpoczęcia rozmów z bankami współfinansującymi proces modernizacji. 8 grudnia 2015 roku Spółka zaakceptowała warunki konsorcjum bankowego w sprawie uregulowania kwestii niedotrzymania harmonogramu realizacji projektu inwestycyjnego zakładającego modernizację bloków 1-4 w Elektrowni Pątnów. Zgodnie z zaakceptowanymi przez Spółkę warunkami banki współfinansujące inwestycję do dnia 31 maja 2016 roku zrzekły się wykonywania praw wynikających z niedotrzymania harmonogramu realizacji projektu inwestycyjnego, Spółka zobowiązała się natomiast do przedstawiania kredytodawcom opisu dalszej strategii Spółki i Grupy Kapitałowej ZE PAK S.A. uwzględniającej przesunięcie terminu rozpoczęcia modernizacji bloków 3 i 4 wraz ze strategią dalszej eksploatacji tych bloków. Intencją Spółki jest utrzymanie możliwości współfinansowania przez banki modernizacji bloków 3 i 4 do czasu gdy wdrożone zostaną rozwiązania systemowe, które zapewnią opłacalność ekonomiczną inwestycji i pozwolą na wznowienie procesu modernizacji.

Referendum gminne w sprawie odkrywki Dęby Szlacheckie

W dniu 21 czerwca 2015 roku w Gminie Babiak odbyło się referendum gminne w sprawie dotyczącej wyrażenia opinii społeczeństwa dla mającej powstać na terenie Gminy Babiak kopalni węgla brunatnego – odkrywka Dęby Szlacheckie. Treść pytania referendum brzmiała następująco: „Czy jest Pan/Pani za budową kopalni węgla brunatnego na terenie Gminy Babiak opartej na złożu Dęby Szlacheckie?”. Większość uprawnionych uczestniczących w referendum opowiedziała się przeciwko budowie kopalni. Frekwencja w referendum wyniosła 42,98%, co oznacza, że referendum

jest ważne. Mimo negatywnego wyniku referendum Grupa Kapitałowa ZE PAK pozostaje nadal zainteresowana eksploatacją złoża Dęby Szlacheckie i nie wstrzymuje prowadzonych działań zmierzających do uzyskania niezbędnych decyzji. Po zakończeniu wszystkich prac dających pełną ocenę oddziaływania planowanej odkrywki na środowisko dialog z lokalną społecznością będzie kontynuowany.

Zmiany w Zarządzie i Radzie Nadzorczej

W dniu 2 października 2015 roku Rada Nadzorcza Spółki odwołała trzech członków Zarządu Spółki, czwarty członek Zarządu złożył rezygnację. Jednocześnie na tym samym posiedzeniu dokonano wyboru nowego składu Zarządu. W minionym roku zmiany w składzie Zarządu miały miejsce jeszcze kilkakrotnie, o wszystkich szerzej przeczytać można w punkcie 3.3 niniejszego dokumentu. Na dzień publikacji niniejszego raportu Zarząd Spółki składa się z pięciu osób i przedstawia się następująco:

- 1) Aleksander Grad – Prezes Zarządu,
- 2) Aneta Lato-Żuchowska – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Zygmunt Artwik – Wiceprezes Zarządu,
- 4) Adrian Kaźmierczak – Wiceprezes Zarządu,
- 5) Tomasz Zadroga – Wiceprezes Zarządu.

Wypowiedzenie Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy w PAK KWBK S.A.

W dniu 29 października 2015 roku Zarząd PAK KWBK S.A. postanowił wypowiedzieć Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy obowiązujący w PAK KWBK S.A. (ZUZP). Wypowiedzenie jest następstwem zakończenia z zakładowymi organizacjami związkowymi rokowań w sprawie zawieszenie stosowania w spółce na okres trzech lat ZUZP, które to rokowania nie doprowadziły do podpisania porozumienia. Okres wypowiedzenia upłynął 29 lutego 2016 roku co zostało potwierdzone w rejestrze układów zbiorowych pracy prowadzonym przez Okręgowego Inspektora Pracy w Poznaniu. W dniu 13 listopada 2015 roku organizacje związkowe działające w PAK KWBK S.A. wystąpiły z wnioskiem o zawarcie nowego układu zbiorowego pracy. Zarząd PAK KWBK S.A. powołał zespół do prowadzenia negocjacji nowego układu zbiorowego pracy. Negocjacje nowego układu trwają.

Wykup akcji pracowniczych PAK KWBK S.A. i PAK KWBA S.A.

Zgodnie z postanowieniami umowy nabycia od Skarbu Państwa 85% akcji PAK KWBK S.A. i PAK KWBA S.A. z 2012 roku Spółka zobowiązała się do wykupu pozostałych 15% akcji, które zgodnie z ustawą o komercjalizacji i prywatyzacji przysługiwały uprawnionym pracownikom obu spółek. W dniu 18 marca 2015 roku Spółka uruchomiła program wykupu akcji pracowniczych obu kopalń. W ramach prowadzonego programu wykupu akcji zaangażowanie ZE PAK S.A. w kapitale PAK KWBK S.A. na koniec 2015 roku wzrosło do 96,23% a w kapitale PAK KWBA S.A. do 98,41%.

Istotne zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Rozmowy między Zarządem a stroną społeczną

W czwartym kwartale 2015 roku Zarząd Spółki uwzględniając wpływ pogarszających się czynników zewnętrznych na kondycję finansową Spółki podjął decyzję o czasowym zawieszeniu finansowania pracowniczego programu emerytalnego oraz zmniejszeniu premii regulaminowej przysługującej zatrudnionym pracownikom. Decyzje Zarządu nie wymagały ingerencji w treść zapisów umów łączących pracodawcę z pracownikami. Jednocześnie, Zarząd Spółki zaproponował stronie społecznej czasowe zawieszenie przepisów Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy w całości lub w części. Propozycje Zarządu nie znalazły akceptacji strony społecznej.

Z kolei już po zamknięciu okresu sprawozdawczego w dniu 8 lutego 2016 roku związki zawodowe działające w ZE PAK S.A. zgłosiły, w trybie ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, żądania dotyczące m.in. nowych składników systemu wynagrodzeń, wypłaty odpraw oraz bezpieczeństwa pracy.

Zarząd Spółki odmówił realizacji żądań związków zawodowych. Zarząd uznał za niedopuszczalne zgłaszanie przez związki zawodowe żądań wprowadzenia do systemu płacowego nowych składników, w związku z art. 4 ust. 2 ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych. Konsekwencją nieuwzględnienia żądań jest zaistnienie od dnia 8 lutego 2016 roku sporu zbiorowego pomiędzy ZE PAK S.A. jako pracodawcą a związkami zawodowymi jako reprezentacją pracowników. Do dnia sporządzenia niniejszego raportu Strony nie podjęły dalszych czynności w celu prowadzenia sporu zbiorowego a w dniu 25 lutego 2016 roku opublikowały wspólny komunikat, o podjęciu wzajemnych rozmów bez stawiania warunków wstępnych i zadeklarowały podczas ich trwania powstrzymanie się od podejmowania działań mogących zakłócić proces dialogu. Strony ustaliły, że rozmowy będą prowadzić do końca kwietnia bieżącego roku z możliwością modyfikacji tego terminu.

Porozumienie w sprawie wsparcia finansowego dla PAK KWB Konin S.A.

W toku prac związanych z przygotowaniem opisu dalszej strategii Spółki i Grupy Kapitałowej oraz projekcji finansowych dla banków udzielających kredytu dla końcowego etapu modernizacji bloków 1-4 w Elektrowni Pątnów Zarządy ZE PAK S.A. i PAK KWB Konin S.A. podjęły decyzję o zawarciu porozumienia służącego wypracowaniu niezbędnych decyzji dla udzielenia wsparcia finansowego dla inwestycji prowadzonej przez PAK KWBK S.A. polegającej na uruchomieniu nowej odkrywki węgla brunatnego, która ma zabezpieczyć nieprzerwane dostawy węgla na potrzeby elektrowni Grupy Kapitałowej ZE PAK. W dniu 16 marca 2016 roku zawarte zostało stosowne porozumienie, które stanowi pierwszy etap ustalania między stronami zasad wypracowania niezbędnych decyzji, w tym warunków udzielenia wsparcia finansowego dla budowy nowej odkrywki. Końcowe decyzje będą poprzedzone analizą ekonomiczno-finansową projektu otwarcia nowej odkrywki. Etapem finalnym będzie zawarcie właściwej (końcowej) umowy/umów wsparcia finansowego, po uprzednim uzyskaniu wymaganych zgód korporacyjnych.

3.2. Istotne umowy zawarte w roku obrotowym

Umowy istotne dla działalności Grupy

W 2015 roku spółki z Grupy Kapitałowej nie zawarły istotnych umów poza umowami zawieranymi w toku zwykłej działalności czyli takich jak np. umowy sprzedaży energii elektrycznej, umowy dostaw surowców czy umowy zakupu praw do emisji CO₂.

Umowy dotyczące otrzymanych kredytów i pożyczek

Spółki z Grupy ZE PAK w 2015 roku podpisały następujące umowy dotyczące kredytów i pożyczek:

1. ZE PAK S.A. podpisała dwa aneksy do umowy kredytu konsorcjalnego z 13 marca 2014 roku. Aneks nr 1 zmienia sposób przekazywania sprawozdania finansowego za I i III kwartał, natomiast Aneks nr 2 ustala sposób wypłaty kwot zatrzymanych z rachunków bankowych Spółki na rzecz podmiotów wykonujących modernizację bloków 1-4 w Elektrowni Pątnów. Umowa kredytu konsorcjalnego na kwotę 1.200.000 tys. PLN została podpisana w dniu 13 marca 2014 roku z konsorcjum banków w składzie: mBank, Bank Millennium, BGK, PKO BP i PEKAO SA.
2. ZE PAK S.A. podpisała Aneks nr 18 z bankiem PKO BP S.A. przedłużający termin spłaty kredytu w rachunku bieżącym do dnia 25 listopada 2016 roku. Dostępny limit kredytowy wynosi 90 000 tys. PLN. Oprocentowanie według stawki WIBOR 1M plus marża banku.
3. ZE PAK S.A. podpisała Aneks nr 10 z bankiem PEKAO S.A. przedłużający termin spłaty kredytu w rachunku bieżącym do dnia 30 września 2016 roku. Dostępny limit kredytowy wynosi 80 000 tys. PLN. Oprocentowanie według stawki WIBOR 1M plus marża banku.
4. PAK KWBK S.A. w dniu 18 marca 2015 podpisała Aneks do Umowy o kredyt obrotowy zawarty z Bankiem Millennium S.A.. Aneksem tym został odnowiony limit kredytu do kwoty 76 500 tysięcy PLN. Termin spłaty 31 grudnia 2017 roku. Oprocentowanie według stawki WIBOR 3M plus marża banku.
5. PAK KWBK S.A. w dniu 19 marca 2015 roku podpisała z bankiem PKOBP S.A. Aneks nr 2 do Umowy Emisji Obligacji z dnia 20 grudnia 2012 roku zmieniający dopuszczalną wartość emitowanych obligacji z 50 000 tys. PLN do 70 000 tys. PLN.
6. PAK KWBK S.A. podpisała trzy Aneksy do Umowy o kredyt obrotowy zawarty z mBank S.A. do kwoty 9 700 tys. PLN wydłużające termin spłaty kredytu – aktualny termin spłaty przypada na dzień 21 kwietnia 2016 roku. Oprocentowanie według stawki WIBOR 3M plus marża banku.
7. PAK KWBK S.A. w dniu 30 czerwca 2015 roku podpisała Aneks do Umowy o kredyt obrotowy do kwoty 65 000 tys. PLN zawartej z BZ WBK S.A. wydłużający spłatę kredytu do dnia 30 czerwca 2016 roku. Oprocentowanie według stawki WIBOR 1M plus marża.
8. PAK KWBK S.A. w dniu 30 czerwca 2015 roku zawarła 3 umowy leasingowe na Lessing finansowy 13 samochodów ciężarowych (przewóz osób) na łączną kwotę 5 198 tys. PLN.
9. PAK KWBK S.A. w dniu 22 września 2015 roku podpisała Umowę Emisji Obligacji z Bankiem PKOBP S.A. Podpisanie Umowy było konsekwencją zmiany Ustawy o obligacjach. Umowa ta reguluje emisje kolejnych serii obligacji bez zwiększania limitu maksymalnego kwoty emisji.
10. PAK SERWIS Sp. z o.o. podpisała w dniu 30 września 2015 roku Aneks nr 2 z bankiem PEKAO S.A. przedłużający termin ważności umowy o wielocelowy limit kredytowy do dnia 30 września 2016 roku. Aneks zmniejsza również dostępny limit do kwoty 20 000 tys. PLN.
11. Energoinvest Serwis Sp. z o.o. podpisała Aneks A7/139/09/308/03 z bankiem Millennium S.A. przedłużający termin spłaty kredytu w rachunku bieżącym do dnia 29 lipca 2016 roku. Dostępny limit kredytowy wynosi 3 000 tys. PLN, oprocentowane według stawki WIBOR 1M plus marża banku.

12. Energoinwest Serwis Sp. z o.o. podpisała Aneks nr 3 z bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. przedłużający termin spłaty kredytu w rachunku bieżącym do dnia 29.06.2016 roku. Dostępny limit kredytowy wynosi 500 tys. PLN, oprocentowany według stawiki WIBOR 1M plus marża banku.

Umowy dotyczące udzielonych pożyczek

EL PAK Sp. z o.o. z Grupy Kapitałowej ZE PAK w dniu 26 stycznia 2015 roku udzieliła swojej spółce zależnej tj. EL PAK Serwis Sp. z o.o. pożyczki w kwocie 450 tys. PLN. Termin spłaty pożyczki przypada na 30 listopad 2016 roku. Oprocentowanie pożyczki ustalono na warunkach rynkowych.

Udzielone i otrzymane gwarancje oraz poręczenia

Informacja na temat udzielonych i otrzymanych gwarancji oraz poręczeń została przedstawiona w punkcie 36 i 37 Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za 2015 rok.

Umowy ubezpieczeniowe

Poniżej opisano zmiany w jednej z umów ubezpieczeniowych zawarte przez spółki Grupy.

W 2015 roku zostały podpisane 2 Aneksy dotyczące zwiększenia sumy ubezpieczenia środków trwałych o łączną kwotę 246 mln PLN. Aneksy dotyczyły umowy ubezpieczenia (Polisy) Elektrowni Pątnów w ramach Umowy Generalnej Kompleksowego Ubezpieczenia Spółek Grupy PAK (ZE PAK S.A., PAK KWBK S.A. oraz PAK KWBA S.A.) zawartej w dniu 31 marca 2014 roku na okres od 1 kwietnia 2014 do 31 marca 2017 z konsorcjum Koasekuratorów w składzie: Sopockie Towarzystwo Ubezpieczeń Ergo Hestia S.A., Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji Warta S.A., Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji Allianz Polska S.A. oraz UNIQA Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Szacunkowa suma ubezpieczenia środków trwałych przed podpisaniem aneksów wyniosła łącznie 11,7 mld PLN. Polisy obejmują ochroną ubezpieczeniową; mienie od wszystkich ryzyk, utratę zysku wskutek wszystkich ryzyk, maszyny i urządzenia od uszkodzeń, utratę zysku wskutek uszkodzenia maszyn i urządzeń, sprzęt elektroniczny od wszystkich ryzyk, maszyny i urządzenia od szkód elektrycznych.

Umowy zawarte z podmiotami powiązаныmi na warunkach odbiegających od rynkowych

W 2015 roku w Grupie Kapitałowej ZE PAK pomiędzy spółkami powiązаныmi nie zawierano umów na warunkach odbiegających od rynkowych.

3.3. Realizacja programu inwestycyjnego

Kluczowe inwestycje w fazie realizacji

Elektrownia Pątnów

Głównym celem wydatkowania nakładów inwestycyjnych w 2015 roku, podobnie jak rok wcześniej, było sfinansowanie końcowego etapu modernizacji bloków energetycznych 1 i 2 w Elektrowni Pątnów oraz przygotowanie do modernizacji bloków 3 i 4.

Realizowane zadania inwestycyjne obejmowały modernizację turbin kondensacyjnych, uruchomienie instalacji redukcji emisji tlenków azotu (NO_x) (w celu obniżenia emisji NO_x z 1,37 kg/MWh przed modernizacją do zakładanego poziomu 0,74 kg/MWh) oraz wymianę, lub modernizację, elementów decydujących o sprawności bloków w celu poprawy sprawności wytwarzania energii elektrycznej (z poziomu 32,9% do zakładanego poziomu 37,5%). Prowadzona modernizacja miała również na celu obniżenie emisji CO₂ (z 1,17 Mg/MWh do zakładanego poziomu 1,05 Mg/MWh) oraz zapewnienie możliwości eksploatacji bloków Elektrowni Pątnów na co najmniej 15 lat. Efektem modernizacji jest poprawa bezpieczeństwa eksploatacji urządzeń i efektywności wytwarzania energii elektrycznej przy zachowaniu wymogów ekologicznych.

Na bloku nr 1 i nr 2 prace przebiegały zgodnie z harmonogramami podpisanymi wraz z aneksami do kontraktów.

Prace modernizacyjne na bloku 1 zostały zakończone we wrześniu 2015 roku. Komisja odbiorowa w dniu 22 września 2015 roku sporządziła protokół końcowego odbioru bloku po modernizacji. W IV kwartale 2015 na bloku nr 1 zakończono przeprowadzanie wszystkich testów odbiorczych, wymaganych przez PSE, warunkujących spełnienie przez blok wymogów Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej „IRiESP”. W listopadzie 2015 zawarto z PSE aneks

do umowy przyłączeniowej bloku 1, która warunkuje sprzedaż komercyjną produkowanej energii elektrycznej z tego bloku po przeprowadzonej modernizacji. W grudniu 2015 roku również na bloku 2, zgodnie z harmonogramem zadania, zakończono prace modernizacyjne. W okresie od 16 listopada do 18 grudnia 2015 roku przeprowadzono 720-godzinny ruch próbnny, który wykazał osiągnięcie założonych, przez wykonawców, podstawowych parametrów technicznych. Do dnia 19 grudnia 2015 przeprowadzono z wynikiem pozytywnym wszystkie testy odbiorcze uzgodnione z PSE, które warunkują spełnienie przez blok 2 wymogów IRiESP. Komisja odbiorowa w dniu 22 grudnia 2015 roku sporządziła protokół końcowego odbioru bloku po zakończonej modernizacji. W styczniu 2016 roku uprawomocniły się decyzje Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Koninie dotyczące pozwoleń na użytkowanie bloków 1 i 2 w Elektrowni Pątnów I. Maksymalna moc każdego ze zmodernizowanych bloków wynosi obecnie 222 MWe (200 MWe poprzednio). Oba bloki produkują energię elektryczną do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego i świadczą usługi systemowe, związane z regulacyjnością jednostki wytwórczej w zakresie mocy od minimum technicznego, wynoszącego 132 MWe, do mocy osiągalnej trwałej wynoszącej 222 MWe oraz usługę udziału bloku w obronie i odbudowie zasilania Krajowego Systemu Elektroenergetycznego tzw. pracę wyspową.

W pierwszym i drugim kwartale 2016, zgodnie z zapisami umownymi, planuje się przeprowadzenie pomiarów gwarancyjnych osiągania wszystkich gwarantowanych parametrów technicznych bloków. Odpowiednio testy bloku 1 będą przeprowadzone w marcu a bloku 2 w czerwcu.

Program inwestycyjny dla Elektrowni Pątnów I przewiduje również prace modernizacyjne na blokach 3 i 4. Jednak obecnie nie są one realizowane. Podkreślić należy, że program inwestycyjny Spółki został opracowany w warunkach rynkowych odmiennych od aktualnie występujących na rynku energii, a w szczególności w sektorze wytwórców energii. Obecnie decyzje inwestycyjne, zwłaszcza w sektorze energetyki konwencjonalnej obarczone są dużo większym ryzykiem. Zmiana uwarunkowań ekonomicznych oraz prawnych, w tym spadek rentowności produkcji energii w elektrowniach węglowych uzasadnia obecnie dokonanie ponownej analizy efektywności zadań inwestycyjnych przewidzianych dla bloków nr 3 i 4. Należy w niej uwzględnić w szczególności wymogi dotyczące klauzul BAT (tzw. BAT conclusions), które zostaną ogłoszone w ramach Dyrektywy IED oraz aktualne i przewidywane uwarunkowania ekonomiczne, prawne i techniczne. Niepewność co do ostatecznego kształtu wymogów środowiskowych komplikuje obecnie podejmowanie decyzji związanych z wysokimi nakładami kapitałowymi. Uzasadnione staje się oczekiwanie na ostateczny kształt przepisów dotyczących norm emisyjnych, które w istotny sposób wpływają na założenia przyjmowane do kalkulacji efektywności planowanych inwestycji. Duże znaczenie w kontekście realizacji prac modernizacyjnych na blokach 3 i 4 ma również zakres planowanych rozwiązań systemowych mających sprzyjać powstaniu impulsów inwestycyjnych dla nowej mocy oraz modernizacji już istniejących aktywów wytwórczych. Spółka śledzi z uwagą wszelkie propozycje w tym zakresie.

PAK KWB Adamów

W ramach głównych zadań realizowano między innymi:

„Utrzymanie zdolności produkcyjnej odkrywki Adamów”

Działania koncentrowały się na zachowaniu ciągłości produkcyjnej odkrywki Adamów. W tym celu dokonano modernizacji stacji B 1800 oraz kontynuowano realizację kolejnego etapu budowy bariery studni głębinowych, rurociągu i zasilania, w celu zapewnienia odwodnienia studniami głębinowymi przedpola odkrywki Adamów. W roku 2016 planowane jest wykonanie ostatniego etapu odwodnienia odkrywki.

„Utrzymanie zdolności produkcyjnej odkrywki Koźmin”

W 2015 roku zakończono realizację budowy systemu odwodnienia zapewniającą odwodnienie studniami głębinowymi wyrobiska odkrywki Koźmin. Na 2016 rok zaplanowano nakłady związane z rozliczeniem zadań zleconych w latach ubiegłych.

„Nabycie i zbycie nieruchomości”

W 2015 roku podejmowane były działania związane z pozyskiwaniem gruntów w celu zapewnienia działalności wydobywczej oraz ze sprzedażą gruntów zbędnych dla Spółki. W roku sprawozdawczym PAK KWBA nabyła nieruchomości gruntowe za łączną kwotę ok. 1,075 mln PLN o łącznej powierzchni 14,03 ha. W tym samym roku spółka uzyskała z tytułu zbycia nieruchomości o łącznej powierzchni ok. 29 ha kwotę ok. 607 tys. PLN.

PAK KWB Konin

„Utrzymanie zdolności produkcyjnej odkrywki Józwin”

Prowadzone prace koncentrowały się na zachowaniu zdolności produkcyjnej odkrywki Józwin. Do standardowych działań zaliczyć należy dokonanie ulepszeń środków trwałych w maszynach podstawowych (remonty koparek i

zwałówek), usuwanie zużytych i uszkodzonych zespołów maszyn na placu remontowym i zastępowanie ich elementami nowymi lub po regeneracji. Standardowo, na bieżąco, prowadzona była kontrola i diagnostyka wykorzystywanych urządzeń. Kontynuowano prace przy systemie odwodnienia odkrywki związane z budową pompowni SK-6. Wraz z budową systemu odwodnienia realizowano budowę zasilania oraz systemu teletechniki. W ramach rozbudowy systemu zasilania maszyn podstawowych dokonano przeniesienia stacji redukcyjnej SR-9.

„Utrzymanie zdolności produkcyjnej odkrywki Tomisławice”

Przeprowadzone prace dotyczyły przede wszystkim dokończenia budowy etapu IV systemu odwodnienia oraz rozpoczęcia budowy etapu V systemu odwodnienia odkrywki. Prace dotyczące zasilania skoncentrowały się na budowie linii zasilających 30 kV oraz przeniesieniu stacji redukcyjnej SRT-4. Kontynuowane są roboty przy budowie trasy odstawy węgla z odkrywki.

„Utrzymanie zdolności produkcyjnej odkrywki Drzewce”

W 2015 roku kontynuowano prace związane z budową systemu odwodnienia pola B odkrywki, które będą prowadzone również w roku 2016.

„Nabycie i zbycie nieruchomości”

W 2015 roku podejmowane były działania związane z pozyskiwaniem gruntów w celu zapewnienia działalności wydobywczej oraz ze sprzedażą gruntów zbędnych dla Spółki. W roku sprawozdawczym PAK KWBK S.A. nabyła nieruchomości za łączną kwotę ok. 9,3 mln PLN o łącznej powierzchni 67,74 ha. W tym samym czasie spółka uzyskała z tytułu zbycia nieruchomości o łącznej powierzchni 36,08 ha kwotę ok. 2,1 mln PLN.

Kluczowe inwestycje w fazie przygotowawczej

Elektrownia Konin

Poza realizacją przedsięwzięć rzeczowych w 2015 roku kontynuowano prace projektowe związane z budową bloku gazowo-parowego w Elektrowni Konin, która jest inwestycją zmierzającą do dywersyfikacji źródeł paliw wykorzystywanych do produkcji energii w Grupie. Projekt zakłada uruchomienie wysokosprawnej jednostki wytwarzającej energię elektryczną i ciepło w drodze budowy bloku gazowo-parowego o mocy około 120 MWe i około 90 MWt oraz dodatkowego kotła szczytowego o mocy około 40 MWt (dedykowanego dla potrzeb dostaw ciepła dla miasta Konina), których oddanie do eksploatacji wstępnie planuje się na 2020 rok. Realizacja tej inwestycji umożliwi zastąpienie wyeksploatowanych bloków opalanych węglem brunatnym w Elektrowni Konin.

Kompletowana jest dokumentacja niezbędna dla pozyskania wszelkich koniecznych pozwoleń administracyjno-prawnych związanych z przewidywaną inwestycją. W celu dostosowania warunków odbioru ciepła przy zmianie źródła z węglowego na gazowe przeprowadzono negocjacje w sprawie uzgodnienia projektu nowej umowy wieloletniej z dystrybutorem ciepła. Negocjacje z Miejskim Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej – Konin Spółka z o.o., dotyczące wieloletniej umowy na dostawę ciepła do sieci ciepłowniczej miasta Konina zakończono w grudniu 2015. Efektem tych negocjacji jest przygotowana do podpisania umowa wieloletnia, która określa zasady dostaw ciepła z nowej jednostki w latach 2020 - 2030. W grudniu 2015 roku zawarta została umowa przyłączeniowa z PSE, która określa warunki dostarczania produkowanej przez nowy blok gazowo-parowy energii elektrycznej do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. W fazie końcowej są również negocjacje ze spółką GAZ System S.A., dotyczące umowy przyłączeniowej na dostawę gazu i budowę gazociągu z miejscowości Koło do Elektrowni Konin. Powołana komisja przetargowa przystąpiła do negocjacji technicznych z oferentami, którzy przysłali oferty na budowę „pod klucz” bloku gazowo-parowego, których efektem będzie wybór optymalnej oferty na budowę bloku. Planuje się, że podpisanie kontraktu na budowę bloku gazowo-parowego z wybranym oferentem nastąpi w połowie 2016 roku. Prowadzone są także rozmowy z instytucjami finansowymi w sprawie pozyskania zewnętrznego finansowania dla planowanej inwestycji. W zakresie przygotowań do realizacji przedmiotowej inwestycji przeprowadzane są dalsze analizy ekonomiczne mające na celu potwierdzenie opłacalności budowy bloku z optymalizacją scenariuszy jego przyszłej eksploatacji

3.4. Zarządzanie ryzykiem

Grupa prowadząc swoją działalność narażona jest na szereg rodzajów ryzyka, występujących faktycznie, potencjalnie lub teoretycznie, obecnych w branży oraz na rynkach, na których działają spółki Grupy Kapitałowej. Są to czynniki mające swoje źródło zarówno wewnątrz Grupy, jak i w jej otoczeniu. Mając na uwadze sformalizowanie sfery związanej z ryzykiem występującym w działalności Grupy powstał kompleksowy dokument zatytułowany „Zasady Zarządzania Ryzykiem dla Grupy Kapitałowej ZE PAK S.A.” („Zasady Zarządzania”). Zasady Zarządzania zostały

opracowane i wdrożone w celu zdefiniowania i określenia granic ryzyk występujących lub mogących wystąpić w Grupie Kapitałowej ZE PAK S.A. oraz określenia mechanizmów minimalizacji ekspozycji na ryzyko w toku prowadzenia działalności w sektorze energetycznym i wydobywczym oraz minimalizacji skutków ryzyka, którego ze względu na specyfikę podstawowej działalności Grupy Kapitałowej ZE PAK S.A., nie da się całkowicie wyeliminować.

Pierwszym etapem było określenie spółek Grupy, w których działalności można zidentyfikować ryzyka o materialnym znaczeniu dla działalności całej Grupy, a następnie zastosowanie odpowiednich zasad postępowania. Spółkami o istotnym wpływie na podstawową działalność Grupy są: ZE PAK S.A., EPII, PAK KWBK S.A., PAK KWBA S.A., Elektrim Volt S.A. Pozostałe Spółki z Grupy nie mają bezpośredniego wpływu na ryzyka operacyjne.

W ramach wspomnianych zasad określono model i strategię biznesową Grupy Kapitałowej. Naczelną zasadą realizowanego przez Grupę modelu biznesowego w sferze działalności gospodarczej: wydobywczej, produkcyjnej i handlowej jest maksymalizacja produkcji i zysku przy jednoczesnym przestrzeganiu zasady minimalizacji ryzyka. W celu realizacji planów biznesowych Grupa dopuszcza poniesienie ryzyka, ale wyłącznie w zakresie i na zasadach określonych w Zasadach Zarządzania. Wszystkie rodzaje ryzyka biznesowego i sytuacje skutkujące ekspozycją na ryzyko są przez cały czas minimalizowane, chyba że Zasady Zarządzania lub decyzje Zarządu wyraźnie upoważnią do określonych odstępstw. W odniesieniu do struktury kapitałowej Grupy oraz schematów organizacyjnych poszczególnych spółek wyodrębniono określone role oraz określono zakres odpowiedzialności za decyzje i działania związane z realizowaną strategią i polityką rynkową. Szczególną rolę, ściśle związaną z przestrzeganiem i prawidłowym stosowaniem Zasad Zarządzania posiada zespół zadaniowy, pod nazwą „Komitet Zarządzania Ryzykiem”, działający jako organ doradczy i opiniodawczy Zarządu ZE PAK S.A. Organ został powołany Zarządzeniem Prezesa Zarządu Spółki. Głównym zadaniem Komitetu Zarządzania Ryzykiem jest rozpoznanie i identyfikacja oraz merytoryczna ocena wszelkich ryzyk gospodarczych o wartości powyżej 10 mln PLN, związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej przez Grupę.

W ramach zarządzania ryzykiem w Grupie dokonano identyfikacji określonych obszarów ryzyk związanych z realizacją zakładanych celów biznesowych:

- 1) ryzyka surowcowe;
- 2) ryzyka produkcyjne;
- 3) ryzyka rynkowe i powiązane z nimi ryzyka finansowe;
- 4) ryzyka operacyjne związane z funkcjonowaniem systemów informatycznych;
- 5) ryzyko w obszarze bezpieczeństwa informacyjnego.

Dla każdego obszaru ryzyka zidentyfikowanego powyżej określono specyficzne rodzaje ryzyk dotyczące strictly konkretnego obszaru. Rodzaj danego ryzyka został kompleksowo opisany, wraz z podaniem teoretycznych przykładów jego wystąpienia w działalności operacyjnej Grupy. Do każdego rodzaju ryzyka opracowano również konkretne formy działania mające na celu jego minimalizację lub wykluczenie, przypisano również odpowiedni miernik a tam gdzie to możliwe określono tzw. „kluczowy wskaźnik wykonania”, czyli minimalny poziom wykonania.

Kontroli, w zakresie przestrzegania Zasad Zarządzania, odpowiednio do swojego zakresu działania, podlegają kierownicy i pracownicy komórek organizacyjnych przyporządkowani do danego obszaru ryzyka. Odpowiedzialność za prawidłowe i zgodne z Zasadami Zarządzania, wykonywanie zadań przez podległe komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy ponosi kierownictwo komórek organizacyjnych. W Zasadach Zarządzania opisano również w sposób szczegółowy proces prawidłowego raportowania na temat zidentyfikowanego ryzyka a także sposób postępowania w wypadku zidentyfikowania naruszenia zasad opisanych w dokumencie.

Zgodnie z Zasadami Zarządzania od przestrzegania procedur i sposobów postępowania opisanych w dokumencie można odstąpić wyłącznie po uzyskaniu upoważnienia Zarządu ZE PAK S.A. wyrażonego na piśmie, zastosowanie znajduje wtedy specjalna procedura opisana również w Zasadach Zarządzania.

W dniu 22 października 2015 roku na mocy Uchwały Zarządu ZE PAK S.A. zmieniono zapisy Zasad Zarządzania w obszarze ryzyka rynkowego. Zmiana podyktowana była modyfikacją strategii handlowej Grupy w obszarach handlu energią elektryczną, zakupu uprawnień do emisji CO₂ oraz handlu prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia (zielone certyfikaty) oraz świadectw pochodzenia z kogeneracji (czerwone certyfikaty).

3.5. Opis wykorzystania wpływów z emisji

W 2015 roku PAK KWBK S.A., spółka podlegająca konsolidacji w ramach Grupy ZE PAK dokonała trzynastu emisji obligacji – łączna kwota obligacji wyemitowanych w 2015 roku wyniosła 97 500 tys. PLN, w tym obligacje w kwocie 92 500 tys. PLN zostały objęte przez spółki z Grupy. Wpływy z tytułu emisji obligacji posłużyły do finansowania bieżącej działalności PAK KWBK S.A.

Łączna kwota obligacji wykupionych w 2015 roku przez PAK KWBK S.A. wyniosła 70 000 tys. PLN, w tym kwota wykupu obligacji objętych przez spółki z Grupy wyniosła 65 000 tys. PLN.

4. PODSTAWOWE CZYNNIKI RYZYKA PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

W procesie przewidywania przyszłych wyników Grupy Kapitałowej Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. należy brać pod uwagę szereg czynników, występujących faktycznie, potencjalnie lub teoretycznie, obecnych w branży oraz na rynkach, na których działa Grupa. Są to czynniki mające swoje źródło zarówno wewnątrz Grupy jak i w jej otoczeniu. W ocenie Zarządu można je podzielić na takie, które występują w sposób ciągły w każdym okresie oraz te, pojawiające się incydentalnie w okresie, którego dotyczy dany raport okresowy.

Spośród najistotniejszych czynników o stałym wpływie na wyniki Grupy z pewnością wymienić należy:

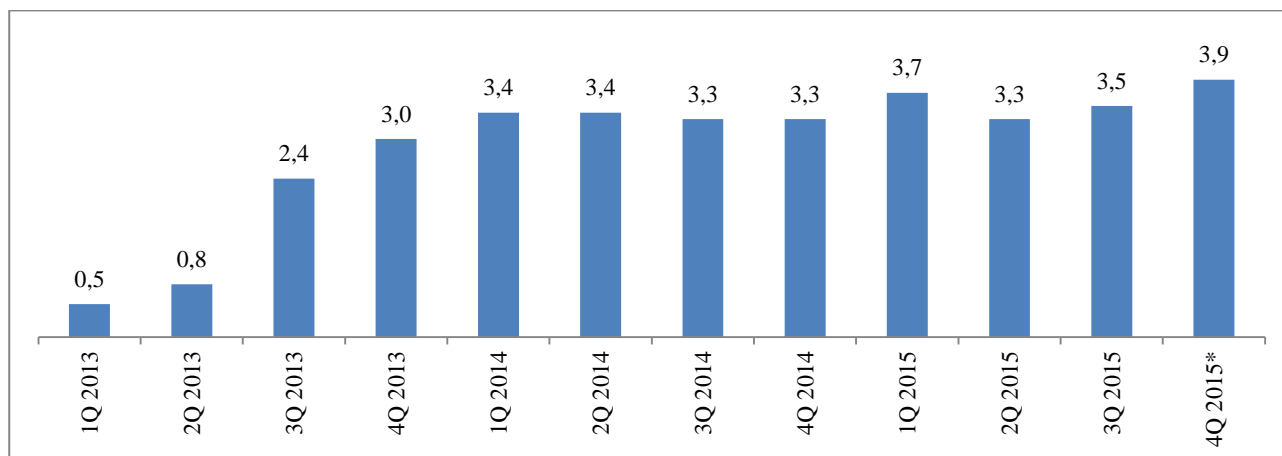
- trendy makroekonomiczne w gospodarce Polski i zapotrzebowanie na energią elektryczną;
- otoczenie regulacyjne;
- ceny energii elektrycznej;
- ceny i podaż świadectw pochodzenia;
- koszty paliw, koszt wydobycia węgla;
- koszty uprawnień do emisji CO₂;
- rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych w związku z rozwiązaniem KDT Elektrowni Pątnów II;
- sezonowość i warunki meteorologiczne (w tym głównie warunki wietrzne);
- nakłady inwestycyjne, w szczególności uprawniające do otrzymania darmowych uprawnień do emisji CO₂;
- kurs walutowy EUR/PLN, poziom stóp procentowych.

Ponadto istotnym czynnikiem mogącym mieć znaczący wpływ na wyniki finansowe Grupy w perspektywie kolejnych kwartałów jest wynik testu na utratę wartości aktywów Grupy. Zgodnie z MSR 36 test na utratę wartości aktywów przeprowadzany jest po zaistnieniu określonych przesłanek. Ostatni taki test został przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2015 roku i jego wynik uzasadniał dokonanie odpisu wartości składników majątku (szerzej na temat wyników testu można przeczytać w punkcie 6.4 niniejszego sprawozdania). Należy mieć świadomość, że model wyceny aktywów Grupy wykazuje wrażliwość na szereg parametrów, m.in. tych opisanych w niniejszym punkcie, więc w obliczu pogarszania się perspektyw działalności, zarówno tych rynkowych jak i mających swe źródło w uwarunkowaniach prawnych, założenia do modelu wyceny majątku Grupy mogą ulec zmianie a co za tym idzie wynik testu na utratę wartości w przyszłości może skutkować koniecznością dokonania weryfikacji wysokości odpisów aktualizujących wartość składników majątku. Kolejna analiza przesłanek uzasadniających potencjalną konieczność przeprowadzenia testu na utratę wartości składników majątku Grupy przeprowadzona zostanie na koniec następnego okresu sprawozdawczego.

Trendy makroekonomiczne w gospodarce Polski i zapotrzebowanie na energią elektryczną

Prowadząc działalność na terenie Polski, osiągając znaczną większość przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej należy brać pod uwagę tendencje makroekonomiczne w polskiej gospodarce. Szczególne znaczenie ma wzrost realnego PKB i produkcji przemysłowej w Polsce, rozwój sektora usług oraz wzrost konsumpcji indywidualnej. Wszystkie wymienione czynniki wpływają w sposób istotny na zapotrzebowanie na energią elektryczną i jej zużycie.

Wykres 1: Dynamika PKB (%) w odniesieniu do analogicznego kwartału roku poprzedniego

* Tzw. „Wstępny szacunek produktu krajowego brutto za IV kwartał 2014 roku”

Źródło: dane GUS

Produkt krajowy brutto („PKB”) liczony w cenach stałych roku poprzedniego wzrósł realnie w 2015 roku o 3,6%, wobec wzrostu o 3,3% w 2014 roku. Od ponad dwóch lat kwartalna dynamika przyrostu produktu krajowego brutto utrzymuje się na poziomie powyżej 3%. W 2015 roku obserwujemy wręcz przyśpieszenie tendencji wzrostowej dynamiki. Według wstępnego szacunku Głównego Urzędu Statystycznego PKB w IV kwartale 2015 roku był realnie wyższy o 3,9% w porównaniu z rokiem poprzednim (w cenach stałych roku poprzedniego) co oznacza wartość najwyższą od czterech lat. W minionym roku niemal we wszystkich dziedzinach utrwały się tendencje wzrostowe, w rezultacie Polska znalazła się kolejny rok z rzędu w czołówce najszybciej rozwijających się państw UE. Czynniki najbardziej pozytywnie wpływającymi na poziom dynamiki PKB w 2015 była konsumpcja prywatna oraz saldo wymiany zagranicznej. Wydatki gospodarstw domowych zwiększyły się w minionym roku o 3,1% w porównaniu z 2,6% w 2014 roku, to oznacza, że konsumpcja prywatna dodała do tempa wzrostu 1,8 pkt proc. zamiast 1,5 pkt proc. rok wcześniej. Z kolei wzrost eksportu netto dołożył 0,3 pkt proc., odejmując w 2014 roku aż 1,5 pkt proc. Korzystne tendencje dotyczące handlu zagranicznego sugerują, że popyt na polskie produkty na rynkach zagranicznych został odbudowany po załamaniu kierunków wschodnich w 2014 roku. W 2015 roku wyhamował wzrost inwestycji. Dynamika inwestycji wyniosła 6,1% w porównaniu z 9,8% rok wcześniej. W wyniku wyhamowania dynamiki wzrostu inwestycji wpływ tego czynnika na dynamikę PKB zmniejszył się z 1,8 do 1,2 pkt proc. Czynnikiem wspierającym popyt konsumpcyjny była poprawiająca się sytuacja na rynku pracy o czym świadczy chociażby spadek publikowanej przez GUS stopy bezrobocia poniżej 10%, po raz pierwszy od dziesięciu lat, we wrześniu 2015 roku. Następstwem pozytywnych tendencji na rynku pracy są również stosunkowo wysokie przyrosty realnego funduszu płac. Utrzymującemu się obecnie ożywieniu nadal towarzyszy brak istotnych napięć inflacyjnych, co skłoniło w pierwszym kwartale 2015 Radę Polityki Pieniężnej do obniżki podstawowych stóp procentowych aż o 50 punktów bazowych. Czynnikiem wspierającym dotychczasowy brak presji inflacyjnej był głęboki spadek cen paliw.

Dane dotyczące funkcjonowania Krajowego Systemu Elektroenergetycznego i Rynku Bilansującego, prezentowane przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. wskazują, że krajowe zużycie² energii elektrycznej w 2015 roku wyniosło 161,4 TWh i w porównaniu do roku poprzedniego wzrosło o 1,7%. Przy czym jedynie w styczniu i grudniu odnotowano nieznaczny spadek zużycia, natomiast we wszystkich pozostałych miesiącach 2015 roku odnotowano wzrost. Spadek zużycia w miesiącach zimowych jest charakterystyczny dla okresów gdy średnie temperatury są wyższe od przeciętnych dla tych miesięcy, tak jak to ma miejsce w ostatnich latach. Natomiast wzrostowi zużycia, szczególnie w okresie letnim sprzyjają wyższe niż przeciętnie temperatury z uwagi na intensywność wykorzystywania urządzeń chłodzących. Z taką sytuacją mieliśmy do czynienia w sierpniu, gdy wysokie temperatury, mała ilość opadów oraz liczne ograniczenia hydrologiczne bloków energetycznych i niska generacja ze źródeł wiatrowych, doprowadziły do wprowadzenia na terenie kraju 20 stopnia zasilania, co wiązało się z ograniczeniami w możliwościach poboru energii dla licznych odbiorców przemysłowych. W konsekwencji powyższe zmniejszyło potencjał zużycia energii w tym okresie. Wpływ na zużycie energii w analizowanym okresie miało również stabilne tempo rozwoju gospodarczego w

²Na podstawie Tabeli: Struktura produkcji energii elektrycznej w elektrowniach krajowych, wielkości wymiany energii elektrycznej z zagranicą i krajowe zużycie energii – wielkości miesięczne oraz od początku roku – wielkości brutto dostępnej na stronie PSE S.A.

tym dynamika wzrostu produkcji przemysłowej. W 2015 roku produkcja energii elektrycznej ogółem wzrosła o 3,32%, przy czym biorąc pod uwagę cały bilans roku, nie odnotowano znaczących zmian w strukturze wytwarzania energii z dwóch głównych (biorąc pod uwagę wolumen produkowanej energii) surowców, czyli węgla kamiennego i brunatnego. Produkcja energii z węgla kamiennego wzrosła o 1,99% a z węgla brunatnego spadła o 1,2%. Warto jednak zauważyć, że zwłaszcza w drugiej połowie roku dynamicznie rosła produkcja z węgla kamiennego, przykładowo we wrześniu wzrost wyniósł 10,73%, a w sierpniu aż 19,13% w odniesieniu do analogicznych miesięcy roku poprzedniego. W tym samym czasie można było obserwować zauważalne spadki wykorzystania do produkcji węgla brunatnego. Kolejny raz odnotowano dynamiczny przyrost generacji ze źródeł wiatrowych, tym razem o 39,8% w skali roku. Warto zauważyć, że produkcja ze źródeł wiatrowych stanowiła w 2015 roku już ponad 6% całość produkcji energii. Generacja ze źródeł wiatrowych urosła dynamicznie zarówno z powodu przyrostu zainstalowanych mocy jak i sprzyjających warunków wietrznych. W sposób znaczący, w porównaniu do roku poprzedniego, wzrosła produkcja ze źródeł gazowych aż o 28%, co można prawdopodobnie łączyć z przywróceniem wsparcia dla wytwarzania w kogeneracji. Odwrócił się natomiast niekorzystny bilans w wymianie zagranicznej. W minionym roku Polska była eksporterem energii elektrycznej netto, nadwyżka eksportu nad importem wyniosła niewiele, bo zaledwie 0,3 TWh, jednak w porównaniu z rokiem 2014 gdy Polska była importerem netto energii elektrycznej w ilości ponad 2,1 TWh, to znacząca zmiana.

Otoczenie regulacyjne

Podmioty działające na rynku energii elektrycznej podlegają ścisłym regulacjom takim jak np. Prawo Energetyczne, Rozporządzenia oraz dyrektywy Komisji Europejskiej i konwencje międzynarodowe, dotyczące m in. ochrony środowiska i zmian klimatycznych (w tym emisji CO₂), obowiązku publicznej sprzedaży części wytworzonej energii, jak również wsparciu dla określonych technologii wytwarzania energii. Pod uwagę należy brać również przepisy prawa podatkowego oraz interpretacje i rekomendacje wydawane przez Urząd Regulacji Energetyki.

W ostatnim roku w szeroko rozumianym otoczeniu regulacyjnym istotnym dla wytwórców energii elektrycznej miało miejsce kilka istotnych wydarzeń. Po kilku latach prac, na posiedzeniu sejmiku w dniu 20 lutego 2015 uchwalono Ustawę o odnawialnych źródłach energii (OZE). Ustawa weszła w życie z dniem 4 maja 2015 roku, jednak jej kluczowe z punktu widzenia wytwórców energii zapisy, dotyczące zasad wsparcia dla wytwórców energii ze źródeł odnawialnych miały zacząć obowiązywać od 1 stycznia 2016 roku. Po październikowych wyborach, parlamentarzyści nowej kadencji uznali jednak, że zapisy rozdziału 4 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku, wejdą w życie dopiero 1 lipca 2016 roku. Rozdział 4 Ustawy o OZE dotyczy w szczególności kwestii związanych z uruchomieniem systemu aukcyjnego do zakupu energii elektrycznej z instalacji OZE oraz mechanizmów wspierających wytwarzanie energii elektrycznej w mikroinstalacjach. System aukcyjny miał być rozwiązaniem skierowanym głównie dla nowopowstających mocy OZE. W systemie aukcyjnym to rząd miał decydować, ile energii odnawialnej potrzebuje i rozpisywać aukcje na jej dostarczenie dla poszczególnych technologii i wielkości źródeł, a aukcję ma wygrywać ten, kto zaproponuje najniższą cenę, i w zamian dostanie gwarancję wsparcia w określonym czasie. Ustawa zawiera również uregulowania dotyczące prosumentów (jednoczesnych producentów i konsumentów energii) wytwarzania energii z OZE w mikro- i małych instalacjach. Jako uzasadnienie półrocznego odroczenia wejścia w życie przepisów uznano konieczność przeprowadzenia dodatkowej oceny skutków regulacji i wprowadzenia mechanizmów umożliwiających uniknięcie upadłości obecnie funkcjonujących biogazowni rolniczych i ich dalszy rozwój, przygotowania niezbędnych regulacji w zakresie zasad lokalizacji i budowy elektrowni wiatrowych na lądzie oraz dokończenie procesów inwestycyjnych, które z przyczyn niezależnych od inwestorów nie mogły zostać zakończone do końca 2015 roku (tak by mogły skorzystać jeszcze z systemu zielonych certyfikatów). Wśród zmian, które zaczęły obowiązywać od początku 2016 warto wspomnieć o obniżeniu wsparcia dla instalacji tzw. spalania wielopaliwowego (współspalanie) z poziomu 1 zielonego certyfikatu za każdą wyprodukowaną MWh energii do poziomu 0,5 certyfikatu za 1 MWh energii. Od początku roku zlikwidowano również całkowicie mechanizm wsparcia dla elektrowni wodnych o mocy zainstalowanej powyżej 5 MW, które wytworzyły po raz pierwszy energię elektryczną przed wejściem ustawy w życie. Wprowadzono także jeden z zapisów Rozdziału 4 mówiący o stosowaniu netmeteringu dla prosumentów i odsprzedaży nadwyżek energii po 100% ceny energii na rynku hurtowym z poprzedniego kwartału

8 lipca 2015 Parlament Europejski zatwierdził przepisy dotyczące utworzenia rezerwy stabilizacyjnej (MSR – Market Stability Reserve) dla unijnego rynku pozwoleń na emisję CO₂. Wedle pierwotnych ustaleń rezerwa miała zostać uruchomiona od 2021 roku jednak pod silnym naciskiem niektórych państw unijnych przyśpieszono termin jej uruchomienia oraz zmodyfikowano zasady na jakich ma funkcjonować. Polska od początku była przeciwna powstaniu rezerwy, a później próbowała zmobilizować grupę państw unijnych, która zablokowałaby wejście w życie zmodyfikowanych zasad utworzenia MSR. Główne założenia przeforsowanych zmian przewidują utworzenie rezerwy stabilizacyjnej w 2018 roku i uruchomienie jej od 1 stycznia 2019 roku, a także przeniesienie do rezerwy 900 mln uprawnień wycofanych z rynku w związku z tzw. backloadingiem. Początkowo, zgodnie z przyjętymi zasadami, pozwolenia te miały trafić z powrotem na rynek. Do końca 2025 roku z rezerwy ma zostać wyłączonych 10% uprawnień w ramach tzw. pakietu solidarnościowego, które następnie mają zostać podzielone pomiędzy najbardziej kraje unijne (z PKB niższym niż 90% średniej unijnej). W założeniu jej twórców MSR ma wpłynąć na podniesienie cen uprawnień do emisji CO₂ a później, poprzez ingerencję w mechanizm rynkowy, przyczynić się do sterowania ich

cenami w zależności od potrzeb w procesie wdrażania założeń polityki klimatycznej UE. Polska zamierza złożyć skargę do Trybunału Sprawiedliwości UE ws. nieważności decyzji dotyczącej ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla europejskiego systemu handlu emisjami EU ETS. Zgodnie ze stanowiskiem rządu polskiego, rozpoczęcie w 2019 roku funkcjonowania mechanizmu MSR następuje w bieżącym okresie rozliczeniowym systemu EU ETS (2013-2020), co istotnie zmienia ramy prawne systemu konstruowane w perspektywie do 2020 roku. Ingerencja w system handlu uprawnieniami do emisji powoduje zmiany, których uczestnicy rynku nie spodziewali się planując swoje działania biznesowe i inwestycyjne. Zdaniem Polskiego rządu naruszona została między innymi zasada pewności prawa i zasada ochrony uzasadnionych oczekiwań poprzez przyjęcie środków ingerujących w system handlu uprawnieniami do emisji w trakcie trwania okresu rozliczeniowego.

26 września 2015 roku Prezydent podpisał nowelizację Prawa energetycznego w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii, która implementuje do polskiego prawa unijne rozporządzenie REMIT. Nowelizacja prawa wprowadza sankcje za nieprzestrzeganie obowiązków i nadużycia związane z funkcjonowaniem na rynku energii. Uchwalono między innymi sankcje za wykorzystywanie informacji wewnętrznych, manipulacje lub próby manipulacji w handlu energią, czy za niezgłoszenie danych transakcyjnych do Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER). Nowe przepisy wyposażają Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (URE) w kompetencje mające na celu zapewnienie prowadzenia skutecznego monitoringu rynku energii w celu wykrywania potencjalnych nadużyć. Istotnym aspektem ma stać się współpraca w tym zakresie z ACER. Prezes URE został wyposażony w narzędzia podobne do stosowanych przez UOKiK. Prezes URE został zobowiązany do kontroli i prowadzenia postępowań wyjaśniających w sprawie manipulacji oraz niewłaściwego wykorzystania informacji na rynku energii. Ponadto będzie miał możliwość nakładania kar pieniężnych za naruszenie przepisów rozporządzenia.

Ceny energii elektrycznej

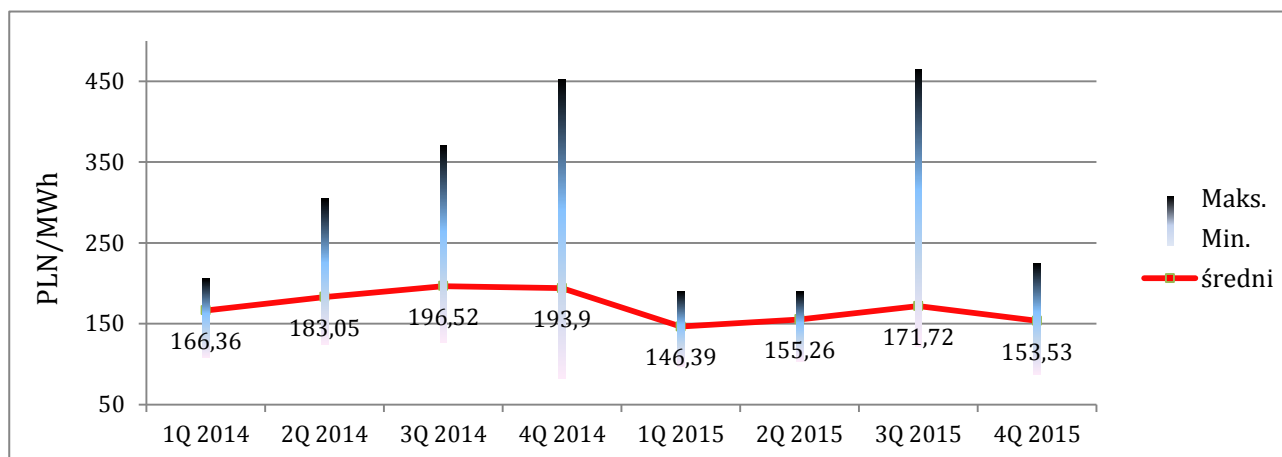
Grupa generuje większość przychodów z wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej, dlatego cena, za jaką sprzedaje energię elektryczną, jest bardzo istotna dla wyników jej działalności. Dodatkowo praktykowany jest zakup energii na rynku energii elektrycznej (w tym rynku giełdowym oraz rynku bilansującym) i odsprzedaż jej odbiorcom.

W 2015 roku obserwujemy istotny spadek średniej ceny energii w odniesieniu do roku poprzedniego. Średnia ważona z notowań IRDN (Indeks Rynku Dnia Następnego) na TGE (Towarowa Giełda Energii) dla roku 2015 ukształtowała się na poziomie 156,04 PLN/MWh co oznacza spadek w odniesieniu do roku 2014 o 28,11 PLN/MWh tj. o około 15%. Czynniki wpływające w sposób istotny na poziom notowań giełdowych na rynku SPOT pozostały te same, wśród nich najistotniejsze to: wielkość generacji wiatrowej, wielkość zdolności przesyłowych importowych z Nordpool, stan rezerw w systemie KSE, a także warunki pogodowe. 2015 rok charakteryzował się znaczącym wzrostem generacji wiatrowej, wpływ na to miały doskonałe warunki wietrzne (zwłaszcza w pierwszym i czwartym kwartale) oraz przyrost nowych mocy wiatrowych. Inwestorzy spieszyli się z oddawaniem nowych farm wiatrowych by zdążyć przed wejściem w życie nowej ustawy o OZE, zmieniającej system wsparcia dla producentów energii odnawialnej. Według danych PSE na koniec 2015 roku w systemie zainstalowane było ponad 5000 MW mocy turbin wiatrowych, co oznacza przyrost o około 1300 MW, czyli 35% rok do roku. W 2015 roku generacja wiatrowa stanowiła 6,2%³ ogółu produkcji energii w Polsce, podczas gdy w 2014 roku udział ten wyniósł 4,6%. Warto wspomnieć, że w najbardziej wietrznych miesiącach produkcja turbin wiatrowych potrafiła pokryć nawet ponad 10% zapotrzebowania na energię, tak jak to miało miejsce np. w grudniu 2015 roku. Kolejnym czynnikiem znacząco wpływającym na ceny energii były stosunkowo wysokie temperatury. Rok 2015 okazał się być najcieplejszym w historii pomiarów. Wyższe od średnich temperatury ograniczały zapotrzebowanie na energię w miesiącach zimowych, na początku i w końcu roku. Z drugiej strony ciepłe lato przyczyniło się do wzrostu zapotrzebowania, w związku z coraz większą ilością wykorzystywanych urządzeń chłodzących. Fala upałów i susza jakie utrzymywały się w sierpniu nad Polską, doprowadziły po raz pierwszy od 1987 roku, do ogłoszenia 20 stopnia zasilania. Szczególnym dniem okazał się 10 sierpnia, w którym zapotrzebowanie na moc wzrosło do prawie 22,2 GW, a liczne odstawienia bloków energetycznych, spowodowane nie tylko temperaturami, ale i rekordowo niskimi stanami rzek, uruchomiły awaryjny scenariusz. Aby zapobiec jeszcze gorszym następstwom, PSE zdecydowały się na wprowadzenie 20 stopnia zasilania i ograniczenia w poborze energii dla odbiorców o mocy umownej powyżej 300 kW. Ograniczenia w dostępie do energii miały miejsce jeszcze przez kilka dni. Problem z zapewnieniem odpowiedniej rezerwy w systemie jest czynnikiem wspierającym wzrost cen na rynku, dlatego ceny w trzecim kwartale 2015 były najwyższe w całym roku – średnia ważona cena (IRDN) dla trzeciego kwartału ukształtowała się na poziomie 171,72 PLN/MWh, podczas gdy najniższe ceny notowano w pierwszym kwartale 2015 roku – średnia ważona cena w pierwszym kwartale na poziomie 146,39 PLN/MWh. Niski stan rezerw w systemie, zwłaszcza przy niesprzyjających warunkach meteorologicznych (wysokie temperatury, niskie stany rzek, słaba wietrzność), jest tematem coraz częściej podnoszonym zwłaszcza w kontekście rozwiązań

³ Na podstawie danych PSE „Struktura produkcji energii elektrycznej w elektrowniach krajowych, wielkości wymiany energii elektrycznej z zagranicą i krajowe zużycie energii – wielkości miesięczne oraz od początku roku – wielkości brutto”.

systemowych związanych z potencjalnym wprowadzeniem rynku mocy. Negatywny wpływ na poziom cen energii w analizowanym okresie mogła mieć również trudna sytuacja w górnictwie węgla kamiennego. Ceny węgla na światowych rynkach w 2015 roku, podobnie jak innych surowców energetycznych mocno zniżkowały. Odbiło się to również na krajowych producentach węgla, Kompania Węglowa, największa spółka górnicza w Europie, rozpoczęła wyprzedzać swoich rosnących zapasów węgla oferując coraz niższe ceny, jakich wcześniej na rynku nie notowano. Wywołało to presję na pozostałe spółki górnicze, a w konsekwencji obniżyło ceny surowca dla wytwórców energii bazujących na węglu kamiennym. Spadek cen węgla kamiennego, przy jednoczesnym wzroście cen pozwoleń do emisji CO₂ pozwala producentom energii na węglu kamiennym w większym stopniu konkurować kosztowo z wytwórcami energii z węgla brunatnego.

Wykres 2: Ceny energii (IRDN)

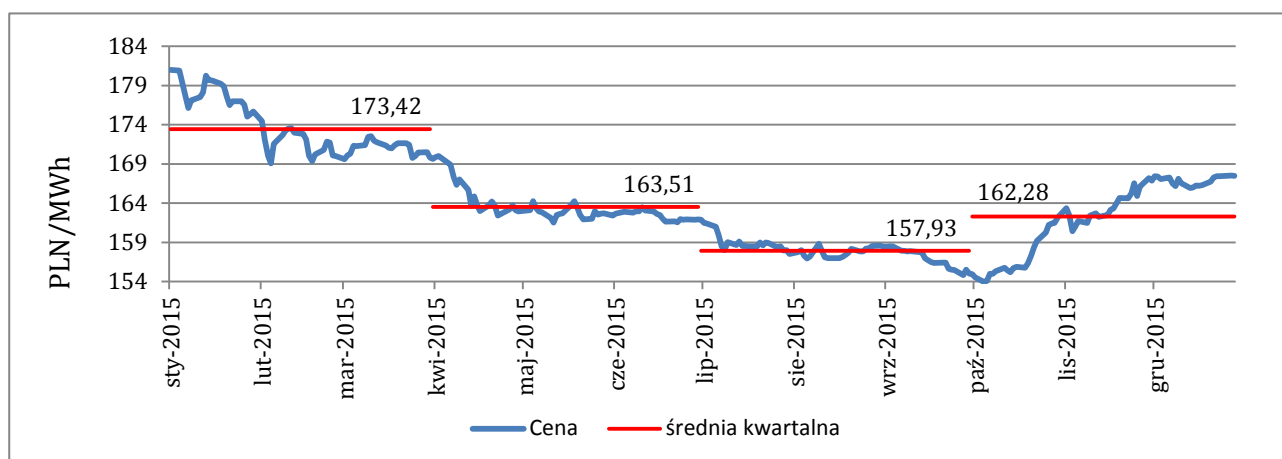

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych TGE

Na rynku terminowym energii elektrycznej Towarowej Giełdy Energii najbardziej płynny instrument, roczny kontrakt BASE_Y-16, notowany był na coraz niższych poziomach na przestrzeni pierwszych trzech kwartałów 2015 roku. Największą dynamikę spadku odnotowano na początku roku gdy cena z ponad 180 PLN spadła do około 162 PLN w połowie kwietnia. Kolejny spadkowy impuls miał miejsce w lipcu a następnie we wrześniu. Na koniec III kwartału cena kontraktu terminowego na dostawę energii elektrycznej na 2016 rok notowana była blisko swojego minimum w okolicach 155 PLN. Odbicie cen nastąpiło wraz z początkiem IV kwartału. Notowania rocznego kontraktu BASE_Y16 zamknęły rok na poziomie bliskim 168 PLN.

Wartym podkreślenia jest fakt, że często poziom notowań kontraktów terminowych w dużej mierze determinowany był nastrojami na rynku SPOT, jednak w 2015 roku ta tendencja uległa istotnemu osłabieniu. Porównując notowania cen energii na rynku IRDN i rynku terminowym można wręcz mówić o ujemnej korelacji. Ceny na rynku SPOT rosły od początku 2015 roku osiągając swój szczyt w III kwartale i zniżkując w IV kwartale, na rynku terminowym mieliśmy do czynienia z dokładnie odwrotną sytuacją. Istotną zmienną dla rynku terminowego stanowiły również przewidywania odnośnie rynku carbon, dotyczące planu wycofania nadwyżki uprawnień do rezerwy (MSR – Market Stability Reserve). Uzgodnienia w tym zakresie mocno wpływały w pierwszym półroczu 2015 roku na poziom notowań cenowych energii w kolejnych latach.

Wykres 3: Cena kontraktu terminowego na dostawę energii elektrycznej (pasmu) na 2016 rok

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych TGE

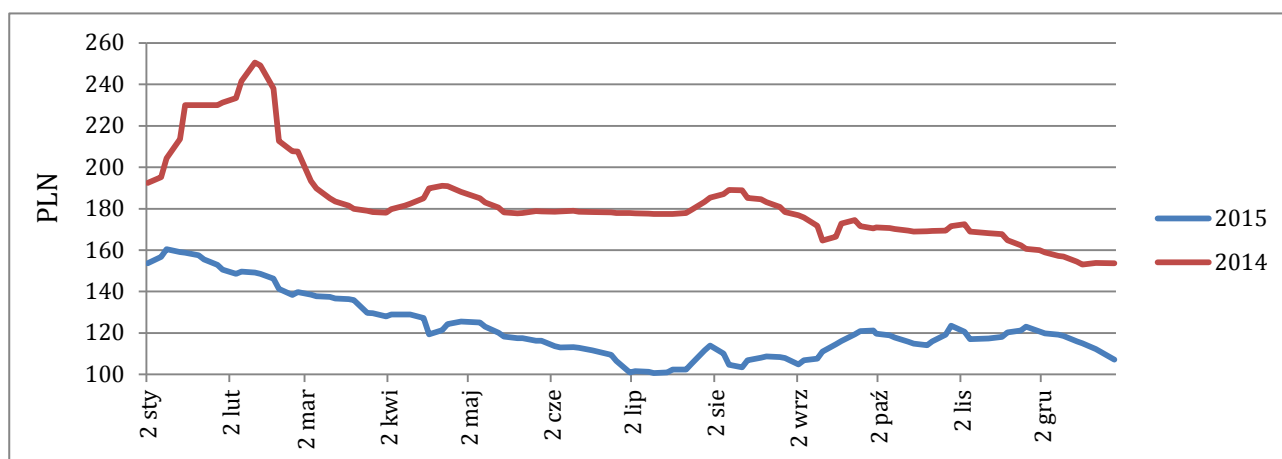
Świadectwa pochodzenia

Z uwagi na fakt, że część wytwarzanej energii elektrycznej pochodzi ze spalania biomasy (leśnej i rolnej) i stosowana jest również wysokosprawna kogeneracja w celu wytwarzania ciepła, przy spełnieniu określonych wymogów regulacyjnych, producentowi przysługują zielone i czerwone certyfikaty. Liczba uzyskiwanych świadectw pochodzenia jest znacząco wyższa od liczby jaką Spółki z Grupy Kapitałowej ZE PAK są zobowiązane przedstawić do umorzenia, co pozwala zbywać ich nadwyżki na rzecz innych uczestników rynku.

Porównując ceny zielonych certyfikatów w 2015 roku do cen z roku 2014 wyraźnie widać różnice w notowanych poziomach. W obu latach najwyższe poziomy notowane były w pierwszym kwartale, później następował stopniowy spadek lub stagnacja na niskich poziomach. Wprawdzie w III kwartale 2015 roku mieliśmy do czynienia z umiarkowanym odbiciem na tym rynku, gdzie cena ze swojego minimum blisko 100 PLN urosła do 121 PLN, to jednak różnica ceny na koniec III kwartału 2015 w stosunku do końca III kwartału poprzedniego roku nadal przekraczała 40 PLN a w IV kwartale znowu powróciła tendencja spadkowa, choć już do końca roku nie zanotowano nowych minimów rocznych. Średnia ważona cena zielonych praw pochodzenia energii za 2015 rok wyniosła 123,60 PLN⁴ i w odniesieniu do średniej z 2014 roku spadła o blisko 34%. W obliczu dużej nadpodaży zielonych praw pochodzenia energii wydaje się, że trwałą zmianę niskich poziomów cen zielonych certyfikatów może przynieść dopiero nowa ustawa o OZE. Wprawdzie nie weszła ona w życie w całości od 1 stycznia 2016 roku jednak zapisy ograniczające w pewnym zakresie wsparcie dla instalacji współspalania biomasy oraz eliminująca wsparcie dla tzw. „dużych” instalacji hydrologicznych produkujących energię obowiązują już od początku 2016 roku. Zapisy nowej ustawy o OZE przewidują również wzrost współczynnika obowiązku umarzania świadectw pochodzenia. Jednak z uwagi na dużą skalę nadpodaży zielonych świadectw pochodzenia, dochodzenie do równowagi na rynku będzie prawdopodobnie procesem rozciągniętym w czasie.

⁴ Średnia ważona z notowań instrumentu PMOZE_A na Towarowej Gieldzie Energii.

Wykres 4: Średnia cena świadectwa pochodzenia energii wyprodukowanej z OZE

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych TGE

Koszty paliw, koszt wydobycia węgla

Najistotniejszym elementem kosztów związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła w spółkach Grupy ZE PAK jest koszt paliwa. W dużej mierze ceny paliwa określają konkurencyjność poszczególnych technologii wytwarzania energii elektrycznej. Elektrownie Grupy ZE PAK wytwarzają znaczącą większość energii elektrycznej z węgla brunatnego, lecz wykorzystują również biomasę leśną i rolną. Ponadto, w procesie wytwarzania energii elektrycznej wykorzystywany jest do celów rozpałkowych, na bardzo niewielką skalę, ciężki i lekki olej opałowy.

Dwie kopalnie węgla brunatnego, PAK KWBK S.A. oraz PAK KWBA S.A., będące jedynymi dostawcami węgla brunatnego do elektrowni Grupy ZE PAK, zaspokajają całkowite zapotrzebowanie aktywów wytwórczych na to podstawowe paliwo, co uniezależnia Grupę od zewnętrznych dostawców i eliminuje ekspozycję na potencjalne wahania cen węgla brunatnego. Niemniej jednak występuje ekspozycja na wahania cen pozostałych wykorzystywanych paliw (przede wszystkim biomasy) jak również część kosztów związanych z wydobyciem węgla brunatnego zależy od czynników, które pozostają poza bezpośrednią kontrolą Grupy.

Koszty uprawnień do emisji CO₂

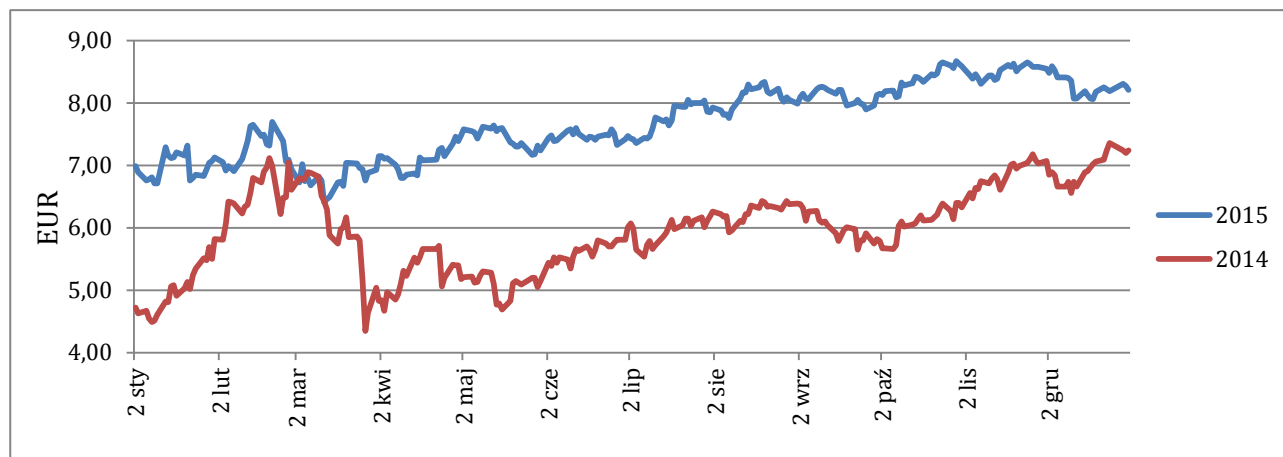
Działalność w zakresie wytwarzania ze źródeł konwencjonalnych energii elektrycznej i ciepła, a tym samym wyniki działalności, są w dużym stopniu uzależnione od ilości nieodpłatnych uprawnień do emisji CO₂ przyznanych w danym okresie. Ilości uprawnień możliwe do uzyskania dla energetyki zostały określone w art. 10c dyrektywy ETS, a wielkości jakie fizycznie mogą otrzymać poszczególne instalacje uzależnione są od wydatków poniesionych na inwestycje które zapisane są w Krajowym Planie Inwestycyjnym. Pozostałą część brakujących uprawnień Grupa zobowiązana jest dokupić na wolnym rynku.

Średnia cena praw do emisji w 2015 roku ukształtowała się na poziomie 7,68 EUR/EUA⁵, co stanowi istotny wzrost o blisko 29% w stosunku średniej ceny z roku 2014 na poziomie 5,96 EUR/EUA. Praktycznie przez cały 2015 rok, za wyjątkiem marca i grudnia, mieliśmy do czynienia ze stabilnym trendem przyrostowym na rynku praw do emisji CO₂. Rynek carbon w dużej mierze uzależniony jest od decyzji politycznych podejmowanych na szczeblu unijnym. Było to widoczne wyraźnie w 2015 roku, kiedy to ceny uprawnień do emisji CO₂ zmieniały się wraz przewidywaniami dotyczącymi szczegółów funkcjonowania MSR (Market Stability Reserve). Głównymi niewiadomymi dla uczestników rynku była data uruchomienia rezerwy oraz sposób potraktowania 900 milionów uprawnień wycofanych z systemu w ramach „backloadingu”. Według pierwotnych założeń MSR miała zacząć funkcjonować od 2021 roku, jednak doniesienia o chęci wcześniejszego uruchomienia rezerwy, zgłaszane przez niektóre państwa UE, powodowały wzrosty na rynku praw do emisji CO₂. Analogicznie informacje dotyczące braku zgody grupy państw (w tym Polski) na zmianę terminu wprowadzenia MSR sprzyjały okresowym spadkom cen na rynku. Ostatecznie w lipcu Parlament Europejski uchwalił przepisy zgodnie z którymi MSR ma zacząć funkcjonować wraz z początkiem 2019 roku a 900 mln uprawnień wycofanych z rynku w ramach backloadingu nie wraca na rynek, lecz do puli MSR. Taki kształt przepisów stał się istotnym wsparciem dla wzrostu kursu jednostek emisji CO₂. Kolejnym czynnikiem, który wspierał ceny EUA, zwłaszcza w IV kwartale 2015 roku było oczekiwanie na ustalenia paryskiego szczytu klimatycznego w grudniu 2015. W szczególności wysokość planowanych przez poszczególne kraje redukcji emisji CO₂ w latach 2020-2030.

⁵ Średnia arytmetyczna z poziomów zamknięcia dnia dla notowań EUA na ICE.

Ostatecznie porozumienie osiągnięte w Paryżu ma charakter jedynie deklaracji w zakresie redukcji emisji, mówi się też o ogólnym celu do osiągnięcia polegającym na utrzymaniu wzrostu globalnych średnich temperatur na poziomie znacznie poniżej 2 stopni Celsjusza ponad poziom przedindustrialny. Ogólnie cele osiągnięte przez uczestników konferencji są znacząco mniej ambitne niż te realizowane przez europejską politykę klimatyczną.

Wykres 5: Cena kontraktu terminowego na dostawę EUA

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ICE

Rekompensaty z tytułu kosztów osieroconych w związku z rozwiązaniem „Kontraktu Długoterminowego” („KDT”) Elektrowni Pątnów II

Kontrakt długoterminowy sprzedaży mocy i energii elektrycznej (KDT) został zawarty pomiędzy Elektrownią Pątnów II Sp. z o.o. a Polskimi Sieciami Elektroenergetycznymi S.A. Miał on charakter wieloletniej umowy w zakresie dostarczania energii elektrycznej po ustalonej formule cenowej.

W związku z wcześniejszym rozwiązaniem (w dniu 1 kwietnia 2008 roku) KDT Elektrowni Pątnów II, na mocy Ustawy z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej, EPII jest uprawniona do otrzymywania odpowiedniej rekompensaty. Wysokość rekompensaty jest wyliczana według stosownego wzoru zamieszczonego w Ustawie. Elektrownia Pątnów II objęta jest wymienioną ustawą do końca 2025 roku.

Sezonowość i warunki meteorologiczne (w tym głównie warunki wietrzne)

Popyt na energię elektryczną oraz ciepło, zwłaszcza wśród konsumentów, podlega sezonowym wahaniom. Dotychczas praktyka pokazywała, że zużycie energii elektrycznej zwiększało się zimą (głównie z powodu niskich temperatur i krótszego dnia) oraz spadało w okresie letnim (w związku z okresem wakacyjnym, wyższymi temperaturami otoczenia i dłuższym dniem). W ostatnich latach systematycznie odnotowuje się wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną latem, spowodowany w głównej mierze rosnącą liczbą wykorzystywanych klimatyzatorów i innych urządzeń chłodniczych.

Niezależnie od czynników opisanych powyżej coraz istotniejsze dla poziomu produkcji Grupy stają się warunki meteorologiczne. Dotychczas działalność Grupy nie podlegała w znaczącym stopniu sezonowości popytu, ze względu na niskie koszty praca bloków prowadzona była w sposób ciągły (w podstawie) przez niemal cały rok. Obecnie biorąc pod uwagę rosnący udział OZE w segmencie wytwórców energii, w tym przede wszystkim źródeł wiatrowych, przy szacowaniu wielkości produkcji Grupy coraz większego znaczenia nabierają warunki pogodowe, ze szczególnym uwzględnieniem warunków wietrznych. Statystycznie okresami o najlepszych warunkach wietrznych są I i IV kwartał. Należy brać pod uwagę, że w okresach gdy warunki wietrzne są wyjątkowo dobre a produkcja turbin wiatrowych wysoka, popyt na energię produkowaną przez elektrownie Grupy może ulegać okresowym zmniejszeniom.

Nakłady inwestycyjne

Działalność w sektorze wydobywania węgla oraz produkcji energii wymaga znaczących nakładów inwestycyjnych. Aktywa wytwórcze Grupy wymagają okresowych remontów i bieżących modernizacji, zarówno ze względu na zastrzanie wymogów w zakresie ochrony środowiska jak i potrzebę zwiększania efektywności produkcji energii elektrycznej. Poziom nakładów inwestycyjnych miał istotny wpływ, i według oczekiwań będzie nadal miał istotny wpływ, na wyniki działalności operacyjnej, poziom zadłużenia oraz przepływy pieniężne. Opóźnienia w realizacji,

zmiany programu inwestycyjnego oraz przekroczenie budżetu mogą mieć poważny wpływ na nakłady inwestycyjne ponoszone w przyszłości, a także na wyniki, sytuację finansową oraz perspektywy rozwoju. Ponadto część planowanych przez Grupę projektów inwestycyjnych, zgłoszonych do Krajowego Planu Inwestycyjnego, wiąże się z przydziałem bezpłatnych jednostek uprawniających do emisji CO₂. Szerzej na temat zamierzeń inwestycyjnych Grupy i realizacji obecnych zadań można przeczytać w punkcie 4.3 oraz punkcie 8 niniejszego sprawozdania.

Kurs walutowy EUR/PLN, poziom stóp procentowych

Pomimo faktu, że Grupa prowadzi swoją działalność na terytorium Polski, gdzie ponosi koszty i osiąga przychody w PLN, jest kilka istotnych czynników uzależniających wyniki finansowe od kursu walutowego EUR/PLN oraz poziomu stóp procentowych WIBOR i EURIBOR.

Do najistotniejszych zaliczyć należy:

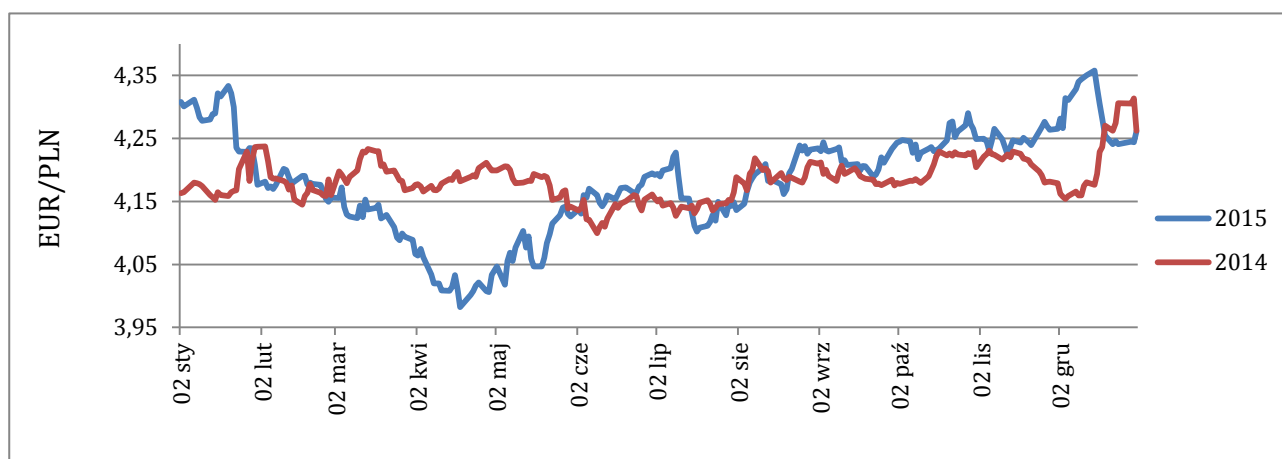
- Znacząca część zadłużenia (tj. Kredyt Konsorcjalny zaciągnięty przez Elektrownię Pątnów II) jest denominowana w EUR, co powoduje, że deprecjacja wartości PLN w stosunku do EUR ma negatywny wpływ na wyniki finansowe, ponieważ zwiększa koszty finansowania w PLN związane z zadłużeniem w obcej walucie, natomiast deprecjacja wartości EUR w stosunku do PLN ma pozytywny wpływ na wyniki finansowe, ponieważ obniża koszty finansowania w PLN związane z zadłużeniem w obcej walucie.
- ZE PAK S.A. oraz EPII korzystają z finansowania dłużnego opartego na zmiennej stopie procentowej.
- PAK Serwis Sp. z o.o., podmiot zależny objęty konsolidacją, w I kwartale 2015 miał swój zakład w rozumieniu umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania w Niemczech, gdzie prowadził część swojej działalności, a EUR było walutą funkcjonalną tego zakładu. Obecnie zakład został już zlikwidowany z uwagi na zakończenie prac na terenie Niemiec.
- Transakcje związane z zakupem EUA rozliczane są w EUR.

Obecnie spółki Grupy Kapitałowej ZE PAK nie stosują instrumentów służących ograniczaniu ryzyka wynikającego ze zmian kursów walutowych. Zarządy na bieżąco monitorują sytuację finansową oraz sytuację rynkową, w razie potrzeby mogą podjąć decyzje o konieczności zastosowania instrumentów finansowych zabezpieczających przed ryzykiem kursowym. Zgodnie z Zasadami Zarządzania Ryzykiem przyjętymi w Grupie ZE PAK ewentualne transakcje będą miały charakter zabezpieczenia i będą dopasowane do pozycji zabezpieczanej pod względem wolumenu i daty zapadalności. Decyzja o wyborze instrumentu zabezpieczającego, uwzględniała będzie również: cenę, płynność rynku, prostotę produktu, łatwość wyceny i księgowania oraz elastyczność.

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych związanych z finansowaniem inwestycji w ZE PAK S.A. i EPII. Grupa korzysta z zobowiązań finansowych, głównie kredytów i pożyczek o oprocentowaniu zmiennym. W celu zminimalizowania ryzyka stopy procentowej, Grupa zawiera kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe), w ramach których zgadza się na wymianę, w określonych odstępach czasu, różnicy między kwotą odsetek naliczonych według stałego i zmiennego oprocentowania od uzgodnionej kwoty głównej. Transakcje te mają na celu zabezpieczenie zaciągniętych zobowiązań finansowych i dotyczą kredytu konsorcjalnego EPII opartego na zmiennej stopie EURIBOR. Do zabezpieczenia wykorzystano instrumenty typu IRS.

Kurs EUR/PLN w 2015 roku wykazywał się zauważalnie większą zmiennością niż to miało miejsce rok wcześniej. W drugim kwartale 2015 roku zdecydowanie się obniżył, schodząc do poziomu poniżej 4,00 w połowie kwietnia, od tego momentu jednak tendencja zmieniła się na wzrostową. Zwyżka trwająca od połowy kwietnia wyniosła poziom notowań niemal do 4,35 EUR/PLN w połowie grudnia, na koniec roku złotówka nieco się umocniła osiągając 4,26. Był to poziom porównywalny z końcem 2014 roku. Słabość euro w stosunku do innych walut z pierwszych miesięcy roku wiązać należy z zainicjowanym przez Europejski Bank Centralny („EBC”) skupu aktywów (głównie obligacji emitowanych przez kraje strefy euro). Atrakcyjność złotówki w stosunku do euro spowodowana była również poziomem realnych stóp procentowych w Polsce, które pozostawały na stosunkowo wysokim poziomie w stosunku do notowanych poziomów realnych stóp procentowych w wielu gospodarkach nie tylko strefy euro. W drugim kwartale na notowania PLN wpływała niepewność co do sposobu rozwiązania sprawy greckiego zadłużenia. Natomiast w trzecim kwartale waluty gospodarek wschodzących (do których zaliczany jest również PLN) negatywnie reagowały na kłopoty gospodarki chińskiej i obawy co do perspektyw wzrostu gospodarczego na świecie. W pewnej mierze swoje piętno na poziomie notowań PLN odcisnęła również przebieg dwóch kampanii wyborczych (prezydenckiej i parlamentarnej) i potencjalny wpływ niektórych obietnic wyborczych na przyszły stan polskiej gospodarki oraz kształt polityki monetarnej.

Wykres 6: Kurs średni EUR/PLN

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabel kursów średnich NBP

5. OPIS SYTUACJI FINANSOWO-MAJĄTKOWEJ

5.1. Zasady sporządzania sprawozdania finansowego

Grupa sporządza sprawozdania finansowe w oparciu o Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez Unię Europejską. Powyższe standardy, określane wspólnie jako Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), obejmują również Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) i Interpretacje wydane przez Stały Komitet ds. Interpretacji oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej.

Istotne zasady rachunkowości zastosowane w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy zostały omówione w nocie nr 10 Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za 2015 rok.

5.2. Charakterystyka podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych

Skonsolidowany rachunek zysków i strat i skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Przychody ze sprzedaży w 2015 roku wyniosły 2 947 816 tys. PLN i w porównaniu do 2014 roku wzrosły o 267 705 tys. PLN, tj. 9,99%.

Największy wzrost przychodów w 2015 roku nastąpił w ramach przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej, które łącznie wzrosły o 242 728 tys. PLN, tj. 10,71%. Na wzrost wartości przychodów wpłynęła w 2015 roku zarówno wyższa o 9,60 PLN/MWh cena sprzedaży energii elektrycznej, jak i wyższy o 0,65 TWh wolumen sprzedaży energii. Wyższy wolumen sprzedaży energii elektrycznej został zrealizowany w całości w ramach energii elektrycznej z obrotu (wzrost o 1,69 TWh), przy jednoczesnym zmniejszeniu wolumenu energii elektrycznej z produkcji własnej (spadek o 1,04 TWh). Zmniejszenie produkcji dotyczyło Elektrowni Pątnów II oraz Elektrowni Adamów. W przypadku Pątnowa II przyczyną były wyższe nadwyżki mocy w systemie w godzinach nocnych (zwiększona generacja wiatrowa), co powodowało redukcję pracy bloku przez operatora systemu. W Elektrowni Adamów na zmniejszenie produkcji wpłynęły warunki rynkowe. W Elektrowni Pątnów I w 2015 roku produkcja była na podobnym poziomie jak w 2014 roku, ale 0,75 TWh produkcji na blokach 1 i 2 zostało zrealizowane w okresie inwestycyjnym, więc uzyskane przychody z generacji w tym okresie nie zostały zaliczone do przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej, ale na zmniejszenie nakładów inwestycyjnych na te bloków.

W 2015 roku rekompensaty z tytułu rozwiązania KDT okazały się wyższe o 74 212 tys. PLN, tj. o 74,79%. Jednakże w 2014 roku w tej pozycji dokonano odpisów aktualizujących w łącznej wysokości 81 575 tys. PLN związanych z wysokością korekty rocznej kosztów osieroconych za 2008 rok. Gdyby pominąć efekt odpisu okazałoby się, że rekompensata w 2015 roku była niższa od rekompensaty w 2014 roku o 7 363 tys. PLN, co jest rezultatem lepszych wyników osiągniętych w 2015 roku przez Elektrownię Pątnów II Sp. z o.o. będącą beneficjentem rozwiązania KDT oraz wyższej wartości wskaźnika dyskontującego.

Tabela 2: Zestawienie skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży

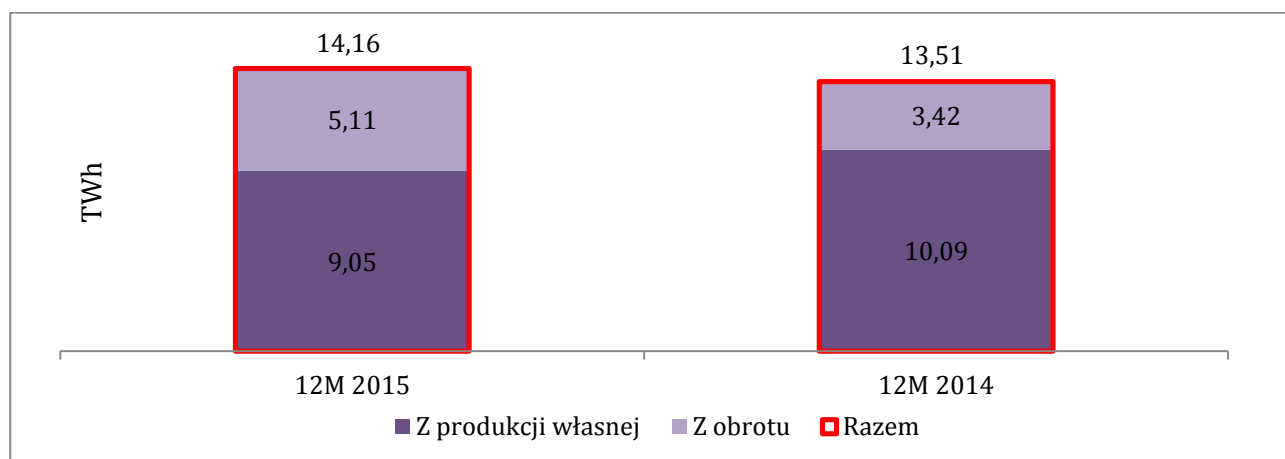
	tys. PLN okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku	tys. PLN okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku	tys. PLN zmiana	% dynamika
"Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej (pomniejszone o podatek akcyzowy)	1 602 096	1 689 659	(87 563)	(5,18)
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej z obrotu	906 021	575 730	330 291	57,37
Prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia energii	33 901	63 327	(29 426)	(46,47)
Przychody z umów o usługi budowlane	141 398	147 735	(6 337)	(4,29)
Rekompensaty z tytułu rozwiązania KDT	173 435	99 223	74 212	74,79
Przychody ze sprzedaży energii ciepłej	60 874	58 276	2 598	4,46
Pozostałe przychody ze sprzedaży	30 091	46 161	(16 070)	(34,81)
Przychody ze sprzedaży ogółem	2 947 816	2 680 111	267 705	9,99

W 2015 roku przychody ze sprzedaży praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii zmniejszyły się o 29 426 tys. PLN, tj. o 46,47% w stosunku do przychodów osiągniętych w ubiegłym roku. Niższe przychody ze sprzedaży praw majątkowych ze świadectw pochodzenia były rezultatem spadku rynkowych cen zielonych certyfikatów. Dodatkowo w 2015 roku dokonano sprzedaży części posiadanego zapasu certyfikatów zielonych z lat poprzednich, które były wycenione po cenie na koniec 2014 roku, czyli 153,63 PLN/MWh. W momencie ich sprzedaży po cenie rynkowej niższej od ceny z wyceny, koszt ich sprzedaży wpłynął na obniżenie uzyskanych przychodów ze sprzedaży.

Przychody z umów o usługi budowlane w 2015 roku zmniejszyły się o 6 337 tys. PLN, tj. o 4,29% w stosunku do przychodów uzyskanych w poprzednim roku. Zmniejszenie przychodów jest efektem stopniowego zmniejszania zaangażowania spółek remontowych w modernizację Elektrowni Pątnów I, w związku z zakończeniem w III kwartale prac na bloku nr 1 i w IV kwartale na bloku nr 2.

W Grupie zrealizowano wyższe przychody ze sprzedaży energii ciepłej o 2 598 tys. PLN w rezultacie wyższego wolumenu sprzedaży o 26,62 TJ i wyższej uzyskanej ceny o 0,90 PLN/GJ.

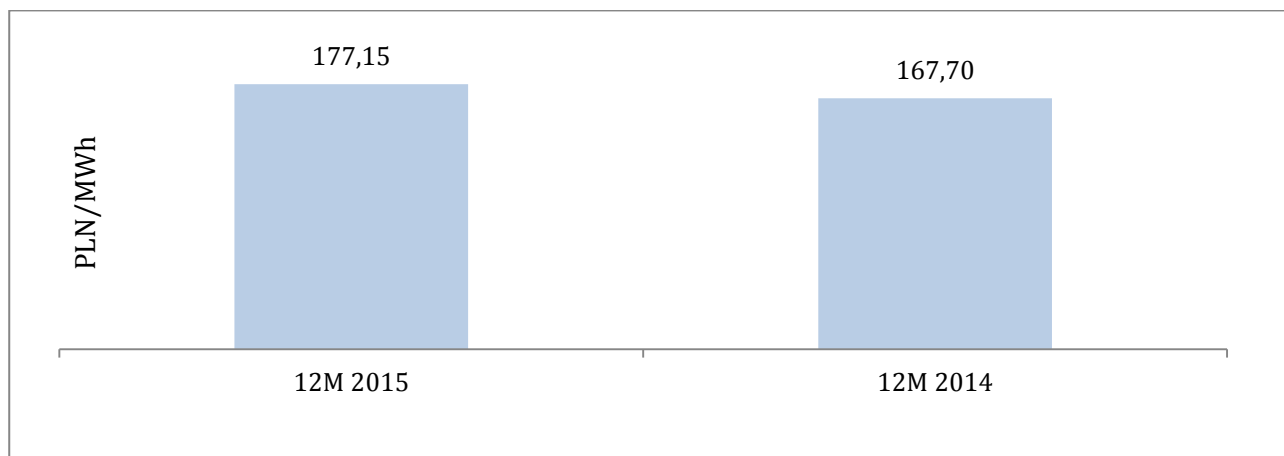
Wykres 7: Sprzedaż energii elektrycznej*

* Sprzedaż energii elektrycznej w 2015 roku nie zawiera 0,77 TWh sprzedaży w ramach rozruchu bloków energetycznych nr 1 i 2 w El. Pątnów I, z której uzyskane przychody pomniejszyły wysokość nakładów inwestycyjnych w 2015 roku.

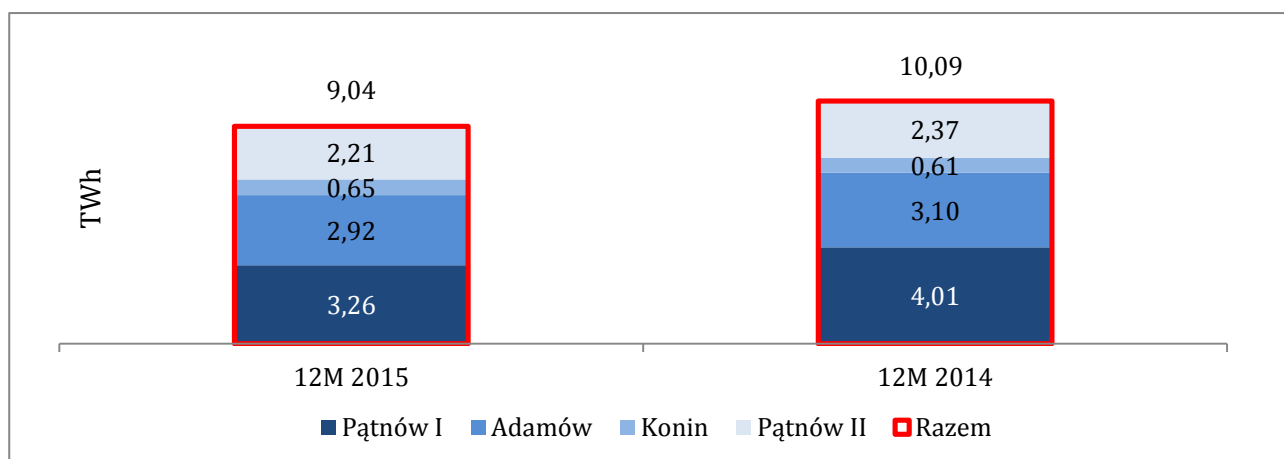
Źródło: dane wewnętrzne

Wykres 8: Średnie ceny sprzedaży energii elektrycznej

Źródło: dane wewnętrzne

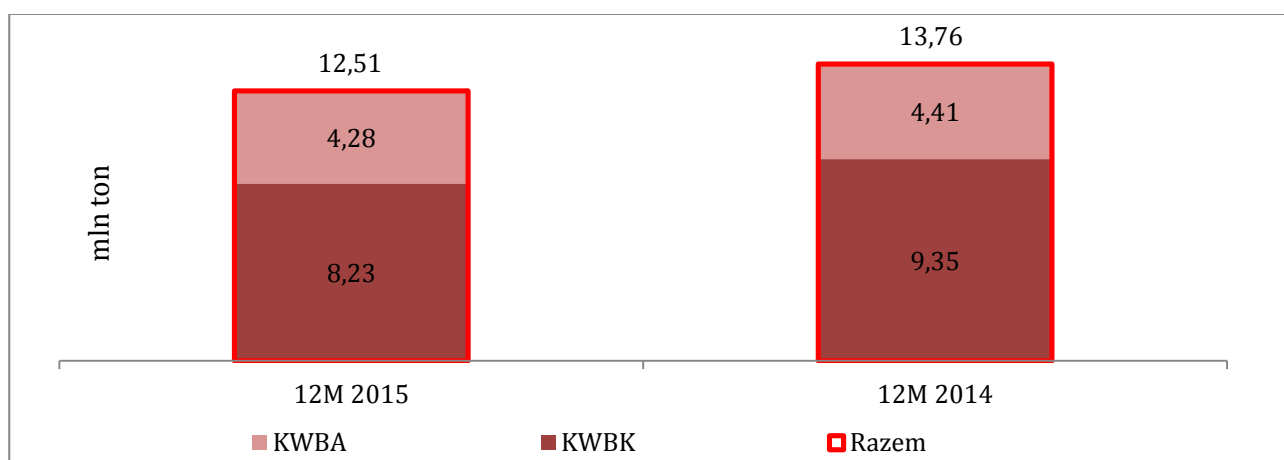
Wykres 9: Produkcja netto energii elektrycznej*

* Produkcja netto energii elektrycznej w 2015 roku nie zawiera 0,75 TWh sprzedaży zrealizowanej podczas rozruchu bloków energetycznych nr 1 i 2 w El. Pątnów I.

Źródło: dane wewnętrzne

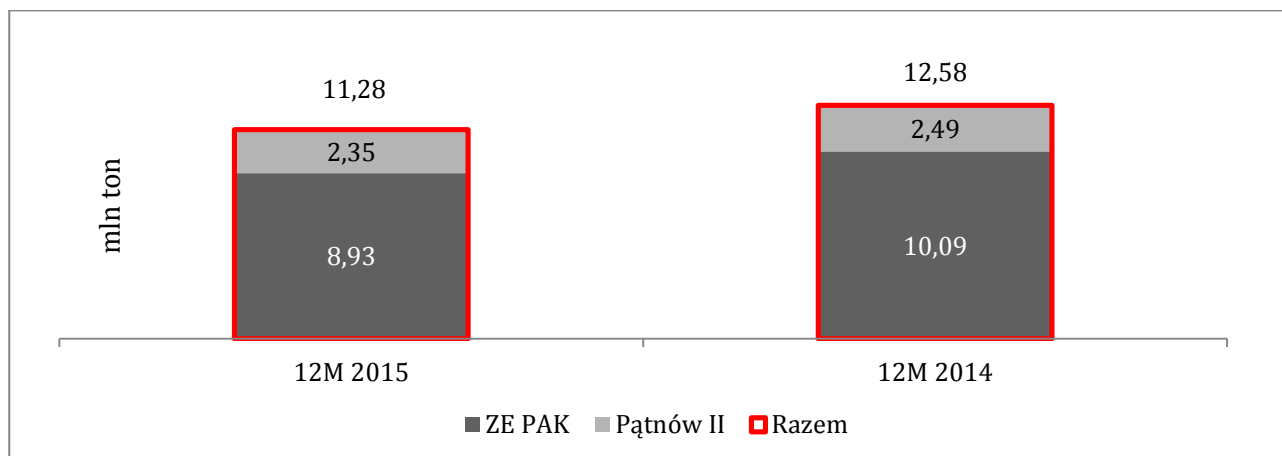
Wykres 10: Zużycie węgla brunatnego*

* Zużycie węgla brunatnego w 2015 roku nie zawiera 1,10 mln ton węgla zużytego podczas rozruchu bloków energetycznych nr 1 i 2 w El. Pątnów I, którego koszt zwiększył wysokość nakładów inwestycyjnych w 2015 roku.

Źródło: dane wewnętrzne

Wykres 11: Emisja CO₂*

* Emisja CO₂ w 2015 roku nie zawiera 0,98 mln ton wyemitowanego CO₂ w ramach rozruchu bloków energetycznych nr 1 i 2 w El. Państw I, którego koszt zwiększył wysokość nakładów inwestycyjnych w 2015 roku.

Źródło: dane wewnętrzne

Tabela 3: Wybrane pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat

	tys. PLN okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku	tys. PLN okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku	tys. PLN zmiana	% dynamika
Przychody ze sprzedaży	2 947 816	2 680 111	267 705	9,99
Koszt własny sprzedaży	(4 651 152)	(2 452 160)	(2 198 992)	89,68
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	(1 703 336)	227 951	(1 931 287)	-
Pozostałe przychody operacyjne	29 966	88 060	(58 094)	(65,97)
Koszty sprzedaży	(4 920)	(3 973)	(947)	23,84
Koszty ogólnego zarządu	(111 323)	(148 639)	37 316	(25,11)
Pozostałe koszty operacyjne	(6 209)	(15 969)	9 760	(61,12)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(1 795 822)	147 430	(1 943 252)	-
Przychody finansowe	6 496	21 344	(14 848)	(69,57)
Koszty finansowe	(43 909)	(70 789)	26 880	(37,97)
Zysk (strata) brutto	(1 833 235)	97 985	(1 931 220)	-
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	(46 573)	(19 501)	(27 072)	138,82
Zysk (strata) netto	(1 879 808)	78 484	(1 958 292)	-
Inne całkowite dochody netto	6 102	(6 735)	12 837	-
Całkowity dochód	(1 873 706)	71 749	(1 945 455)	-
EBITDA*	494 072	507 448	(13 376)	(2,64)

* Spółka definiuje i oblicza EBITDA jako zysk/(stratę) z działalności operacyjnej (obliczonej jako zysk/(strata) netto za rok obrotowy skorygowany o (i) podatek dochodowy (obciążenie podatkowe), (ii) przychody finansowe oraz (iii) koszty finansowe) skorygowany o amortyzację (wykazaną w rachunku zysków i strat) oraz odpisy aktualizujące wartość środków trwałych, aktywów niematerialnych oraz aktywów górniczych.

Koszt własny sprzedaży w 2015 roku wyniósł 4 651 152 tys. PLN i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększył się o 2 198 992 tys. PLN, tj. o 89,68%. Oprócz odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, w wysokości 1 880 000 tys. PLN, do wzrostu kosztu własnego w największym stopniu przyczyniły się wyższa o 289 935 tys. PLN wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz sprzedanej energii zakupionej z obrotu, wyższe o 143 259 tys. PLN koszty emisji CO₂ oraz wyższa o 33 150 tys. PLN amortyzacja.

Szczegółowe analityczne ujęcie kosztów wg rodzaju zawiera Tabela 4.

Tabela 4: Skonsolidowane koszty rodzajowe

	tys. PLN okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku	tys. PLN okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku	tys. PLN zmiana	% dynamika
Amortyzacja	393 705	360 555	33 150	9,19
Odpisy aktualizujące wartość środków trwałych	1 896 189	(537)	1 896 726	-
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	12 930	22 412	(9 482)	(42,31)
Zużycie materiałów	435 014	448 448	(13 434)	(3,00)
Usługi obce	100 786	178 732	(77 946)	(43,61)
Podatki i opłaty z wyłączeniem podatku akcyzowego	211 623	231 378	(19 755)	(8,54)
Koszty emisji CO ₂	320 216	176 957	143 259	80,96
Koszty świadczeń pracowniczych	538 579	556 640	(18 061)	(3,24)
Pozostałe koszty rodzajowe	16 597	33 870	(17 273)	(51,00)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz sprzedanej energii zakupionej z obrotu	879 147	589 212	289 935	49,21
Koszty według rodzaju ogółem	4 804 786	2 597 667	2 207 119	84,97

Pozostałe przychody operacyjne w 2015 roku wyniosły 29 966 tys. PLN i były niższe od ubiegłorocznych o 58 094 tys. PLN, tj. o 65,97%, ale w 2014 roku w pozycji tej zaewidencjonowano wyższe przychody z tytułu m.in. likwidacji rezerwy na taryfę pracowniczą w ZE PAK S.A. w wysokości 45 668 tys. PLN i otrzymanych odszkodowań. Pozostałe koszty operacyjne w 2015 roku wyniosły 6 209 tys. PLN i zmniejszyły się w stosunku do poprzedniego roku o 9 760 tys. PLN, tj. o 61,12%.

Koszty sprzedaży w 2015 roku wyniosły 4 920 tys. PLN i są wyższe o 947 tys. PLN, tj. o 23,84%, głównie za sprawą wyższych opłat ponoszonych w związku ze sprzedażą energii na giełdzie.

Koszty ogólnego zarządu w 2015 roku wyniosły 111 323 tys. PLN i są niższe od poniesionych w ubiegłym roku o 37 316 tys. PLN, tj. 25,11%.

W efekcie znacznego wzrostu kosztu własnego sprzedaży w 2015 roku na działalności operacyjnej poniesiono stratę w wysokości 1 795 822 tys. PLN.

Podobnie jak w roku ubiegłym, ale w mniejszym stopniu, negatywnie na poziom osiągniętych wyników wpłynął ujemny wynik osiągnięty na działalności finansowej w wysokości 37 413 tys. PLN. W 2015 roku zmniejszyły się m.in. poziomy kosztów i przychodów odsetkowych, ale również ujemnych różnic kursowych i otrzymanych dywidend.

W 2015 roku Grupa poniosła stratę brutto w wysokości 1 833 235 tys. PLN. Na poziomie netto strata wyniosła 1 879 808 tys. PLN.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Suma bilansowa na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła 6 880 259 tys. PLN i w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2014 roku zwiększyła się o 12 571 tys. PLN, tj. o 0,18%.

Tabela 5: Wybrane pozycje skonsolidowanych aktywów

	tys. PLN 31 grudnia 2015 roku	tys. PLN 31 grudnia 2014 roku	tys. PLN zmiana	% dynamika
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	3 475 229	5 299 618	(1 824 389)	(34,42)
Nieruchomości inwestycyjne	2 363	2 799	(436)	(15,58)
Aktywa niematerialne	17 389	82 263	(64 874)	(78,86)
Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze (długoterminowe)	92 748	149 901	(57 153)	(38,13)
Pozostałe aktywa długoterminowe finansowe	13 752	12 591	1 161	9,22
Pozostałe aktywa długoterminowe niefinansowe	10 027	25 949	(15 922)	(61,36)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	102 615	112 870	(10 255)	(9,09)
Razem aktywa trwałe	3 714 123	5 685 991	(1 971 868)	(34,68)
Aktywa obrotowe				
Krótkoterminowe aktywa niematerialne	354 389	176 957	177 432	100,27
Zapasy	157 515	237 116	(79 601)	(33,57)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	268 123	253 977	14 146	5,57
Należności z tytułu podatku dochodowego	2 743	12 742	(9 999)	(78,47)
Pozostałe aktywa krótkoterminowe finansowe	76 979	94 748	(17 769)	(18,75)
Pozostałe aktywa krótkoterminowe niefinansowe	12 497	39 434	(26 937)	(68,31)
Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze (krótkoterminowe)	1 309	556	753	135,43
Kwoty należne od zamawiających z tytułu kontraktów długoterminowych	3 349	10 047	(6 698)	(66,67)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	383 354	356 120	27 234	7,65
Razem aktywa obrotowe	1 260 258	1 181 697	78 561	6,65
SUMA AKTYWÓW	4 974 381	6 867 688	(1 893 307)	(27,57)

Aktywa trwałe na 31 grudnia 2015 roku wyniosły 3 714 123 tys. PLN. W porównaniu do ostatniego dnia ubiegłego roku zmniejszyły się o 1 971 868 tys. PLN, tj. o 34,68%. Największe zmiany nastąpiły w pozycjach:

- rzeczowe aktywa trwałe, które zmniejszyły się netto o 1 824 389 tys. PLN, przede wszystkim w rezultacie odpisu aktualizującego związanego z utratą wartości rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 1 880 000 tys. PLN oraz kwoty 55 611 tys. PLN będącej per saldo różnicą poniesionych w 2015 roku nakładów inwestycyjnych (związanych głównie z modernizacją Elektrowni Pątnów I) i amortyzacji;
- aktywów niematerialnych, które zmniejszyły się o 64 874 tys. PLN, co wynika z faktu mniejszego poziomu zapasów zakupionych uprawnień do emisji CO₂ na kolejny rok obrotowy niż miało to miejsce w ubiegłym roku;
- aktywów dotyczących zdejmowania nadkładu i inne aktywach górniczych, które zmniejszyły się o 57 153 tys. PLN, co wiąże się ze zwiększonym kosztem amortyzacyjnym rozliczenia nakładów w PAK KWB Konin oraz odpisem aktualizującym na aktywie górniczym w PAK Górnictwo Sp. z o.o.

Aktywa obrotowe na 31 grudnia 2015 roku wyniosły 1 260 258 tys. PLN. W porównaniu z ostatnim dniem ubiegłego roku zwiększyły się o 78 561 tys. PLN, tj. 6,65%. Największe zmiany nastąpiły w pozycjach:

- krótkoterminowych aktywów niematerialnych, które zwiększyły się o 177 432 tys. PLN – wzrost ten związany jest z zakupami uprawnień do emisji CO₂ na potrzeby 2015 roku;
- zapasów, które zmniejszyły się o 79 601 tys. PLN przede wszystkim w wyniku sprzedaży świadectw pochodzenia energii (zielonych certyfikatów).

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW-ADAMÓW-KONIN S.A.
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2015 ROKU

Tabela 6: Wybrane pozycje skonsolidowanych pasywów

	tys. PLN 31 grudnia 2015 roku	tys. PLN 31 grudnia 2014 roku	tys. PLN zmiana	% dynamika
Kapitał własny				
Kapitał podstawowy	101 647	101 647	-	-
Kapitał zapasowy	2 542 060	2 398 399	143 661	5,99
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów pochodnych	(11 941)	(17 741)	5 800	(32,69)
Pozostałe kapitały rezerwowe	5 877	5 877	-	-
Zyski zatrzymane / Niepokryte straty	1 128 266	1 249 448	(121 182)	(9,70)
Zysk (strata) netto	(1 881 086)	81 977	(1 963 063)	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	110	(110)	(100,00)
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom większościowym	1 884 823	3 819 717	(1 934 894)	(50,66)
Kapitał własny ogółem	1 884 823	3 819 717	(1 934 894)	(50,66)
Zobowiązania długoterminowe				
Oprocentowane kredyty i pożyczki	924 519	867 221	57 298	6,61
Świadczenia pracownicze długoterminowe	77 674	108 554	(30 880)	(28,45)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	80 751	103 742	(22 991)	(22,16)
Pochodne instrumenty finansowe długoterminowe (zobowiązania)	8 943	15 059	(6 116)	(40,61)
Dotacje długoterminowe	51 068	63 832	(12 764)	(20,00)
Inne rezerwy długoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	334 879	361 142	(26 263)	(7,27)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	351 862	322 319	29 543	9,17
Zobowiązania długoterminowe ogółem	1 829 696	1 841 869	(12 173)	(0,66)
Zobowiązania krótkoterminowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe	237 505	355 202	(117 697)	(33,14)
Bieżąca część oprocentowanych kredytów i pożyczek	386 543	348 553	37 990	10,90
Pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe (zobowiązania)	7 349	8 684	(1 335)	(15,37)
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	122 553	134 015	(11 462)	(8,55)
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	5 228	1 970	3 258	165,38
Świadczenia pracownicze krótkoterminowe	8 783	38 553	(29 770)	(77,22)
Dotacje krótkoterminowe	12 774	12 779	(5)	(0,04)
Kwoty należne zamawiającym z tytułu kontraktów długoterminowych	10 080	20 245	(10 165)	(50,21)
Inne rezerwy krótkoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	469 047	286 101	182 946	63,94
Zobowiązania krótkoterminowe ogółem	1 259 862	1 206 102	53 760	4,46
Zobowiązania razem	3 089 558	3 047 971	41 587	1,36
SUMA PASYWÓW	4 974 381	6 867 688	(1 893 307)	(27,57)

Kapitały własne na 31 grudnia 2015 roku zmniejszyły się o 1 934 894 tys. PLN i wyniosły 1 884 823 tys. PLN.

Zobowiązania na 31 grudnia 2015 roku wyniosły 3 089 558 tys. PLN, co oznacza, że w ciągu roku zwiększyły się o 41 587 tys. PLN, tj. o 1,36%. Największe zmiany nastąpiły w pozycjach:

- kredytów i pożyczek, które zwiększyły się o 95 288 tys. PLN jako rezultat finansowania kredytem modernizacji w Elektrowni Pątnów I;
- rezerw i rozliczeń międzyokresowych, które wzrosły o 186 226 tys. PLN, przede wszystkim w rezultacie:
 - o wyższej rezerwy na umorzenie uprawnień do emisji CO₂ o 177 432 tys. PLN,
 - o wzrostu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 29 543 tys. PLN,
- zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań finansowych, które zmniejszyły się o 140 688 tys. PLN,
- świadczeń pracowniczych, które zmniejszyły się o 60 650 tys. PLN.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Grupa w 2015 roku wypracowała dodatnie saldo przepływów środków pieniężnych z działalności operacyjnej w wysokości 467 136 tys. PLN, które w porównaniu z poprzednim rokiem było wyższe o 53 464 tys. PLN. Do wypracowania wyższego salda pomimo uzyskanego mniejszego zysku brutto i poniesionych wyższych wydatków na zakup uprawnień do emisji CO₂ wpłynęła sprzedaż zapasów świadectw pochodzenia energii (zielonych certyfikatów).

Saldo operacji pieniężnych z działalności inwestycyjnej wyniosło minus 414 971 tys. PLN i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyło się o 134 814 tys. PLN. Największe wydatki w części inwestycyjnej dotyczyły wydatków na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych – na ten cel wydano 409 858 tys. PLN. W 2015 roku miał miejsce proces zakupu akcji PAK KWB Konin S.A. i PAK KWB Adamów S.A. od pracowników i emerytów – na ten cel wydano 24 909 tys. PLN.

Saldo operacji pieniężnych w ramach działalności finansowej wyniosło minus 24 115 tys. PLN. W trakcie roku Grupa zwiększyła zadłużenie – otrzymane wpływy z instrumentów finansowych były wyższe od wydatków o 91 474 tys. PLN. Na obsługę kosztów finansowania wydano 53 383 tys. PLN, podobnie jak w roku ubiegłym. Spółka w 2015 roku przeznaczyła na dywidendę kwotę 1,20 PLN na jedną akcję, stąd na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy wydano 60 988 tys. PLN.

Środki pieniężne na koniec 2015 roku zwiększyły się o 28 050 tys. PLN i na koniec roku wyniosły 383 318 tys. PLN.

Tabela 7: Wybrane pozycje ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

	tys. PLN okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku	tys. PLN okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku	tys. PLN zmiana	% dynamika
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej				
Zysk (strata) brutto	(1 833 235)	97 985	(1 931 220)	-
Korekty o pozycje	2 300 371	315 687	1 984 684	628,69
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	467 136	413 672	53 464	12,92
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	-	-	-	-
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	559	40 357	(39 798)	(98,61)
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(409 858)	(616 608)	206 750	(33,53)
Wydatki i wpływy związane z pozostałymi aktywami finansowymi	19 122	20 918	(1 796)	(8,59)
Nabycie pozostałych aktywów finansowych	(24 909)	-	(24 909)	-
Dywidendy otrzymane	49	5 522	(5 473)	(99,11)
Odsetki otrzymane	6	83	(77)	(92,77)
Pozostałe	60	(57)	117	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(414 971)	(549 785)	134 814	(24,52)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	-	-	-	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW-ADAMÓW-KONIN S.A.
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2015 ROKU

Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(13 029)	(17 413)	4 384	(25,18)
Wpływy z tytułu kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	336 925	412 912	(75 987)	(18,40)
Splata kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	(232 422)	(278 962)	46 540	(16,68)
Dywidendy wypłacone	(60 988)	(34 560)	(26 428)	76,47
Odsetki zapłacone	(53 383)	(53 871)	488	(0,91)
Pozostałe	(1 218)	31 958	(33 176)	-
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(24 115)	60 064	(84 179)	-
Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	28 050	(76 049)	104 099	-
Środki pieniężne na początek okresu	355 268	431 317	(76 049)	(17,63)
Środki pieniężne na koniec okresu	383 318	355 268	28 050	7,90

Wskaźniki finansowe

Strata netto w 2015 roku spowodowała, że wszystkie wskaźniki rentowności przybrały wartości ujemne.

Wskaźnik ogólnego zadłużenia, obrazujący stosunek zobowiązań do sumy aktywów na koniec 2015 roku, w wyniku obniżenia sumy bilansowej o 1 893 307 tys. PLN zwiększył swoją wartość o 40,91%. Wartość wskaźnika wskazuje, że zobowiązania stanowią 62% majątku posiadanego przez Spółkę.

Wartość wskaźnika dług netto / EBITDA wskazuje, że w Grupie dług pomniejszony o stan środków pieniężnych jest około 1,77 razy większy od wypracowanego zysku operacyjnego powiększonego o amortyzację i odpisy aktualizujące wartość środków trwałych, aktywów niematerialnych oraz aktywów górniczych.

Wskaźnik płynności bieżącej, informujący o stopniu pokrycia zobowiązań bieżących aktywami obrotowymi, na koniec 2015 roku ukształtował się na poziomie 1,00, czyli jego wartość wzrosła o 0,02, co oznacza, że na koniec 2015 roku sytuacja płynnościowa Spółki nie uległa zmianie.

Tabela 8: Wskaźniki

		2015	2014	zmiana	% dynamika
ROE	%	(99,73)	2,05	(101,78)	-
ROA	%	(37,79)	1,14	(38,93)	-
Rentowność sprzedaży netto	%	(63,77)	2,93	(66,70)	-
Wskaźnik ogólnego zadłużenia	x razy	0,62	0,44	0,18	40,91
Dług netto / EBITDA	x razy	1,77	1,57	0,20	12,74
Wskaźnik płynności bieżącej	x razy	1,00	0,98	0,02	2,04

5.3. Charakterystyka czynników mających wpływ na bieżące i przyszłe wyniki finansowe

Wyniki finansowe Grupy, jako podmiotu skoncentrowanego na działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, sprzedającej swój produkt na wolnym rynku hurtowym energii elektrycznej, w tym na Towarowej Gieldzie Energii, w pełni podlegają i są uzależnione od zachowania się wszystkich uczestników tego rynku, a te z kolei uzależnione są w dużej mierze od proponowanych bądź nowo wprowadzanych zmian legislacyjnych, mających przełożenie na krajowy rynek energii elektrycznej. Cena energii elektrycznej na rynku hurtowym kreowana jest bowiem przez wszystkie podmioty uczestniczące w obrocie na tym rynku, a pojedynczy uczestnik nawet o stosunkowo dużym udziale w rynku, nie jest w stanie samodzielnie istotnie wpłynąć na jej poziom.

Patrząc z punktu widzenia producenta energii elektrycznej, oceniając otoczenie zarówno od strony faktycznej jak i regulacyjnej, należy brać pod uwagę kilka zjawisk szczególnie istotnych w ostatnim roku, które mogą wpływać również na wyniki Spółki w przyszłości:

Oceniając od strony producenta należy brać pod uwagę kilka zjawisk szczególnie istotnych w ostatnim roku:

- utrzymujący się przyrost mocy w KSE w segmencie turbin wiatrowych,
- uczestnictwo Polski w międzyoperatorskich projektach, mających na celu budowę wspólnego europejskiego rynku w modelu Price Coupling of Regions,
- coraz częstsze okresy jesienno-zimowe ze średnimi temperaturami wyższymi od przeciętnych z lat poprzednich, prowadzące do zmniejszenia potencjału zapotrzebowania na energię elektryczną w tych okresach, oraz gorące i suche lata, powodujące zwiększenie zapotrzebowania na energię elektryczną,
- częste zmiany w otoczeniu prawnym nie tylko krajowym ale i na szczeblu unijnym oraz globalnym.

Stosunkowo niskie koszty zmienne wytwarzania energii elektrycznej przez spółki z Grupy oraz położenie geograficzne elektrowni Grupy, nadal sprawiają, że czynniki wymienione powyżej w umiarkowanym stopniu mogą obecnie wpływać na wielkość wolumenu produkowanej przez Grupę energii elektrycznej.

Grupa generuje większość przychodów z wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej, dlatego cena, za jaką sprzedaje energię elektryczną, jest bardzo istotna dla wyników jej działalności. Analizując bieżące trendy rynkowe w kontekście poziomu cen energii elektrycznej na hurtowych rynkach energii, przyjrzyć należy się przede wszystkim cenom notowanym na Towarowej Giełdzie Energii, które jako najbardziej transparentne, stanowią podstawę ustalania warunków cenowych w umowach dwustronnych, zawieranych na bilateralnym rynku ofertowym (rynek OTC). Analizując notowania giełdowe, obserwuje się, że pomimo zanotowanego na początku 2016 roku, stopniowego wzrostu cen, zarówno na rynku terminowym jak i rynku SPOT, odnosząc poziomy notowanych cen do poziomów cenowych z końca 2015 roku, nadal wyłania się obraz stosunkowo niskich cen energii na TGE S.A. Obserwowane na początku roku wzrosty cen na giełdzie były efektem splotu kilku czynników, tj. trudnych warunków pogodowych, wzrostu ceny maksymalnej płaconej za rezerwę operacyjną z kwoty 37,28 PLN/MWh płatnej w roku poprzednim do 41,20 PLN/MWh płatnej od 1 stycznia 2016 roku oraz uruchomienia połączenia transgranicznego z Litwą. Analizując poziom notowań giełdowych w szerszej perspektywie czasowej i rynkowej, wskazać należy, że uzależniony jest on w istotny sposób od wielkości generacji wiatrowej, wielkości zdolności przesyłowych importowych na połączeniach energetycznych Polski ze Szwecją (SwePol Link) oraz Polski z Litwą (LitPol Link), sygnałów płynących z rynku uprawnień do emisji CO₂, stanu rezerw w Krajowym Systemie Energetycznym (KSE), a także warunków pogodowych. W ostatnich latach obserwujemy wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną w okresie letnim (ze względu na przyrost potencjału urządzeń chłodniczych), zwykle nakłada się to również na zmniejszenie rezerwy w KSE, związane z kampanią remontową, a także z nieplanowanymi awaryjnymi odstawieniami bloków wytwórczych, będących efektem trudności technicznych, związanych z chłodzeniem infrastruktury służącej produkcji energii elektrycznej. Doskonałym przykładem z analizowanego okresu, był miesiąc sierpień 2015 roku, kiedy wysokie temperatury powietrza, mała ilość opadów oraz liczne awaryjne odstawienia bloków energetycznych, doprowadziły do wprowadzenia na terenie kraju 20stego stopnia zasilania, co wiązało się z ograniczeniami w możliwościach poboru energii dla licznych odbiorców przemysłowych, a to w konsekwencji zmniejszyło potencjał zużycia energii w tym okresie oraz spowodowało dwudniowe rekordowe wzrosty cenowe na TGE S.A. Dodać należy, że w dalszym ciągu, bez względu na poziom notowań giełdowych, elektrownie Grupy utrzymują się w stosie wytwórców uczestniczących w pokrywaniu zapotrzebowania i bilansowania KSE.

Wśród czynników kształtujących ceny praw majątkowych, należy przyjrzyć się bliżej zmianom w otoczeniu regulacyjnym. Od dnia 30 kwietnia 2014 roku, obowiązuje nowelizacja Prawa energetycznego, która przedłużyła do końca 2018 roku system wsparcia dla wytwarzania energii w instalacjach wysokosprawnej kogeneracji (produkujących jednocześnie energię elektryczną i ciepło). Obecnie trwają prace prowadzone z inicjatyw Polskiego Towarzystwa Elektrociepłowni Zawodowych i Izby Gospodarczej Ciepłownictwo Polskie nad kontynuacją systemu wsparcia po 2018 roku i jak wynika z pierwszych informacji, ma to być system spójny z mechanizmem już wdrożonym w ustawie OZE, oparty na aukcjach, ale tylko w zakresie dodatkowych premii dla nowych producentów ciepła w kogeneracji. Uzyskiwane przez ZE PAK S.A. po wejściu w życie ustawy „czerwone certyfikaty”, ze względu na brak możliwości przenoszenia pomiędzy okresami rozliczeniowymi („bankowalności”) są na bieżąco sprzedawane po cenie giełdowej, która po wznowieniu systemu kształtuje się w okolicach kosztu opłaty zastępczej. W szerokokorozumianym otoczeniu formalno-prawnym, mającym wpływ na ceny świadectw pochodzenia z OZE (zielonych certyfikatów), również zachodzą nieustanne zmiany, mogące mieć wpływ na sytuację krajowych producentów energii uprawnionych do otrzymywania tych świadectw pochodzenia. W dalszym ciągu obserwujemy znaczącą nadpodaż na rynku zielonych certyfikatów, będącą prawdopodobnie konsekwencją opóźnienia w ich wydawaniu w poprzednich latach przez Prezesa URE. Obecnie ceny zielonych certyfikatów kształtują się na stosunkowo niskim poziomie, zbliżonym do 120 PLN/MWh, w stosunku do opłaty zastępczej będącej na poziomie 300,03 PLN/MWh. Nowa ustawa z 20 lutego 2015 roku o odnawialnych źródłach energii, która miała wejść w życie, w zakresie Rozdziału 4, od 1 stycznia 2016 roku, została przesunięta na 1 lipca 2016 roku. Ustawa OZE w zakresie rozdziału 4 wprowadzi nowe zasady i obowiązki dla energii odnawialnej, w tym m.in. wprowadzi system aukcyjny podzielony na dwa koszyki mocowe – dla projektów o mocy do 1 MW i powyżej tej wielkości. Z procedur aukcyjnych wyłączone zostaną instalacje o mocy zainstalowanej powyżej 50 MW, co wykluczy udział w aukcji bloku dedykowanego w Elektrowni Konin, w następstwie czego ZE PAK S.A. pozostanie przy dotychczasowym sposobie uzyskiwania zielonych certyfikatów dla bloku biomasowego, przez okres następnych 12-tu lat. Ponadto Ustawa wprowadza nowe opłaty OZE na pokrycie kosztów wynikających z

zapisów nowej ustawy OZE w wysokości 2,51 PLN/MWh, liczone od wolumenu sprzedaży do odbiorców finalnych, oraz określi poziom wypełnienia obowiązku umorzenia zielonych certyfikatów w 2016 roku na 15%, dając przy tym możliwość wprowadzenia przez Ministra Gospodarki skokowo obowiązku do 20%, ale dopiero od 2017 roku, co prawdopodobnie, za około dwa do trzech lat, pozwoli rozładować powstałą nadpodaż certyfikatów na rynku i może doprowadzić do wzrostu ich cen.

Najważniejszym wydarzeniem na rynku uprawnień do emisji CO₂ w minionym roku było przyjęcie przez ministrów środowiska krajów członkowskich UE, propozycji utworzenia do 2019 roku mechanizmu rezerwy stabilizacyjnej (Market Stability Reserve – MSR), rozwiązania, które ma za cel bilansowanie podaży uprawnień do emisji, a to powinno przekładać się na wzrost ich cen. Od września 2015 roku trwają negocjacje w sprawie unijnego pakietu klimatycznego po 2020 roku. Dyskusja na temat przyszłości systemu EU ETS może mieć wpływ na zmienność cen na rynku carbon. Aktualnie po długofalowym postępującym wzroście cen, który dochodził do poziomu 8,8 EUR/EUA, w grudniu nastąpiła korekta cenowa i obecnie widoczne są spadki cen, nawet do poziomu poniżej 5 EUR/EUA. Głównych przyczyn tendencji spadkowych należy szukać w obniżce notowań towarów energetycznych, tj. ropy, energii elektrycznej czy gazu ziemnego i zwiększającej się korelacji cen uprawnień EUA z cenami na rynkach towarowych. Przyczyną może być również nadpodaż praw do emisji, której nie zdołała zniwelować interwencja polegająca na wycofaniu 900 mln EUA w ramach „backloadingu”, dodatkowo szybko rosnący udział źródeł OZE w generacji energii elektrycznej w niektórych krajach zachodniej Europy powoduje zmniejszenie zapotrzebowania na prawa do emisji ze strony wytwórców konwencjonalnych w tych krajach.

ZE PAK S.A. w 2016 roku otrzyma bardzo niewielką ilość darmowych uprawnień do emisji CO₂, oscylującą w granicach 150 tys. EUA, z czego większość wynika z przydziału na produkcję ciepła. Dlatego też, praktycznie cała ilość potrzebnych Grupie ZE PAK uprawnień do emisji musi zostać zakupiona na rynku pierwotnym (aukcje) oraz wtórnym (giełda ICE i kontrakty bilateralne). Od roku 2015 wielkość bezpłatnych uprawnień do emisji uzyskiwanych przez Grupę znacząco odbiega od ilości bezpłatnych jednostek otrzymywanych we wcześniejszych latach, oraz od przydziałów otrzymywanych przez innych głównych wytwórców energii w Polsce. Stąd temat uprawnień do emisji CO₂ ma niebagatelne znaczenie dla przewidywania wyników finansowych Grupy w kolejnych latach. Niższą ilość bezpłatnych jednostek emisji wiązać należy z opóźnieniem w rozpoczęciu realizacji jednej z inwestycji (bloku parowo-gazowego w Elektrowni Konin), która została uwzględniona w Krajowym Planie Inwestycyjnym, a tym samym nakłady na nią poniesione uprawniają do otrzymania jednostek EUA. Wspomnieć należy, że jednostki te Spółka otrzyma w następnych latach jeśli inwestycja zostanie zrealizowana.

Czynnikami nie pozostającym bez wpływu na sytuację polskiego sektora energetycznego jest „starzenie się” funkcjonujących obecnie jednostek wytwórczych. Zainstalowana moc, wiek i sprawność jednostek będą miały fundamentalny wpływ na zapewnienie bezpiecznej i stabilnej pracy Krajowego Systemu Energetycznego, gdyż jednostki te nadal stanowią regulacyjną i sterowalną rezerwę dla jednostek OZE. Kiedy w sierpniu 2015 roku zabrakło energii w polskim systemie elektroenergetycznym, odbiorcy po raz pierwszy, od 25 lat, odczuli skutki braku systemowych rozwiązań. Dodatkowo PSE S.A. ostrzega, że ograniczenia dostaw mogą się okresowo powtarzać, a po 2020 roku będziemy mogli odczuć poważne skutki braku mocy. Na początku bieżącego roku, nowo utworzone Ministerstwo Energii zajęło oficjalne stanowisko, stwierdzające potrzebę interwencji na rynku energii, która umożliwi budowę nowych elektrowni konwencjonalnych. Nie są jednak znane szczegóły potencjalnych rozwiązań w zakresie np. uruchomienia rynku mocy, nad którym to mechanizmem, za kadencji poprzedniego rządu, wykonano szereg prac. Wdrożenie rozwiązań w zakresie rynku mocy, mogłoby doprowadzić do przesunięć cenowych między dwoma towarami - energią i mocą, co w efekcie mogłoby skutkować, w przypadku energii - pokryciem jej krótkookresowych kosztów zmiennych, natomiast cena drugiego towaru, jakim byłaby moc, pokrywałaby koszty utrzymania, bądź budowy nowych aktywów wraz z minimalną marżą.

5.4. Zdarzenia o charakterze nietypowym mające wpływ na osiągnięte rezultaty finansowe

W związku z zakończeniem prac związanych z testami na utratę wartości aktywów zgodnie z wymogami MSR 36, Spółka dokonała odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych w następujących ośrodkach generujących niezależne przepływy pieniężne („CGU”): CGU ZE PAK S.A. i CGU PAK KWBK S.A.. W pracach nad testami uwzględniono niekorzystną sytuację na rynku wytwarzania energii elektrycznej, konserwatywne prognozy kształtowania cen energii elektrycznej oraz związane z tym przewidywane w Grupie ograniczenia wielkości produkcji w okresie objętym testami. Wyniki testów na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych Grupy Kapitałowej wskazały na utratę wartości w wysokości 1 880 mln PLN, zmniejszając wynik finansowy o tę kwotę. Odpis aktualizujący nie wpłynął na wartość skonsolidowanego wyniku EBITDA.

Poza wyżej wymienionymi odpisami Spółka uwzględniła również wpływ na wyniki finansowe następujących zdarzeń jednorazowych o charakterze niepieniężnym, tj.: utraty wartości aktywa z tytułu podatku odroczonego w ZE PAK S.A.

i Elektrowni Pątnów II Sp. z o.o. w łącznej kwocie 26 mln PLN oraz odpisu na aktywach górniczych spółki PAK Górnictwo Sp. z o.o. w kwocie 16,2 mln PLN.

6. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI FINANSOWYMI

6.1. Ocena zarządzania zasobami finansowymi

Spółki z Grupy Kapitałowej ZE PAK posiadają wystarczające zasoby środków pieniężnych do prowadzenia działalności gospodarczej, na bieżąco realizując zarówno wszystkie swoje zobowiązania o charakterze operacyjnym, ale także te zobowiązania, które wynikają z podpisanych umów finansowych oraz inwestycyjnych. Grupa zarządza bieżącymi zasobami finansowymi w elastyczny sposób, wykorzystując do tego celu modele analizy płynności gotówkowej oraz planując przyszłe przepływy pieniężne na podstawie sporządzanych okresowo prognoz finansowych w ujęciu krótko i długookresowym. Przy wykorzystaniu powyższych narzędzi, spółki z Grupy dokonują bieżącego monitoringu i analizy zapadalności należności i zobowiązań, dostosowując terminy oraz salda rachunków bankowych do wysokości przepływów pieniężnych. Nadwyżkami środków pieniężnych zarządza się wykorzystując inwestycje w bezpieczne instrumenty rynku finansowego, głównie lokaty bankowe.

6.2. Ocena realizacji zamierzeń inwestycyjnych

Grupa posiada strategię rozwoju jak i dostosowany do niej plan inwestycyjny. Zamierzenia inwestycyjne uwzględniają obecnie panujące warunki w sferze legislacyjno-prawnej, gospodarczej jak i technologicznej. Przyjęty sposób realizacji przewidywanych inwestycji opiera się w głównej mierze na korzystaniu ze środków wypracowanych w toku bieżącej działalności jak i finansowaniu zewnętrznym. Spółki z Grupy przy planowaniu finansowania uwzględniają szereg czynników istniejących obecnie lub mogących wystąpić i mieć znaczący wpływ na realizowany program inwestycyjny. Przewidywana struktura finansowania poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych uwzględnia również poziom szeregu wskaźników finansowych takich jak np. wskaźniki zadłużenia czy płynności w taki sposób, aby uzyskać ich optymalne poziomy. W ocenie Grupy Kapitałowej ZE PAK obecnie przyjęte założenia w sferze inwestycji są realne do realizacji przy wykorzystaniu posiadanych i potencjalnych zasobów. Jednak należy podkreślić, że cały czas monitorowane są czynniki mające najistotniejszy wpływ na realizowany program inwestycyjny, w przypadku istotnych zmian jednego bądź kilku czynników spółki Grupy dokonują określonych korekt bądź istotnych zmian realizowanej strategii.

7. ISTOTNE CZYNNIKI I PERSPEKTYWY ROZWOJU

Kierunkowe działania wyznaczone przez Strategię Grupy

Grupa Kapitałowa ZE PAK prowadzi systematyczne analizy trendów cenowych, mechanizmów wspierających różne technologie wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej oraz mega trendów związanych z obszarem działania firmy. Celem jest optymalizacja zamierzeń inwestycyjnych pod kątem rzeczowym oraz harmonogramów pracy urządzeń wytwórczych. Uzyskane wyniki pozwalają na wypracowanie modelu długofalowego funkcjonowania w warunkach uwidaczniających się niekorzystnych tendencji dla energetyki węglowej obejmujących zagrożenia wynikające z zaostrzających się unormowań środowiskowych jak i przewidywanych zmian miksu energetycznego Polski.

Krokiem do realizacji zamierzeń jest między innymi postępująca integracja działalności wydobywczej i wytwórczej pozwalająca na uzyskanie efektu synergii w całym łańcuchu technologicznym. Strategia Grupy zakłada koncentrację działalności pomocniczej w poszczególnych podmiotach zależnych wchodzących w skład Grupy w celu uzyskania efektu synergii w wyniku połączenia dotychczasowej działalności pomocniczej Grupy z działalnością pomocniczą kopalń. Po przeprowadzonej restrukturyzacji Grupy i podniesieniu efektywności wydzielonych działalności, strategia przewiduje możliwość sprzedaży wybranych spółek zależnych, niezwiązanych z działalnością podstawową, inwestorom branżowym lub finansowym, którzy zagwarantują świadczenie potrzebnego Grupie zakresu usług przez sprzedawane spółki.

Perspektywy funkcjonowania istniejących aktywów węglowych elektrowni określają konieczność dostosowania wydobycia i budowy nowych odkrywek w PAK KW BK S.A. oraz dostosowanie wydobycia węgla i uruchomienie procesu likwidacji kopalni Adamów. Elektrownia Adamów, objęta mechanizmem derogacyjnym ograniczonego odstępstwa w całym okresie eksploatacji posiada zgodę na funkcjonowanie z obecnymi standardami emisji przez okres 17,5 tys. godzin liczonych od 1 stycznia 2016 roku. Oznacza to, że na przełomie 2017 i 2018 roku elektrownia zostanie unieczynniona. Elektrownia Konin – część węglowa – może funkcjonować do połowy 2020 roku, gdyż objęta jest innym mechanizmem derogacyjnym tj. Przejściowym Planem Krajowym w myśl przepisów którego, będzie ona

zobowiązana do nieprzekraczania przydzielonych corocznie pułapów emisji zanieczyszczeń. Urządzenia wytwórcze w powyższych elektrowniach są wyeksploatowane technicznie i analizy nie wykazywały celowości ich modernizacji. Natomiast, sposób eksploatacji w okresie przejściowym został ściśle dopasowany do ich możliwości poprzez wybór dedykowanego odstępowania. Pozostałe aktywa węglowe zostały częściowo zmodernizowane i będą funkcjonować w perspektywie do 2030 roku.

Spółka jest świadoma zmian, przede wszystkim tych z obszaru legislacyjno-prawnego, zachodzących w otoczeniu. Regulacje prawne zmierzające do redukcji emisji CO₂, innych gazów (SO₂, NO_x) oraz przepisy dotyczące sektora odnawialnych źródeł energii to istotne wyzwania dla spółek z Grupy. Nadchodzące od 2021 roku, nowe regulacje środowiskowe wynikające z wprowadzenia konkluzji BAT (Best Available Technology) poszerzające katalog ograniczanych zanieczyszczeń, wymagają dalszych analiz odnośnie zakresu inwestycji dla uzyskania zgodności z tymi przepisami. Aby sprostać wymaganiom stawianym przez aktualne oraz przyszłe regulacje prawne dotyczące szeroko rozumianej ochrony środowiska Grupa planuje modyfikację portfela mocy wytwórczych. Atutem jest korzystna lokalizacja mocy wytwórczych w sąsiedztwie zasobów węgla, jak również gazociągów jamalskiego oraz Gustorzyn-Odolanów. Lokalizacja w rejonie Polski centralnej zapewnia możliwość wyprowadzenia mocy do systemu i poszerzenie działalności na obszar Polski północnej, który w skali kraju odznacza się znaczącym deficytem mocy. Celem jest dokończenie realizacji programu inwestycyjnego obejmującego zarówno modernizację posiadanych aktywów wytwórczych w Elektrowni Pątnów – bloki 3 i 4, jak i zastępowanie wyeksploatowanych jednostek wytwórczych jednostkami opartymi o nowoczesne technologie. Wykonanie zaplanowanych zadań inwestycyjnych pozwoli na ograniczenie ryzyka technologicznego, poprawienie sprawności wytwarzania, a poprzez dywersyfikację bazy paliwowej dobrze wpisze się w plany dążenia do niskoemisyjnej gospodarki Polski.

W ocenie Spółki osiągnięcie celów wyznaczonych w strategii uwarunkowane jest realizacją przyjętego programu inwestycyjnego. Poniżej scharakteryzowano krótko główne założenia planu inwestycyjnego.

Kluczowe projekty inwestycyjne w fazie realizacji inwestycji:

- W Elektrowni Pątnów : Kontynuacja procesu modernizacji bloków 3 i 4, obejmującego modernizację turbin kondensacyjnych, uruchomienie instalacji redukcji emisji tlenków azotu (NO_x) oraz wymianę lub modernizację elementów decydujących o sprawności bloków (w tym, między innymi, systemów nawęglania oraz chłodzenia) w celu poprawy bezpieczeństwa oraz sprawności wytwarzania energii elektrycznej, a tym samym obniżenia emisji CO₂ oraz zapewnienia możliwości eksploatacji bloków 1-5 co najmniej do roku 2030. Na przełomie 2015 i 2016 roku zakończono modernizację bloków 1 i 2 w Elektrowni Pątnów I. Trwa potwierdzenie uzyskiwanych osiągnięć badaniami końcowymi - gwarancyjnymi. Modernizacja bloków 3 i 4 została zawieszona do czasu potwierdzenia, że zostaną wprowadzone systemowe rozwiązania gwarantujące ekonomiczną opłacalność funkcjonowania bloków konwencjonalnych.
- PAK KWBK S.A. i PAK KWBA S.A.: Kontynuacja nakładów inwestycyjnych na prace związane z przygotowaniem niezbędnej dokumentacji do złożenia wniosku o udzielenie koncesji na wydobywanie kopaliny z lokalnych złóż perspektywicznych. Ponadto, program inwestycyjny przewiduje kontynuację bieżących nakładów na utrzymanie obecnie eksploatowanych odkrywek Drzewce, Józwin, Tomisławice i Adamów do wyczerpania ich zasobów.

Kluczowe projekty inwestycyjne w fazie przygotowawczej w latach 2016-2019:

- W Elektrowni Konin: Uruchomienie wysokosprawnej jednostki wytwarzającej energię elektryczną i ciepło w drodze budowy bloku gazowo-parowego o mocy około 120 MWe i około 90 MWt oraz dodatkowego kotła szczytowo-rezerwowego opalanego gazem o mocy około 40 MWt, dedykowanego dla potrzeb dostaw ciepła dla miasta Konin, których oddanie do eksploatacji wstępnie planuje się na 2020 rok. W ubiegłym roku wykonano kolejne analizy ekonomiczne mające na celu potwierdzenie opłacalności budowy bloku, przy zmienionych założeniach odnośnie ścieżek cenowych energii elektrycznej i CO₂, w wyniku przyjęcia przez Komisję Europejską dalszych celów redukcyjnych w systemie ETS po roku 2020. Wystąpiono również do Urzędu Regulacji Energetyki o możliwość uzyskania wsparcia na produkcję energii elektrycznej w ramach wysokosprawnej kogeneracji. W celu dostosowania warunków odbioru ciepła przy zmianie źródła z węglowego na gazowe wynegocjowano nową umowę wieloletnią z dystrybutorem ciepła. ZE PAK S.A. posiada stosowne decyzje środowiskowe oraz budowlane. W grudniu ubiegłego roku zawarto umowę z PSE o przyłączenie bloku gazowo-parowego do sieci przesyłowej. Aktualnie trwa przetarg, w którym udział biorą potencjalni wykonawcy planowanej jednostki.
- W Elektrowni Adamów: Wybudowanie wysokosprawnego bloku gazowo-parowego wytwarzającego energię elektryczną w kondensacji o mocy około 400 MWe (wielkość bloku może ulec optymalizacji). Program inwestycji strategicznych dla ZE PAK S.A., uwzględniający założenia Polityki Energetycznej Polski obowiązującej w 2008 roku, był opracowany w okresie zapowiadającym korzystne warunki dla inwestycji w urządzeniu spalającym gaz. Od tamtej pory do dnia dzisiejszego nie zaistniały w polskiej gospodarce warunki sprzyjające budowie projektowanego dla Elektrowni Adamów bloku parowo-gazowego. ZE PAK S.A. w

ściślej współpracy z Generalnym Projektantem - Energoprojektem Katowice, wykorzystując profesjonalne narzędzia, przeprowadził badania i analizy wolumenu produkcji energii z nowego bloku w poszczególnych latach, po oddaniu w kraju do eksploatacji bloków węglowych i gazowych, dla których decyzje o budowie już zapadły. Wyniki tych badań potwierdzają, że dopiero po 2020 roku pojawia się akceptowalne zapotrzebowanie na energię z projektowanego bloku parowo-gazowego w Elektrowni Adamów. W tej sytuacji ZE PAK S.A. zawiesza decyzje o rozwoju tego projektu. Jeżeli zostanie wprowadzony mechanizm rynku mocy w satysfakcjonującej postaci - a ZE PAK S.A. znajdzie się w gronie podmiotów, które pozyskają kontrakt - wówczas Spółka przystąpi do budowy bloku w Elektrowni Adamów.

Zgodnie z realizowaną polityką oraz praktyką rynkową przyjętą przez inne spółki z sektora energetyki, więcej przedsięwzięć inwestycyjnych jest analizowanych i przygotowywanych niż faktycznie realizowanych, w przyszłości mogą zostać podjęte decyzje o realizacji innych projektów niż wymienione wyżej przedsięwzięcia, przewidziane w dokumentach określających strategię Grupy.

Koszty realizacji Strategii

Zgodnie z szacunkami realizacja końcowego zawieszono etapu projektu modernizacji bloków 3 i 4 w Elektrowni Pątnów wymaga nakładów inwestycyjnych rzędu 1,1 mld PLN wraz z kosztami finansowania, z czego 580 mln PLN pochodzą będzie z kredytu inwestycyjnego a reszta ze środków własnych. Spółka uzyskała kredyt inwestycyjny w wysokości 1,2 mld PLN przeznaczony na współfinansowania modernizacji bloków 1-4 w Elektrowni Pątnów. Kredyt został częściowo wykorzystany do współfinansowania zrealizowanych już prac modernizacyjnych na blokach 1 i 2. Obecnie trwają rozmowy z kredytodawcami zmierzające do zagwarantowania utrzymania możliwości współfinansowania prac modernizacyjnych dotyczących bloków 3 i 4, jednak decyzja o wznowieniu prac może zostać podjęta dopiero po wprowadzeniu takich rozwiązań systemowych, które zagwarantują rentowność podejmowanej inwestycji.

Budowa bloku gazowo-parowego w Elektrowni Konin będzie wymagać poniesienia nakładów rzędu 720 mln PLN (z uwzględnieniem szacowanych kosztów finansowania), przy czym powyższa kwota zostanie zaktualizowana w wyniku przeprowadzonych przetargów na dostawy urządzeń. Spółka planuje sfinansować jak największą część kosztów inwestycji ze źródeł zewnętrznych. Do czasu przeprowadzenia postępowań przetargowych na realizację obiektu oraz do czasu wynegocjowania warunków dostaw gazu do nowego bloku gazowo-parowego wszelkie wielkości charakteryzujące projekt inwestycyjny w Elektrowni Konin przyjmowane są na poziomach typowych dla tej klasy urządzeń.

Spółka PAK KWB Konin S.A. na nakłady inwestycyjne z tytułu nowych odkrywek do 2021 roku zamierza przeznaczyć kwotę 284 mln zł.

8. CHARAKTERYSTYKA STRUKTURY AKCJONARIATU.

8.1. Struktura akcjonariatu

Na dzień 31 grudnia 2015 roku kapitał zakładowy Spółki wynosił 101 647 094,00 PLN i dzielił się na 50 823 547 akcji o wartości nominalnej 2,00 PLN każda.

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki według stanu wiedzy Spółki na dzień 31 grudnia 2015 roku

Tabela 9: Wykaz akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki na dzień 31 grudnia 2015 roku*

Akcjonariusz	szt. Liczba akcji oraz odpowiadająca im liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu	% Udział w ogólnej liczbie akcji/głosów
Zygmunt Solorz-Żak (pośrednio) poprzez:	26 200 867	51,55
– Elektrim S.A.	196 560	0,39
– Embud Sp. z o.o.	592 533	1,16
– IPOPEMA 116 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	9 000 000	17,71

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW-ADAMÓW-KONIN S.A.
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2015 ROKU

– Trigon XIX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	10 004 001	19,68
– Argumenol Investment Company Limited	6 407 773	12,61
Nationale-Nederlanden OFE	5 068 410	9,97

* Według informacji posiadanych przez Spółkę na podstawie dostarczonych zawiadomień o nabyciu/zbyciu akcji.

Struktura akcjonariuszy Spółki została przedstawiona zgodnie ze stanem wiedzy Spółki, na podstawie zawiadomień przekazanych przez akcjonariuszy. Na dzień przekazania niniejszego sprawozdania struktura akcjonariuszy wg wskazanego kryterium, zgodnie z wiedzą Spółki, przedstawiała się następująco:

Tabela 10: Wykaz akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki na dzień przekazania niniejszego raportu*

Akcjonariusz	szt.	%
	Liczba akcji oraz odpowiadająca im liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu	Udział w ogólnej liczbie akcji/głosów
Zygmunt Solorz-Żak (pośrednio) poprzez:	26 200 867	51,55
– Elektrim S.A.	196 560	0,39
– Embud Sp. z o.o.	592 533	1,16
– IPOPEMA 116 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	4 000 000	7,87
– Trigon XIX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	10 004 001	19,68
– Argumenol Investment Company Limited	11 407 773	22,45
Nationale-Nederlanden OFE	5 068 410	9,97

* Według informacji posiadanych przez Spółkę na podstawie dostarczonych zawiadomień o nabyciu/zbyciu akcji.

Spółka nie posiada wiedzy o jakichkolwiek umowach, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

8.2. Nabycie akcji własnych

W 2015 roku Spółka nie nabywała akcji własnych.

8.3. Akcje i udziały podmiotów z Grupy Kapitałowej ZE PAK w posiadaniu osób nadzorujących i zarządzających

W poniższej tabeli przedstawiono stan posiadania (bezpośrednio i pośrednio) akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką osób zarządzających na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela 11: Stan posiadania akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką przez osoby zarządzające

Imię i nazwisko	Akcje ZE PAK S.A.		Akcje/udziały w jednostkach powiązanych z ZE PAK S.A.	
	ilość	wartość nominalna	ilość	wartość nominalna
Aleksander Grad	0	0	0	0
Aneta Lato-Żuchowska	0	0	0	0
Adrian Kaźmierczak	0	0	0	0
Tomasz Zadroga	0	0	0	0
Zygmunt Artwik	0	0	0	0

W poniższej tabeli przedstawiono stan posiadania (bezpośrednio i pośrednio) akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką osób nadzorujących na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Tabela 12: Stan posiadania akcji Spółki oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką przez osoby nadzorujące

Imię i nazwisko	Akcje ZE PAK S.A.		Akcje/udziały w jednostkach powiązanych z ZE PAK S.A.	
	ilość	wartość nominalna	ilość	wartość nominalna
Zygmunt Solorz-Żak	26 200 867	52 401 734	0	0
Henryk Sobierajski	0	0	0	0
Wojciech Piskorz	0	0	0	0
Leszek Wysłocki	0	0	0	0
Wiesław Walendziak	0	0	0	0
Ludwik Sobolewski	0	0	0	0
Lesław Podkański	0	0	0	0

8.4. System kontroli programu akcji pracowniczych

W Spółce nie funkcjonuje program akcji pracowniczych, w związku z czym w Spółce nie istnieje system kontroli programu akcji pracowniczych.

9. OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO

Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego przedstawione jest zgodnie z § 91 ust. 5 pkt 4) Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim

9.1. Zestaw stosowanych zasad ładu korporacyjnego

W 2015 roku Spółka podlegała zasadom ładu korporacyjnego opisanym w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW” (*Dobre Praktyki*), przyjętym Uchwałą Rady Nadzorczej GPW (*Rada Giełdy*) nr 12/1170/2007 z dnia 4 lipca 2007 roku, następnie zmienione Uchwałą Rady Giełdy nr 17/1249/2010 z dnia 19 maja 2010 roku, Uchwałą Rady Giełdy nr 15/1282/2011 z dnia 31 sierpnia 2011 roku, Uchwałą Rady Giełdy nr 20/1287/2011 z dnia 19 października 2011 roku oraz Uchwałą Rady Giełdy nr 19/1307/2012 z dnia 21 listopada 2012 roku (z tym, że zmiany wprowadzone w 2012 roku weszły w życie z dniem 1 stycznia 2013 roku).

Zarząd Spółki, w zakresie kompetencji przyznanych mu przez Statut i powszechnie obowiązujące przepisy prawne, dokłada należytej staranności w celu przestrzegania przez Spółkę w możliwie najszerszym zakresie Dobrych Praktyk. Ilość oraz zakres zasad, od stosowania których odstąpiono w 2015 roku pozostała na tym samym poziomie co w roku poprzednim. Zarząd Spółki dokłada szczególnych starań, aby polityka informacyjna Spółki wobec inwestorów, zarówno indywidualnych, jak i instytucjonalnych stanowiąca realizację wytycznych zawartych w Dobrych Praktykach była zgodna z ich oczekiwaniami. Ponadto, z przyczyn niezależnych od Spółki nie wszystkie zasady zawarte w Dobrych Praktykach są stosowane.

Tekst Dobrych Praktyk jest opublikowany na stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. pod adresem (<http://corp-gov.gpw.pl>).

9.2. Zestaw zasad, od których stosowania odstąpiono

Poniżej wyszczególniono zasady ładu korporacyjnego, których Spółka nie dotrzymała w ramach swojej działalności w 2015 roku wraz z wyjaśnieniem stanowiska Spółki w każdym wyszczególnionym odstępstwie.

Rekomendacja I.5 Dobrych Praktyk

Spółka powinna posiadać politykę wynagrodzeń oraz zasady jej ustalania. Polityka wynagrodzeń powinna w szczególności określać formę, strukturę i poziom wynagrodzeń członków organów nadzorujących i zarządzających. Przy określaniu polityki wynagrodzeń członków organów nadzorujących i zarządzających spółki powinno mieć zastosowanie zalecenie Komisji Europejskiej z 14 grudnia 2004 roku w sprawie wspierania odpowiedniego systemu wynagrodzeń dyrektorów spółek notowanych na giełdzie (2004/913/WE), uzupełnione o zalecenie KE z 30 kwietnia 2009 roku (1009/385/WE).

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania rekomendacji I.5 Dobrych Praktyk:

Spółka nie zastosowała wyżej wymienionej rekomendacji w odniesieniu do członków organów zarządzających i nadzorujących. Zgodnie ze Statutem Spółki zarówno wynagrodzenie, jak i pozostałe warunki zatrudnienia danego członka Zarządu Spółki, uchwalane są indywidualnie przez Radę Nadzorczą. Zasady dotyczące wynagradzania członków Rady Nadzorczej ustalone są przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki w formie uchwał. Podstawowym kryterium przy ustalaniu wynagrodzeń członków organów zarządzających i nadzorujących są ich kompetencje, umiejętności i zakres odpowiedzialności.

Spółka pragnie podkreślić, że wynagrodzenie osób zarządzających i nadzorujących Spółki oraz inne świadczenia przyznane takim osobom w ciągu danego roku obrotowego są publikowane przez Spółkę w raporcie rocznym.

Spółka stoi na stanowisku, że prowadzi przejrzystą politykę dotyczącą wynagrodzeń.

Rekomendacja I.9 Dobrych Praktyk

GPW rekomenduje spółkom publicznym i ich akcjonariuszom, by zapewniały one zrównoważony udział kobiet i mężczyzn w wykonywaniu funkcji zarządu i nadzoru w przedsiębiorstwach, wzmacniając w ten sposób kreatywność i innowacyjność w prowadzonej przez spółki działalności gospodarczej.

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania rekomendacji I.9 Dobrych Praktyk:

Spółka nie w pełni stosowała się do powyższej zasady. Do dnia 2 października 2015 roku w Zarządzie Spółki panowała równowaga pod względem płci. Na dzień 31 grudnia 2015 jak i na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania w Zarządzie Spółki zasiada 4 mężczyzn i jedna kobieta. Natomiast w Radzie Nadzorczej zasiadają wyłącznie mężczyźni. Spółka pragnie jednak zapewnić, iż przy wyborze osób zarządzających i nadzorujących Spółki decydujące znaczenie mają obiektywne kryteria takie jak: wiedza, doświadczenie, kompetencje i umiejętności potrzebne do pełnienia powierzanych funkcji. Przytoczone kryteria w najwyższym stopniu zapewniają efektywne i sprawne funkcjonowanie Spółki oraz realizację przyjętej strategii.

Zasada II.1.1) Dobrych Praktyk

Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, oprócz informacji wymaganych przez przepisy prawa: podstawowe dokumenty korporacyjne, w szczególności statut i regulaminy organów spółki,

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania zasady II.1.1) Dobrych Praktyk:

Spółka zamieszcza na swojej stronie internetowej Statut, Regulamin Rady Nadzorczej oraz Regulamin Zarządu. Spółka nie zamieściła Regulaminu Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy ponieważ taki dokument nie został jeszcze przyjęty, jednak z chwilą przyjęcia zostanie również zamieszczony, dopełniając tym samym powyższej zasady w pełni.

Rekomendacja I.12 Dobrych Praktyk:

Spółka powinna zapewnić akcjonariuszom możliwość wykonywania osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu w toku walnego zgromadzenia, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

Zasada II.1.9a) Dobrych Praktyk

Spółka prowadzi korporacyjną stronę internetową i zamieszcza na niej, oprócz informacji wymaganych przez przepisy prawa: zapis przebiegu obrad walnego zgromadzenia, w formie audio lub wideo,

Zasad IV.10 Dobrych Praktyk:

Spółka powinna zapewnić akcjonariuszom możliwość udziału w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, polegającego na:

- 1) transmisji obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym,
- 2) dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad.

Wyjaśnienie przyczyn niestosowania rekomendacji I.12, zasady II.1.9a oraz zasady IV.10 Dobrych Praktyk:

Mając na uwadze dotychczasowe doświadczenia Spółki, zgodnie z którymi zdecydowana większość akcjonariuszy Spółki uczestniczy w obradach Walnego Zgromadzenia bezpośrednio jak również fakt, że rejestrowanie przebiegu walnego zgromadzenia oraz zapewnienie możliwości udziału w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej mogłoby się wiązać ze znacznymi kosztami oraz potencjalnymi trudnościami natury organizacyjno-technicznej i prawnej, Spółka nie rejestruje i nie transmituje przebiegu walnego zgromadzenia.

Statut Spółki przewiduje możliwość wykonywania osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu w toku Walnego Zgromadzenia, poza miejscem jego odbywania, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. O przeprowadzeniu Walnego Zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej decyduje Rada Nadzorcza.

Spółka stoi na stanowisku, że decyzja o wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej podczas Walnego Zgromadzenia uzależniona jest od zgłoszenia takiej potrzeby ze strony szerszego grona akcjonariuszy Spółki. W przypadku wystąpienia takiej potrzeby Spółka rozważy wszelkie możliwości oraz dostępne rozwiązania, w oparciu m.in. o praktykę rynkową.

9.3. Opis głównych cech stosowanych systemów kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Proces sporządzania sprawozdań finansowych Spółki, jak i skonsolidowanych sprawozdań Grupy Kapitałowej, odbywa się z zastosowaniem mechanizmów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem, takich jak: procedury wewnętrzne obowiązujące w Spółce, mechanizmy zarządzania systemami informatycznymi służącymi do ewidencji i sporządzania sprawozdań oraz mechanizmy ich ochrony, zasady nadzoru nad sporządzaniem sprawozdań finansowych, zasady weryfikacji i oceny sprawozdań, audyt wewnętrzny oraz inne elementy kontroli.

Sporządzanie sprawozdań finansowych Spółki i skonsolidowanych sprawozdań Grupy odbywa się w sposób uporządkowany, na bazie obowiązującej w Spółce i Grupie struktury organizacyjnej. Wdrożone w Spółce i Grupie narzędzia rachunkowości zarządczej oraz systemy informatyczne wykorzystywane do rejestracji zdarzeń gospodarczych w księgach rachunkowych dają podstawę do oceny, iż sprawozdania finansowe Spółki i skonsolidowane sprawozdania Grupy sporządzane są w sposób rzetelny oraz zawierają wszystkie istotne dane niezbędne do ustalenia sytuacji finansowej i majątkowej Spółki i Grupy.

Do podstawowych regulacji w zakresie sporządzania sprawozdań finansowych należą: Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez Unię Europejską, polityka rachunkowości zgodna z MSSF Grupy Kapitałowej ZE PAK, ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku, procedura zamykania ksiąg rachunkowych w Grupie Kapitałowej oraz wymogi sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych nałożone przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka nie podjęła jeszcze decyzji o prowadzeniu ksiąg rachunkowych w Grupie w standardach MSSF. Dlatego proces sporządzania sprawozdań finansowych w Grupie odbywa się dwuetapowo. Najpierw wszystkie spółki Grupy sporządzają swoje sprawozdania jednostkowe w polskich standardach rachunkowości. Sprawozdania te są zatwierdzane przez zarządy spółek i o ile spełniają warunki podlegają badaniu. Następnie spółki dla celów konsolidacji Grupy, przekształcają sprawozdania jednostkowe, na bazie uzgodnionej dla Grupy polityki rachunkowości według MSSF stosując tzw. arkusze przejścia do sprawozdań już w standardach MSSF. Tak przygotowane sprawozdania jednostkowe są podstawą do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

Skonsolidowane sprawozdanie Grupy powstaje w oparciu o system informatyczny SAP BPC. W ramach systemu funkcjonuje wydzielona jednostka centralna w spółce dominującej połączona z wydziałami księgowości w poszczególnych spółkach córkach. Proces konsolidacji rozpoczyna jednostka centralna otwierając dostęp spółkom dla wprowadzania danych do systemu, oczywiście spółki zależne posiadają możliwość dostępu do swoich danych historycznych w każdym momencie, ale bez możliwości ich korekty. Jednostka centralna na bieżąco monitoruje wprowadzanie danych przez spółki. Po wprowadzeniu danych jednostkowych centrala rozpoczyna proces konsolidacji. Proces ten opiera się o zdefiniowane reguły biznesowe, które określają treści korekt konsolidacyjnych. Dodatkowo proces konsolidacji w razie potrzeby dopuszcza możliwość wprowadzania przez centralę korekt ręcznych. Efektem zakończenia procesu konsolidacji jest kompletny pakiet sprawozdania finansowego wraz z notami objaśniającymi w plikach Excel, które po sprawdzeniu są następnie eksportowane do pliku Word.

Zarząd jest odpowiedzialny za system kontroli wewnętrznej w Spółce i jego skuteczność w procesie sporządzania sprawozdań finansowych i raportów okresowych przygotowywanych i publikowanych zgodnie z zasadami

Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim.

Nadzór merytoryczny nad procesem przygotowania sprawozdań finansowych i raportów okresowych Spółki i Grupy sprawuje Wiceprezes Zarządu odpowiedzialny za sprawy finansowe. Za organizację prac związanych z przygotowaniem sprawozdań finansowych odpowiedzialny jest Główny Księgowy Spółki kierujący Departamentem Rachunkowości i Sprawozdawczości, który podlega bezpośrednio Wiceprezesowi Zarządu Spółki.

Skuteczny system kontroli wewnętrznej Spółki i zarządzania ryzykiem w procesie sprawozdawczości finansowej jest zapewniony dzięki:

- przygotowaniu procedur określających zasady i podział odpowiedzialności za sporządzanie sprawozdań finansowych,
- ustaleniu zakresu raportowania na bazie obowiązujących Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej,
- opracowaniu, wdrożeniu i sprawowaniu nadzoru nad stosowaniem w spółkach z Grupy Kapitałowej spójnych zasad rachunkowości oraz
- półrocznym przeglądom i rocznym badaniom publikowanych sprawozdań finansowych ZE PAK S.A. i Grupy Kapitałowej przez niezależnego audytora.

Roczne i półroczne sprawozdania finansowe podlegają niezależnemu badaniu oraz przeglądowi przez zewnętrznych biegłych rewidentów, którzy wyrażają opinię o rzetelności, prawidłowości i jasności tego sprawozdania oraz prawidłowości ksiąg rachunkowych stanowiących podstawę jego sporządzenia.

Wyboru biegłego rewidenta dokonuje Rada Nadzorcza, z grona renomowanych firm audytorskich, gwarantujących wysokie standardy usług i wymaganą niezależność.

Badania przeprowadzane są stosownie do postanowień:

- rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości,
- norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

W szczególności badania obejmują sprawdzenie poprawności zastosowanych przez Spółkę i Grupę zasad rachunkowości i znaczących szacunków, sprawdzenie – w sposób wrywkowy – dowodów i zapisów księgowych, z których wynikają liczby i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym, jak i całościową ocenę sprawozdania finansowego.

Wyniki finansowe Spółki i Grupy są na bieżąco monitorowane w trakcie roku obrotowego oraz podlegają ocenie okresowej dokonywanej przez Radę Nadzorczą. Na regularnych posiedzeniach Rady Nadzorczej Zarząd Spółki przedkłada informacje na temat aktualnej sytuacji finansowej Spółki i Grupy ZE PAK.

Zadaniem Spółki i Grupy jest sporządzenie takiego sprawozdania finansowego, obejmującego dane liczbowe i objaśnienia słowne, które:

- przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej na dany dzień, jak też jej wyniku finansowego za dany okres,
- zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach prawidłowo, to jest zgodnie z zasadami rachunkowości, wynikającymi z Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji ogłoszonych w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej oraz stosownie do wymogów ustawy o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych a także na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- jest zgodne z wpływającymi na treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami Statutu Spółki.

Spółka oraz Grupa posiada dokumentację opisującą przyjęte przez nią zasady rachunkowości, określoną w art. 10 ustawy o rachunkowości. Zastosowane zasady rachunku kosztów, wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego są zgodne z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości oraz z przepisami ustawy o rachunkowości.

Odpowiedzialność za prawidłowość prowadzenia rachunkowości Spółki i Grupy ciąży na Zarządzie. Spółka prowadzi księgi rachunkowe w zintegrowanym systemie informatycznym. System ten, podobnie jak wyżej opisany system konsolidacji sprawozdań, zapewnia podział kompetencji, spójność zapisów operacji w księgach oraz kontrolę pomiędzy księgą główną oraz księgami pomocniczymi. Prowadzona ewidencja umożliwia ustalenie wyniku finansowego, podatku VAT oraz innych zobowiązań budżetowych. Ewidencja księgową zapewnia poprawność i kompletność zapisów. Chronologia zdarzeń gospodarczych jest przestrzegana. Zapisy w księgach rachunkowych odzwierciedlają stan rzeczywisty, dane są wprowadzane kompletnie i poprawnie, na podstawie zakwalifikowanych do zaksięgowania

dowodów księgowych. Zapewniona jest ciągłość zapisów oraz poprawność działania stosowanych procedur. Dowody księgowe odpowiadają wymogom ustawy o rachunkowości. Księgi rachunkowe są przechowywane w siedzibie Spółki. Istnieje możliwość modyfikacji funkcjonalności systemu w celu zapewnienia adekwatności rozwiązań technicznych do zmieniających się zasad rachunkowości i norm prawnych. System posiada dokumentację zarówno w części dotyczącej użytkowników końcowych, jak i w części technicznej. Dokumentacja systemu podlega okresowej weryfikacji i aktualizacji. Spółka wdrożyła rozwiązania organizacyjne oraz systemowe w zakresie zapewnienia właściwego użytkowania i ochrony systemów zabezpieczenia dostępu do danych oraz sprzętu komputerowego. Dostęp do zasobów systemu ewidencji finansowej ograniczony jest odpowiednimi uprawnieniami, które nadawane są upoważnionym pracownikom wyłącznie w zakresie wykonywanych przez nich obowiązków i czynności.

W Spółce funkcjonuje audyt wewnętrzny, którego celem jest dokonywanie niezależnej i obiektywnej oceny systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej. Audyt wewnętrzny funkcjonuje w oparciu o regulamin audytu. Audyt realizuje planowe i doraźne zadania audytowe zarówno w jednostce dominującej jak i w spółkach Grupy. Plany audytu tworzone są na bazie analiz ryzyka. Wyniki audytów raportowane są Zarządowi Spółki. Informacje z działalności audytu wewnętrznego stanowią także przedmiot prac Komitetu Audytu.

W ramach działalności kontrolingowej okresowa sprawozdawczość zarządcza podlega ocenie pod kątem racjonalności informacji w nich zawartych, w szczególności w kontekście analizy odchyień od założeń przyjętych w planach finansowych.

9.4. Akcjonariusze posiadający znaczące pakiety akcji

W poniższej tabeli wyszczególniono akcjonariuszy posiadających znaczące pakiety akcji, zgodnie ze stanem wiedzy Spółki, na podstawie przesłanych Spółce zawiadomień.

*Tabela 13: Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczące pakiety akcji zgodnie ze stanem wiedzy Spółki na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień przekazania niniejszego raportu.**

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	Procentowy udział w kapitale zakładowym	Liczba posiadanych głosów	Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów
Zygmunt Solorz-Żak*(pośrednio) poprzez: Elektrim S.A., Embud Sp. z o.o., IPOPEMA 116 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych, Trigon XIX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty, Argumenol Investment Company Limited.	26 200 867	51,55%	26 200 867	51,55%
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny**	5 068 410	9,97%	5 068 410	9,97%

* Według informacji posiadanych przez Spółkę na podstawie dostarczonych zawiadomień o nabyciu/zbyciu akcji.

9.5. Posiadacze papierów wartościowych dających szczególne uprawnienia kontrolne

Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2015 roku, jak i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka nie emitowała papierów wartościowych dających szczególne uprawnienia kontrolne.

9.6. Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu

Zgodnie ze Statutem Spółki jak i innymi dokumentami wewnętrznymi Spółki na dzień 31 grudnia 2015 roku, jak i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie ma żadnych ograniczeń odnośnie wykonywania prawa głosu.

9.7. Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych

Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2015 roku, jak i na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania w Spółce nie występują ograniczenia dotyczące przenoszenia praw własności papierów wartościowych Spółki.

9.8. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających i nadzorujących

Zarząd

Zarząd Spółki składa się z 3 do 6 członków powoływanych na wspólną kadencję. W skład Zarządu wchodzi: Prezes Zarządu, Wiceprezesi Zarządu oraz inni członkowie Zarządu. Liczbę członków Zarządu oraz ich funkcje ustala Rada Nadzorcza. Kadencja Zarządu trwa pięć lat. Prezesa Zarządu, Wiceprezesów Zarządu oraz innych członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza w głosowaniu tajnym. Prezes Zarządu, Wiceprezesi Zarządu oraz inni członkowie Zarządu mogą być odwołani lub zawieszani w czynnościach także przez Walne Zgromadzenie.

Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę. Zarząd działa w oparciu o Regulamin Zarządu, który określa szczegółowo tryb działania Zarządu. Regulamin ustala Zarząd, a zatwierdza uchwałą Rada Nadzorcza.

Uchwały Zarządu wymagają sprawy przekraczające zwykły zarząd, w szczególności:

- 1) uchwalanie i zmiana regulaminu organizacyjnego określającego organizację przedsiębiorstwa Spółki,
- 2) zaciąganie kredytów i pożyczek,
- 3) ustanowienie prokury,
- 4) udzielanie gwarancji kredytowych i poręczeń majątkowych,
- 5) nabywanie i zbywanie nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości lub użytkowaniu wieczystym.
- 6) decyzje w sprawach, których wartość przekracza 500 000,00 PLN. Wartość transakcji wyrażonych w innych walutach obcych podlega przeliczeniu według średniego kursu NBP dla danej waluty obowiązującego na dzień podjęcia uchwały.

Uchwały Zarządu wymagają także sprawy, w których Zarząd zwraca się do Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza Spółki składa się z 5 do 14 członków powoływanych na wspólną kadencję. Kadencja Rady Nadzorczej trwa pięć lat. Członków Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Walne Zgromadzenie. Walne Zgromadzenie przed wyborem członków Rady Nadzorczej na nową kadencję określa liczbę członków Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza wybiera ze swego grona w głosowaniu tajnym Przewodniczącego, Sekretarza Rady, Zastępcę Przewodniczącego lub, jeśli uzna to za zasadne, dwóch Zastępców Przewodniczącego.

W skład Rady Nadzorczej powinno wchodzić dwóch członków spełniających kryteria niezależności przewidziane dla niezależnego członka rady nadzorczej w rozumieniu Zalecenia Komisji z dnia 15 lutego 2005 roku dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej) (2005/162/WE) z uwzględnieniem Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. („Niezależni Członkowie Rady Nadzorczej”). Kandydat na Niezależnego Członka Rady Nadzorczej składa Spółce, przed jego powołaniem do składu Rady Nadzorczej, pisemne oświadczenie o spełnieniu kryteriów niezależności.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności.

Do uprawnień Rady Nadzorczej należy w szczególności:

- 1) zatwierdzanie regulaminu Zarządu Spółki i opiniowanie regulaminu organizacyjnego określającego organizację przedsiębiorstwa Spółki,
- 2) zawieranie, rozwiązywanie i zmiana umów z członkami Zarządu oraz ustalanie zasad wynagradzania Zarządu oraz wysokości wynagrodzenia dla członków Zarządu Spółki,
- 3) powoływanie i odwoływanie w głosowaniu tajnym Prezesa Zarządu, Wiceprezesów Zarządu oraz innych członków Zarządu,
- 4) zawieszanie w czynnościach z ważnych powodów, w głosowaniu tajnym, Prezesa Zarządu, Wiceprezesów Zarządu oraz innych członków Zarządu lub całego Zarządu,
- 5) delegowanie członka lub członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członka Zarządu Spółki w razie zawieszenia członków Zarządu, czy też całego Zarządu,
- 6) wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Spółki,
- 7) ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy,
- 8) ocena wniosków Zarządu co do podziału zysku albo pokrycia straty,
- 9) składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników ocen, o których mowa w pkt 7 i 8,

- 10) składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznej zwięzłej oceny sytuacji Spółki oraz corocznego sprawozdania z pracy Rady Nadzorczej,
- 11) opiniowanie spraw wnoszonych przez Zarząd będących przedmiotem uchwał Walnego Zgromadzenia,
- 12) zatwierdzanie wieloletnich programów działania Spółki oraz Grupy Kapitałowej ZE PAK, w tym strategii działania Spółki oraz Grupy Kapitałowej ZE PAK, opracowywanych przez Zarząd, oraz
- 13) zatwierdzanie rocznych programów działania Spółki oraz rocznych programów działania grupy kapitałowej Spółki, w szczególności obejmujących plany produkcji oraz przychodów, plany kosztów rodzajowych, plany kosztów jednostkowych, plany wynagrodzeń, plany inwestycyjne oraz plany remontów i serwisowania.

Do kompetencji Rady Nadzorczej należy również udzielanie Zarządowi zgody na:

- 1) uczestniczenie w innych spółkach oraz zbywanie akcji lub udziałów w innych spółkach,
- 2) tworzenie oddziałów za granicą,
- 3) wypłatę zaliczki na poczet dywidendy,
- 4) dokonywanie przez Spółkę czynności skutkujących zaciągnięciem zobowiązania, z wyjątkiem:
 - a) czynności przewidzianych w zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą rocznym programie działania Spółki, lub
 - b) czynności skutkującej zaciągnięciem zobowiązania o wartości do 1 000 000 PLN, w tym także udzielanie poręczeń lub gwarancji oraz wystawianie lub poręczanie weksli,
- 5) nabywanie i zbywanie nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości lub użytkowaniu wieczystym o wartości przekraczającej 1 000 000 PLN,
- 6) zawarcie przez Spółkę z podmiotem powiązaniem ze Spółką znaczącej umowy w rozumieniu przepisów dotyczących informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym, z wyłączeniem umów typowych, zawieranych przez Spółkę na warunkach rynkowych, w ramach prowadzonej działalności operacyjnej,
- 7) wskazywanie przez Zarząd osób do pełnienia funkcji w organach spółek i innych podmiotów, w których Spółka uczestniczy bezpośrednio lub pośrednio, oraz
- 8) ustalanie przez Zarząd sposobu wykonywania prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu lub na Zgromadzeniu Wspólników w spółkach, w stosunku do których Spółka jest spółką dominującą lub powiązaną w rozumieniu Kodeksu spółek handlowych, w sprawach:
 - a) zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nich ograniczonego prawa rzeczowego, jak również dokonanie innych czynności związanych z nabyciem lub rozporządzeniem składnikami majątku spółki, stanowiących przedmiot obrad Walnego Zgromadzenia lub Zgromadzenia Wspólników,
 - b) rozwiązania i likwidacji spółki,
 - c) zmiany statutu lub umowy spółki,
 - d) połączenia, podziału lub przekształcenia spółki, oraz
 - e) podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego spółki.

Na wniosek Zarządu Rada Nadzorcza udziela członkowi Zarządu zezwolenia na zajmowanie stanowisk we władzach spółek, w których Spółka posiada udziały lub akcje oraz pobieranie z tego tytułu wynagrodzenia.

9.9. Skład osobowy, jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących

Zarząd

Rok obrotowy 2015 Zarząd Spółki rozpoczął w następujących składzie:

- 1) Katarzyna Muszkat – Prezes Zarządu,
- 2) Anna Striżyk – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Piotr Jarosz – Wiceprezes Zarządu,
- 4) Sławomir Sykucki - Wiceprezes Zarządu.

Na posiedzeniu w dniu 2 października 2015 roku, Rada Nadzorcza ZE PAK S.A. podjęła Uchwały w sprawie o odwołaniu ze składu Zarządu Spółki następujących osób:

- 1) Katarzyna Muszkat – Prezes Zarządu,
- 2) Anna Striżyk – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Piotr Jarosz – Wiceprezes Zarządu.

Ponadto Pan Sławomir Sykucki złożył rezygnację z pełnienia stanowiska Wiceprezesa Zarządu Spółki z dniem 2 października 2015 roku.

Na tym samym posiedzeniu, tj. 2 października 2015 roku, Rada Nadzorcza ZE PAK S.A. powołała do Zarządu Spółki następujące osoby:

- 1) Janusz Kaliszzyk – Prezes Zarządu;
- 2) Aneta Lato-Żuchowska – Wiceprezes Zarządu;
- 3) Adrian Kaźmierczak – Wiceprezes Zarządu;
- 4) Tomasz Zadroga – Wiceprezes Zarządu.

Przed podjęciem uchwały o powołaniu w skład Zarządu Spółki Pan Tomasz Zadroga złożył oświadczenie o rezygnacji z członkostwa w Radzie Nadzorczej ZE PAK S.A. ze skutkiem natychmiastowym.

W dniu 30 października 2015 roku Rada Nadzorcza ZE PAK S.A. podjęła uchwałę o powołaniu Pana Zygmunta Artwika w skład Zarządu Spółki i powierzeniu mu funkcji Wiceprezesa Zarządu.

Od dnia 30 października 2015 roku Zarząd Spółki funkcjonował w następującym pięcioosobowym składzie:

- 1) Janusz Kaliszzyk – Prezes Zarządu,
- 2) Aneta Lato-Żuchowska – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Zygmunt Artwik – Wiceprezes Zarządu,
- 4) Adrian Kaźmierczak – Wiceprezes Zarządu,
- 5) Tomasz Zadroga – Wiceprezes Zarządu.

Z dniem 16 listopada 2015 roku Pan Janusz Kaliszzyk złożył rezygnację ze stanowiska Prezesa Zarządu Spółki. W związku z zaistniałą sytuacją w dniu 17 listopada 2015 roku Rada Nadzorcza Spółki zgodnie z art. 383 § 1 Kodeksu spółek handlowych delegowała na okres nie dłuższy niż 3 miesiące Pana Wojciecha Piskorza Członka Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu Spółki.

Od dnia 17 listopada 2015 roku skład Zarząd Spółki przedstawiał się następująco:

- 1) Wojciech Piskorz – Członek Rady Nadzorczej delegowany do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu,
- 2) Aneta Lato-Żuchowska – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Zygmunt Artwik – Wiceprezes Zarządu,
- 4) Adrian Kaźmierczak – Wiceprezes Zarządu,
- 5) Tomasz Zadroga – Wiceprezes Zarządu.

Zarząd Spółki działa na podstawie ustawy z dnia 15 września 2000 roku „Kodeks spółek handlowych” i innych przepisów prawa, postanowień Statutu Spółki oraz Regulaminu Zarządu ZE PAK S.A.

W 2015 roku Zarząd ZE PAK S.A. odbył 46 posiedzenia, podczas których uchwalono i podjęto szereg udokumentowanych w protokołach decyzji. W okresie sprawozdawczym Zarząd podjął łącznie 314 uchwał. Wszystkie uchwały i polecenia Zarządu ZE PAK S.A. zostały wykonane lub są w trakcie realizacji przez odpowiednie merytoryczne komórki organizacyjne Spółki.

Po zakończeniu okresu bilansowego, na posiedzeniu w dniu 11 lutego 2016 roku, Rada Nadzorcza ZE PAK S.A. podjęła Uchwałę w sprawie powołania Pana Aleksandra Grada w skład Zarządu Spółki z dniem 18 lutego 2016 roku i powierzyła mu funkcję Prezesa Zarządu.

Od dnia 18 lutego 2016 roku Zarząd Spółki funkcjonuje w następującym składzie:

- 1) Aleksander Grad – Prezes Zarządu,
- 2) Aneta Lato-Żuchowska – Wiceprezes Zarządu,
- 3) Zygmunt Artwik – Wiceprezes Zarządu,
- 4) Adrian Kaźmierczak – Wiceprezes Zarządu,
- 5) Tomasz Zadroga – Wiceprezes Zarządu.

Rada Nadzorcza

W okresie sprawozdawczym miały miejsca niżej wymienione zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki.

Rok obrotowy 2015 Rada Nadzorcza ZE PAK S.A. rozpoczęła w następującym składzie:

- 1) Zygmunt Solorz-Żak – Przewodniczący,
- 2) Henryk Sobierajski – Zastępca Przewodniczącego,
- 3) Wojciech Piskorz – Sekretarz,
- 4) Leszek Wysocki,
- 5) Lesław Podkański,

- 6) Ludwik Sobolewski,
- 7) Tomasz Zadroga,
- 8) Wiesław Walendziak.

W dniu 2 października 2015 roku - przed podjęciem przez Radę Nadzorczą uchwały o powołaniu w skład Zarządu Spółki - Pan Tomasz Zadroga złożył oświadczenie o rezygnacji z członkostwa w Radzie Nadzorczej Spółki ze skutkiem natychmiastowym.

W dniu 17 listopada 2015 roku Rada Nadzorcza Spółki zgodnie z art. 383 § 1 Kodeksu spółek handlowych delegowała na okres nie dłuższy niż 3 miesiące Pana Wojciecha Piskorza Członka Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu Spółki. W związku z powyższym, na czas trwania ww. delegacji prawa i obowiązki Pana Wojciecha Piskorza wynikające z uczestnictwa w Radzie Nadzorczej były zawieszane.

Członkami Rady Nadzorczej spełniającymi kryteria niezależności są Ludwik Sobolewski i Lesław Podkański.

Wykonując swoje kodeksowe i statutowe obowiązki Rada Nadzorcza odbyła w 2015 roku pięć posiedzeń podejmując łącznie 39 uchwał. Rada Nadzorcza wykonała statutowy obowiązek odbycia posiedzenia w każdym kwartale.

W okresie sprawozdawczym Rada Nadzorcza sprawowała kolegialnie stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich jej dziedzinach działalności. Rada Nadzorcza koncentrowała się przede wszystkim na następujących zagadnieniach:

- 1) ocenie sprawozdań sporządzonych za rok obrotowy 2014,
- 2) zaopiniowaniu nowej struktury organizacyjnej Spółki,
- 3) zatwierdzeniu budżetu Spółki na rok 2015 i kontroli jego realizacji, a w szczególności uwarunkowaniach w zakresie produkcji energii i wynikach osiągniętych przez Spółkę z tytułu sprzedaży energii elektrycznej własnej i obcej, w tym wytworzonej w odnawialnych źródłach energii,
- 4) opiniowaniem wniosków składanych przez Zarząd w sprawach dotyczących bieżącej działalności Spółki;
- 5) zmianach w składzie Zarządu ZE PAK S.A.;
- 6) projekcie budowy bloku gazowo-parowego w Elektrowni Konin.

W roku obrotowym 2015 Komitet Audytu Rady Nadzorczej ZE PAK S.A. odbył trzy posiedzenia podejmując na nich łącznie 1 uchwałę. W trakcie odbytych posiedzeń Komitet Audytu Rady Nadzorczej ZE PAK S.A. omówił z biegłym rewidentem m.in. wyniki badań sprawozdań finansowych za rok 2014 i przeglądu śródrocznych sprawozdań finansowych za 2015 rok. Komitet Audytu zajmował się również sprawą wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych sporządzanych za rok 2015 oraz kwestiami związanymi z zarządzaniem ryzykiem i funkcjonowaniem audytu wewnętrznego w Spółce.

9.10. Sposób działania Walnego Zgromadzenia, jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Walne Zgromadzenie

Walne Zgromadzenie zwoływane jest w przypadkach wskazanych w Kodeksie Spółek Handlowych oraz w Statucie Spółki. Walne Zgromadzenie, co do zasady zwoływane jest przez Zarząd Spółki i obraduje jako zwyczajne lub nadzwyczajne. W przypadku zwołania Walnego Zgromadzenia przez podmiot lub organ inny niż Zarząd Spółki, Zarząd zobowiązany jest współdziałać z tym podmiotem bądź organem w celu dokonania wszelkich czynności określonych prawem koniecznych do zwołania, organizacji oraz przeprowadzenia Walnego Zgromadzenia. Od dnia pierwszego notowania akcji Spółki na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Walne Zgromadzenia mogą odbywać się przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. O przeprowadzeniu Walnego Zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej decyduje Rada Nadzorcza Spółki.

Walne Zgromadzenie odbywa się w Warszawie lub w siedzibie Spółki.

Walne Zgromadzenie ZE PAK S.A. zwołuje się poprzez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej Spółki oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących zgodnie z przepisami o ofercie publicznej i warunkach wprowadzenia instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Materiały udostępnione akcjonariuszom w związku z Walnym Zgromadzeniem, w tym projekty uchwał proponowanych do przyjęcia, jak również inne istotne materiały Spółka udostępnia na stronie internetowej <http://ri.zepak.com.pl/>.

Do podstawowych kompetencji Walnego Zgromadzenia należy:

- 1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz udzielenia absolutorium członkom organów Spółki z wykonania przez nich obowiązków,
- 2) podział zysku albo pokrycie strat,
- 3) zmiana przedmiotu działalności Spółki,
- 4) zmiana Statutu Spółki,
- 5) podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego,
- 6) upoważnienie Zarządu do nabycia akcji własnych w celu umorzenia,
- 7) powołanie i odwołanie członków Rady Nadzorczej,
- 8) ustalenie wysokości wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej,
- 9) łączenie, podział i przekształcenie Spółki,
- 10) rozwiązanie i likwidacja Spółki,
- 11) emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa i warrantów subskrypcyjnych,
- 12) zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego
- 13) tworzenie i znoszenie kapitałów i funduszy Spółki,
- 14) zawarcie przez Spółkę umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem Zarządu, Rady Nadzorczej, prokurentem lub likwidatorem Spółki albo na rzecz którejkolwiek z tych osób,
- 15) zawarcie przez spółkę zależną umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem Zarządu, Rady Nadzorczej, prokurentem lub likwidatorem Spółki albo na rzecz którejkolwiek z tych osób,
- 16) wszelkie postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru, oraz
- 17) użycie kapitału zakładowego.

Czynne prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu mają osoby będące akcjonariuszami na 16 dni przez datą Walnego Zgromadzenia. Warunkiem dopuszczenia akcjonariusza do udziału w Walnym Zgromadzeniu jest przedstawienie przez niego imiennego zaświadczenia o prawie uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, które wystawione jest przez podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych.

Akcjonariusz uczestniczy w obradach Walnego Zgromadzenia i wykonuje prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika.

Akcjonariuszowi reprezentującemu co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki przysługuje prawo żądania umieszczenia określonych spraw w porządku Walnego Zgromadzenia Spółki. Żądanie powinno zostać zgłoszone Zarządowi Spółki nie później niż na 21 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia Spółki.

Akcjonariusz występujący z żądaniem umieszczenia poszczególnych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia powinien wykazać posiadanie odpowiedniej liczby akcji na dzień złożenia żądania załączając do żądania świadectwo depozytowe wystawione przez podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych.

Akcjonariusz reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki może przed terminem Walnego Zgromadzenia zgłaszać Spółce na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad.

Każdy z akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu może podczas Walnego Zgromadzenia Spółki zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad.

Uchwały Walnego Zgromadzenia podejmowane są większością 75% głosów oddanych, chyba, że Kodeks Sposek Handlowych stanowi inaczej. Jedna akcja Spółki daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu.

9.11. Opis zasad zmian Statutu Spółki

Zmiany Statutu Spółki, zgodnie z przepisami Kodeksu Spolek Handlowych oraz postanowieniami Statutu Spółki, wymagają od Walnego Zgromadzenia podjęcia stosownej uchwały oraz wpisu do rejestru przedsiębiorców. Walne Zgromadzenie może upoważnić Rade Nadzorcą Spółki do ustalenia tekstu jednolitego zmienionego statutu bądź wprowadzenia zmian o charakterze redakcyjnym określonych w uchwale walnego zgromadzenia. Zmiany Statutu obowiązują od chwili wpisania do rejestru przedsiębiorców.

9.12. Informacje na temat systemu wynagrodzeń oraz wysokości wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących

W Zespole Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. system wynagrodzeń oparty jest na Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla pracowników ZE PAK S.A. z dnia 24 września 1993 roku (ZUZP). Przepisom ZUZP nie podlegają tylko członkowie Zarządu, główny księgowy oraz kluczowi menedżerowie.

Podstawowymi składnikami wynagrodzenia dla pracowników zawartymi w ZUZP są indywidualna miesięczna płaca zasadnicza, miesięczna premia regulaminowa, premia roczna, odprawa emerytalno-rentowa oraz dodatki. Pracownicy mają także prawo do nagród z funduszu prezesa i świadczeń socjalnych, jak również prawo przystąpienia do Pracowniczego Programu Emerytalnego (PPE).

Zasady wynagrodzenia kluczowych menedżerów określa zarząd w indywidualnych umowach. Podstawowym składnikiem wynagrodzenia jest płaca zasadnicza. Kluczowi menedżerowie są ponadto uprawnieni do nagrody rocznej (bonusa), której wysokość jest podzielona na część uznaniową, której przyznanie zależy od oceny Zarządu stopnia realizacji indywidualnych zadań oraz część współczynnikową zależną od osiągnięcia określonego współczynnika ekonomicznego (od 1 stycznia 2016 roku bonus został zastąpiony nagrodą uznaniową przyznawaną decyzją Zarządu). Kluczowi menedżerowie uprawnieni są również do niektórych składników z ZUZP.

Członkowie Zarządu ZE PAK S.A. wynagradzani są na podstawie zapisów indywidualnych umów o zarządzanie, których treść kształtuje Rada Nadzorcza Spółki. Nie ma dodatkowo innych regulaminów czy innych dokumentów kreujących zasady wynagradzania Zarządu. Członkowie Zarządu mają prawo do miesięcznego wynagrodzenia. Może być im także przyznana nagroda uznaniowa. Mogą także przystąpić do PPE. W przypadku odwołania ze składu Zarządu, przewidziana jest wypłata odprawy w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia. Odprawa nie przysługuje w przypadku, gdy odwołanie nastąpi z przyczyn dotyczących odwoływanego członka Zarządu, szczególnie z przyczyn wymienionych w art. 52 kodeksu pracy.

W Spółce nie funkcjonuje żaden program motywacyjny ani premii oparty na kapitale Spółki.

Tabela 14: Informacje na temat wysokości wypłaconego wynagrodzenia w 2015 roku przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki wszystkim członkom Zarządu pełniącym funkcje w 2015 roku

<i>Imię i nazwisko członka Zarządu</i>	<i>tys. PLN</i> <i>Wysokość wynagrodzenia (brutto) wypłaconego przez Spółkę</i>	<i>tys. PLN</i> <i>Wysokość wynagrodzenia (brutto) wypłaconego przez podmioty zależne Spółki</i>	<i>tys. PLN</i> <i>Razem:</i>	<i>tys. PLN</i> <i>w tym zmienne składniki wynagrodzenia*</i>
Wojciech Piskorz	0,0	1,2	1,2	1,2
Aneta Lato-Żuchowska	0,0	1,0	1,0	1,0
Adrian Kaźmierczak	390,0	1,8	391,8	61,0
Tomasz Zadroga	88,0	0,4	88,4	0,4
Zygmunt Artwik	0,0	0,5	0,5	0,5
Janusz Kaliszcyk	0,0	0,0	0,0	0,0
Katarzyna Muszkat	1 509,0	0,7	1 509,7	819,5
Anna Striżyk	1 120,1	58,9	1 179,0	597,0
Piotr Jarosz	925,4	32,9	958,3	464,2
Sławomir Sykucki	10,0	614,3	624,3	60,3
Razem	4 042,5	711,7	4 754,2	2 005,1

** Do zmiennych składników wynagrodzenia zaliczono: nagrody i premie, odprawy z tytułu odwołania z Zarządu, ekwiwalenty za urlop, odprawy emerytalne oraz wynagrodzenia za udział w posiedzeniach rad nadzorczych.*

Tabela 15: Informacje na temat wysokości świadczeń niepieniężnych w 2015 roku przyznanych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki wszystkim członkom Zarządu pełniącym funkcje w 2015 roku

<i>Imię i nazwisko członka Zarządu</i>	<i>tys. PLN</i> <i>Całkowita szacunkowa wartość świadczeń niepieniężnych przyznanych przez Spółkę</i>	<i>tys. PLN</i> <i>Całkowita szacunkowa wartość świadczeń niepieniężnych przyznanych przez podmioty zależne Spółki</i>	<i>tys. PLN</i> <i>Razem</i>
Wojciech Piskorz	0,1	0,0	0,1
Aneta Lato-Żuchowska	0,2	0,0	0,2

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW-ADAMÓW-KONIN S.A.
SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ W 2015 ROKU

Adrian Kaźmierczak	24,5	0,0	24,5
Tomasz Zadroga	0,2	0,0	0,2
Zygmunt Artwik	0,2	0,0	0,2
Janusz Kaliszczak	0,4	0,0	0,4
Katarzyna Muszkat	63,9	0,0	63,9
Anna Striżyk	57,6	0,0	57,6
Piotr Jarosz	44,8	0,0	44,8
Sławomir Sykucki	0,1	0,6	0,7
Razem	192,0	0,6	192,6

Łączna kwota wynagrodzeń, rozumiana jako wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści otrzymanych w pieniądzu, w naturze lub jakiegokolwiek innej formie, wypłaconych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki członkom Zarządu w 2015 roku wyniosła 4 946,8 tys. PLN. Podaną kwotę należy traktować jako wartość brutto wynagrodzeń wypłaconych lub należnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku.

Członkowie Rady Nadzorczej ZE PAK S.A. są wynagradzani na podstawie Uchwały nr 4 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 21 lutego 2013 roku, które ustaliło miesięczne wynagrodzenie dla przewodniczącego Rady Nadzorczej w wysokości 15 tys. PLN, a dla pozostałych członków w wysokości 10 tys. PLN.

Tabela 16: Informacje na temat wysokości wypłaconego wynagrodzenia oraz wartości świadczeń niepieniężnych w 2015 roku przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki, z tytułu pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej, wszystkim członkom Rady Nadzorczej pełniącym funkcje w 2015 roku

Imię i nazwisko członka Rady Nadzorczej	tys. PLN	tys. PLN	tys. PLN
	Wysokość wynagrodzenia (brutto) wypłaconego przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki	Całkowita szacunkowa wartość świadczeń niepieniężnych przyznanych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki	Razem
Zygmunt Solorz-Żak	180,0	0,0	180,0
Henryk Sobierajski	120,0	0,0	120,0
Wojciech Piskorz	110,0	0,0	110,0
Leszek Wysłocki	120,0	0,0	120,0
Lesław Podkański	120,0	0,0	120,0
Wiesław Walendziak	120,0	0,0	120,0
Tomasz Zadroga	100,5	0,0	100,5
Ludwik Sobolewski	120,0	0,0	120,0
Razem	990,5	0,0	991,1

Łączna kwota wynagrodzeń, rozumiana jako wartość wynagrodzeń, nagród i korzyści otrzymanych w pieniądzu, w naturze lub jakiegokolwiek innej formie, wypłaconych przez Spółkę oraz podmioty zależne Spółki członkom Rady Nadzorczej w 2015 roku wyniosła 991,1 tys. PLN. Podaną kwotę należy traktować jako wartość brutto wynagrodzeń wypłaconych lub należnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku.

10. SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ GRUPY

10.1. Zaangażowanie w kwestie środowiskowe

Eksploatacja pokładów węgla brunatnego i produkcja z niego energii elektrycznej nieuchronnie wiąże się z ingerencją w środowisko naturalne. Jednak jednym z nadrzędnych celów działalności Grupy ZE PAK jest minimalizowanie lub zapobieganie, na ile to możliwe, negatywnym skutkom oddziaływania na środowisko. Działalność prowadzona przez Grupę oddziałuje na środowisko naturalne, w szczególności poprzez emisję zanieczyszczeń do powietrza, wytwarzanie i przetwarzanie odpadów, korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi. Oddziaływanie to, regulowane jest przez obowiązujące przepisy o ochronie środowiska. W związku z prowadzoną działalnością, spółki z Grupy ZE PAK posiadają szereg pozwoleń środowiskowych, w tym pozwolenia zintegrowane, regulujące operacyjne i środowiskowe aspekty głównych i pomocniczych instalacji. Ponadto, Grupa posiada pozwolenia na eksploatację instalacji nieobjętych zezwoleniami zintegrowanymi, w tym pozwolenia wodnoprawne i pozwolenia na wytwarzanie i przetwarzanie odpadów. Wszystkie zobowiązane spółki z Grupy wywiązują się z obowiązków w zakresie

sprawozdawczości do odpowiednich urzędów oraz wnoszą terminowo stosowne opłaty z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska.

Ochrona powietrza

W 2015 roku generalnie roczne i miesięczne wielkości emisji głównych zanieczyszczeń do powietrza: SO₂, NO_x, CO, CO₂ i pyłu z instalacji spalania paliw w ZE PAK S.A. i Elektrowni Pątnów II Sp. z o.o. nie przekraczały dopuszczalnych poziomów określonych w Pozwoleniach Zintegrowanych, z wyjątkiem średnich miesięcznych stężeń pyłu w miesiącach: styczeń, luty, marzec, maj, listopad i grudzień w Elektrowni Adamów. Przekroczenia standardu emisji pyłu w Elektrowni Adamów były spowodowane spalaniem węgla brunatnego charakteryzującego się niską jakością, z wyższą zawartością popiołu i piasku. Elektrofiltry zainstalowane w Elektrowni Adamów zgodnie z założeniami powinny odpopielać spaliny ze spalania węgla brunatnego o zawartości popiołu wraz z piaskiem na określonym poziomie. Parametry węgla dostarczanego w 2015 roku do Elektrowni Adamów z odkrywek Adamów i Koźmin odbiegały od założeń w wyżej wymienionych miesiącach.

Na kominach wszystkich instalacji spalania paliw w Grupie zainstalowane są systemy ciągłego monitoringu emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Na podstawie rozliczenia rocznego z dotrzymania standardów emisyjnych należy stwierdzić, że:

- w Elektrowni Pątnów I – nie wystąpiły żadne przekroczenia wielkości dopuszczalnych stężeń SO₂, NO_x, oraz pyłu (przy pracy dwóch instalacji odsiarczania spalin),
- w Elektrowni Adamów – zanotowano przekroczenia dopuszczalnych wartości 48-godzinnych stężeń pyłu (102 razy) i średnich stężeń miesięcznych w: styczniu, lutym, marcu, maju, listopadzie i grudniu. Prognozowana opłata karna to kwota 1,2 mln PLN,
- w Elektrowni Konin: w części kolektorowej i na kotle spalającym biomasę nie wystąpiły żadne przekroczenia wielkości dopuszczalnych stężeń SO₂, NO_x i pyłu,
- w Elektrowni Pątnów II – zanotowano przekroczenia średniodobowych wartości stężeń NO_x (1 raz) oraz stężeń SO₂ (1 raz).

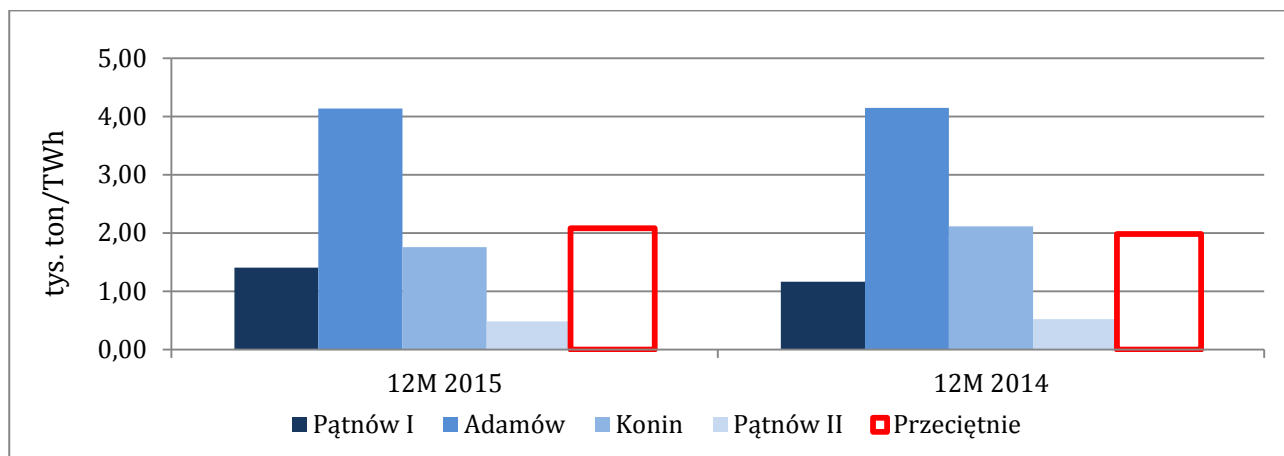
Roczne emisje zanieczyszczeń do powietrza w latach 2014 i 2015 roku obrazują załączone wykresy.

Wykres 12: Emisja SO₂ w roku 2014 i 2015

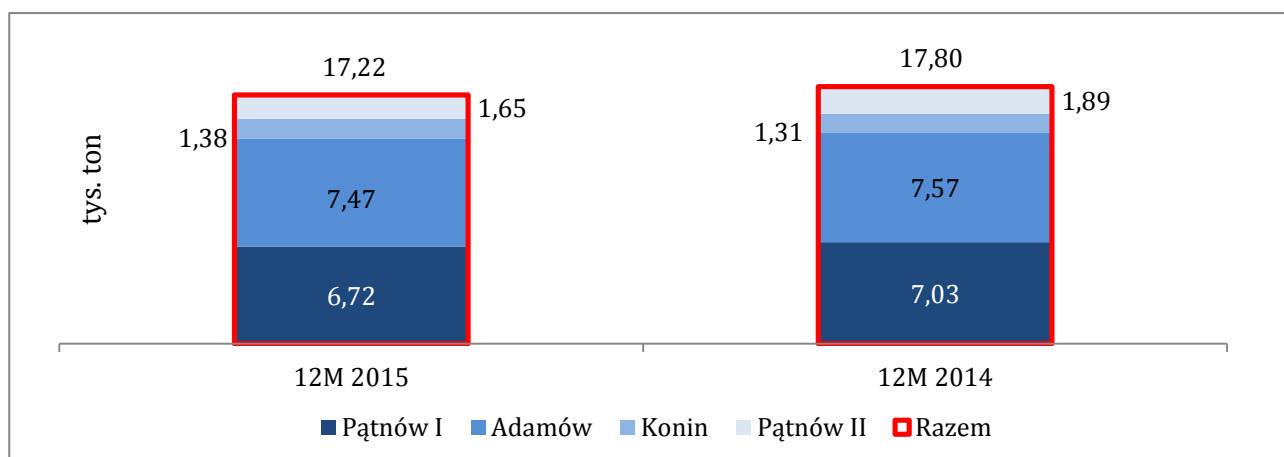
Źródło: dane wewnętrzne

Wykres 13: Emisja SO₂ w roku 2014 i 2015 na jednostkę produkcji

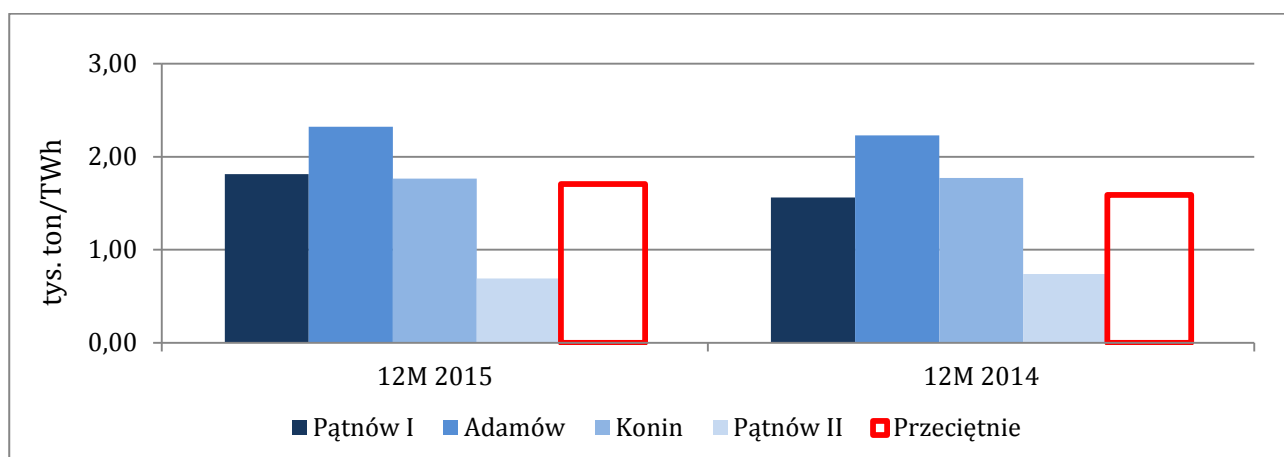
Źródło: dane wewnętrzne

Wykres 14: Emisja NO_x w latach 2014 i 2015

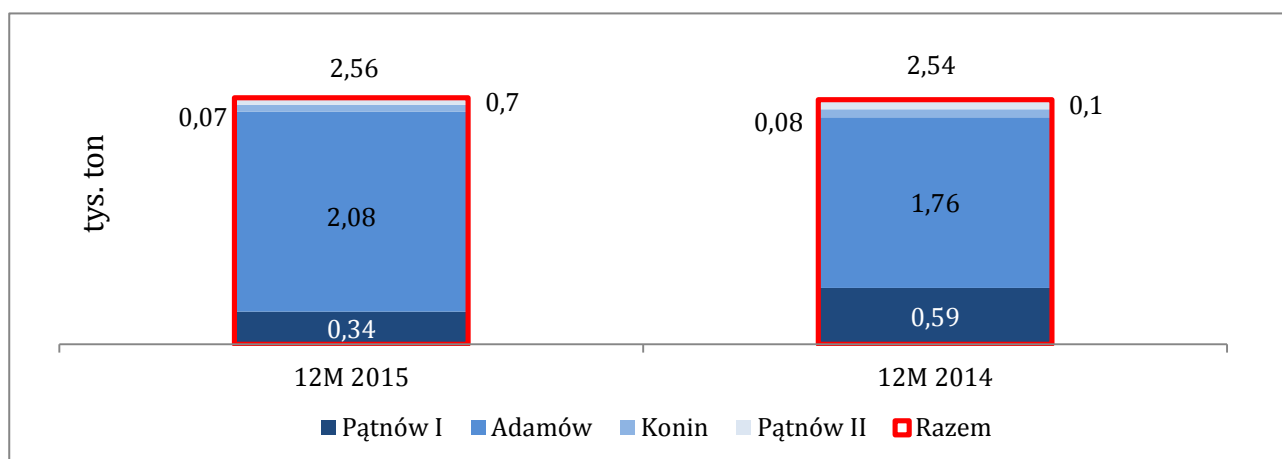
Źródło: dane wewnętrzne

Wykres 11: Emisja NO_x w roku 2014 i 2015 na jednostkę produkcji

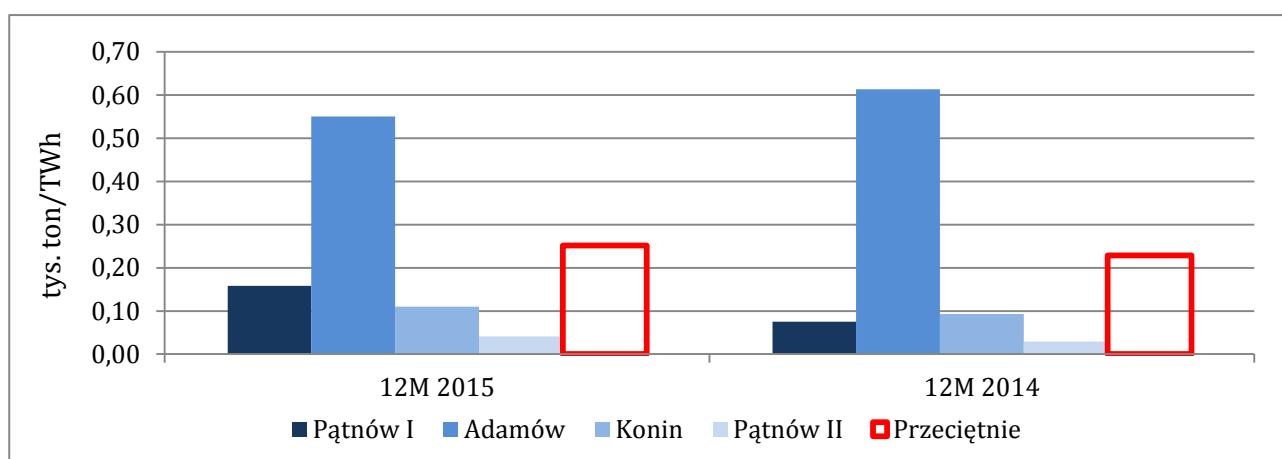
Źródło: dane wewnętrzne

Wykres 15: Emisja pyłu w latach 2014 i 2015

Źródło: dane wewnętrzne

Wykres 11: Emisja pyłu w roku 2014 i 2015 na jednostkę produkcji

Źródło: dane wewnętrzne

W ramach wywiązywania się z obowiązkowych obowiązków sprawozdawczych elektrownie Grupy przekazują terminowo do Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami roczne raporty emisyjne za 2015 rok z czterech instalacji spalania paliw. Natomiast raporty uwolnień i transferu zanieczyszczeń do środowiska (PRTR) ze wszystkich elektrowni Grupy są przekazywane do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. W ramach sprawozdawczości Głównego Urzędu Statystycznego na portalu sprawozdawczym GUS zostały wygenerowane raporty za 2015 rok dla poszczególnych elektrowni. Wykazy opłatowe, składane do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego za 2015 rok zostały poszerzone o listę dodatkowych zanieczyszczeń emitowanych z kominów instalacji, ustaloną w rezultacie specjalistycznych badań, które zostały podjęte w latach 2010-2012.

Prowadzony jest również monitoring emisji zanieczyszczeń powietrza w rejonie oddziaływania elektrowni Grupy, realizowany poprzez pomiary w dwóch automatycznych stacjach pomiarowych zlokalizowanych w okolicach Elektrowni Pątnów i Konin oraz Elektrowni Adamów. W roku 2015 nie zanotowano znaczących przekroczeń wartości dopuszczalnych badanych czynników. Porównania stanu powietrza atmosferycznego wokół elektrowni Grupy oraz poziomu zanieczyszczenia powietrza w obszarach monitorowanych przez stacje Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska nie wykazują odchyłań od normy.

Gospodarka wodna i ściekowa

Elektrownie Pątnów, Konin i Pątnów II wykorzystują, jako układ chłodzenia ciąg naturalnych jezior polodowcowych, połączonych kanałami i pompowniami. Elektrownia Adamów ze względu na brak naturalnych akwenów wodnych, jest wyposażona w chłodnie kominowe. Jeziora konińskie, to zespół zbiorników wodnych w skład których wchodzi następujące jeziora: Gośławskie, Pątnowskie, Wąsowsko-Mikorzyńskie, Ślesieńskie i Licheńskie. Jeziora te są

przykładem bardzo wielu oddziaływań antropogenicznych. Oprócz wpływu energetyki, jeziora poddane są również oddziaływaniu górnictwa odkrywkowego, rybactwa i turystyki. ZE PAK S.A. prowadzi stały monitoring wód jezior konińskich i na podstawie tych badań w miarę potrzeb podejmuje działania zapobiegające ujemnym wpływom własnej działalności. Prowadzony przez wiele lat monitoring pozwala również na dokładną obserwację zmian zachodzących w obserwowanym środowisku. Na terenie każdej z elektrowni znajdują się studnie głębinowe, które zaopatrują załogę w wodę pitną. Do 2014 roku w Elektrowni Pątnów, woda podziemna wykorzystywana była również do celów technologicznych – produkcji wody zdemineralizowanej. Począwszy od 2015 roku wodę zdemineralizowaną produkuje się już w nowoczesnej stacji demineralizacji, znajdującej się w Elektrowni Pątnów II, gdzie surowcem jest woda powierzchniowa. Wydajność stacji pozwala zaspokoić potrzeby zarówno Elektrowni Pątnów II, jak i Elektrowni Pątnów. Ma to kolosalne znaczenie, biorąc pod uwagę oszczędne gospodarowanie zasobami wód podziemnych. Każda z elektrowni ZE PAK S.A. posiada również własną oczyszczalnię ścieków bytowo-przemysłowych. Elektrownia Pątnów II korzysta z urządzeń kanalizacyjnych Elektrowni Pątnów. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do odbiorników, a ich parametry regularnie badane. W 2015 roku nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych parametrów zrzucanych, oczyszczonych ścieków. Zużyte wody technologiczne, które trudno oczyścić w oczyszczalni, zagospodarowywane są w układzie wewnętrznym elektrowni między innymi do produkcji suspensji popiołowej. Następuje wówczas wzajemna neutralizacja, bez ujemnego wpływu na środowisko. W okresie letnim, zakład w szczególności dba o nieprzekraczanie temperatur w wodach jezior i kanałów, wchodzących w skład obiegu chłodzenia. Bardzo wysokie temperatury powietrza, wyjątkowo upalnego lata 2015 wymagały prowadzenia codziennego monitoringu temperatury wody w akwenach. W sytuacjach krytycznych, zaniżano moc poszczególnych bloków elektrowni. Względy ekologiczne są bowiem jednym z najistotniejszych zagadnień w zarządzaniu przedsiębiorstwem.

Ustawodawca, poprzez akty prawne i określone w nich normy wpływa na kształt działalności przedsiębiorstwa, określając dopuszczalne stężenie i wielkości substancji zanieczyszczających oraz wprowadzając opłaty za korzystanie ze środowiska w myśl zasady „zanieczyszczający płaci”. Biorąc pod uwagę powyższe oraz propagując wysoki poziom świadomości ekologicznej, Grupa podejmuje działania zapobiegawcze, aby ograniczyć do minimum negatywne oddziaływanie na środowisko gruntowo-wodne.

Odpady

W Grupie ZE PAK funkcjonuje zintegrowany system gospodarowania odpadami uwzględniający:

- wymagania związane z zapobieganiem lub ograniczaniem ilości wytwarzanych odpadów,
- selektywną zbiórkę wytworzonych odpadów oraz bezpieczne dla ludzi i środowiska sposoby gospodarowania wytworzonymi odpadami,
- przekazywanie odpadów do dalszego gospodarowania innym podmiotom gospodarczym posiadającym wymagane prawem zezwolenia oraz posiadającym odpowiednie do sposobu gospodarowania wyposażenie techniczne i możliwości organizacyjne.

Źródłem powstawania odpadów w elektrowniach Grupy, są procesy technologiczne (procesy spalania paliw, oczyszczania gazów odlotowych oraz procesy uzdatniania wody). Ponadto na terenie zakładu wytwarzane są również nieregularnie w nieznaczających ilościach inne odpady nie związane bezpośrednio z procesem produkcyjnym a z prowadzonymi pracami remontowymi i modernizacyjnymi – odpady eksploatacyjne. Grupa część wytwarzanych odpadów wykorzystuje w procesach odzysku odpadów (np. do utwardzania powierzchni, rekultywacji zamkniętych części składowisk odpadów) a część unieszkodliwia na własnych składowiskach odpadów:

- składowisku odpadów paleniskowych Odkrywka Gosławice wraz z odparowalnikiem Linowiec,
- północnym składowisku odpadów paleniskowych Odkrywka Pątnów,
- składowisku odpadów paleniskowych i odpadów stałych Odkrywka Zachodnia,
- składowisku odpadów stałych Odkrywka Pątnów.

Część odpadów paleniskowych i odpadów z odsiarczania spalin jest również sprzedawana zewnętrznym odbiorcom celem wykorzystania w budownictwie i drogownictwie. ZE PAK S.A. wykonuje szereg badań wytwarzanych przez siebie odpadów paleniskowych i odpadów z odsiarczania spalin celem znalezienia dla nich nowych zastosowań i pozyskania jak największej liczby odbiorców. Wytwarzane w ZE PAK S.A. odpady paleniskowe i odpady z odsiarczania spalin spełniają wymagania ochrony środowiska oraz nie zagrażają życiu i zdrowiu ludzi, co zostało potwierdzone badaniami w zakresie właściwości fizykochemicznych, toksykologicznych i ekotoksykologicznych wykonanymi na potrzeby rejestracji substancji zgodnie z wymogami rozporządzenia REACH.

W roku 2015 Grupa sprzedała ponad 148 tys. ton odpadów paleniskowych oraz ponad 270 tys. ton gipsu syntetycznego (odpadów z odsiarczania spalin). Na składowiskach odpadów zarządzanych przez ZE PAK S.A. w roku 2015 prowadzony był monitoring jakości wód podziemnych i powierzchniowych oraz wody nadosadowej z częstotliwością określoną w pozwoleniach zintegrowanych. Monitoring prowadzono w sieci monitoringu podstawowego i

uzupełniającego. W ramach prowadzonego monitoringu składowisk odpadów dokonano również corocznej oceny stateczności skarp i wielkości osiadania. Większość monitorowanych skarp okazała się stabilna.

ZE PAK S.A. w 2015 roku kontynuował również rekultywację zamkniętej części składowiska odpadów stałych Odkrywka Pątnów oraz rozpoczął rekultywację zamkniętej części składowiska odpadów paleniskowych Odkrywka Gosławice. Łączna powierzchnia na której w roku 2015 prowadzone były prace rekultywacyjne wyniosła 42,67 ha.

Hałas

W ramach obowiązku monitoringu hałasu emitowanego do środowiska nałożonego pozwoleniami zintegrowanymi dla instalacji spalania paliw w elektrowniach Grupy w 2015 roku wykonano pomiary hałasu z terenu Elektrowni Adamów oraz w Elektrowni Pątnów II. Z terenu Elektrowni Pątnów i Elektrowni Konin pomiarów hałasu nie wykonano, aktualne są pomiary z 2014 roku. Wykonane pomiary nie wykazały przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomu hałasu w środowisku określonym pozwoleniem zintegrowanym zarówno w porze dziennej jak i nocnej.

Kontrole, weryfikacja pozwoleń zintegrowanych i nowe wymogi prawne

W 2015 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu - Delegatura w Koninie (WIOŚP) przeprowadził w elektrowniach Grupy 4 kontrole, natomiast Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Koninie – 3 kontrole. W ich wyniku nie nałożono żadnych kar na ZE PAK S.A. Zalecenia pokontrolne zostały wykonane. W kopalniach Grupy WIOŚP w 2015 roku dokonał dwóch kontroli w obu przypadkach nie nałożono kar i nie zostały wydane zalecenia pokontrolne.

W minionym roku Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego przeprowadzał analizę Pozwolenia Zintegrowanego dla instalacji spalania paliw w Elektrowni Adamów. Analizę pozwolenia zintegrowanego przeprowadzono zgodnie z art. 216 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska („POŚ”), zgodnie z którym organ właściwy do wydania pozwolenia co najmniej raz na 5 lat dokonuje analizy wydanego pozwolenia zintegrowanego.

Implementacja zapisów Dyrektywy 2010/75/UE tzw. Dyrektywy IED (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom) spowodowała zmiany w zapisie artykułu 201 ustawy POŚ. Na bazie tego artykułu wydano rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 roku w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości. W załączniku do rozporządzenia w pkt. 13 wymieniono instalacje do oczyszczania ścieków, z wyjątkiem oczyszczalni ścieków komunalnych, pochodzących z instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego. Do instalacji tych kwalifikuje się oczyszczalnia ścieków przemysłowo – deszczowych, znajdująca się na terenie Elektrowni Adamów. W związku z powyższym, dokonano radykalnej zmiany w pozwoleniu zintegrowanym dla Elektrowni Adamów, włączając do decyzji zapisy dotyczące oczyszczalni. Od 2015 roku nie obowiązuje już, jak dotychczas, pozwolenie sektorowe na odprowadzanie oczyszczonych ścieków do rzeki Kielbaski. Sprawy te legalizuje pozwolenie zintegrowane.

W 2015 roku dla wszystkich elektrowni należących do Grupy opracowano analizy konieczności sporządzenia raportu początkowego. W analizach szczegółowo scharakteryzowano substancje powodujące ryzyko (wykorzystywane, produkowane lub uwalniane) położone na terenie elektrowni, zidentyfikowano potencjalne ogniska zanieczyszczeń i dokonano oceny ryzyka możliwości wystąpienia zanieczyszczenia środowiska gruntowo – wodnego. Na podstawie zebranych materiałów i danych oceniono, że nie istnieje ryzyko wystąpienia rzeczywistego zanieczyszczenia środowiska gruntowo – wodnego. Konieczność realizacji prac wynikała ze zmiany Ustawy POŚ zgodnie, z którą przy dokonywaniu jakichkolwiek zmian w pozwoleniu zintegrowanym (po zakończeniu weryfikacji pozwoleń zintegrowanych dokonywanych z urzędu) konieczne jest przedłożenie w Urzędzie Marszałkowskim raportu początkowego zawierającego informacje dotyczące zanieczyszczenia gleby, ziemi i wód gruntowych bądź analizy o braku konieczności sporządzania takiego raportu. Wymóg ten dotyczył również każdej nowej instalacji, dla której wymagane jest uzyskanie pozwolenia zintegrowanego.

Europejska Agencja Chemikaliów, w ramach rozporządzenia REACH, kontynuowała w 2015 roku proces weryfikacji przedłożonej przez ZE PAK S.A. i EPII dokumentacji rejestracyjnej dotyczącej wytwarzanych popiołów i gipsu. W ramach prowadzonej weryfikacji nie było konieczności przeprowadzania dodatkowych badań dla zarejestrowanych substancji.

W minionym roku rozpoczęto proces dostosowania Pozwoleń Zintegrowanych dla instalacji spalania paliw ZE PAK S.A. i Elektrowni Pątnów II, wynikający z wdrożenia dyrektywy IED zgodnie z aktualnymi przepisami Ustawy POŚ z uwzględnieniem rozporządzeń wykonawczych do tej ustawy, w zakresie wprowadzania pyłów i gazów do powietrza oraz wymagań zapewniających ochronę gleby, ziemi i wód gruntowych, w tym środków mających na celu zapobieganie emisjom do gleby, ziemi i wód gruntowych oraz sposób ich systematycznego nadzorowania. Poza tym czas obowiązywania Pozwoleń Zintegrowanych z urzędu został również zmieniony na nieoznaczony.

ZE PAK S.A. zgłosił swój akces do udziału w Przejściowym Planie Krajowym (PPK) w przypadku 6 kotłów Elektrowni Pątnów I (K1-K6) oraz 4 kotłów Elektrowni Konin (K85, K86, K111, K112) w zakresie SO₂, NO₂ i pyłu w okresie od 1 stycznia 2016 roku do czasu wygaśnięcia rozliczeń w ramach PPK, nie później jednak niż do 30 czerwca 2020 roku. Przejściowy Plan Krajowy zawiera wykaz wszystkich obiektów energetycznego spalania objętych planem (w tym wszelkie istotne informacje o ich właściwościach eksploatacyjnych); wyliczony udział każdego pojedynczego obiektu energetycznego spalania w pułapach emisji na rok w latach 2016 - 2019 oraz na pierwsze półrocze 2020 dla każdego zanieczyszczenia objętego planem. W tym czasie oba obiekty będą mogły zostać zwolnione z wymogu przestrzegania dopuszczalnych wielkości emisji, o których mowa w art. 30 ust. 2 dyrektywy IED i będą mogły być eksploatowane według łagodniejszych standardów emisyjnych w zakresie tych zanieczyszczeń. W okresach derogacji obowiązywać mają wielkości dopuszczalne emisji zgodne z dyrektywą 2001/80/WE, tj. wielkości dopuszczalne emisji określone w pozwoleniu zintegrowanym mającym zastosowanie w dniu 31 grudnia 2015 roku. Wydane 30 grudnia 2015 roku pozwolenie zintegrowane dla Instalacji Spalania Paliw w Elektrowni Pątnów i Elektrowni Konin określa ilości substancji dopuszczalnych do wprowadzania do powietrza w okresie od 1 stycznia 2016 roku do końca uczestnictwa w PPK – najpóźniej do końca czerwca 2020 roku. Z kolei w okresie od 1 stycznia 2016 roku ZE PAK S.A. zgłosił swój akces do skorzystania z ograniczonego odstępstwa od dostosowania się do zaostrzonych norm emisji dla wszystkich 5 kotłów OP-380b w Elektrowni Adamów przy założeniu wykorzystania derogacji polegającej na ograniczeniu czasu jej użytkowania do 17 500 h. W tym czasie obiekt będzie zwolniony z wymogu przestrzegania dopuszczalnych wielkości emisji, o których mowa w art. 30 ust. 2 dyrektywy IED i będzie mógł być eksploatowany według norm emisji obowiązujących dla pozwolenia zintegrowanego na dzień 31 grudnia 2015 roku. Wydane 30 grudnia 2015 roku pozwolenie zintegrowane dla Instalacji Spalania Paliw w Elektrowni Adamów określa ilości substancji dopuszczalnych do wprowadzania do powietrza w okresie od 1 stycznia 2016 do 31 grudnia 2023 lub w okresie krótszym, jeżeli limit czasu użytkowania źródła wynoszący 17 500 h zostanie wykorzystany przed dniem 31 grudnia 2023 roku.

Rekultywacja terenu

Spółki z Grupy prowadzące działalność wydobywczą metoda odkrywczą zobowiązane są na mocy odpowiednich przepisów do rekultywacji terenów wykorzystywanych w procesie pozyskiwania węgla brunatnego. Wykonywana jest rekultywacja techniczna i rekultywacja biologiczna terenów pogórnich. W ramach obu rodzajów rekultywacji przeprowadzane są działania w kierunku: wodnym, leśnym oraz rolnym.

Rekultywacja techniczna realizowana przez kopalnie lub na ich zlecenie w minionym roku polegała przede wszystkim na realizacji prac polegających na formowaniu i profilowaniu terenu oraz przygotowaniu powierzchni pod obsiew. Natomiast w ramach rekultywacji biologicznej prowadzono prace polegające na:

- nasadzeniu drzew i krzewów; ogółem nasadzono 345,3 tys. sztuk drzew i krzewów, w tym z odzysku z przedpola odkrywek 7 tys. sztuk,
- uprawie agrotechnicznej i wysiewie mieszanki nasion lucerny i trawy oraz nawozów mineralnych na terenach przygotowanych pod rekultywację rolną i rekreacyjną,
- przeciwoerozyjnym zabezpieczeniu skarp zbiornika za pomocą uprawy agrotechnicznej i siewu mieszanki traw i roślin motylkowych,
- pielęgnacji nasadzonych drzew i krzewów (rozprowadzenie nawozów oraz wykaszanie traw i chwastów),
- odkamienianiu zwałowisk przeznaczonych do rekultywacji rolnej i rekreacyjnej.

Przeprowadzono nasadzenia drzew zgodnie z decyzjami na usunięcie drzew lub krzewów z przedpola odkrywek:

- ogółem w 2015 roku, w ramach nasadzania drzew zgodnie z decyzjami na usunięcie drzew i krzewów z przedpola odkrywki, posadzono 316 szt. drzew, co skutkować będzie w latach 2018-2019 umorzeniem opłat za przedwczesną wycinkę drzew w kwocie ponad 3 mln. PLN,
- uzyskano decyzje umarzające opłaty za przedwczesną wycinkę drzew na kwotę ponad 2,9 mln PLN, dotyczącą nasadzeń dokonanych w 2011 i 2012 roku.

Tabela 17: Zestawienie wielkości obszarów, na których przeprowadzono rekultywację techniczną, prowadzana jest nadal rekultywacja biologiczna i obsiew, oraz terenów, dla których uzyskano decyzję o prawidłowo zakończonej rekultywacji w 2015 roku.

<i>Rekultywacja Techniczna (w hektarach)</i>	<i>Rekultywacja biologiczna w toku (w hektarach)</i>	<i>Rekultywacja biologiczna zakończona (w hektarach)</i>
118,6	524,5	79,9

System zarządzania środowiskiem – ISO 14001

Grupa ZE PAK w ramach swojej działalności stara się dochowywać najwyższych standardów, dotyczy to również zagadnień związanych z ochroną środowiska. Wszelkie narzędzia wspierające działania w tym zakresie poddawane są kontroli i weryfikacji pod względem osiągniętych efektów. W ocenie Zarządu Spółki jednym z ważniejszych elementów systemu kontroli jakości są normy wdrożone na ponad 80% instalacji użytkowanych przez Grupę zgodnie z wymogami standardu środowiskowego ISO 14001.

10.2. Zatrudnienie i kwestie pracownicze

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie wielkości przeciętnego zatrudnienia w latach 2014-2015.

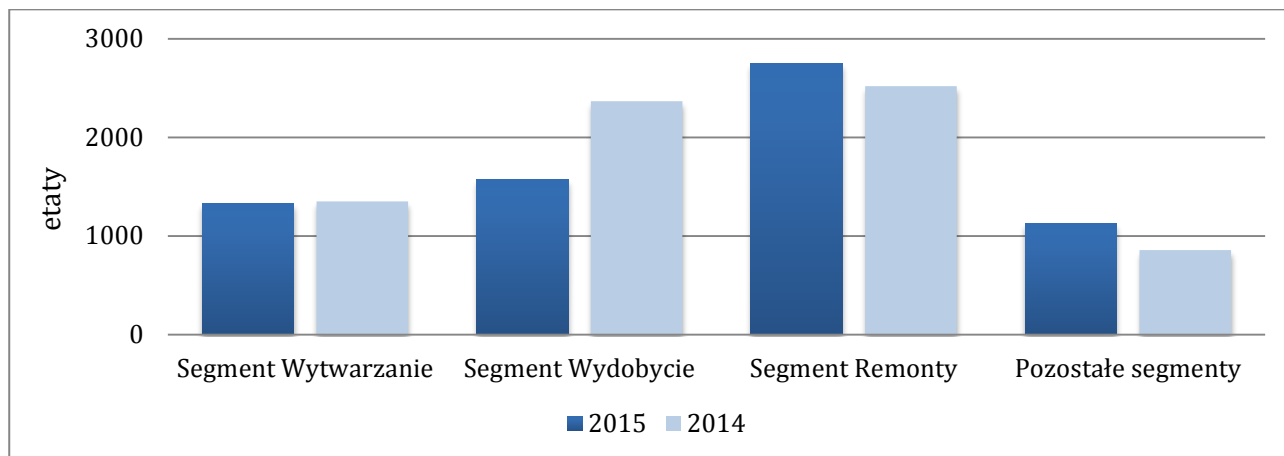
Tabela 18: Zestawienie wielkości przeciętnego zatrudnienia

	2015 etaty	2014 etaty	etaty	Zmiana %
Zarząd jednostki dominującej	4	3	1	33,3
Zarządy spółek z Grupy	25	23	2	8,7
Administracja	338	431	-93	-21,6
Pracownicy operacyjni	6 663	6 728	-65	-1,0
Razem	7 030	7 185	-155	-2,1

Źródło: dane wewnętrzne

Zatrudnienie w obu porównywanych okresach zmniejszyło się o 155 etatów tj. o około 2,1%. Jednak z uwagi na fakt, że w 2014 roku zatrudnienie w jednej ze spółek zależnych PAK KWBK nie było ujmowane w tabeli (efekt nieistotności wyników spółki w konsolidacji), doprowadzając dane dla obu okresów do stanu porównywalności, przeciętna liczba etatów w 2015 roku spadła o 319 tj. 4,3% w stosunku do roku 2014. Kolejny raz istotnie zmieniła się również struktura zatrudnienia pod względem ilości osób zatrudnionych w poszczególnych segmentach Grupy. Zmiany te są następstwem procesów restrukturyzacyjnych, rozpoczętych jeszcze w 2014 roku, dokonywanych ze szczególnym uwzględnieniem segmentu wydobywania. Grupa w ramach strategii optymalizacji struktury zatrudnienia wydzieliła ze obu kopalń grupy pracowników świadczących ściśle określone usługi na rzecz tych podmiotów i przeniosła ich głównie do spółek z segmentu remontowego. Działania te mają skutkować sprawniejszym wykorzystaniem potencjału tych pracowników dzięki lepszemu możliwości kontrolowania wydajności pracy. Motywem tych zmian jest również uzyskanie większej elastyczności w systemie wynagradzania.

Wykres 16: Zmiany w poziomie zatrudnienia w poszczególnych segmentach Grupy (stan na koniec roku).

Źródło: dane wewnętrzne

W 2015 roku podobnie jak w roku poprzednim to segment remontowy zatrudnia najwięcej pracowników w Grupie. Zatrudnienie w segmencie wytwarzania pozostało na stabilnym poziomie. Zmniejszenie zatrudnienia zanotowano w segmencie wydobywania, jednak pracownicy w większości przenoszani byli do spółek z segmentu remontowego i pozostałych.

Pod względem wykształcenia największą grupą wśród pracowników stanowią osoby z wykształceniem średnim.

Tabela 19: Struktura wykształcenia pracowników Grupy (w osobach), stan na koniec 2015 roku.

Poziom wykształcenia	Liczba osób
Wyższe (licencjackie, magisterskie, podyplomowe, w stopniu doktora, profesora)	1 578
Średnie (liceum, technikum, pomaturalne, policealne)	2 627
Zawodowe (zasadnicze, nauka zawodu)	2 195
Podstawowe (podstawowe, gimnazjalne)	388
Razem	6 788

Źródło: dane wewnętrzne

Największą grupę wśród pracowników stanowią osoby w przedziale wiekowym 46-50 lat. Kobiety stanowią 8,9% załogi Grupy. Struktura załogi w dużej mierze determinowana jest przez rodzaj działalności jaki prowadzi. Sektor wydobywcia i produkcji energii to obszary wymagające dużego nakładu ciężkiej pracy fizycznej.

Tabela 20: Struktura płci i wieku pracowników Grupy (w osobach), stan na koniec 2015 roku.

Wiek	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie
poniżej 30 lat	52	822	874
31-40 lat	99	1 143	1 242
41-45 lat	70	1 285	1 355
46-50 lat	91	1 411	1 502
51-55 lat	164	810	974
56-60 lat	120	585	705
powyżej 60 lat	12	124	136
Razem	608	6 180	6 788

Źródło: dane wewnętrzne

Z uwagi na specyfikę obszarów w których operuje Grupa szczególna uwaga przypisywana jest zagadnieniom z dziedziny Bezpieczeństwa i Higieny Pracy (BHP). Dużą wagę przykładana jest do zatrudniania osób posiadających odpowiednie kwalifikacje do wykonywania powierzonych im zadań. Grupa wyposaża swoich pracowników w sprzęt i maszyny, posiadające odpowiednie parametry i atesty, pozwalające na efektywne i bezpieczne wykonywanie swoich obowiązków. Biorąc pod uwagę kluczowe spółki Grupy – liczba osób poszkodowanych w 2015 roku przy pracy zmniejszyła się o około 30% w porównaniu do 2014 roku. W minionym roku zanotowano jeden wypadek śmiertelny, natomiast w 2014 wydarzyły się 4 wypadki śmiertelne podczas pracy.

10.3. Zaangażowanie w kwestie społeczne

Grupa Kapitałowa ZE PAK nie ogranicza swoim pracownikom praw związanych z możliwością swobodnego zrzeszania się. Biorąc pod uwagę główne spółki Grupy, liczba działających zakładowych i międzyzakładowych organizacji związkowych to 15, na koniec 2015 roku zrzeszały one łącznie 4 354 członków.

Szkolenia w Grupie ZE PAK S.A. stanowią jeden ze sposobów wpływania na rozwój. Ma to związek głównie z tym, że pracownicy, którzy rozwijają się, nabywają nowe kwalifikacje, stosują je następnie w działaniu co przekłada się na wymierne efekty, są oni zachęceni do wcielania w życie nabytej wiedzy i zdolności oraz większej kreatywności. W ramach ciągłego procesu rozwoju kompetencji pracownicy kierowani są na różnego rodzaju szkolenia między innymi: obowiązkowe, specjalistyczne, konferencje branżowe oraz różnego rodzaju inne spotkania. W 2015 roku zapotrzebowanie na te szkolenia wynikało między innymi z aktualnych uwarunkowań np. zmian uregulowań prawnych czy zmian organizacyjnych. Szkolenia realizowane w Grupie ZE PAK dotyczyły głównie prawa energetycznego, ochrony środowiska, jak również były to szkolenia dla inżynierów, szkolenia kadrowo-finansowe i cykliczne szkolenia z udzielania pierwszej pomocy.

Grupa Kapitałowa ZE PAK postrzega swoje funkcjonowanie w otoczeniu z uwzględnieniem wszelkich norm oraz oczekiwań istotnych dla swoich pracowników, społeczności lokalnej jak i innych grup interesariuszy. Zasady stosowane w Grupie zdecydowanie wykluczają jakiegokolwiek formy mobbingu, pracy przymusowej czy zatrudnianie nieletnich. Dużą wagę przywiązuje się też do zapobiegania wystąpienia wszelkim możliwym rodzajom korupcji czy np. nierównego traktowania kontrahentów Grupy. Wewnętrzne uregulowania oraz przyjęte standardy uniemożliwiają dokonywanie działań powszechnie uznawanych za nieetyczne w tym zakresie.

W ramach kształtowania właściwych relacji z otoczeniem zewnętrznym oraz przy uwzględnieniu możliwości finansowych i organizacyjnych Grupa stara się wspierać inicjatywy i przedsięwzięcia, które mają pozytywne skutki dla społeczności lokalnej lub o większym zasięgu. W 2015 roku Grupa wsparła finansowo dwa przedsięwzięcia o wymiarze ogólnopolskim i międzynarodowym. Są to: Sztab Koniński Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (ZE PAK S.A. rokrocznie uczestniczy w licytacji złotych serduszek WOŚP) oraz Międzynarodowy Dziecięcy Festiwal Piosenki i Tańca w Koninie (Spółka współuczestniczy w fundowaniu nagród dla uczestników Festiwalu).

11. POZOSTAŁE INFORMACJE

11.1. Istotne postępowania sądowe

Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. oraz spółki konsolidowane w ramach Grupy nie były w 2015 roku stroną w postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, których pojedyncza lub łączna wartość przewyższałaby 10% kapitałów własnych ZE PAK S.A. z wyjątkiem opisanych poniżej.

W świetle przepisów obowiązujących na terenie Unii Europejskiej a w szczególności przepisów art. 21 ust. 5 Dyrektywy energetycznej, w związku z art. 6 ust. 1 Dyrektywy horyzontalnej, po dniu 1 stycznia 2006 roku przedmiotem opodatkowania podatkiem akcyzowym jest sprzedaż energii na ostatnim etapie obrotu tzn. sprzedaż przez dystrybutora ostatecznemu odbiorcy (konsumentowi). Nie podlega opodatkowaniu tym podatkiem wcześniejszy etap obrotu, np. między producentem energii elektrycznej, a jej dystrybutorem. W takim przypadku obowiązek podatkowy powstaje w momencie dostawy energii elektrycznej konsumentowi.

W związku z powyższym ZE PAK S.A. na podstawie art. 75 § 1, w związku z art. 75 § 2 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 1997 roku Nr 137, poz. 926, z późniejszymi zmianami) złożyła wnioski o stwierdzenie nadpłaty podatku akcyzowego za lata 2006, 2007, 2008 oraz styczeń i luty roku 2009 na łączną kwotę około 626 000 tysięcy złotych, uzasadniając to tym, że na podstawie przepisów prawa obowiązującego na terenie Unii Europejskiej oraz orzecznictwa Wojewódzkich Sądów Administracyjnych, wykonywane przez ZE PAK S.A. czynności nie podlegają opodatkowaniu podatkiem akcyzowym. Poszczególne wnioski były rozpatrywane na poziomach: Urzędu Celnego w Kaliszu, Izby Celnej w Poznaniu a obecnie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego.

W związku z wyrokami Sądów Administracyjnych w sprawach innych spółek energetycznych w przedmiocie nadpłaconego podatku akcyzowego, ZE PAK S.A. we współpracy z doradcą podatkowym przeanalizowała uchwałę I GPS 1/11 Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 22 czerwca 2011 roku, gdzie NSA uznał, że przeniesienie ciężaru podatku w cenie wyłącza możliwość zwrotu nadpłaty. Z uzasadnienia tej uchwały można wywieść ryzyko, że organy podatkowe będą odmawiały zwrotu nadpłat wskazując, że postępowanie podatkowe w ogóle nie jest właściwe dla tego typu roszczeń. Wówczas ich dochodzenie będzie możliwe na drodze cywilnoprawnej, co powoduje, iż istotną kwestią stanie się przedawnienie (na gruncie prawa cywilnego termin ten wynosi 3 lata). W związku z powyższym ZE PAK S.A. 10 lutego 2012 roku złożyła do Sądu Rejonowego Warszawa Śródmieście zawezwanie Skarbu Państwa do próby ugodowej na kwotę 626 406 tysięcy złotych i tym samym przerwała bieg przedawnienia. Do zawarcia ugody nie doszło, gdyż na rozprawie w dniu 16 kwietnia 2012 roku sygnatura akt VI Co 311/12 przedstawiciele Skarbu Państwa nie zgodzili się na ugodę. Równolegle, Spółka oczekując na wyniki postępowań podatkowych w sprawie wcześniej złożonych wniosków o nadpłatę złożyła na piśmie w dniu 14 września 2012 roku w Izbie Celnej w Poznaniu dodatkowe wyjaśnienia w postaci wyników szczegółowej analizy ekonomicznej, której celem było wykazanie, czy Spółka poniosła uszczerbek związany z zapłatą podatku akcyzowego, do którego nie była zobowiązana. Spółka stoi na stanowisku, iż złożony dokument dotyczy wniosków nadpłatowych z całego okresu objętego postępowaniami, tj. styczeń 2006 luty 2009 roku. Ostatecznie wszystkie wnioski trafiły na wokandy sądów WSA lub NSA. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania status postępowań jest następujący:

- 22 sprawy za okres styczeń 2006 – listopad 2007 roku (z wyłączeniem listopada 2006 roku) prowadzone były ponownie od początku przez Naczelnika UC, po tym jak sprawy wróciły z NSA. Spółka przedłożyła w nich miesięczne analizy ekonomiczne poniesienia uszczerbku. Po negatywnych decyzjach Naczelnika UC a potem Dyrektora IC zostały złożone do WSA w Poznaniu skargi. Rozprawy przed WSA w Poznaniu odbyły się w dniach 04 i 18 listopada 2015 roku. We wszystkich sprawach zapadły wyroki negatywne dla Spółki. Spółka zdecydowała się składać kasacje do NSA.
- 14 postępowań za okres grudzień 2007 – luty 2009 roku (z wyłączeniem lipca 2008 roku) jest zawieszonych w WSA na zgodny wniosek stron ze względu na uchwałę sygn. II FPS 5/13 podjętą przez NSA 27 stycznia 2014 roku. Do tej pory żadna ze stron nie wnioskowała o ponowne podjęcie postępowania. W tych postępowaniach przedłożone zostały również roczne analizy ekonomiczne. Postępowania te powinny zostać podjęte najpóźniej do listopada 2016 roku,

- postępowanie za listopad 2006 roku zostało zakończone negatywnym wyrokiem NSA z dnia 8 grudnia 2011 roku
- postępowanie za lipiec 2008 roku doczekało się rozpoznania skargi kasacyjnej Spółki przez NSA. Na rozprawie w dniu 29 kwietnia 2015 roku NSA oddalił skargę kasacyjną Spółki i wskazał, że w pełni podziela stanowisko zajęte przez WSA w Poznaniu w wyroku, od którego została złożona skarga kasacyjna.

W zależności od postanowień wydanych decyzji Spółka podejmie dalsze działania.

W przypadku EP II postępowanie za wszystkie okresy (jedna sprawa) trafiło na wokandę WSA po negatywnej dla Spółki Decyzji Dyrektora IC. Spółka nie dysponuje analizami, ponieważ nie działała w roku 2001 i brak jest danych porównawczych. Dnia 4 listopada 2015 roku w WSA w Poznaniu odbyła się rozprawa. Dnia 18 listopada 2015 roku został ogłoszony negatywny wyrok, 8 lutego 2016 roku Spółka złożyła skargę kasacyjną do NSA.

Od dnia 1 marca 2009 roku weszła w życie ustawa z dnia 6 grudnia 2008 roku o podatku akcyzowym, zgodnie z którą sprzedaż energii elektrycznej podmiotowi, który nie jest jej odbiorcą końcowym, nie podlega opodatkowaniu akcyzą.

PAK KWBK S.A. jest stroną postępowania administracyjnego dotyczącego decyzji środowiskowej związanej ze złożem węgla brunatnego w Tomisławicach. W dniu 7 sierpnia 2007 roku wójt gminy Wierzbinek wydał decyzję środowiskową dotyczącą odkrywki węgla brunatnego Tomisławice. W dniu 5 grudnia 2008 roku decyzja ta została zaskarżona przez dziewięć osób fizycznych wspieranych przez fundację Greenpeace z powodu rzekomego rażącego naruszenia przepisów prawa. W dniu 25 marca 2009 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze odmówiło uchylecia decyzji środowiskowej. Powodowie złożyli wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. W dniu 4 maja 2009 roku, po ponownym rozpatrzeniu sprawy, Samorządowe Kolegium Odwoławcze podtrzymało swoje wcześniejsze orzeczenie. Powodowie po raz kolejny złożyli odwołanie od decyzji środowiskowej. W dniu 5 maja 2010 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu orzekł, iż decyzja środowiskowa, na podstawie której została udzielona koncesja na wydobycie węgla brunatnego ze złoża Tomisławice, w rażący sposób narusza przepisy prawa. PAK KWBK S.A. i Samorządowe Kolegium Odwoławcze złożyły odwołanie od tego wyroku. W dniu 21 marca 2012 roku Naczelny Sąd Administracyjny uchylił zaskarżone orzeczenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. W dniu 6 listopada 2012 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu ogłosił wyrok uchylający decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia 25 marca 2009 roku odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej. W dniu 7 października 2014 roku Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie ogłosił wyrok oddalający skargę kasacyjną PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A. od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 6 listopada 2012 roku uchylającego decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia 25 marca 2009 roku odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbinek związanej z eksploatacją odkrywki węgla brunatnego Tomisławice.

Oddalenie skargi kasacyjnej PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin S.A. oznacza, że wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 6 listopada 2012 roku stał się prawomocny, a sprawa dotycząca stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wróciła ponownie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. W dniu 1 października 2015 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze wydało postanowienie o zawieszeniu postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej przez Wójta Gminy Wierzbinek w związku z niezakończonym przez Komisję Europejską postępowaniem przeciwko rządowi polskiemu w przedmiocie naruszenia przepisów dotyczących ochrony środowiska w związku ze złożem węgla brunatnego w Tomisławicach.

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 października 2014 roku nie pozbawia mocy prawnej decyzji środowiskowej wydanej przez wójta gminy Wierzbinek i nie wstrzymuje prac eksploatacyjnych oraz wydobywczych na odkrywce Tomisławice. Decyzja środowiskowa Wójta Gminy Wierzbinek z dnia 7 sierpnia 2007 roku w dalszym ciągu pozostaje w obrocie prawnym i do czasu wydania ostatecznego rozstrzygnięcia przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze wywołuje ona skutki prawne.

Pozostałe sprawy sądowe zostały opisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy w punkcie 35.1.

11.2. Istotne osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju

Na dzień niniejszego raportu Spółki z Grupy Kapitałowej ZE PAK nie prowadzą prac badawczo-rozwojowych, które miałyby istotne znaczenie dla Grupy. Ponadto w okresie minionego roku Grupa nie dokonała istotnych nakładów finansowych na prace badawczo-rozwojowe.

11.3. Informacje na temat badania sprawozdania finansowego

Umowa dotycząca badania Skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych tj. Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z siedzibą w Warszawie, Rondo ONZ 1, została zawarta w dniu 24 lipca 2015 roku.

Informacja na temat wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych została przedstawiona w punkcie 39 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za 2015 rok.

11.4. Prognozy finansowe

Grupa Kapitałowa nie publikowała prognoz finansowych. Grupa nie zamierza przedstawiać również prognozy na 2016 rok.

12. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU

12.1. Oświadczenie w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdania finansowego

Zarząd Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. oświadcza, że wedle jego najlepszej wiedzy, Sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ZE PAK za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 i dane porównywalne, sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz, że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy Kapitałowej ZE PAK. Oświadczamy ponadto, iż Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej ZE PAK za rok obrotowy 2015 zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej ZE PAK, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

12.2. Oświadczenie w sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego

Zarząd Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej ZE PAK za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2015, został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz, że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego przeglądu spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.